

Tweede Kamer der Staten-Generaal

Toelichting Review functionele ingrepen
Herzien VO 17 mei 2019

Inleiding

Dit document betreft een toelichting op de Review van het Herzien VO van 17 mei 2019. De beoordeling is het resultaat van een hechte samenwerking tussen De Tweede Kamer, Het Rijksvastgoedbedrijf en Pi de Bruijn.

Het betreft een review van de *functionele* ingrepen voor het Tweede Kamercomplex en is opgezet per gebouw en per ingreep. Elke ingreep is voorzien van een groen, oranje of rood kader. Deze kleuren hebben de volgende betekenis:

Groen:

De ingreep is gewenst en kan verder worden uitgewerkt.

Oranje:

Een ingreep is gewenst, er dient echter een alternatieve oplossing te worden onderzocht (bijvoorbeeld een meer sobere oplossing).

Rood:

De ingreep is onwenselijk of, in het kader van sober- en doelmatigheid, niet noodzakelijk.

Toetsingskader

Voor de beoordeling van de functionele ingrepen vormen soberheid en doelmatigheid en het Programma van Eisen van de Tweede Kamer consequent het kritisch uitgangspunt. Als nader handvat voor de beoordeling van de ingrepen, zijn de volgende kernwaarden gedefinieerd:

Gebruikswaarde: functionaliteit, logistiek (waaronder ook integrale toegankelijkheid) en beveiliging.

Belevingswaarde: Kamercultuur (werkwijze, gebruiken, evenementen, rondleidingen, etc.), open & besloten, rust & dynamiek.

Toekomstwaarde: flexibiliteit, beheer, veiligheid & gezondheid en duurzaamheid.

Omgevingswaarde: buitenruimten op en rondom het Binnenhof en de aansluiting op de stad Den Haag.

Monumentwaarde: behoud en versterking.

Inhoud

1. Uitgangspunten ontwerp Tweede Kamer complex	5
2. Gebouwdeel A	9
3. Gebouwdeel B	27
4. Gebouwdeel C	31
5. Gebouwdeel Hotel	35
6. Gebouwdeel Justitie	47
7. Gebouwdeel Koloniën	54
8. Gebouwdeel N	61
9. Gebouwdeel P	80

UITGANGSPUNTEN ONTWERP TWEEDE KAMER COMPLEX

Visie op het ruimtelijke kader voor de renovatie

Het gebouw van de Tweede Kamer heeft in de afgelopen 25 jaar de dynamiek van het Kamerbedrijf relatief goed kunnen accommoderen. Met het oog op de toekomstvastheid zijn aanpassingen gewenst van de gebouwentrees, restauratieve voorzieningen, de verbindingen tussen de gebouwen onderling en de logistiek. Om de ontwerpkeuzen hiervoor overtuigend te kunnen maken is het gewenst om vooraf het ruimtelijke kader, het grotere beeld, opnieuw te definiëren.

De parlementaire cultuur is sedert 1992 niet wezenlijk veranderd, hoogstens geïntensiveerd. Het grootste verschil zit in de sterk toegenomen beveiligingsmaatregelen die de oorspronkelijke toegankelijkheid en openbaarheid van het gebouw aanmerkelijk hebben gereduceerd. De technische voorzieningen voor deze steeds zwaarder wordende toegangscontroles hebben in de afgelopen jaren de beleving van het binnenkomen van het gebouw steeds verder gedegradeerd en vervuild.

De Statenpassage is door de verzwaarde beveiliging van de toegangen minder open en transparant. Het lineaire, straatachtige karakter is daardoor minder voelbaar ten gunste van een meer pleinachtige signatuur in het breedste deel van de Statenpassage (zie tekening pagina 7). Het is de bedoeling om de renovatie te benutten om dit pleinachtige karakter te versterken door het situeren van veel functies rondom dit carré, waaronder het Statenlokaal, die tesamen het hart van de parlementaire cultuur gestalte geven.

De halfronde zaalruimte onder de plenaire zaal draagt met een actieve programmering eveneens bij aan een levendige Kamercultuur. Gedacht kan hierbij worden aan het introductieprogramma voor de duizenden bezoekers per week, maar ook voor symposia van bijvoorbeeld ProDemos. Hierdoor kan het 'hart' van de Statenpassage een maximale openheid en vitaliteit verkrijgen die nu op bescheiden schaal aanwezig is.

De ontwerpgedachte voor de Schepelhal betreft het ruimte bieden aan bijvoorbeeld een permanente expositie over de parlementaire geschiedenis of andere tentoonstellingen. Door de Schepelhal direct op de centrale publieksentree aan te laten sluiten kan een intensiever gebruik van deze hal én van de Oude Zaal worden geëntameerd.

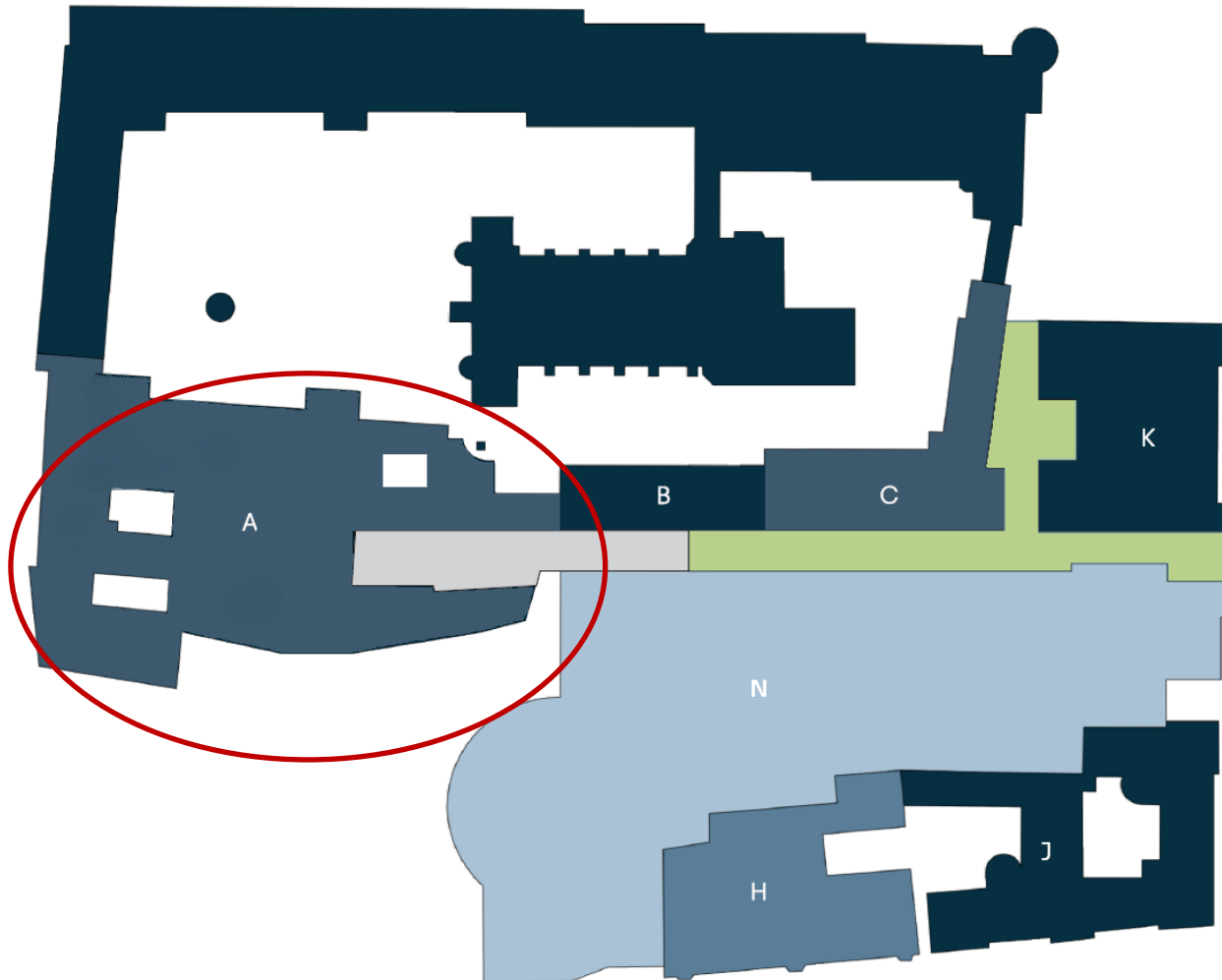
De aansluitingen van de historische panden op gebouw N zullen worden verbeterd door middel van een opener toegankelijkheid. De essentie van het Tweede Kamergebouw, de symbiotische samenhang van de monumentale panden door middel van gebouw N wordt daarmee geïtaliseerd.

Algemene uitgangspunten

1. Duidelijk onderscheid tussen het dynamische hart van het complex (onder en rondom de plenaire zaal) en de ingetogenheid van de werkgebieden van fracties en diensten;
2. De drie beeldbepalende vergadertorens in N in beginsel zo veel mogelijk in tact houden als overlegruimten: commissievergaderingen en formeel dan wel informeel overleg voor fracties en diensten;
3. Stijgpunten in de monumenten (lift en trap) behouden en optimaliseren bij de aansluiting op gebouwdeel N, zodat Kamerbewoners direct naar de juiste verdieping kunnen, zonder eerst door een gang van een fractie of dienst te hoeven lopen;
4. Het verbeteren van de gastvrijheid en toegankelijkheid in combinatie met toenemende bezoekersstromen is een belangrijke aanleiding voor functionele verbeteringen en vraagt om toekomstbestendige oplossingen in relatie tot veiligheid.

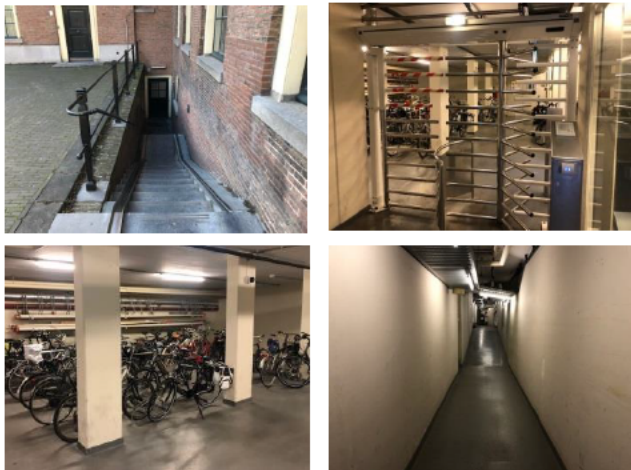
GEBOUWDEEL A

A – Kelder

Ingreep: Fietsenstalling

Huidige situatie

Oplossing Herzien VO 17 mei 2019

5.1.1b, 5.1.2h

5.1.1b, 5.1.2h

Beschrijving:

De fietsenstalling in de kelder kan voor wat betreft het aantal stallingplaatsen komen te vervallen in relatie tot de nieuwe fietsenstalling in de parkeergarage. De stalling is echter gewenst voor Kamerbewoners komende vanaf de centrumzijde. Behoud van de stalling dient nader onderzocht te worden 5.1.1b, 5.1.2h

Beoordeling:

A – Begane grond

Ingreep: Nieuwspoort in gebouwdeel A onder het Voorzitterskwartier

Huidige situatie

Oplossing Herzien VO 17 mei 2019

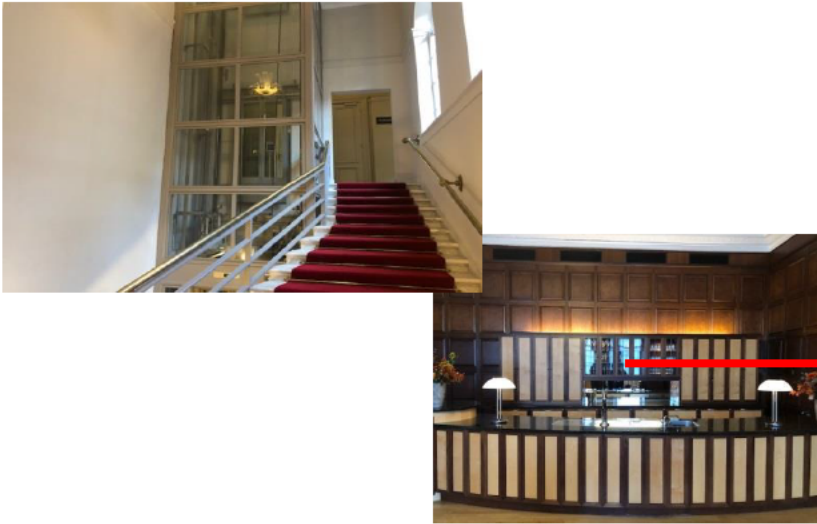
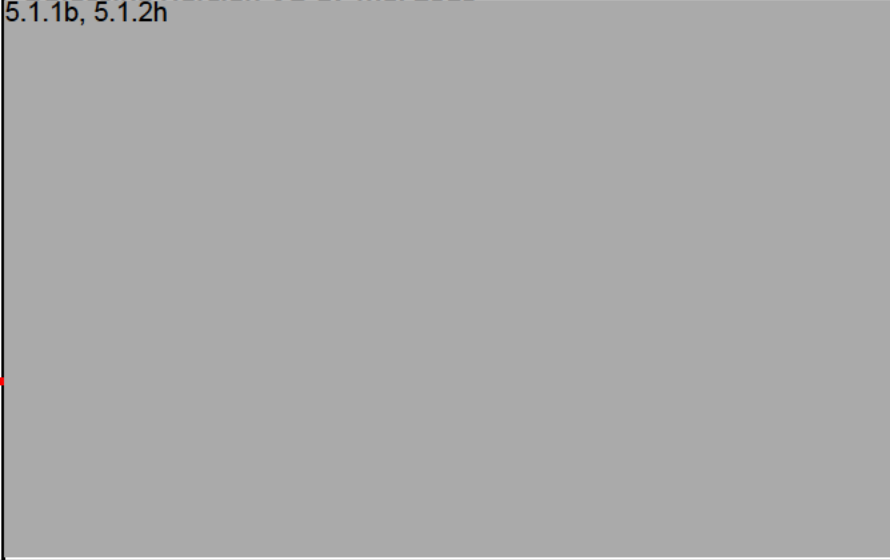
Beschrijving:

Nieuwspoort op deze locatie is vanuit Tweede Kamer optiek niet gewenst. 5.1.1b, 5.1.2h en in het algemeen niet passend. Gebouw A dient zoveel mogelijk beschikbaar te blijven voor de huisvesting van (grote) fracties. De lange gevellijn met de vele raampartijen direct aan het Hofplein 5.1.1b, 5.1.2h

Beoordeling:

A – Begane grond

Ingrep: De voormalige trap van Napoleon geheel verwijderen een 'Salon Vertical' plaatsen (grote plateaulift)

Huidige situatie 	Oplossing Herzien VO 17 mei 2019 5.1.1b, 5.1.2h
Beschrijving:	De Salon Verticale is onvoldoende sober als oplossing voor expeditie- en personenverkeer. Door deze grote plateaulift komt de voormalige trap van Napoleon geheel te vervallen, waardoor een logische op/doorgang richting het Voorzitterskwartier ontbreekt (bezoek moet altijd via de Koffiekamer). Dit is onwenselijk, zeker indien er gelijktijdig evenementen plaatsvinden. Het heeft de voorkeur om de voormalige trap van Napoleon op deze positie te herstellen, maar alleen indien een betere locatie voor de lift gevonden kan worden, waarbij (VIP) bezoek via 1A nog steeds op een logische manier de lift kan nemen indien nodig.
Beoordeling:	

A – Begane grond

Ingreep: 5.1.1b, 5.1.2h

Huidige situatie

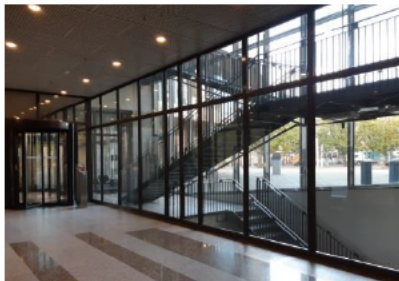
Werkplekken op 1^e en 2^e verdieping

Oplossing Herzien VO 17 mei 2019

5.1.1b, 5.1.2h

Beschrijving:

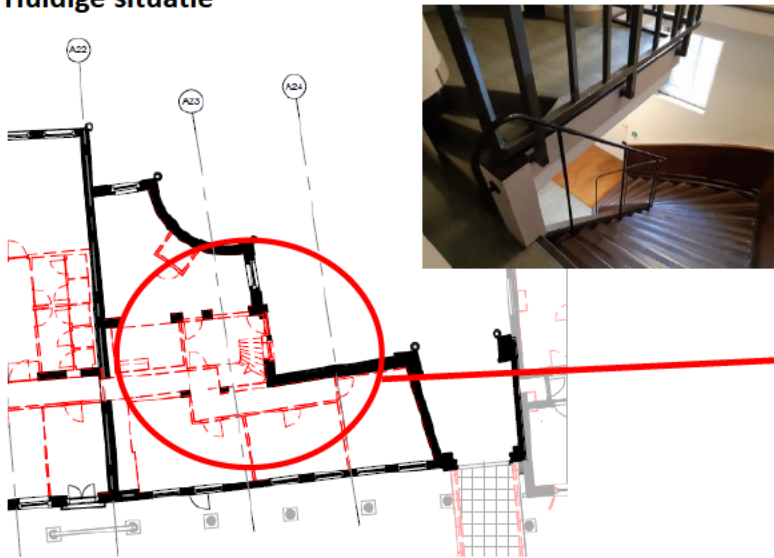
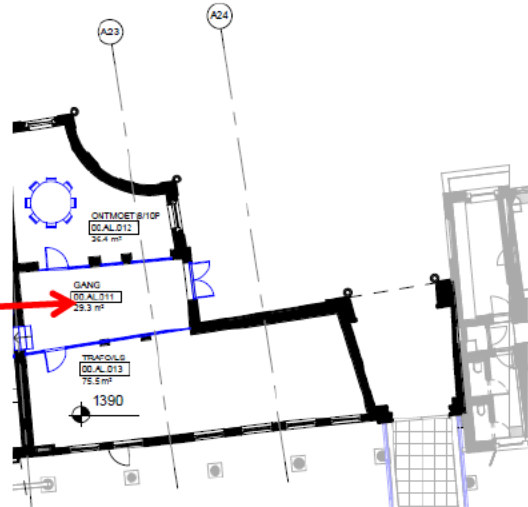
5.1.1b, 5.1.2h

Beoordeling:

A – Begane grond

Ingreep: Reorganisatie Pompgebouw en Hofpoortgebouw

Huidige situatie The floor plan shows a complex layout with a red circle highlighting a specific area. An inset photo shows a staircase.	Oplossing Herzien VO 17 mei 2019 The floor plan shows a reorganized layout with a red arrow pointing to the highlighted area. The plan includes labels for 'ONTMOET 2/10F', 'GANG', 'TRAPGANG', and '1390'.
Beschrijving:	De reorganisatie van de plattegrond van het Pompgebouw en Hofpoortgebouw conform de oorspronkelijke situatie biedt een kans om de beschikbare ruimte efficiënter te gebruiken (minder 'kruip door sluip door'). Vorm en wenselijkheid van het verwijderen van de trap nog nader te onderzoeken. Ook dient de flexibiliteit in het gebruik en indeling van de gebouwdelen geborgd te blijven.
Beoordeling:	

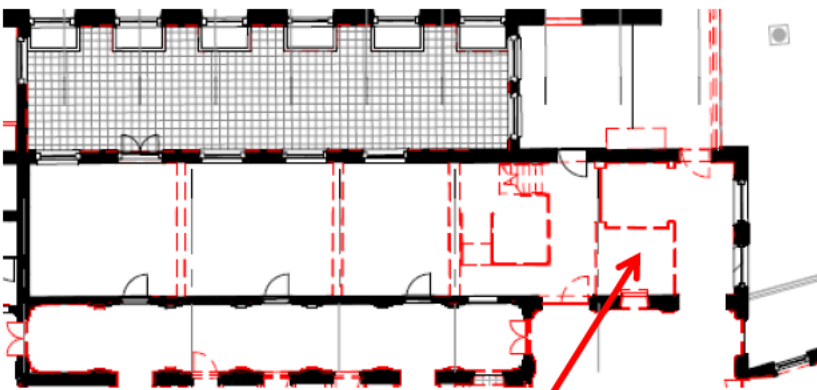
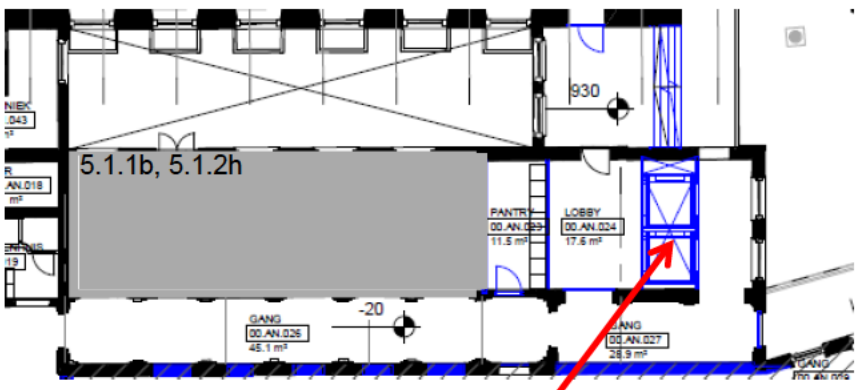
A – Begane grond

Ingreep: Entree Binnenhof 1a

Huidige situatie 	Oplossing Herzien VO 17 mei 2019 5.1.1b, 5.1.2h
Beschrijving:	5.1.1b, 5.1.2h De Erelijst van Gevallene dient in beginsel op dezelfde plek te worden gehandhaafd. 5.1.1b, 5.1.2h zodat er een meer gastvrij entreegebied ontstaat, conform ingang Plein.
Beoordeling:	

A – Begane grond

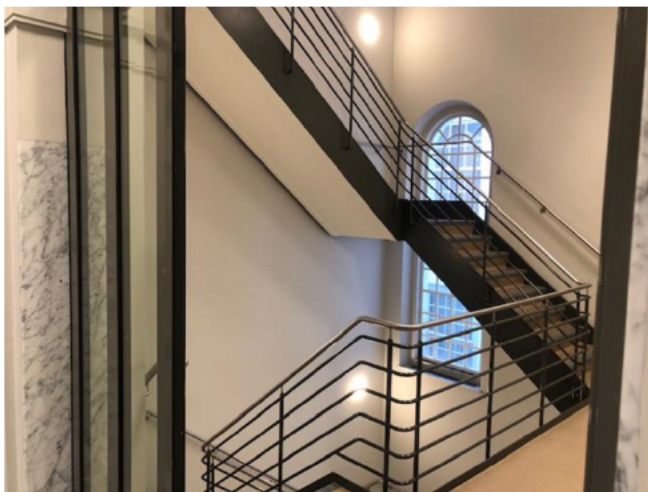
Ingreep: Liften Schepelhalzijde

Huidige situatie Huidige lift	Oplossing Herzien VO 17 mei 2019 2 nieuwe liften
Beschrijving:	De noodzaak van de liften dient nader te worden onderzocht, onder andere in relatie tot de logistiek van de banquetingkeuken en kamerbewoners/bezoek komende vanaf gebouw N. Ook dient onderzocht te worden hoe de oude zaal voor minder validen vanuit de Schepelhal bereikbaar kan worden gemaakt.
Beoordeling:	

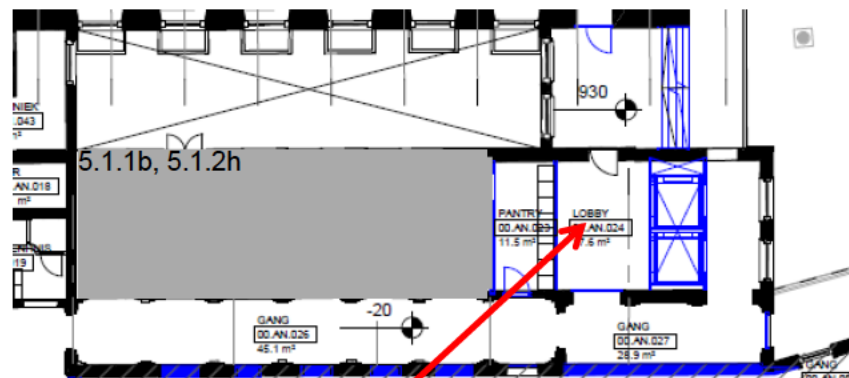
A – Begane grond

Ingreep: Verwijderen groot trappenhuis Schepelhalzijde

Huidige situatie

Oplossing Herzien VO 17 mei 2019

Trappenhuis verwijderd

Beschrijving:

Het verwijderen van de trap is ongewenst en wordt niet als sober en doelmatig gezien (de royale trap wordt veel gebruikt als stijgpunt in A), zonder een aannemelijk alternatief.

Beoordeling:

A – Begane grond

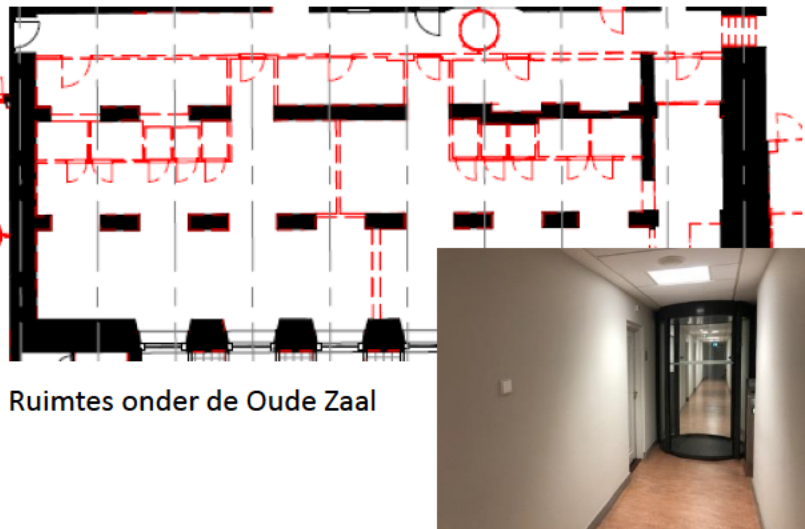
Ingreep: 5.1.1b, 5.1.2h

Huidige situatie 5.1.1b, 5.1.2h		Oplossing Herzien VO 17 mei 2019 5.1.1b, 5.1.2h	
Beschrijving:		De noodzaak van deze nieuwe lift dient nader te worden onderzocht. Hij is bedoeld als aanvulling op de trap vanaf 5.1.1b, 5.1.2h	
Beoordeling:			

A – Begane grond

Ingreep: Toiletten bezoekers

Huidige situatie

Oplossing Herzien VO 17 mei 2019

Beschrijving:

Voldoende toiletten voor de representatieve zalen op de eerste verdieping en bezoekers 1A zijn noodzakelijk. Het realiseren van de voorgestelde toiletten op de begane grond kan gunstig zijn om de zalen apart van elkaar te kunnen gebruiken. De Tweede Kamer wil ook toiletten op de 1^e verdieping behouden in relatie tot evenementen in de Oude Zaal. Deze komen nu in het ontwerp te vervallen. Nader onderzoeken of dit goed inpasbaar is in relatie tot het creëren van een betere toegankelijkheid van de Oude Zalen.

Beoordeling:

A – Begane grond - tweede verdieping

Ingreep: doorgang/ontmoetingsruimte realiseren

Huidige situatie

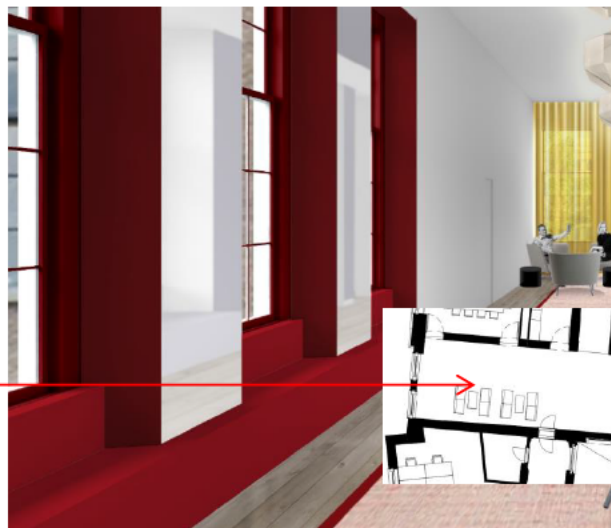

Kantoorruimte op begane grond en tweede, keuken op eerste.

5.1.1b, 5.1.2h

Oplossing Herzien VO 17 mei 2019

Beschrijving:

Het goed aansluiten van het huidige Raad van State deel op gebouw A is wenselijk. De nieuwe doorgang/ontmoetingsruimte wordt als onvoldoende sober en doelmatig gezien, aangezien het ten koste gaat van kantoorruimten op de begane grond en tweede verdieping. 5.1.1b, 5.1.2h

Beoordeling:

A – Eerste verdieping

Ingreep: Oude Zaal

Huidige situatie

Oplossing Herzien VO 17 mei 2019

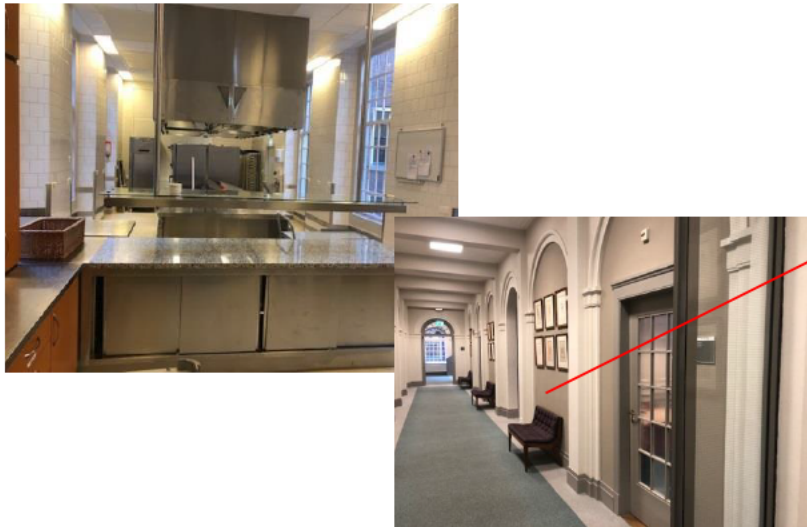
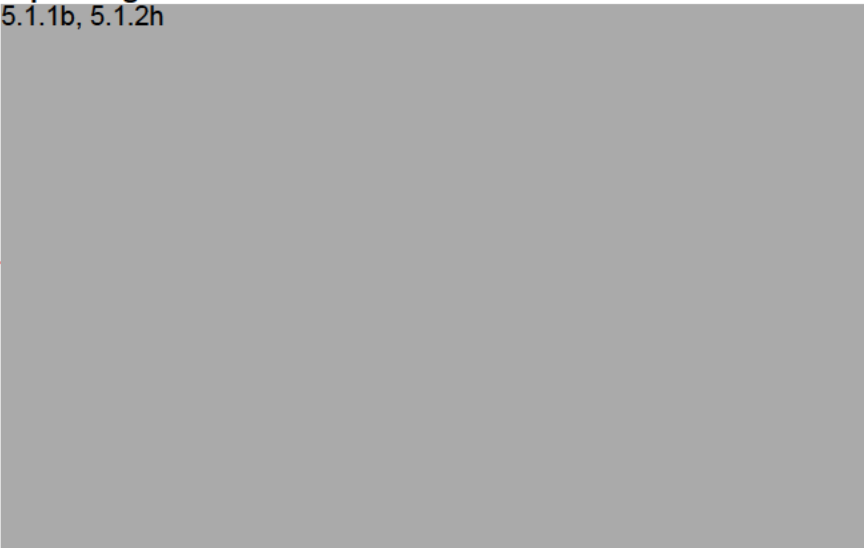
Beschrijving:

Het bestaande kunstwerk van Jan van den Dobbelsteen (de blauwe lampen en het tapijt dat symbool staat voor de multiculturele samenleving) dient in beginsel te worden behouden. Historisch gezien heeft er altijd tapijt gelegen in deze zaal en hingen er sobere lampen. Wel is herstel of vervanging van het tapijt noodzakelijk. Tegelijkertijd dient deze zaal beter geschikt te worden gemaakt voor verschillende evenementen. Kroonluchters (kubussen) moeten veilig omhoog en omlaag gebracht kunnen worden t.b.v. evenementen en versieringen.

Beoordeling:

A – Eerste verdieping

Ingreep: Catering/banqueting keuken

Huidige situatie 	Oplossing Herzien VO 17 mei 2019 5.1.1b, 5.1.2h
Beschrijving:	De positie van de banquetingkeuken in het Voorzitterskwartier, 5.1.1b, 5.1.2h als onwenselijk beschouwd. De positie van de huidige banquetingkeuken dient mogelijk te worden heroverwogen in relatie tot de uiteindelijke positie van de expeditielift, de toegang vanaf het Binnenhof, de logistiek naar en van de representatieve zalen, de logistiek naar de centrale keuken in gebouw N en de mogelijkheden van externe catering bij evenementen.
Beoordeling:	

A – Eerste verdieping

Ingreep: 5.1.1b, 5.1.2h

Huidige situatie

Oplossing Herzien VO 17 mei 2019 5.1.1b, 5.1.2h

Beschrijving:

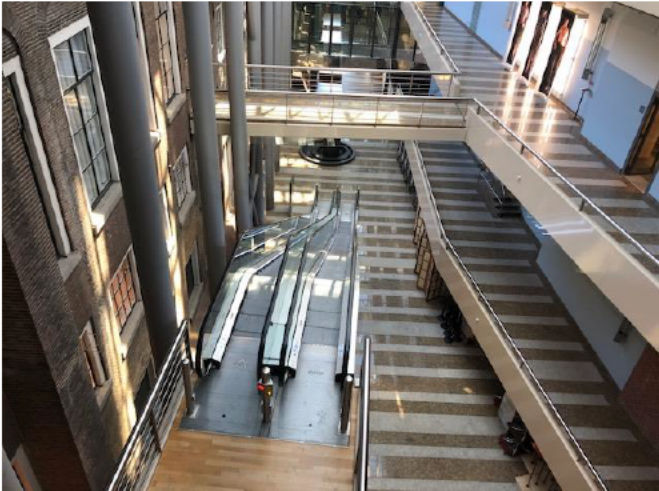
De oplossing van het Herzien VO van OMA om 5.1.1b, 5.1.2h

Dit ook in relatie tot een beter gebruik van de Schepelhal.

Beoordeling:

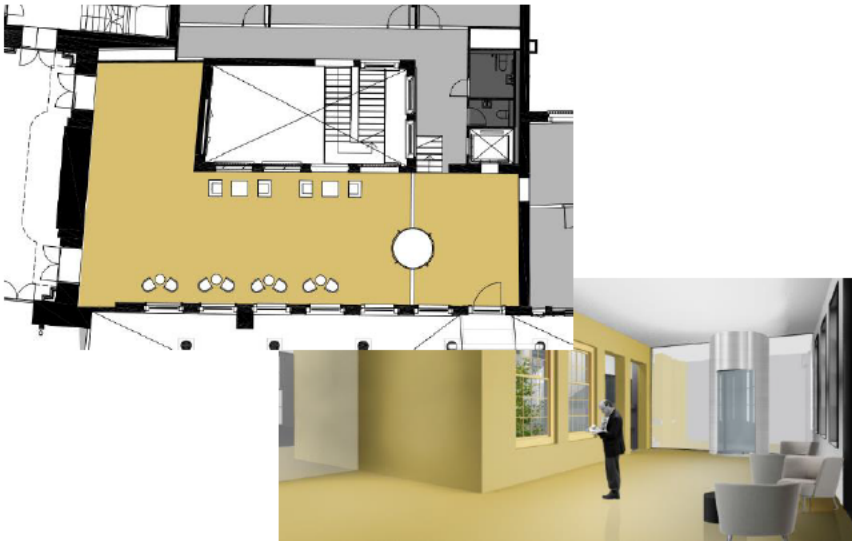
A – Eerste verdieping

Ingreep: verwijderen roltrap Schepelhal richting Oude Zalen

Huidige situatie 	Oplossing Herzien VO 17 mei 2019 5.1.1b, 5.1.2h
Beschrijving:	Het verwijderen van de roltrap biedt kansen om de Schepelhal beter te gebruiken voor publieke functies als tentoonstellingen en daarmee de Schepelhal te ontlasten. Indien een alternatieve opgang vanuit de Schepelhal naar de Oude Zaal mogelijk is, kan de roltrap worden vervangen. Dit dient nader te worden onderzocht. De roltrap is sowieso aan vervanging toe en dat is kostbaar, evenals het onderhoud ervan. Daarom is het verstandig om alternatieven te onderzoeken.
Beoordeling:	

A – Eerste verdieping

Ingrep: Representatieve ontvangstruimte Oude Zaal

Huidige situatie 		Oplossing Herzien VO 17 mei 2019 	
Beschrijving:		De huidige toegang van de Oude Zaal vanuit gebouw N voor grotere publieksgroepen is ondermaats en wordt voor een groot deel voor opslag gebruikt (Franse gang). Een lobby op deze positie is een kans voor een verbeterde toegankelijkheid en kan dienen als bufferruimte vóór de betreding van de Oude Zaal. Nader onderzoek naar de maatvoering (het lijkt nu een erg grote ruimte), het opnemen van sanitaire voorzieningen, het plaatsen van twee tourlocks en opslagruimte voor AV-middelen is wenselijk. Bovendien heeft het de voorkeur de historisch structuur en uitmonstering van de nabij gelegen ruimte A108 zoveel mogelijk te behouden.	
Beoordeling:			

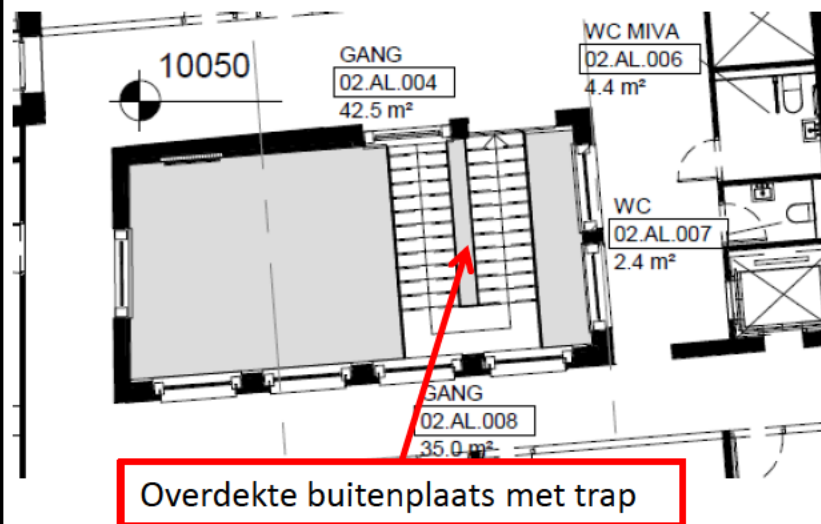
A – Eerste verdieping

Ingreep: overkappen van de binnenplaats en het plaatsen van een trap

Huidige situatie

Oplossing Herzien VO 17 mei 2019

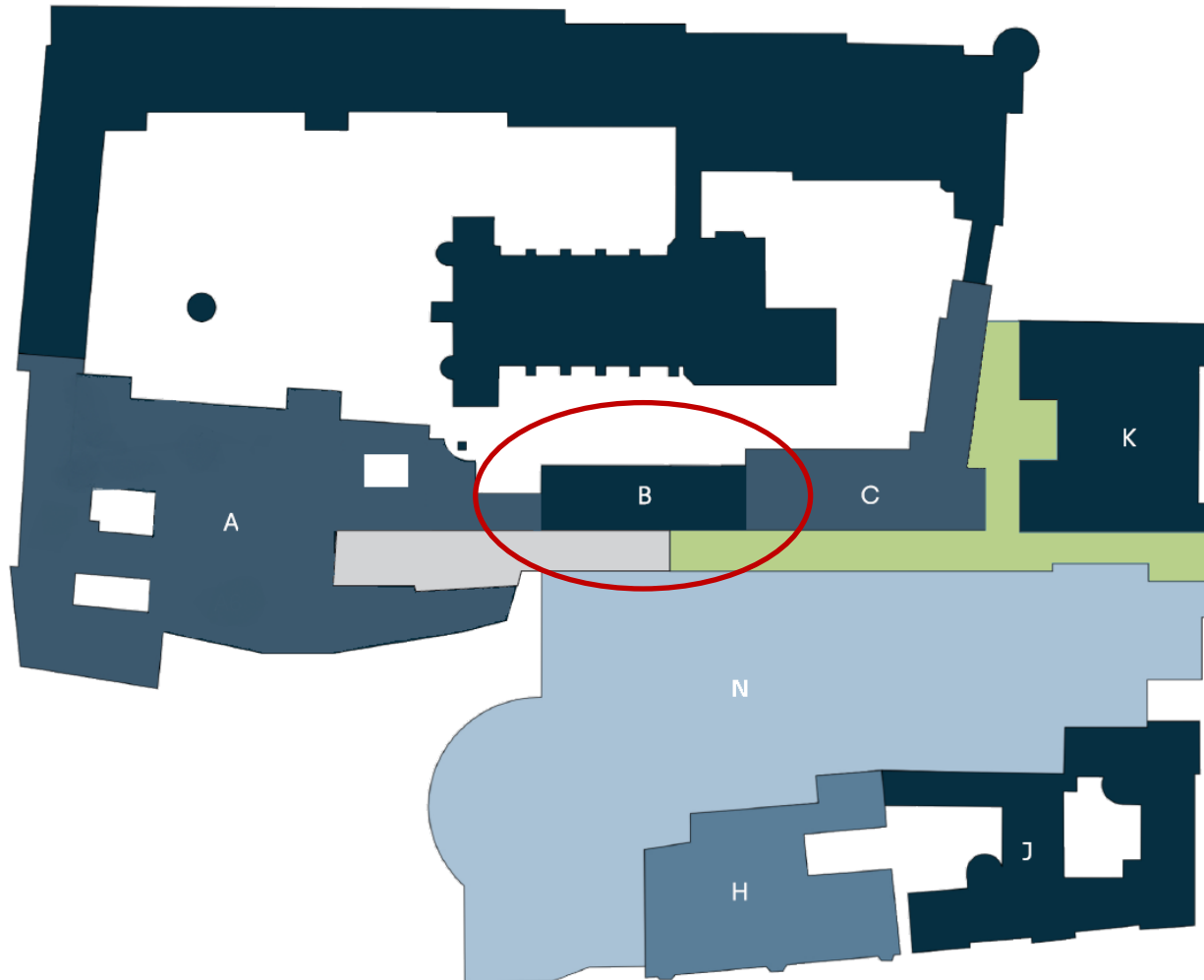
Beschrijving:

Het overkappen van deze buitenplaats is in beginsel onwenselijk, omdat gebouw A al in grote mate een introvert complexdeel is. De kosten van de overkapping dient financieel te worden afgewogen tegen het verbeteren van de isolatiewaarde van de bestaande buitengevel en het onderhoud ervan. Tevens dient een overkapping meeuwonvriendelijk te worden ontwerpen en moet het veilig schoongemaakt kunnen worden.

De positie van de trap dient te worden heroverwogen binnen de bestaande gebouwschil. Onwenselijk om uitstraling van het hofje teveel aan te tasten. De voorgestelde wijzigingen van ruimte A108 zijn eveneens onwenselijk (verwijderen en-suite deuren en wanden, het plaatsen van toiletten en een lift op de plek van de bestaande schouw/vergaderruimte).

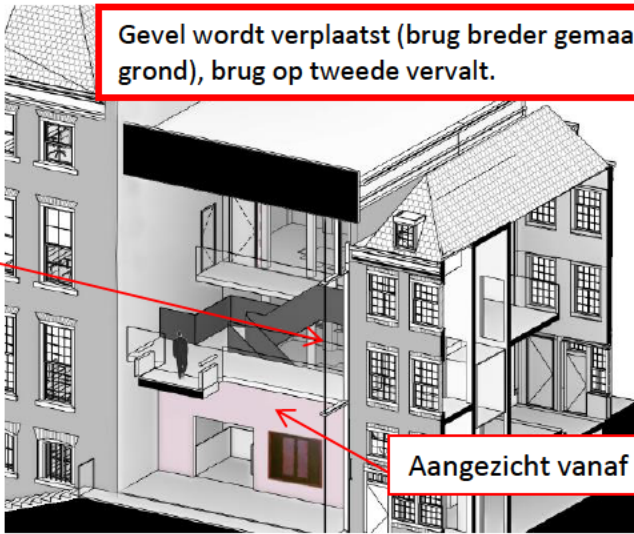
Beoordeling:

Gebouwdeel B

B – Kelder – tweede verdieping

Ingreep: sloop vloervelden Schepelhuis ten behoeve van nieuwe trap en liften

Huidige situatie Nu twee bruggen verbinding N - B	Oplossing Herzien VO 17 mei 2019 Gevel wordt verplaatst (brug breder gemaakt op begane grond), brug op tweede vervalt. Aangezicht vanaf N
Beschrijving:	Het realiseren van een integraal toegankelijk trappenhuis en lift is op deze positie wenselijk om de veelheid aan verschillende vloerniveaus beter toegankelijk te maken en de oriëntatie in dit gebouwdeel te verbeteren. Hierbij dient te worden gezocht naar een meer sober en doelmatige oplossing waarbij de brug op de tweede verdieping tussen gebouwen N en B behouden blijft, inclusief de glaspui aan tuinzijde op de huidige positie (loopbruggen niet onnodig breder maken). Ook dient een vergaderzaal met transparante gangwand te worden voorkomen.
Beoordeling:	

B – Derde verdieping

Ingreep: Verwijderen dakkap schepelhuis

Huidige situatie		Oplossing Herzien VO 17 mei 2019			
 5.1.1b, 5.1.2h		5.1.1b, 5.1.2h			
Beschrijving:	Het verwijderen van de dakkap nader bestuderen in relatie tot de financiële haalbaarheid en het duurzaam onderhoud van het bestaande dak.				
Beoordeling:					

B – Tweede verdieping

Ingreep: Comptoir Generaal verwijderen doorgang

Huidige situatie

Verbinding op tweede verdieping

Oplossing Herzien VO 17 mei 2019

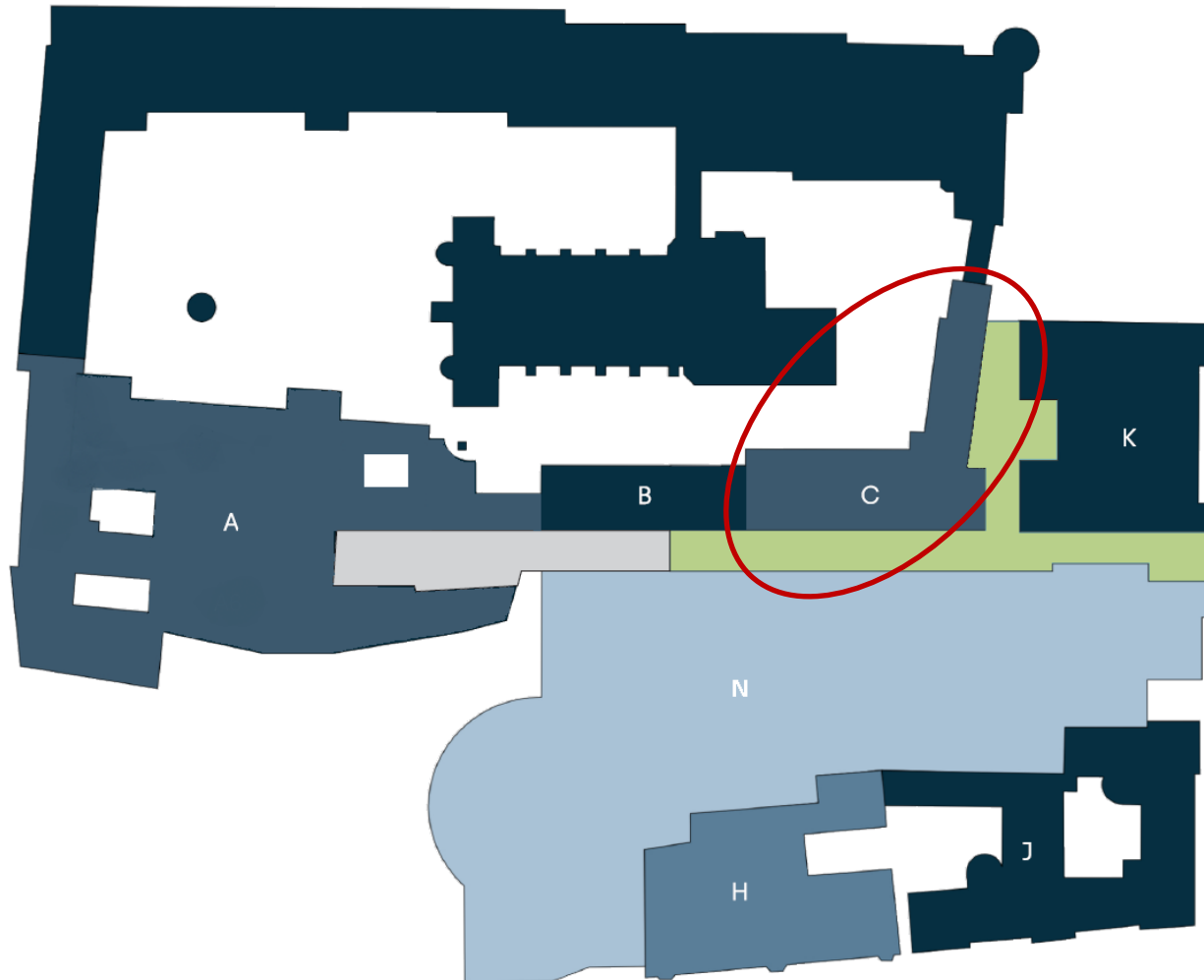
5.1.1b, 5.1.2h

Beschrijving:

Aansluiting en rondgang op tweede verdieping bij voorkeur behouden. Zoeken naar een alternatieve oplossing om de diverse hoogteverschillen op te lossen.

Beoordeling:

Gebouwdeel C

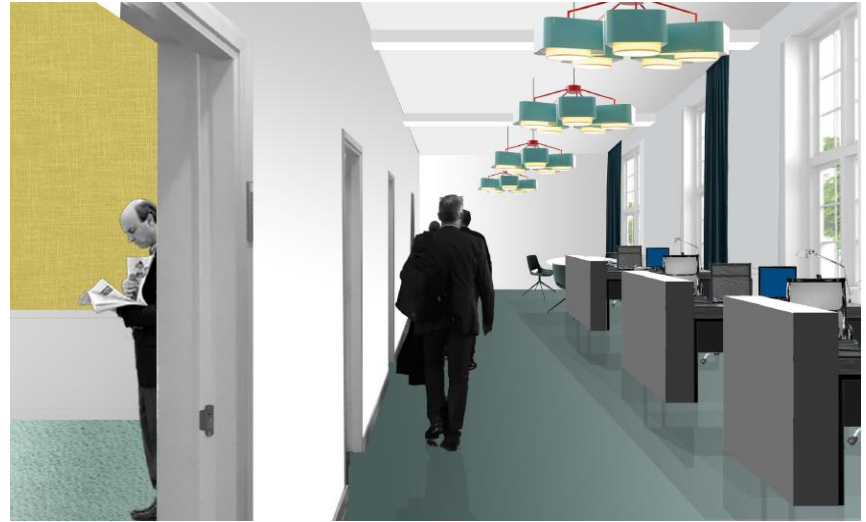
C – Begane grond – eerste verdieping

Ingreep: te kleine kantoorruimtes herindelen (voormalige tekenzaal van Koloniën)

Huidige situatie

Oplossing Herzien VO 17 mei 2019

Beschrijving:

In gebouw C zijn enkele vleugels, waaronder de oorspronkelijke tekenzalen, verkamerd die hier ruimtelijk minder geschikt voor zijn. Het leidt tot (te) krappe gangen en (te) krappe kantoorruimtes. Onderzoek is gewenst naar een betere manier van verkameren. Input vanuit het werkplekonderzoek is hier gewenst.

Beoordeling:

C – Begane grond – tweede verdieping

Ingreep: verplaatsen trappenhuis

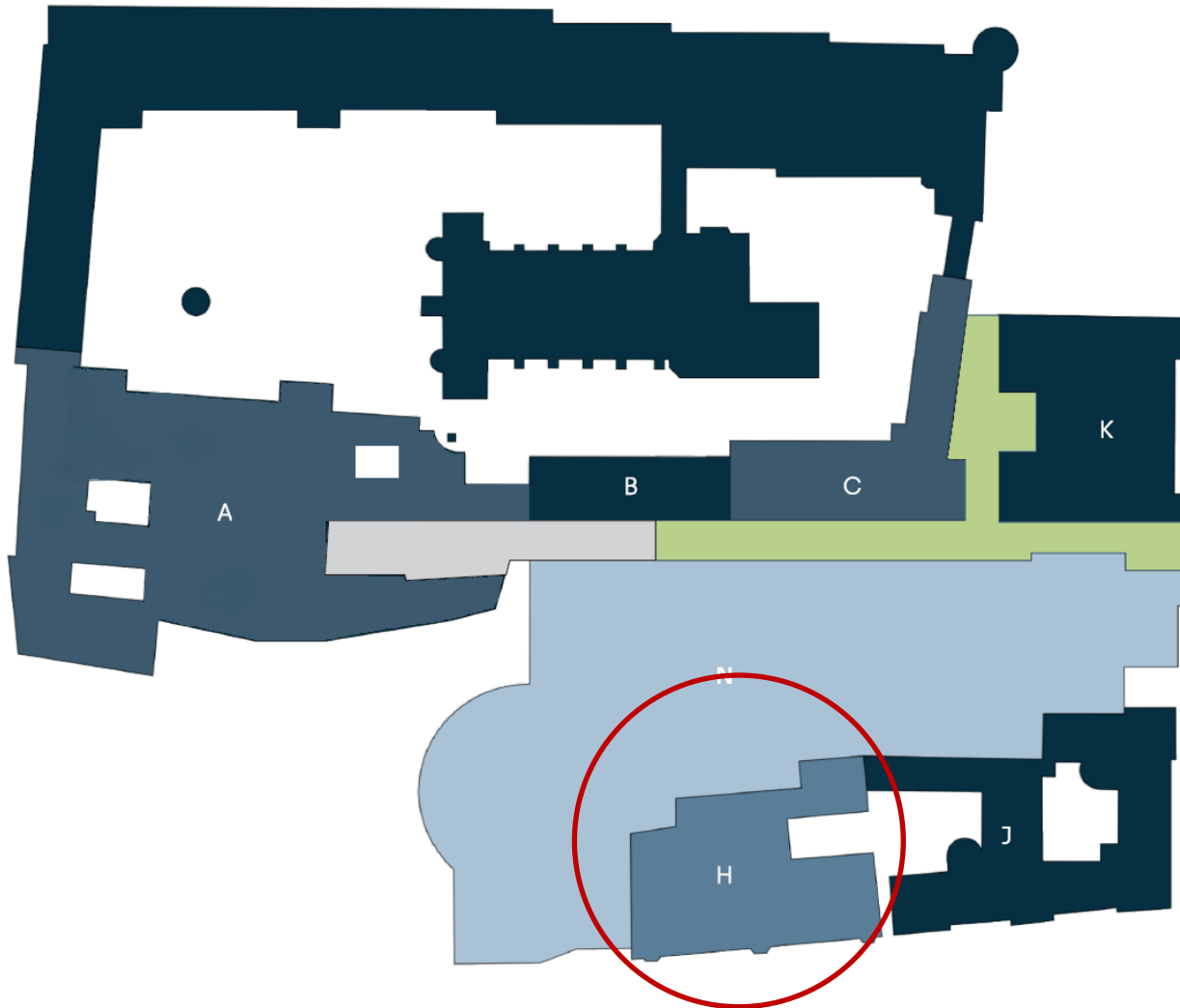
Huidige situatie 5.1.1b, 5.1.2h 		Oplossing Herzien VO 17 mei 2019 5.1.1b, 5.1.2h	
Beschrijving:		De noodzaak van het vervangen van het bestaande vluchttrappenhuis lijkt aannemelijk, maar dient nader te worden onderzocht. De huidige trap loopt ongemakkelijk en de nabijgelegen representatieve trap loopt niet door tot de tweede verdieping. 5.1.1b, 5.1.2h	
Beoordeling:			

C – Tweede verdieping

Ingreep: plaatsen nieuwe vluchttrap in C in verband met afsluiten doorgang vanaf B

Huidige situatie Verbinding op tweede verdieping		Oplossing Herzien VO 17 mei 2019 5.1.1b, 5.1.2h
Beschrijving:	De bestaande aansluiting tussen gebouw C en het Goudsmitskeurhuis op de tweede verdieping levert flexibiliteit in de indeling op, maar kost ook relatief veel ruimte en is alleen met een traplift rolstoel toegankelijk. 5.1.1b, 5.1.2h	
Beoordeling:		

Gebouwdeel H

H – Begane grond

Ingreep: fietsenstalling in H verplaatsen naar de Pleingarage

Huidige situatie

Oplossing Herzien VO 17 mei 2019

5.1.1b, 5.1.2h

Beschrijving:

Het uitgangspunt 5.1.1b, 5.1.2h en daarmee ook gebouw J (rijksmonument) te ontlasten, is wenselijk. Plafondhoogte in kelder Hotel niet toereikend voor fietsenstalling.

5.1.1b, 5.1.2h

Beoordeling:

H – Kelder

Ingreep: nieuwe toiletgroep in de kelder

Huidige situatie

Oplossing Herzien VO 17 mei 2019

5.1.1b, 5.1.2h

Beschrijving:

De nieuwe toiletgroep in de kelder kan worden geschrapt. Er is een alternatieve en beter bereikbare toiletgroep voor publiek op de begane grond van gebouw N mogelijk.

Beoordeling:

H – Begane grond

Ingreep: Terras Statenpassage

Huidige situatie

Oplossing Herzien VO 17 mei 2019

Trapopgang en terras voor gebouwdeel H

Beschrijving:

Om de Statenpassage voor zo veel mogelijk verschillende evenementen geschikt te houden, worden terrassen ontraden die de passage versmallen. Het openwerken van de begane grondgevel is echter wel wenselijk om het Statenlokaal (in het VO Hoofdlijnen geplaatst op de begane grond van gebouw H) visueel te verbinden met de Statenpassage. Verplaatsbaar meubilair in de Statenpassage is wel mogelijk.

Beoordeling:

H – Begane grond

Ingreep: Kunstdepot

Huidige situatie

Oplossing Herzien VO 17 mei 2019

Beschrijving:

Het kunstdepot is onwenselijk op een representatieve en dynamische positie als de begane grond van gebouw H aan de Statenpassage. Het past niet bij de gewenste uitstraling. In het VO Hoofdpijnen wordt op deze positie het Statenlokaal voorgesteld als onderdeel van het dynamische 'hart' van het Tweede Kamer complex. Voor het exposeren van kunst en exposities in het algemeen kan de Schepelhal als mogelijke locatie worden onderzocht.

Beoordeling:

H – Begane grond

Ingreep: Filmzaal op begane grond Hotel grenzend aan de Statenpassage

Huidige situatie

Oplossing Herzien VO 17 mei 2019

Beschrijving:

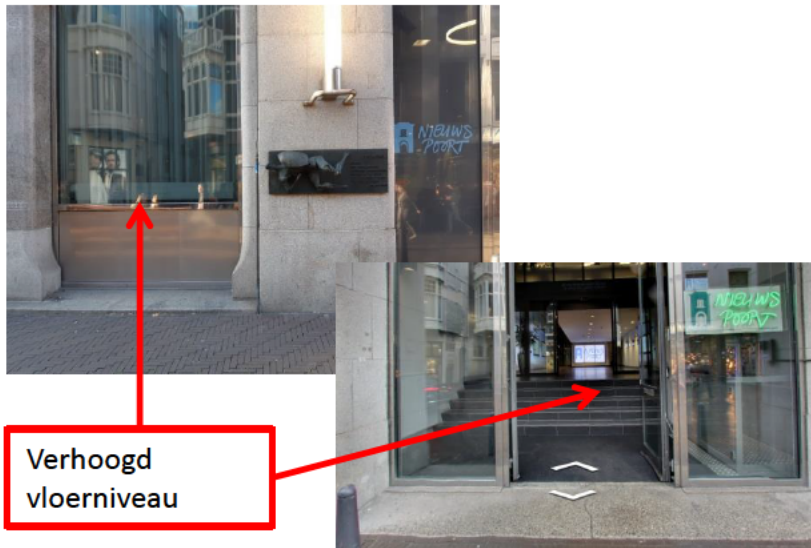
Het behoud van de bestaande pers- en conferentieruimten is op deze positie in het kader van sober- en doelmatigheid als multi-inzetbare ruimte gewenst. Er is een alternatieve locatie voor de filmzaal mogelijk.

Beoordeling:

H – Begane grond

Ingreep: Verlaging vloerveld langs gevel

Huidige situatie

Verhoogd
vloerniveau

Oplossing Herzien VO 17 mei 2019

Beschrijving:

Het hergebruiken van het oorspronkelijke, lagere, vloerniveau aan de gevel (constructie is nog aanwezig) maakt de oorspronkelijke verdiepingshoogte weer beleefbaar en verbetert de transparantie en aansluiting op de Lange Poten. Tegelijkertijd dient de wenselijkheid vanuit gebruikersoptiek nader te worden onderzocht in relatie tot efficiënt ruimtegebruik en integrale toegankelijkheid.

Beoordeling:

H – Begane grond

Ingreep: Daklichten plaatsen

Huidige situatie 5.1.1b, 5.1.2h		Oplossing Herzien VO 17 mei 2019 5.1.1b, 5.1.2h	
Beschrijving:		Het plaatsen van daklichten zorgt voor meer daglicht in het hart van het gebouw op de begane grond en is, afhankelijk van het uiteindelijk onderliggende programma, wenselijk.	
Beoordeling:			

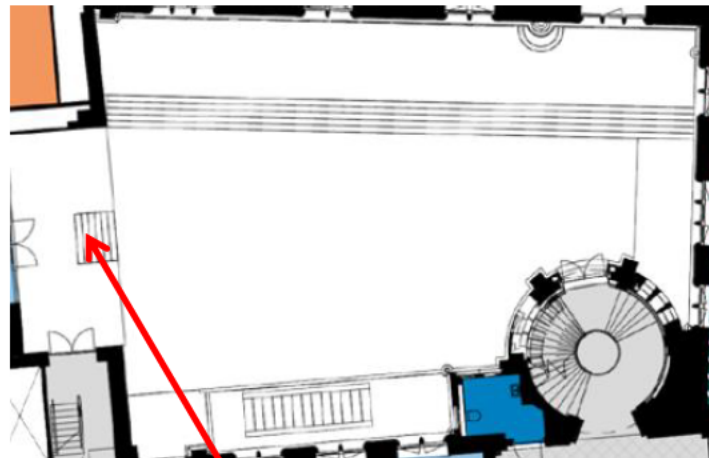
H – Begane grond

Ingreep: toegankelijkheid binnenplaats Justitie voor kamerbewoners

Huidige situatie

Oplossing Herzien VO 17 mei 2019

Toegankelijkheid

Beschrijving:

Het toegankelijk maken van de binnenplaats sluit aan op de gebruikerswens om buitenruimten in het Tweede Kamercomplex bereikbaar en bruikbaar te maken. Op deze locatie geen uitgebreid terras voor bezoekers/publiek in verband met mogelijk geluidsoverlast voor de werkruimten van de fracties. Ingetogen gebruik van deze ruimte door kamerbewoners is wel mogelijk.

Beoordeling:

H – Begane grond

Ingreep: Centraal Service Plein verplaatsen naar begane grond Hotel

Huidige situatie

Oplossing Herzien VO 17 mei 2019

5.1.1b, 5.1.2h

Beschrijving:

De positionering van het Centraal Service Plein aan de gevel van de Lange Poten behoudt de functie in het hart van het Tweede Kamer complex en zorgt in potentie voor een meer aantrekkelijk gevelbeeld dan de huidige situatie (mits de uiteindelijke invulling van het programma dit toelaat). De indeling en functie van het Centraal Service Plein (over 6 jaar) nader onderzoeken.

Beoordeling:

H – Eerste verdieping

Ingreep: Aansluiting N op H verbeteren

Huidige situatie 	Oplossing Herzien VO 17 mei 2019 5.1.1b, 5.1.2h
Beschrijving:	Het verbeteren van de toegankelijkheid van gebouw H is wenselijk. Nu loopt de gebruiker direct op de liften aan of bereikt het gebouw H via een zijstap per trap. Analoog aan de aansluiting van gebouw B en K, dient ook deze aansluiting te verbeteren. Er is een alternatief mogelijk. Hierbij zijn ten opzichte van de huidige situatie de liften teruggeplaatst, waardoor er een doorzicht in gebouw H en een meer gastvrije toegang ontstaat, vergelijkbaar met de voorgestelde oplossing in het Herzien VO maar minder ingrijpend en zonder dat er een nieuwe (schuin lopende) brug nodig is.
Beoordeling:	

H – Eerste verdieping – dak

Ingreep: renovatie en aanpassing gevel

Huidige situatie

Oplossing Herzien VO 17 mei 2019

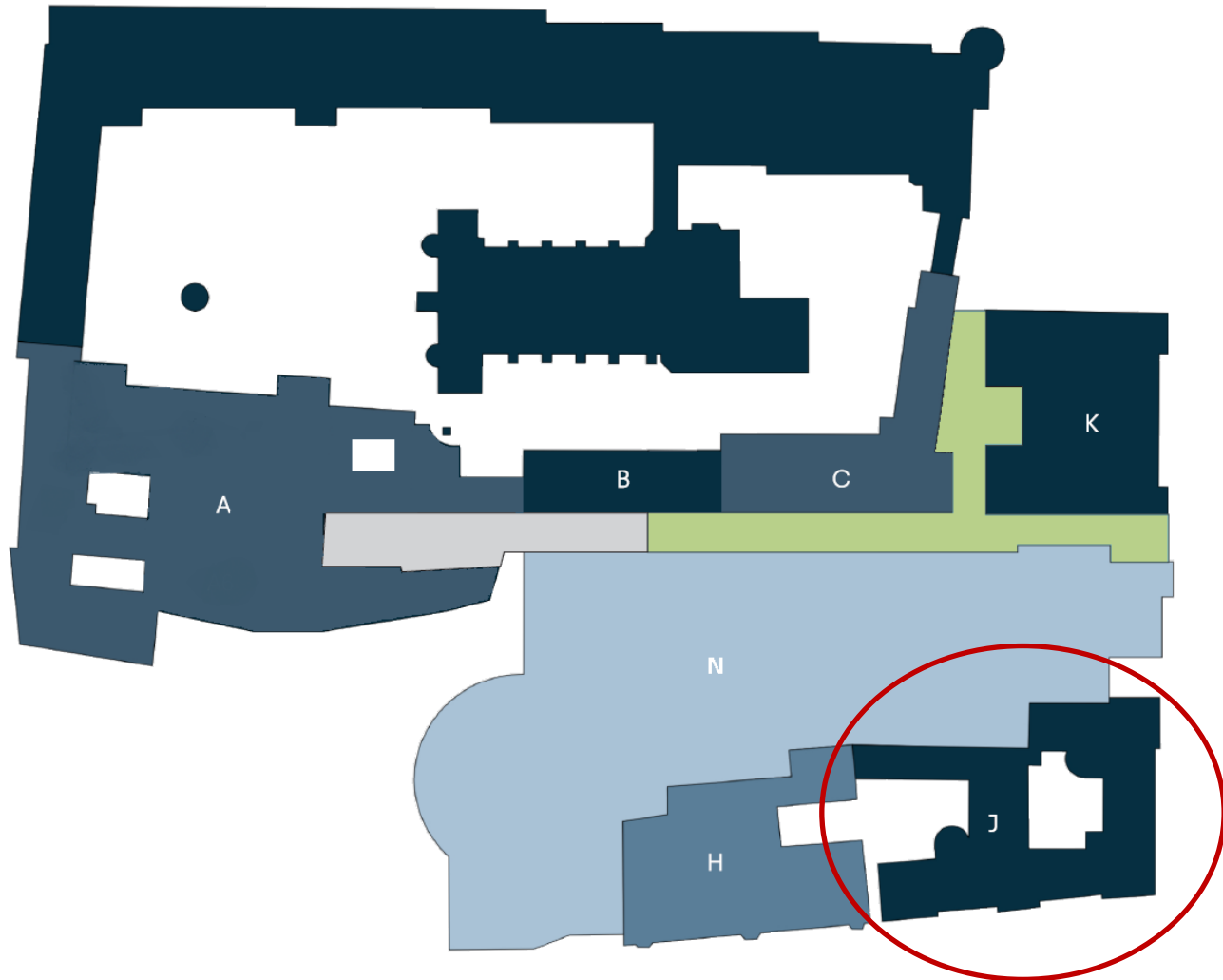

Beschrijving:

De gevel van gebouw H is in slechte bouwtechnische staat. Het technisch renoveren van deze gevel met de oorspronkelijke uitstraling als uitgangspunt is wenselijk en noodzakelijk. Vorm en materialisatie worden bepaald in volgende ontwerpfase met het nieuwe ontwerpteam.

Beoordeling:

Gebouwdeel J

J – Begane grond

Ingreep: Nieuw entree gebied met nieuwe tourlock en lift posities.

Huidige situatie Entree Justitie met tourlock direct aan de gevel/aansluiting N	Oplossing Herzien VO 17 mei 2019 5.1.1b, 5.1.2h
Beschrijving:	Het aanpassen van de entree en liftposities is wenselijk. Door het inpasbaar maken van twee tourlocks, in plaats van een, worden wachttijden verkleind en wordt de toegankelijkheid gastvrijer. Het bij elkaar plaatsen van de liften is wenselijk in het kader van integrale toegankelijkheid. De oplossing voor het hoogteverschil tussen de Statenpassage en de entree op de begane grond dient nader te worden onderzocht.
Beoordeling:	

J – Begane Grond

Ingreep: Gewelfde ruimte

Huidige situatie

5.1.1b, 5.1.2h

Oplossing Herzien VO 17 mei 2019

Beschrijving:

In het VO Hoofdlijnen wordt een alternatieve positie voor het Statenlokaal voorgesteld. Hierdoor kan de Statenpassage nabij gebouw J en de Huisentree relatief rustig blijven ten opzichte van de Hofplaatszijde, kan de expeditielift voor het Ledenrestaurant ook worden ingezet voor het Statenlokaal en hoeft de monumentale begane grondgevel van gebouw J niet of in mindere mate te worden aangepast. Tegelijkertijd verdient de gewelfde ruimte vanwege de ruimtelijke kwaliteit een meer representatieve en breder toegankelijke functie dan de huidige kantoorruimten, in nader overleg met de Tweede Kamer.

Beoordeling:

J – Kelder – Begane grond

Ingreep: Keuken en lift ten behoeve van het Statenlokaal in Justitie

Huidige situatie 5.1.1b, 5.1.2h	Oplossing Herzien VO OMA 5.1.1b, 5.1.2h
Beschrijving:	Er is een alternatieve positie voor het Statenlokaal mogelijk die beter past bij de nieuwe visie voor gebouwdeel N (begane grond Hotel). Hierdoor kan de expeditie lift voor het Ledenrestaurant ook worden ingezet voor het Statenlokaal. Hiermee komt de goederenlift te vervallen. De ruimte voor extra facilitaire voorzieningen mogelijk behouden, afhankelijk van de beoogde nieuwe functie voor deze ruimte.
Beoordeling:	

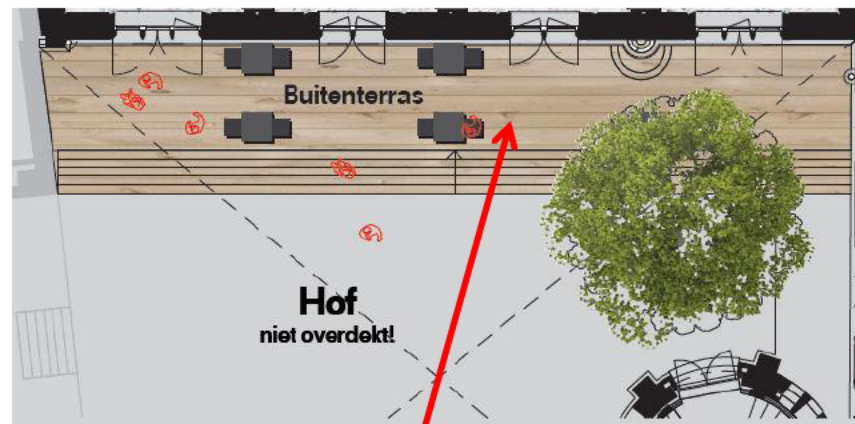
J – Begane Grond

Ingreep: buitenterras met meerdere deuropeningen in binnenplaats Justitie

Huidige situatie

Oplossing Herzien VO OMA

Buitenterras in (niet overdekt) hof

Beschrijving:

Het toegankelijk maken van de binnenplaats sluit aan op de gebruikerswens om buitenruimten in het Tweede Kamercomplex bereikbaar en bruikbaar te maken. Een buitenterras wordt op deze locatie ontraden in verband met geluidsoverlast voor de aangrenzende fractiegebieden. Mogelijk wel één opening vanuit de gewelfde ruimte richting de buitenruimte afhankelijk van de nieuwe nog nader te bepalen functie.

Beoordeling:

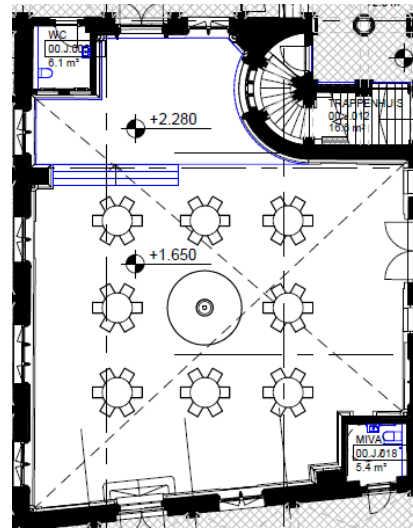
J – Begane Grond

Ingreep: Terras Cour

Huidige situatie

Oplossing Herzien VO 17 mei 2019

Beschrijving:

Het plaatsen van meubilair in deze binnentuin en het gebruik als terras wordt afgewezen in verband met geluidsoverlast voor de omliggende fractiewerkruimten.

Beoordeling:

J – Begane Grond

Ingreep: Terras Statenpassage

Huidige situatie

Oplossing Herzien VO 17 mei 2019

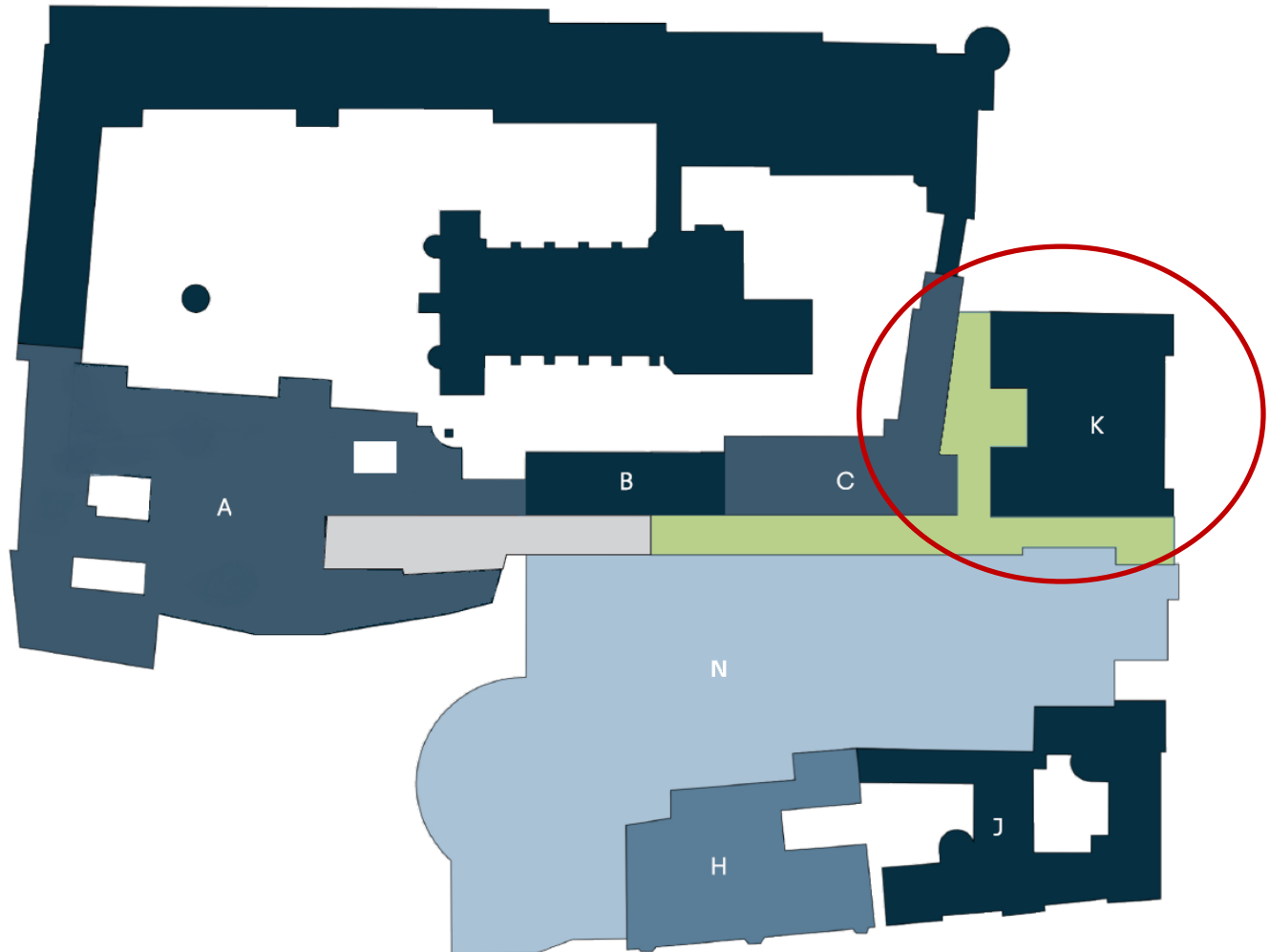

Beschrijving:

Om de Statenpassage voor zo veel mogelijk verschillende evenementen geschikt te houden, inclusief het aanbieden van petities, worden terrassen ontraden die de passage versmallen. Dergelijke terrassen met trap in combinatie met zitjes wordt sowieso ontraden in verband met valgevaar.

Beoordeling:

Gebouwdeel K

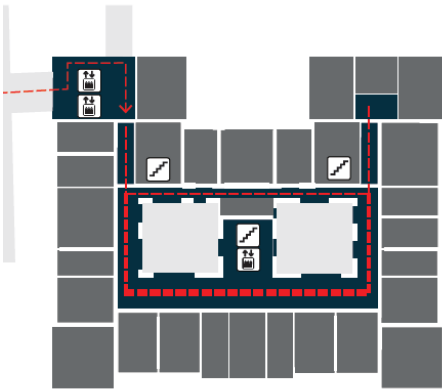
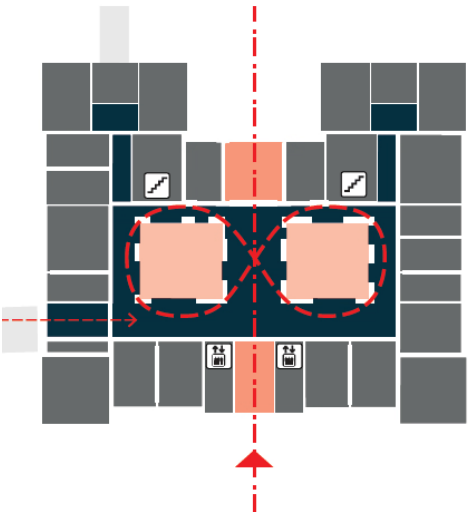
K – eerste, tweede en derde verdieping

Ingreep: aansluiting N op K verplaatsen richting Het Plein om aan te sluiten op de 'hoofdas' van het pand

Huidige situatie		Oplossing Herzien VO 17 mei 2019	
			
Beschrijving:	Het is wenselijk om te streven naar behoud en versterking van het oorspronkelijk concept van het Tweede Kamercomplex (1992) waarbij de verticale ontsluiting van de historische gebouwen zich bevindt nabij de aansluiting op gebouw N. Dit doet recht aan de oriëntatie op de Plenaire Zaal, verkort de looplijnen en voorkomt dat Kamerleden noodgedwongen over de werkgebieden van andere fracties moeten lopen. Verplaatsing van de aansluiting richting het Plein is hierbij niet noodzakelijk en bovendien ongewenst in relatie tot de zichtbaarheid van de aansluiting vanaf het Plein, de extra aantasting van de gevel van gebouw K en het mogelijk plaatsen van hefplateau's tussen gebouw N en K.		
Beoordeling:			

K – alle verdiepingen

Ingreep: vervangen van het centrale trappenhuis

Huidige situatie 	Oplossing Herzien VO 17 mei 2019
Beschrijving:	Het realiseren van een centrale brug in combinatie met een trap verkort indien wenselijk looplijnen over de verdieping en tussen de verdiepingen. Ook maakt een brug een meer flexibele indeling mogelijk en verbetert het de oriëntatie. Onderzocht moet worden wat het effect is van deze ingreep op de inpasbaarheid van fracties van verschillende groottes. Ook dient onderzocht te worden of een moderne en contrasterende materialisering en detaillering het beste past bij de ambitie om de oorspronkelijke monumentwaarden te versterken. De optie om de centrale lift te vervangen door twee liften aan Pleinzijde, wat ten koste gaat van twee werkcamers op elke verdieping wordt afgewezen.
Beoordeling:	

K – eerste verdieping

Ingreep: open vide maken tussen begane grond en eerste verdieping

Huidige situatie

Gietijzeren kolommen (1860) op 1^e verdieping. De vide is op deze foto al dichtgelegd.

Oplossing Herzien VO 17 mei 2019

Beschrijving:

Het terugbrengen van de oorspronkelijke hoogte bij de gietijzeren kolommen biedt een kans om de oorspronkelijke vorm van de kolommen (twee verdiepingen hoog) te herstellen. Vanuit de Tweede Kamer heeft dit echter geen prioriteit, aangezien dit ook ten koste kan gaan van kostbare werkruimte. Tevens dient er rekening te worden gehouden met tocht. De oorspronkelijke vide ligt sowieso vanaf 1860 al dicht (zie zwart-wit foto bij huidige situatie).

Een mogelijk alternatief is een kleinere vide, waarbij alleen de ruimte tussen de kolommen vrij komt te liggen en kleinere kamers aan de Pleinzijde behouden blijven. Ook onderzoeken in relatie tot optie nieuwe centrale trap en verbeteren aanzicht entreegebied op begane grond.

Beoordeling:

K – Begane grond

Ingreep: Verbeteren aanzicht entreegebied begane grond door verplaatsen van goederenliften naar N

Huidige situatie

Oplossing Herzien VO 17 mei 2019

5.1.1b, 5.1.2h

Beschrijving:

Verplaatsen van de expeditie van begane grond Koloniën naar de kelder van N is wenselijk, mede gezien de dan directe aansluiting op de centrale keuken op de 3^e verdieping van N.

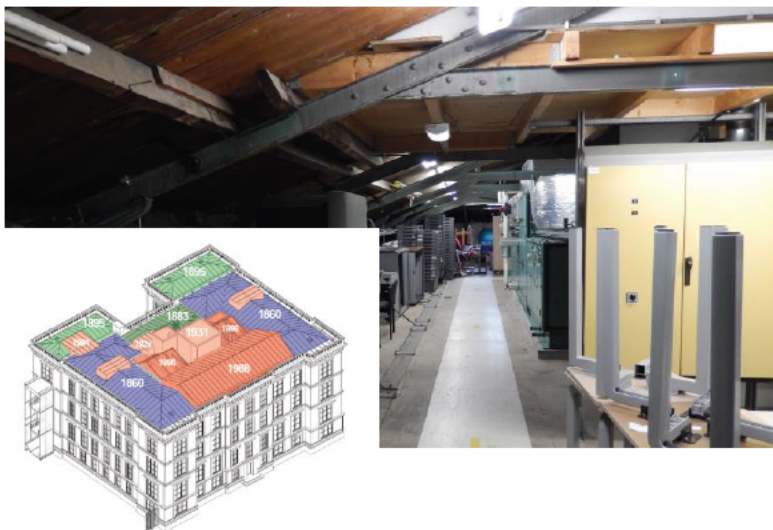
Beoordeling:

K – vierde verdieping

Ingreep: vervangen (technisch noodzakelijk) en verhogen van dakkap ten behoeve van meer werkplekken

Huidige situatie

Oplossing Herzien VO 17 mei 2019

5.1.1b, 5.1.2h

Beschrijving:

De dakkap van Koloniën is technisch in slechte staat. Deze moet vervangen worden (Technisch Programma van Eisen). 5.1.1b, 5.1.2h

Door de dakkap beter en eenduidiger te ontwerpen, is deze ook beter te onderhouden. Het ontwerp van de dakkap is reeds positief beoordeeld door de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed.

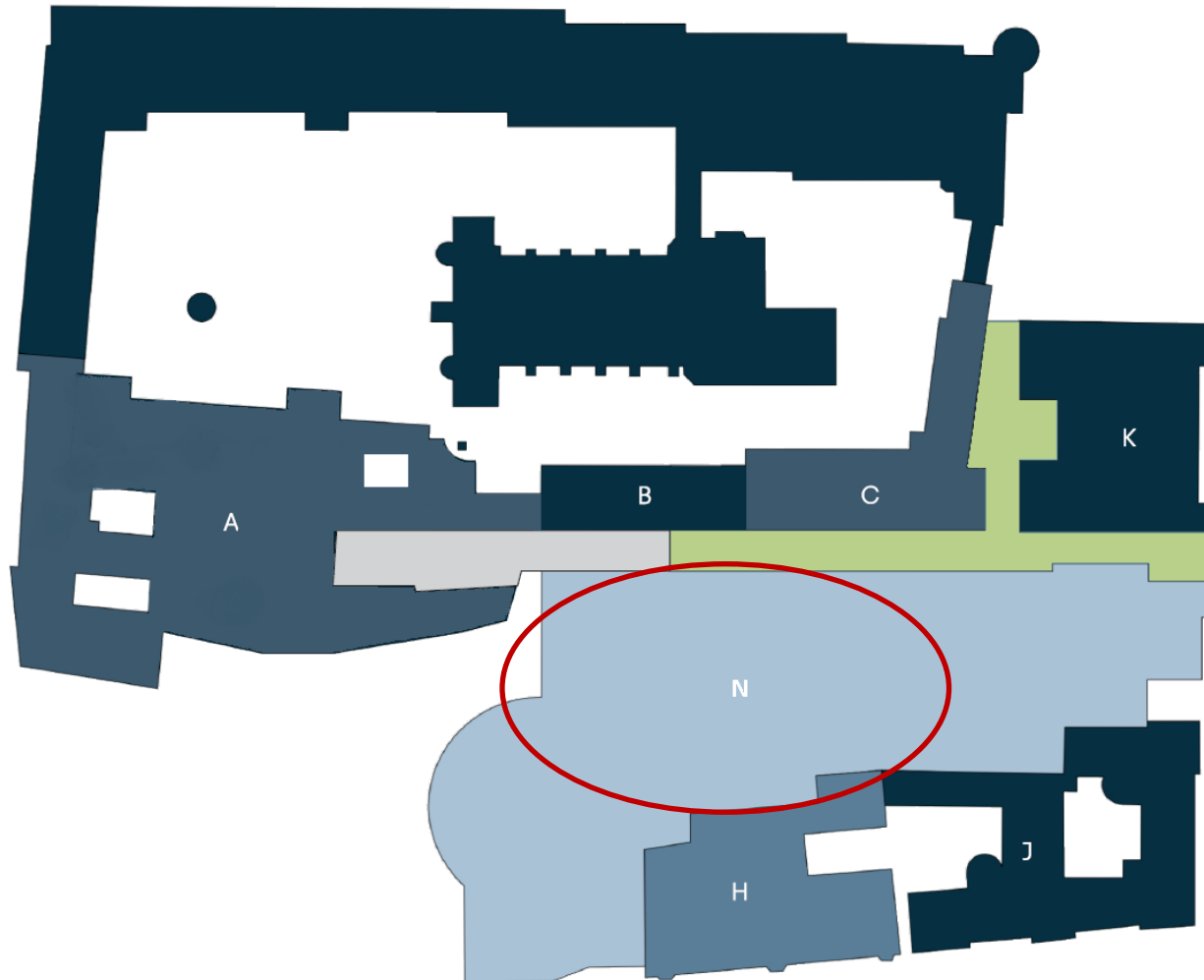
Beoordeling:

K – alle verdiepingen

Ingreep: verwijderen van aanbouwelementen in lichthoven ten behoeve van een meer heldere structuur

Huidige situatie		Oplossing Herzien VO 17 mei 2019
 5.1.1b, 5.1.2h		5.1.1b, 5.1.2h
Beschrijving:	Het amoveren van de uitbouwttjes in de lichthoven is wenselijk, mits de functie eenvoudig op een andere plek te realiseren is. Nu worden deze ruimtes veelal gebruikt voor koffiemachines/koelkasten en opslag. Met deze ingreep wordt de helderheid van de oorspronkelijke structuur hersteld en kunnen de nieuwe lichtkappen eenvoudiger worden uitgevoerd. Het weer in gebruik nemen van de binnenhoven als verblijfsruimte wordt niet aangemoedigd vanwege de geluidsoverlast (dit is in het verleden gebleken na een proefperiode).	
Beoordeling:		

Gebouwdeel N

N – Begane Grond

Ingreep: Publieksentree onder de Plenaire Zaal

Huidige situatie

Oplossing Herzien VO 17 mei 2019

5.1.1b, 5.1.2h

Beschrijving:

Volgens het Programma van Eisen Beveiliging (oktober 2017) 5.1.1b, 5.1.2h

en is een forse ingreep in de huidige constructie noodzakelijk (verwijderen van de grote kolommen onder de Plenaire Zaal).

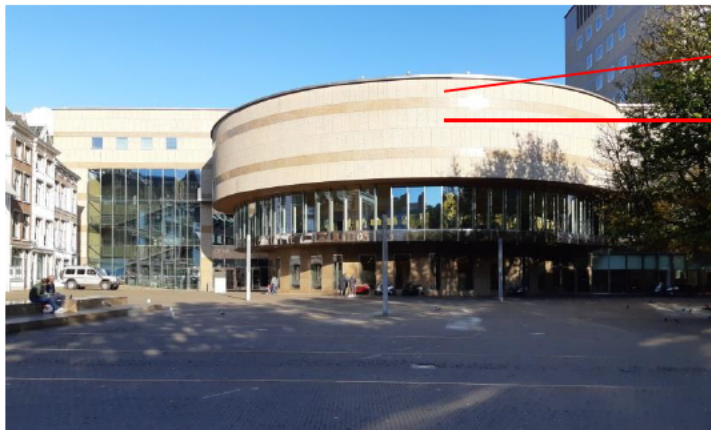
Beoordeling:

N – Eerste verdieping

Ingreep: 5.1.1b, 5.1.2h

+ glazen ombouw buitengevel Plenaire Zaal

Huidige situatie

Oplossing Herzien VO 17 mei 2019
5.1.1b, 5.1.2h

Beschrijving:

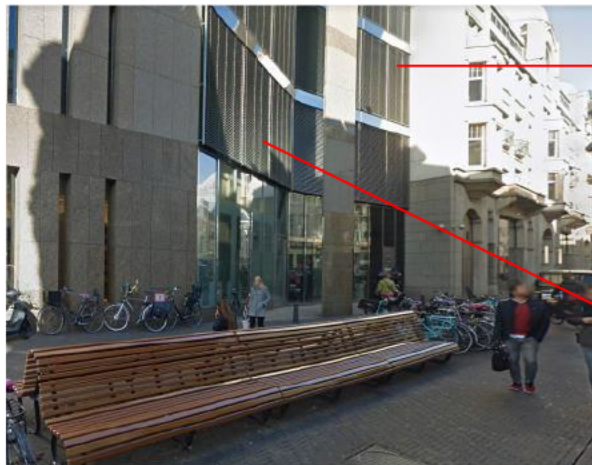
Het vergroten van het gebouw aan de zijde van de Hofplaats ten behoeve van 5.1.1b, 5.1.2h betekent een forse aanpassing van het gevelbeeld van gebouw N (glazen ombouw plenaire zaal over drie verdiepingen, inclusief verbreding van de omloop rond de plenaire zaal op de eerste verdieping). Deze ingreep conflicteert met de eis dat de uitstraling van gebouw N zoveel mogelijk gehandhaafd dient te blijven. Ook wordt deze ingreep als onvoldoende sober en doelmatig beschouwd. Het programma van 5.1.1b, 5.1.2h dient bij voorkeur binnen de bestaande gebouwcontour te worden ingepast. Het vergroten van de omloop van de Plenaire Zaal is niet noodzakelijk of gevraagd. Het tast het huidige gevelbeeld teveel aan.

Beoordeling:

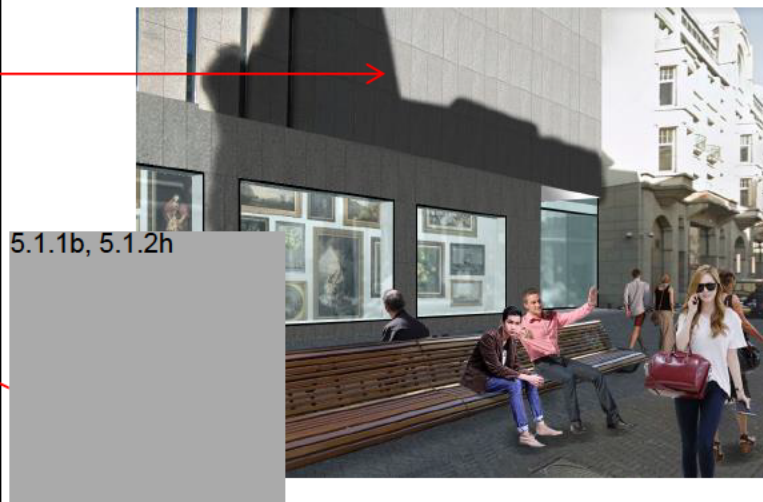
N – Begane grond, Eerste en Tweede verdieping

Ingreep: doortrekken/dichtzetten gevel N naar Hotel, waar nu de Publieksentree gesitueerd is (Lange Poten)

Huidige situatie

Oplossing Herzien VO 17 mei 2019

Beschrijving:

De gevellijn van de Nieuwbouw aan Lange Poten zijde, waar nu de publieksentree is gesitueerd wordt in het Herzien VO aangepast: recht doorgetrokken richting Hotel, zonder doorzicht. Deze optie wordt afgewezen. De huidige gevel met lichtinval behouden.

Beoordeling:

N: GEVEL PLENAIRE ZAAL ZIJDE EN LANGE POTEN – NADERE TOELICHTING TOTALE GEVELAANPASSING

+

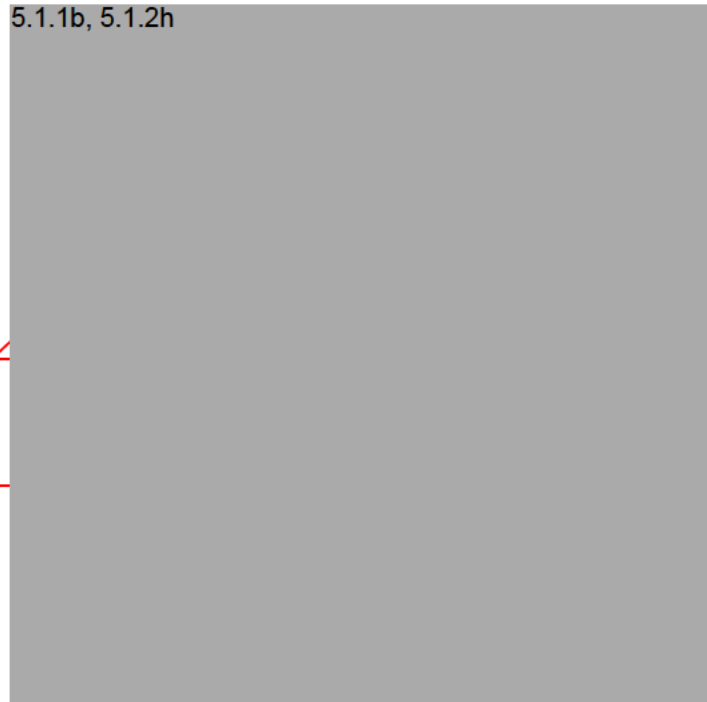
+

=

Volledige glazen ombouw bestaande
buitengevel plenaire zaal over drie
bouwlagen.

5.1.1b, 5.1.2h

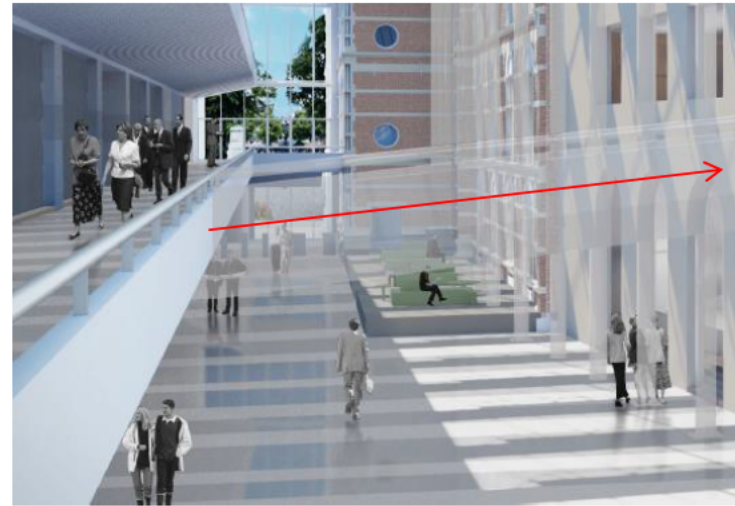
N – eerste verdieping

Ingreep: aanleg van nieuwe loopbrug van N naar Hotel met helling

Huidige situatie

Oplossing Herzien VO 17 mei 2019

Beschrijving:

Een nieuwe schuinoplopende brug is in de Statenpassage wordt als niet sober en doelmatig beoordeeld. Het niveauverschil tussen gebouw N en H dient bij de overgang te worden opgelost, conform het oorspronkelijk concept van het Tweede Kamercomplex (1992). Hierdoor kan de bestaande brug behouden blijven.

Beoordeling:

N – Eerste verdieping

Ingreep: doortrekken galerij op 1^e verdieping langs Statenpassage, verwijderen kunstwerk de vier wetgevers

Huidige situatie

Oplossing Herzien VO 17 mei 2019

Beschrijving:

Het doortrekken van de galerij op de eerste verdieping is niet noodzakelijk en gaat ten koste van de ruimtelijkheid van de Statenpassage en het kunstwerk de 4 wetgevers.

Beoordeling:

N – Begane grond

Ingreep: Ingang bezoekers Plein in verlengde van Statenpassage plaatsen

Huidige situatie

Oplossing Herzien VO 17 mei 2019

5.1.1b, 5.1.2h

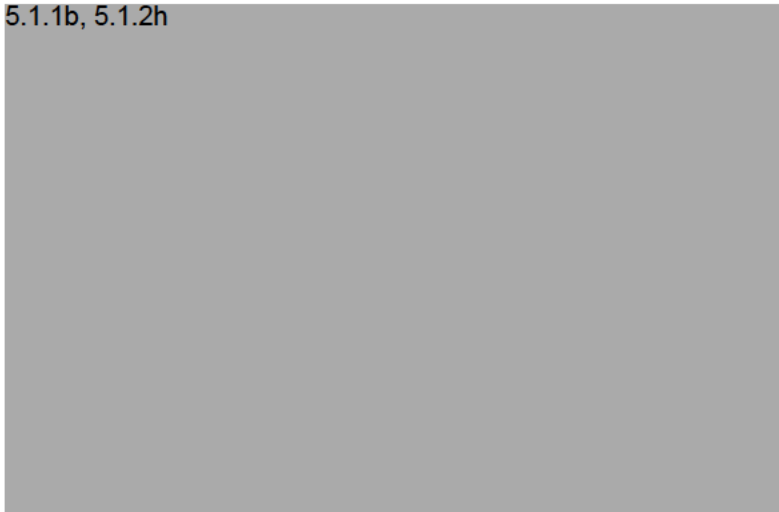
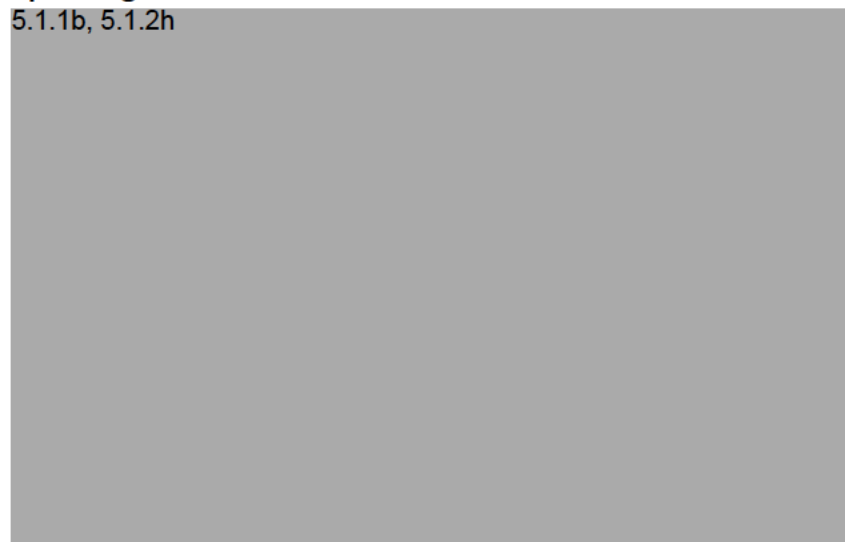
Beschrijving:

Het verplaatsen van de Pleinentree naar de as van de Statenpassage is onwenselijk. Hierdoor blijven de toegangspoortjes in de Statenpassage staan en 5.1.1b, 5.1.2h Er is een alternatief mogelijk waarbij er in de as van de Statenpassage geen beveiligingsvoorzieningen/toegangspoortjes meer nodig zijn.

Beoordeling:

N – begane grond, eerste en tweede verdieping

Ingreep: verplaatsen aansluiting/bruggen van gebouwdeel N naar Koloniën

Huidige situatie 5.1.1b, 5.1.2h		Oplossing Herzien 5.1.1b, 5.1.2h	
			
Beschrijving:	Verplaatsing van de aansluiting op gebouw K richting het Plein (en daarmee het slopen van de huidige bruggen naar H) is functioneel niet noodzakelijk en bovendien ongewenst in relatie tot de zichtbaarheid van de aansluiting vanaf het Plein, de extra aantasting van de gevel van gebouw K en het mogelijk plaatsen van hefplateau's tussen gebouw N en K. Tevens zou de nieuwe aansluiting op elke verdieping in N een hellingbaan vereisen om het niveauverschil met Koloniën te overbruggen wat niet wenselijk is.		
Beoordeling:			

N – tweede verdieping

Ingreep: verwijderen brug van N naar het Schepelhuis op tweede verdieping

Huidige situatie

Oplossing Herzien VO 17 mei 2019

5.1.1b, 5.1.2h

Beschrijving:

In aansluiting op een meer sobere en doelmatige verbinding met gebouw B, kan de huidige positie van de pui naast de brug tussen gebouw B en N behouden blijven en is het verplaatsen ervan niet noodzakelijk.

Beoordeling:

N – eerste en tweede verdieping

Ingreep: dichtleggen vide

Huidige situatie

Oplossing Herzien VO 17 mei 2019

5.1.1b, 5.1.2h

Beschrijving:

Het dichtzetten van de vide gaat op deze locatie ten koste van de ruimtelijkheid van de Statenpassage en de zichtlijnen. De noodzaak voor het inpassen van (technische) voorzieningen nader onderzoeken.

Beoordeling:

N – begane grond, eerste en tweede verdieping

Ingreep: verwijderen glazen invalidenlift en dichtzetten vide

Huidige situatie		Oplossing Herzien VO 17 mei 2019
		5.1.1b, 5.1.2h
Beschrijving:	Het dichtzetten van de vide op deze locatie gaat ten koste van de zichtlijnen en de glazen invalidelift die relatief recent is geplaatst. De noodzaak voor het inpassen van (technische) voorzieningen nader onderzoeken.	
Beoordeling:		

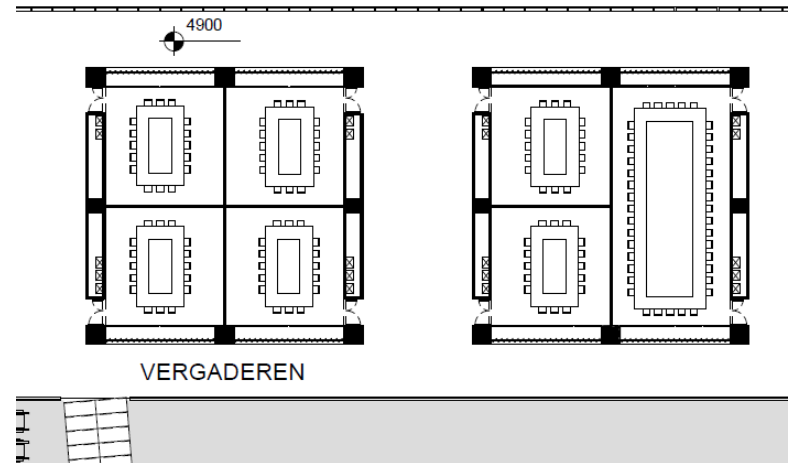
N – eerste verdieping

Ingreep: indeling vergaderzalen en commissiezalen herzien

Huidige situatie

Oplossing Herzien VO 17 mei 2019

Beschrijving:

Indeling vergader- en commissiezalen heroverwegen (gebogen structuren versus een meer rechte lijnige indeling), indien dit het efficiënter en effectiever gebruik ten goede komt.

Beoordeling:

N – Kelder

Ingreep: Logistieke tunnels onder de Statenpassage

Huidige situatie

Oplossing Herzien VO 17 mei 2019

5.1.1b, 5.1.2h

Beschrijving:

Er worden alternatieve opties verkend voor de distributie. Niet alles hoeft ondergronds of is zelfs niet wenselijk voor medewerkers. Het overgrote deel van de karbewegingen is niet te voorkomen (vergaderservice). Alleen logistiek verkeer door de Statenpassage wordt opgelost met de tunnels, maar de vraag is hoe groot het probleem daar daadwerkelijk is

Er is een alternatieve facilitaire route voor restauratieve voorzieningen mogelijk via de derde verdieping. Voor overige voorzieningen (AV, kantoorartikelen, etc.) wordt een separate logistiek niet noodzakelijk geacht. 5.1.1b, 5.1.2h

Beoordeling:

N – derde verdieping

Ingreep: logistieke gang via de derde verdieping ten behoeve van 5.1.1b, 5.1.2h

Huidige situatie

Oplossing Herzien VO 17 mei 2019

5.1.1b, 5.1.2h

Beschrijving:

Deze oplossing voorkomt logistieke stromen op de eerste verdieping en biedt tevens een oplossing voor de mogelijk nieuwe locatie van het Statenlokaal in Hotel. Ook een goede aansluiting op de aanleverroute van goederen en de centrale keuken op de derde verdieping.

Beoordeling:

N – Eerste en tweede verdieping

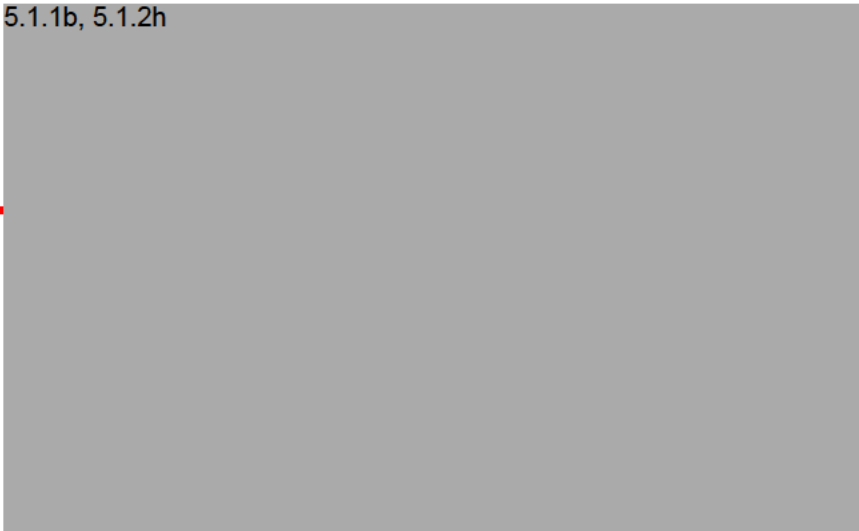
Ingreep: Verwijderen toiletblokken ten behoeve van open vide tussen N en H

Huidige situatie

Oplossing Herzien VO 17 mei 2019

5.1.1b, 5.1.2h

Beschrijving:

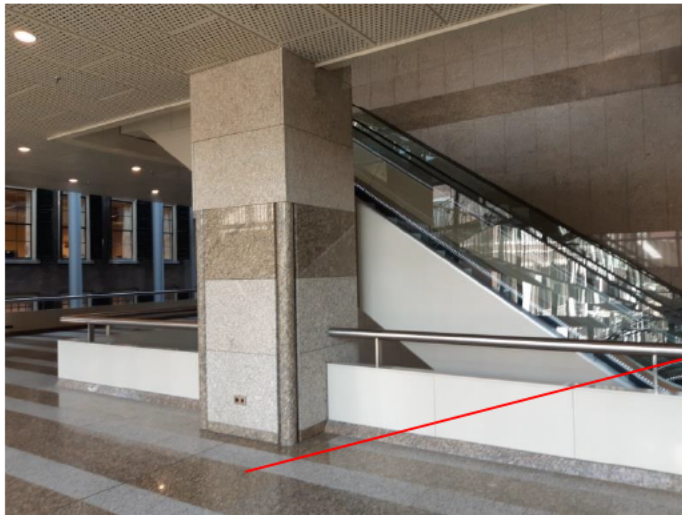
Op de eerste en tweede verdieping de toiletblokken op deze locatie handhaven in relatie tot gebruik Plenaire zaal (o.a de publieke tribune). Wel kan de vorm geoptimaliseerd worden, waardoor ze een meer logische uitbouw vormen van gebouwdeel Hotel.

Beoordeling:

N – Begane grond, eerste en tweede verdieping

Ingreep: schacht plaatsen naast de roltrappen aan Hofplaatszijde

Huidige situatie

Oplossing Herzien VO 17 mei 2019

5.1.1b, 5.1.2h

Beschrijving:

De positie van de schacht is onwenselijk, omdat het de zichtlijnen vanaf en richting de roltrappen ontnemt. Er dient een alternatieve positie voor de schacht te worden onderzocht.

Beoordeling:

N – Eerste verdieping

Ingreep: Huidige Hofpoort vervangen door glazen wanden, zicht op Hofpoort vanaf Hofplaats verbeteren

Huidige situatie

Oplossing Herzien VO 17 mei 2019

Beschrijving:

Bij de voorgestelde ingreep aan de Hofpoort wordt de huidige glazen tunnel vervangen door twee opgaande puien zonder overkapping. Deze ingreep is functioneel niet noodzakelijk en komt daardoor te vervallen.

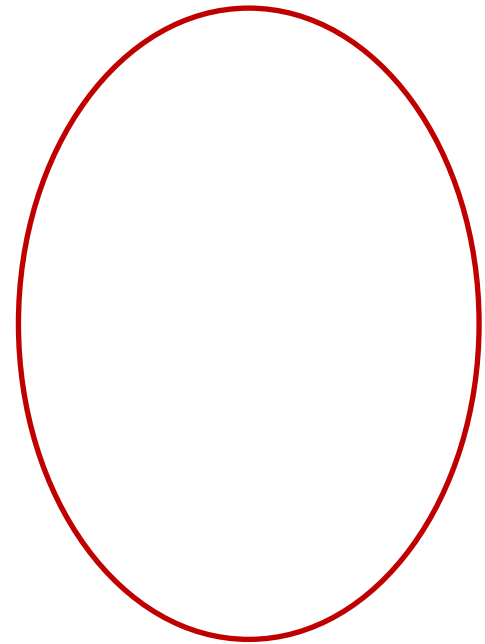
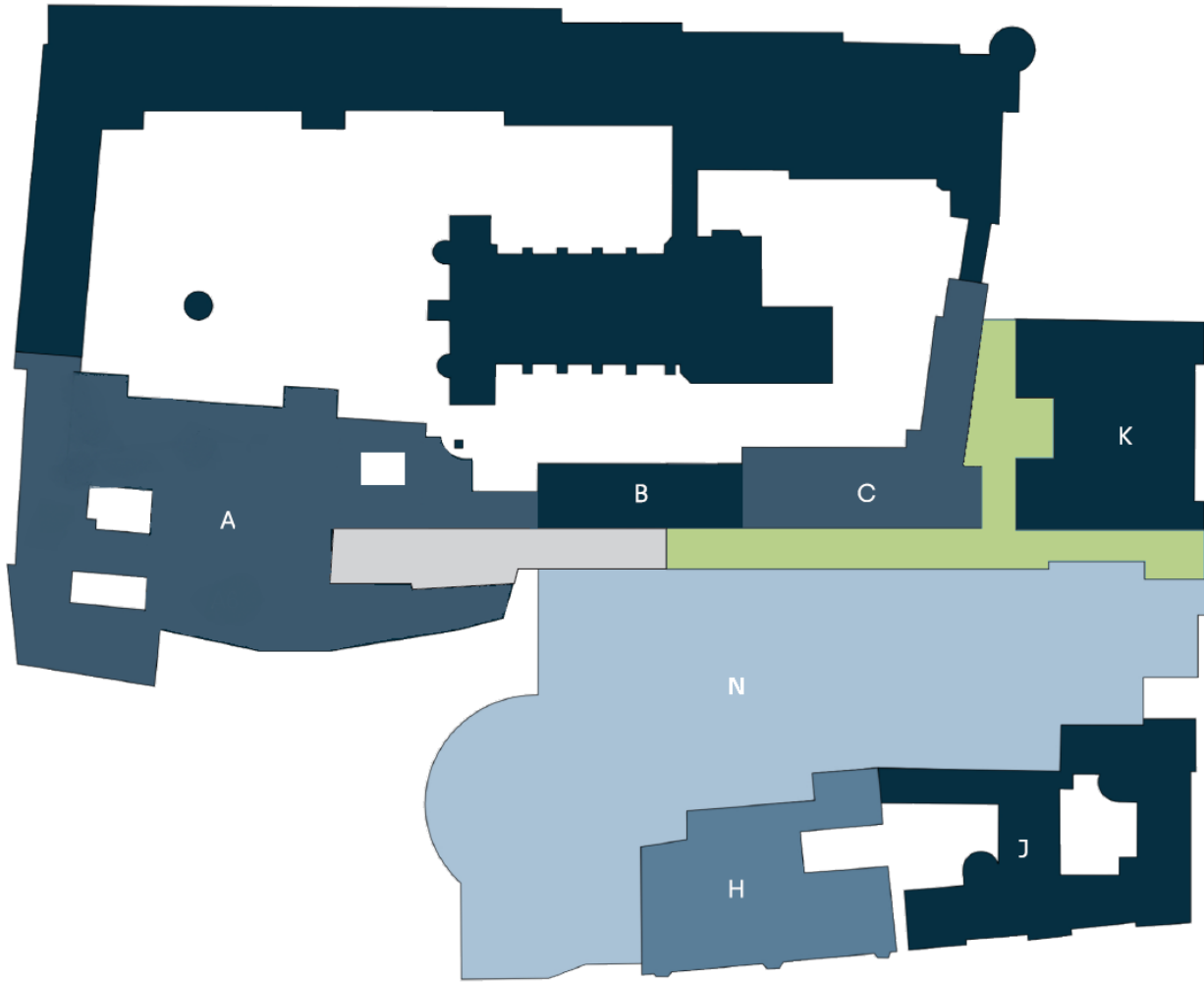
Beoordeling:

N – Eerste en tweede verdieping

Ingreep: kamerrestaurants behouden op huidige locatie 5.1.1b, 5.1.2h

Huidige situatie 5.1.1b, 5.1.2h		Oplossing Herzien VO 17 mei 2019 5.1.1b, 5.1.2h	
Beschrijving:		De pleinrestaurants worden conform het Functioneel Programma van Eisen van de Tweede Kamer in beginsel gehandhaafd op hun huidige positie. Een optimalisatie moet nader worden onderzocht. Een trap tussen beide restaurants is vanwege valgevaar met dienbladen ongewenst. Tevens is een dubbele uitgifte voor lunches ongewenst vanwege de grote hoeveelheid voedsel die als gevolg hiervan wordt weggegooid en het inefficiënte ruimtegebruik. De locatie van de toiletten in relatie tot de toegang en omvang van de restaurants dient ook heroverwogen te worden: nu teveel ruimteverlies. Een oplossing dient nader te worden onderzocht.	
Beoordeling:			

Gebouwddeel P

P – Pleingarage

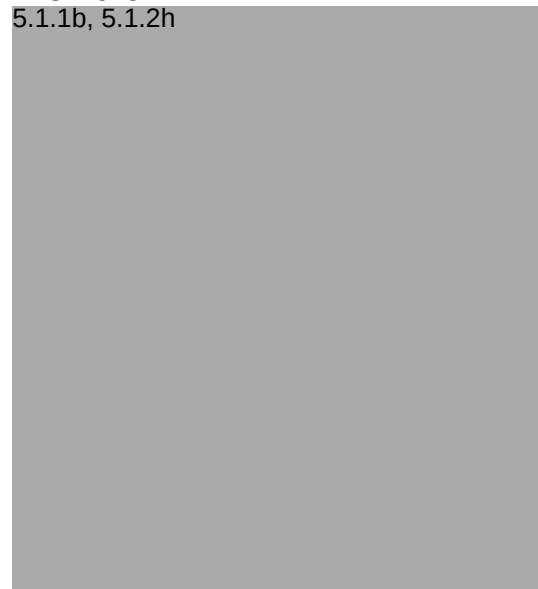
Ingreep: goederen expeditie via de Pleingarage

Huidige situatie

Oplossing Herzien VO 17 mei 2019

5.1.1b, 5.1.2h

Beschrijving:

Het verplaatsen van de huidige expeditie naast gebouw K en tegenover het Torentje is gewenst. De expeditie in de parkeergarage dient in relatie tot de toegankelijkheid van bus- en vrachtverkeer nader te worden onderzocht. De voorgestelde hefplateau's voor goederen die per vrachtwagen geleverd worden en die uitkomen op het Plein staan op spanning met het gemeentelijk beleid dat expeditie-voorzieningen op eigen terrein dienen te worden opgelost. Ook dient nader te worden onderzocht of deze oplossing sober en doelmatig is ten opzichte van een mogelijk alternatieve locatie op eigen terrein, zodat er ook geen extra expeditie tunnel richting N gebouwd hoeft te worden. De logistieke route vanaf de pleingarage is relatief lang, met een extra hefplateau om het niveauverschil te overbruggen. De hoogte van de garage is wellicht niet toereikend voor reguliere vrachtvoertuigen. Een alternatieve optie wordt onderzocht in relatie tot een logistieke Hub in Rijswijk.

Beoordeling:

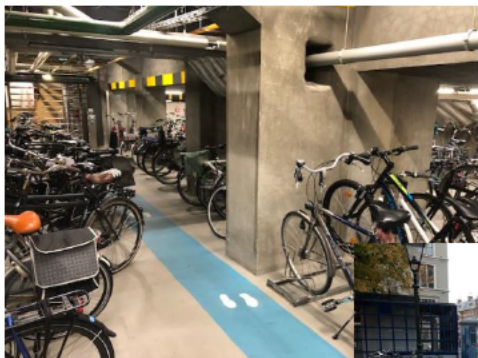

Beschrijving:	5.1.1b, 5.1.2h
Beoordeling:	

P – min 1

Ingreep: Centrale fietsenstalling 5.1.1b, 5.1.2h

Huidige situatie

Oplossing Herzien VO 17 mei 2019

5.1.1b, 5.1.2h

Beschrijving:

Het plaatsen van één centrale goed toegankelijke fietsenstalling is wenselijk. Onderzoeken of de positie van de fietsenstalling dichterbij 5.1.1b, 5.1.2h, zodat fietsers niet twee maal de route van auto's of transportverkeer hoeven te kruisen.

Beoordeling:

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

OPLEGNOTITIE PRESIDIUM

Titel/onderwerp:

Beoordeling van de review van het oude Voorlopig Ontwerp voor de renovatie

Opgesteld door:

5.1.2e

1. Aard van de bespreking¹

Ter besluitvorming.

2. Beknopte samenvatting

Op de agenda van het Presidium van 13 november staat de renovatie van de Tweede Kamer. U krijgt dan een presentatie over de beoordeling die het Ontwerpatelier heeft gemaakt van de ontwerpvoorstellen van het vorige architectenteam o.l.v. OMA. Deze beoordeling of review is van belang voor het maken van een herzien VO omdat het een formeel startdocument vormt voor het nieuw aangestelde architectenteam. Bij de beoordeling van het VO van OMA door het Ontwerpatelier is zorgvuldig gekeken naar het ontwerp zoals dat er lag, en wat daarvan wenselijk is om over te nemen, te herzien of af te wijzen. Bij deze beoordeling is ook meegenomen of het past bij de begrippen sober & doelmatig.

De BBC heeft op woensdag 6 november jl. over dit stuk vergaderd. Deze vergadering wordt op dinsdag 12 november (16.30-17.30 uur) voortgezet. Na afloop van deze vergadering ontvangt u zo spoedig mogelijk het advies van de BBC, zodat u dit kunt betrekken bij uw vergadering op 13 november.

De beoordeling is ter besluitvorming. Uw akkoord op de beoordeling is van belang voor de contractering van de architecten voor de losse gebouwdelen. Gegeven het krappe tijdschema voor het herzien van het VO dient dit zo snel als mogelijk te gebeuren. Dit document is essentieel voor een voorspoedige doorstart van het ontwerpproces omdat in één overzicht duidelijk is gemaakt wat er wel en niet overgenomen dient te worden van het vorige architectenteam.

3. Formulering te nemen besluit *(indien van toepassing)*

4. Status besluit ²

1

- ter besluitvorming (bespreken of hamerstuk)
- opiniërend
- informierend

2

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

Vertrouwelijk.

-
- A. openbaar actief (actie Stafdienst Communicatie)
 - B. openbaar passief (publicatie op besluitenlijst met evt. link naar achterliggend stuk)
 - C. vertrouwelijk (in ieder geval besluiten m.b.t. personen en besluiten m.b.t. veiligheid)

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

OPLEGNOTITIE PRESIDIUM

Titel/onderwerp :

Schuif 2.0 - indeling voor de Binnenhofbewoners

Opgesteld door :

5.1.2e

1. Aard van de bespreking ¹

Ter besluitvorming

2. Beknopte samenvatting

Het Rijkstvastgoedbedrijf (RVB) heeft tot eind 2019 gewerkt aan een onderlinge verdeling van de ruimten van de Binnenhofbewoners over het Binnenhofcomplex. Deze herverdeling van ruimten staat bekend als de Schuif 1.0. Eind 2019 bleek het realiseren van een dakopbouw bij AZ onhaalbaar en is de ruimteverdeling tussen de Binnenhofbewoners opnieuw bekeken.

Het RVB en de vier gebruikers van het Binnenhof (Eerste Kamer, Tweede Kamer, Raad van State en ministerie van AZ) hebben alle mogelijke oplossingen verkend en begin februari 2020 ambtelijk overlegd over de huisvestingsbehoefte van de gebruikers en op welke mogelijke alternatieve manieren hier na de renovatie het beste invulling aan kan worden gegeven. We hebben bij het RVB schriftelijk en tijdens ambtelijk overleg aangegeven op drie fronten te worden geconfronteerd met een tekort aan ruimte:

- het terugdraaien van de Schuif 1.0 zorgt voor een extra ruimte vraag van circa 600 m²;
- het huurcontract van de Doelenstraat, waar de DA zit, is door de eigenaar per 2022 opgezegd en leidt tot een ruimtevraag van circa 1500 m²;
- de nog te bepalen ruimtebehoefte voortkomend uit de motie Jetten.

In het ambtelijk overleg heeft het RVB een nieuw en eindvoorstel gedaan voor de ruimteverdeling (de "Schuif 2.0") met vooral consequenties voor de Eerste Kamer, de Raad van State en de Tweede Kamer.

De ruimteverdeling Schuif 2.0 betekent voor de Tweede Kamer dat:

- er in de directe nabijheid van het Tweede Kamercomplex aanvullende ruimten (secundaire huisvesting) moet worden gevonden. Het gaat hier om ruimten die in de directe nabijheid van het Tweede Kamercomplex zijn gelegen en bij voorkeur om het onderbrengen van het ruimtevraagstuk in één gebouw. Het RVB heeft aangegeven harde garanties af te zullen geven voor het tijdig realiseren van extra ruimte voor de Tweede Kamer;
- de fitnessruimte op een andere plek moet worden gerealiseerd (dit is een overzienbare aanpassing van het VO);
- de gekozen oplossing in het VO voor de logistiek van de horeca in gebouwdeel A gewaarborgd dient te worden bij de uitwerking van de Schuif 2.0. Het RVB heeft

1

- ter besluitvorming (bespreken of hamerstuk)
- opiniërend
- informierend

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

aangegeven dat de door de Tweede Kamer uitgewerkte logistieke oplossing in het VO voor de horeca in gebouwdeel A zal respecteren.

3. Advies:

Het VO moet een oplossing bieden voor:

- het entreegebouw;
- een locatie voor Nieuwspoort;
- de verbetering van de logistiek;
- het ruimteprobleem van de Tweede Kamer.

Op basis van de ambtelijke besprekingen zijn er naar onze mening geen betere alternatieven dan de Schuif 2.0. De gepresenteerde oplossing past bij de huidige situatie, waarin ook met secundaire huisvesting wordt gewerkt (o.a. bouwdeel Logement). Samen met het belang van de voortgang van ons eigen ontwerpproces en goed buurmanschap, wordt geadviseerd in te stemmen met de Schuif 2.0.

Hierbij is het van essentieel belang dat we op korte termijn een schriftelijke garantie ontvangen van de minister van Binnenlandse Zaken dat de secundaire huisvesting van de Tweede Kamer bij voorkeur in één, maar maximaal in twee gebouwen wordt gerealiseerd. Voornoemde minister heeft zich hiertoe, bij monde van het RVB, bereid verklaard. Vanwege de Coronacrisis is er geen BBC-advies op dit ambtelijke advies uitgebracht. Wel is de Schuif 2.0 in de BBC toegelicht door het RVB en heeft de BBC géén negatieve reacties geuit.

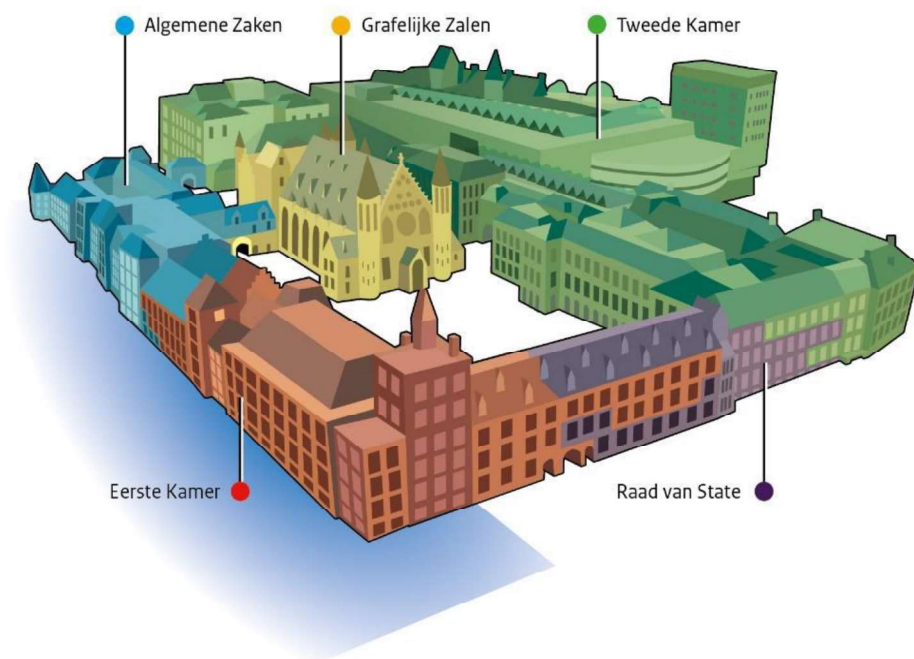
Op volgende bladzijde is schematisch de huidige situatie en de Schuif 2.0 weergegeven.

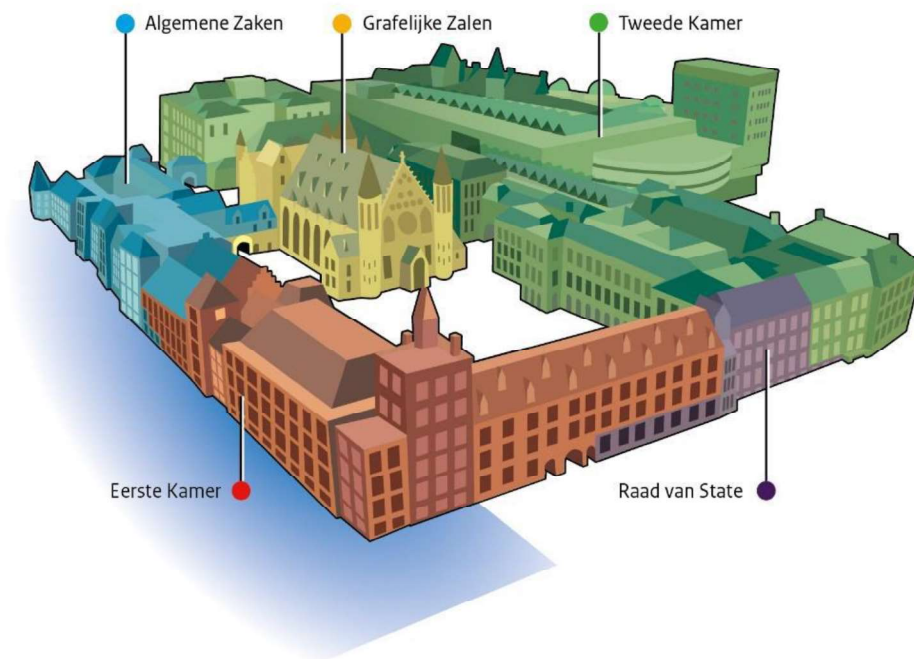
Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

3D impressie huidige situatie:

3D impressie Schuif 2.0

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

4. Financiële consequenties

Geen

5. Formulering te nemen besluit

Aan het Presidium wordt gevraagd om akkoord te gaan met de Schuif 2.0 indeling voor de Binnenhofbewoners, onder de voorwaarde dat de minister de garantie afgeeft op passende en tijdige aanvullende huisvesting voor de Tweede Kamer.

6. Status besluit

Openbaar passief

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

OPLEGNOTITIE PRESIDIUM

Titel/onderwerp :

Stand van zaken Renovatie en Tijdelijke Huisvesting B67

Opgesteld door :

5.1.2e

1. Aard van de bespreking ¹

Informerend en besluitvormend.

2. Beknopte samenvatting

Het ontwerpproces in verband met de renovatie van het Binnenhof is al enige maanden gaande en de bouw van B67 vordert gestaag. Voor het zomerreces wordt besluitvorming over de renovatie verwacht, maar er is al enige maanden "radiostilte" rondom de renovatie en B67. In het Presidium van 9 april jl. is afgesproken u te informeren over de stand van zaken rondom het ontwerp van de renovatie en de uitvoering van de tijdelijke huisvesting in B67.

Ondanks de huidige bijzondere omstandigheden als gevolg van de coronacrisis gaan de voorbereidingen en de uitvoering van (bouw)activiteiten (vooralsnog?) door.

Het functioneel Voorlopig Ontwerp (FVO) wordt nu getoetst en geraamd en staat gepland om, na advisering door de BBC, voor het zomerreces vastgesteld te worden door het Presidium. Het Programma van Eisen Beveiliging is opgesteld en wordt afgestemd met de veiligheidspartners om daarna voor de zomer, op basis van een advies van de BBC, vastgesteld te worden door het Presidium. Het FVO is het eerste moment in het renovatieproject waarop geraamd kan worden en dus duidelijk wordt of wat "we willen" ook past binnen het beschikbare budget. Past het niet dan moet besloten worden om disclaimers in te roepen en/of binnen het project bezuinigingen door te voeren.

De oplevering van B67 staat gepland op 13 november 2020. De Tweede Kamer is in overleg met het RVB over de afhandeling van een lijst met Verzoeken tot Wijziging (VTW) voor B67. Gebleken is dat er 3 VTW's zijn waar de Tweede Kamer de financiële consequenties (gedeeltelijk) van zou kunnen dragen. Daarnaast zijn er VTW's waarvan het RVB aangeeft dat er geen budget voor beschikbaar is, maar die wel gerealiseerd moeten worden om functioneel goed over te kunnen. Op dit moment wordt dit vraagstuk ambtelijk besproken ter voorbereiding op politieke besluitvorming in het Presidium.

Tevens moeten de effecten op zowel korte als lange termijn van de coronacrisis op renovatie en B67 in kaart worden gebracht en zullen in een later stadium aan de BBC en het Presidium worden voorgelegd.

1

- ter besluitvorming (bespreken of hamerstuk)
- opiniërend
- informerend

- Samenwerking en proces – verlopen goed, vier weken vertraging door corona;
- Werkplekonderzoek – afgerond;
- Gebruikersgroepen – uitkomsten hebben nuttige inzichten voor architecten opgeleverd;
- Actualisatie PvE Beveiliging; binnenkort getoetst, vaststelling voor de zomer;
- Ontwerpthema's:
 - Centrale publieksentree – diverse varianten op de Hofplaats worden uitgewerkt, nader onderzoek naar veiligheidseisen door TNO in verband met disclaimer;
 - Expeditie – verschillende opties om dit op een efficiënte, veilige en ook esthetische manier op te lossen, worden uitgewerkt;
 - Nieuwspoort - er vindt intensief en goed overleg plaats met Nieuwspoort over hun locatie na de renovatie. Tijdige formele besluitvorming is ongewis;
 - Installaties en comfort/binnenklimaat - belangrijkste uitdaging is het complex zo te renoveren, dat het tot 2050 goed functioneert in een veranderend klimaat. De gekozen oplossingsrichting wordt uitgewerkt in het Technisch Voorlopig Ontwerp, dat voor de zomer gereed moet zijn, waarna toetsing kan plaats vinden;
 - Realiseren extra vierkante meters - er zijn extra ruimten nodig buiten het hoofdcomplex, onder andere om de groei van ondersteunde medewerkers (motie Jetten), terugdraaien Schuif1.0, wegvallen Doelenstraat en ruimte voor parlementaire enquêtes op te vangen; De Staatssecretaris heeft hiervoor een harde garantie toegezegd
- Financiële doorrekening ingrepen en prioritering - de ontwerpvoorstellen die eind februari voor toetsing zijn aangeboden, worden momenteel financieel doorgerekend;
- Mogelijke risico's en beheersing – coronacrisis, beveiligingseisen, taakstellend budget;
- Voorlopig Ontwerp - het streven is om bij voorkeur vóór, maar in ieder geval rondom het zomerreces een volledig geïntegreerd (functioneel én techniek) in het Presidium vast te laten stellen.

• Buiten reikwijdte

—

Het Presidium wordt gevraagd akkoord te gaan met:

- C

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

Rijksvastgoedbedrijf
Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

> Retouradres Postbus 16169 2500 BD Den Haag

DEPARTEMENTAAL VERTROUWELIJK

De voorzitter van het Presidium van de Tweede Kamer
der Staten Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Rijksvastgoedbedrijf
Directie Transacties &
Projecten

Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag
Postbus 16169
2500 BD Den Haag
www.rijksvastgoedbedrijf.nl

Ons briefkenmerk
1188841

KvK nummer
65890604

BTW nummer
NL8563.05.765.B.01

24 APR 2020

Datum

Betreft Garantstelling huisvestingsbehoefte

Geachte mevrouw Arib,

Op 9 april jl. heeft het Presidium van de Tweede Kamer formeel besloten in te stemmen met de herziene indeling van de gebouwdelen ten behoeve van de gebruikers op het Binnenhof, onder de voorwaarde dat het Rijksvastgoedbedrijf tijdig geschikte huisvesting in de directe nabijheid van het Tweede Kamercomplex beschikbaar stelt ten behoeve van de situatie na terugkeer op het Binnenhof.

De overige gebruikers en het Rijksvastgoedbedrijf hebben eveneens met de herziene indeling ingestemd en ook de Rijksbouwmeester heeft hiervoor zijn instemming gegeven, hetgeen is vastgelegd in de Stuurgroep Binnenhof van 3 april 2020.

Allereerst wil ik u danken voor de coöperatieve opstelling van de Tweede Kamer als gebruiker, in het kader van de herziene indeling van de gebouwdelen. Mede dankzij uw opstelling is het gelukt in afstemming met alle gebruikers tot de noodzakelijke besluitvorming over de herziening van de indeling te komen.

Hierbij bevestig ik de nadere afspraken die tussen de Tweede Kamer, als gebruiker van het Binnenhof, en het Rijksvastgoedbedrijf in dit kader zijn gemaakt.

Specifiek voor de Tweede Kamer geldt dat zij na de aangepaste indeling per saldo iets meer huisvesting tot haar beschikking krijgt dan in de huidige situatie het geval is, doch minder dan was voorzien in het Voorlopig Ontwerp.

Aandachtspunt voor de Tweede Kamer is de routing voor catering van de huidige volle raadzaal naar de zalen rondom de entree Binnenhof 1A, opdat een goede logistieke afhandeling voor de Tweede Kamer gewaarborgd blijft. Hiervoor zijn voorstellen gemaakt, die in het verdere ontwerpproces en in afstemming met de Raad van State worden meegenomen. De opvolging van deze acties wordt binnen de afgesproken governance gemonitord.

Daarnaast is bekend geworden dat de eigenaar van het pand in de Doelenstraat, dat de Tweede Kamer thans als satellietlocatie gebruikt, het huurcontract met het Rijksvastgoedbedrijf heeft opgezegd. Het pand komt daardoor, zoals u bekend is,

niet beschikbaar voor de Tweede Kamer na de renovatie. Voor de Tweede Kamer ontstaat hierdoor de kans om deze huisvestingsbehoefte te combineren met de mogelijke ruimtelijke consequenties van de motie Jetten -en desgewenst de locatie van de Tweede Kamer aan het Bleijenburg- tot een samenhangende oplossing in nabijheid van het Binnenhof.

Specifiek voor de Tweede Kamer is daarom door het Rijksvastgoedbedrijf toegezegd een plan te maken voor het deel van de huisvestingsbehoefte dat buiten het Binnenhof ingevuld dient te worden. Hiermee garandeert het Rijksvastgoedbedrijf een zowel kwalitatief als kwantitatief goede huisvesting van de Tweede Kamer bij terugkeer van de tijdelijke huisvesting aan de Bezuidenhoutseweg 67. Dit plan zal ruimschoots voor terugkeer naar het Binnenhof opgesteld en gerealiseerd zijn, zodat de Tweede Kamer tijdig kan anticiperen op haar herhuisvesting. In nauw overleg tussen het Rijksvastgoedbedrijf en de ambtelijke vertegenwoordiging van de Tweede Kamer zal dit plan met oplossingsmogelijkheden de komende maanden afgestemd en overeengekomen worden.

Hoogachtend,

De staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

5.1.2e

drs. R.W. Knops

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

Verslag

vergaderdatum 7 mei 2020

12.30 uur -13.30 uur

deelnemers mevrouw Arib (Voorzitter), mevrouw Tellegen (voorzitter BBC), mevrouw 5.1.2e (Griffier), de heer Knops (staatssecretaris BZK), de heer 5.1.2e (RVB), mevrouw 5.1.2e (verslag)

Verslag gesprek Voorzitter TK – staatssecretaris BZK 7 mei 12.30 -13.30 uur

1. Opening

De Voorzitter licht toe een aantal knelpunten te willen bespreken met betrekking tot de renovatie en verhuizing van de Tweede Kamer. Het betreft de publieksentree, Nieuwspoort, expeditie en logistiek, Schuif 2.0, de financiën en de planning van B67 met het oog op o.a. corona. De staatssecretaris kan zich hierin vinden en heeft geen aanvullingen.

2. Centrale publieksentree

De Voorzitter geeft aan dat het Presidium zich steeds op het standpunt heeft gesteld dat er een centrale publieksentree buiten het gebouw moet komen. Uit adviezen van de BVA en onze beveiligingsdeskundigen blijkt dat uit 5.1.1b, 5.1.2h

Dit standpunt is al in 2017 ingenomen en met het RVB gedeeld. Volgens de Voorzitter wordt hieraan voorbijgegaan door alsnog een veiligheidsonderzoek te laten doen. Het Presidium heeft geen behoefte aan een second opinion.

De staatssecretaris is hiervan op de hoogte. Relevant voor hem is dat ook steeds gezegd is, of dit een eis of een wens is van het Presidium. Als het een eis is vanuit veiligheidsoogpunt dan zou de disclaimer 'veiligheid' ingeroepen kunnen worden. Hiervoor heeft de staatssecretaris validatie nodig van een onderzoeksinstituut. Zijn voorkeur heeft het om dit onderzoek samen met het Presidium te doen. Aan een scanstraat en daarmee een publieksentree buiten het gebouw zijn meerkosten verbonden, die binnen het budget moet worden opgevangen, dan wel via het budget van de disclaimer. De vraag is of dit financieel kan. Hij waarschuwt voor een verdringingseffect met het oog op andere wensen rond duurzaamheid en noodzakelijke verbeteringen zoals bijvoorbeeld brandveiligheid.

De Voorzitter zegt dat 5.1.1b, 5.1.2h een eis is en geen wens. Buiten reikwijdte

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

Buiten reikwijdte

3. Financiën

Mevrouw Tellegen heeft, als voorzitter van de BBC, behoefte aan een totaaloverzicht op het gebied van financiën en waar dit in grote onderdelen voor beschikbaar is. Ze verduidelijkt dat het gaat om het deel van het budget dat voor de renovatie van het gebouwdeel Tweede Kamer beschikbaar is. Dit helpt bij het maken van keuzes en de weging ervan. Grote thema's als veiligheid en duurzaamheid gelden voor alle gebruikers. Het is goed om te zien hoe daarmee per gebruiker wordt omgegaan. De Voorzitter beaamt dat er behoefte is aan transparantie over het budget zodat de afwegingen beter kunnen worden gemaakt.

De staatssecretaris heeft hiervoor begrip en is bereid inzicht te geven in het budget.

4. Nieuwspoort

Buiten reikwijdte

5. Expeditie en logistiek

Mevrouw Tellegen geeft aan dat er rond de aan- en afvoer van goederen ook een knoop moet worden doorgesneden. De gemeente Den Haag speelt hierin ook een rol. Het RVB zegt toe mee te helpen om deze kwestie te bespoedigen.

De geplande Centrale Energievoorziening (CEV) speelt een vertragende rol bij de afronding van het ontwerp van de expeditie. De Voorzitter zegt dat er twijfels zijn of 5.1.1b, 5.1.2h

. De aanleg hiervan is een belangrijk argument geweest om als gebruikers het Binnenhof te verlaten. Op dit moment wordt een haalbaarheidstoets uitgevoerd. Er moet duidelijkheid komen over het CEV, zodat een keuze gemaakt kan worden over de plek. Toegezegd wordt, waar mogelijk, een inspanning te leveren om tot een keuze te komen en de druk bij de gemeente op te voeren.

6. Schuif 2.0

De Voorzitter zegt dat het Presidium akkoord is gegaan met het inleveren van 600m² ruimte onder de harde garantie dat er tijdig goede oplossingen komen voor de totale huisvestingsbehoefte van de Kamer. De garantiebrieven van de staatssecretaris bevat te algemene teksten voor een oplossing over vijf jaar, terwijl er een motie Jetten ligt, de

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

Kamer 600 m2 heeft ingeleverd, parlementaire onderzoeken meer ruimte vragen en de huur van de Doelenstraat is opgezegd per 1/1/22.

De staatssecretaris geeft aan *dat* het ministerie de garantiestelling op een goede manier zal regelen. *Hoe* het geregeld wordt kan de staatssecretaris nog niet zeggen. Dit verklaart de algemene bewoordingen in de brief.

De Voorzitter meldt dat het Presidium een brief zal sturen waarin gemarkeerd wordt dat het Presidium de garantiestelling te vaag vindt.

De huur van de Doelenstraat is opgezegd. Mocht de verhuizing toch later plaatsvinden dan garandeert het RVB dat er andere huisvesting is, zegt de heer ^{5.1 2e}

Mevrouw Tellegen wil een inventarisatie waarin duidelijk staat waar het RVB naar op zoek is en hoeveel vierkante meter huisvesting gezocht wordt. Zij vindt het lastig dat het logement niet in het verbouwingspakket zit, maar wel een rol speelt in het huisvestingsvraagstuk (bijv. ten aanzien van kinderopvang). Het maakt wel onderdeel uit van het Kamergebouw.

De staatssecretaris geeft aan dat het RVB een plan opstelt waarin e.e.a. inzichtelijk wordt gemaakt en alle dependances zijn meegenomen (huidige bezit, PvE, financiële kaders etc.).

7. Verhuizing B67 en corona

Buiten reikwijdte

[Redacted text block containing multiple lines of text, mostly obscured by grey bars. The phrase "de scenario's uitgewerkt" is visible in the middle of the block.]

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

Buiten reikwijdte

Afspraken:

- De staatssecretaris zal nader inzicht geven in het financiële budget van de renovatie voor het gebouwdeel van de Tweede Kamer.
- Buiten reikwijdte
- Het RVB helpt mee de besluitvorming rond de logistieke kwestie betreffende de aan- en afvoer van goederen te bespoedigen en zal zo nodig de druk bij de gemeente opvoeren. Het RVB zegt toe, waar mogelijk, een inspanning te leveren om voor de zomer duidelijkheid te geven over de haalbaarheid en de uitvoering van de CEV.
- Buiten reikwijdte
- Buiten reikwijdte
- De Voorzitter stuurt een brief als reactie op de brief van de Staatssecretaris rond de schuif 2.0
- Buiten reikwijdte

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

Voorzitter

Aan de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
T.a.v. de heer Knops

Binnenhof 1a
2513 AA Den Haag
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

T 070 318 5.1.2e

E voorzitter@tweedekamer.nl
I www.tweedekamer.nl

Den Haag, 12 mei 2020

Geachte heer Knops,

Op 24 april 2020 ontving ik uw brief waarin u ingaat op de herziene indeling van de gebouwdelen aan het Binnenhof ('Schuif 2.0'). Daarnaast heeft op 7 mei jl. een gesprek met u plaatsgevonden over onder meer dit onderwerp. In dit gesprek is door ons aangegeven dat een tijdige oplossing van het ruimtegebrek (maar ook van de nog lopende issues als Nieuwspoort, de publieksentree en de logistiek/expeditie) noodzakelijk is om het proces ten aanzien van het Voorlopig Ontwerp (VO) volgens planning af te kunnen ronden. In vervolg op uw brief en het voornoemde gesprek, vraag ik uw aandacht voor het volgende.

Bij het Presidium leven grote zorgen over het tekort aan huisvestingsruimte voor de Tweede Kamer. De Kamer heeft immers, naast het hoofdcomplex, ook huisvesting in verschillende dependances. De huisvesting als geheel staat onder enorme druk aangezien het pand aan de Doelenstraat straks niet meer beschikbaar is. Daarnaast vraagt de uitvoering van de motie-Jetten extra ruimte. Zoals u weet betekent de Schuif 2.0 voor de Tweede Kamer het inleveren van 600m² op de ruimte die de Tweede Kamer zou krijgen ten opzichte van het VO. Ook het aantal parlementaire onderzoeken en enquêtes vraagt om extra ruimte. Het is om die reden dat, bij de instemming met de voornoemde schuif, de harde garantie is gevraagd dat er tijdig passende huisvesting beschikbaar is voor de Tweede Kamer. Uitgangspunten voor de invulling van de aanvullende ruimtebehoefte zijn:

- Het betreft (een) gebouw(en) in de directe omgeving van het hoofdcomplex (zoals Plein, Hofweg, Buitenhof, Korte Vijverberg) met een minimale loopafstand;
- De uitbreiding wordt niet verdeeld over meerdere panden, maar bevindt zich in één aaneengesloten complex of in maximaal twee gebouwen;
- Naast afstand, speelt ook de uitstraling van de locatie een rol, alsmede volwaardige faciliteiten;
- De extra ruimtebehoefte wordt nu geschat tussen de 5500 en 7500 m².

Mocht in 2021 nog niet verhuisd kunnen worden – het formele go/no go wordt door u gegeven in de zomer van 2020 – dan dient voor het pand Doelenstraat meteen vervangende huisvesting beschikbaar te zijn. Immers, de huur van dit pand is per 2022 opgezegd.

Het Presidium benadrukt nogmaals dat naast het Tweede Kamergebouw, de huidige dependances van de Tweede Kamer het Logement, Depot, Bleijenburg en de Doelenstraat, onderdeel vormen van de gehele huisvesting. In juni 2019 is afgesproken dat de renovatie van de Tweede Kamer-

dependances afgerond is zodra de renovatie van het Binnenhof is voltooid (of er is andere vervangende huisvesting).

Wij verzoeken u deze zomer een plan van aanpak met concrete toezeggingen gereed te hebben waarin u de verschillende stappen schetst die nodig zijn om te komen tot de structurele aanvullende huisvesting eind 2025 (bij de huidige planning).

Gezien het voorgaande vraagt het Presidium de garanties in uw brief van 24 april 2020 concreet te maken zodat het Presidium op basis daarvan kan instemmen met de 'Schuif 2.0'.

Met vriendelijke groet,

Namens het Presidium,

5.1.2e

Khadija Arib
Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

From: 5.1.2e [redacted]@rijksoverheid.nl>
Sent: Tue, 16 Jun 2020 12:49:43 +0200
To: 5.1.2e [redacted]@tweedekamer.nl>
Subject: verslag
Attachments: 20200508 (concept) verslag gesprek Vz - staatssecr BZK renovatie Binnenhof incl aanpassingen BZK.docx

Ha 5.1.2e [redacted],

Zoals gisteren besproken hierbij onze aanpassingen op het conceptverslag.

Groet 5.1.2e [redacted].

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

From: "Tellegen, O."
Sent: Thu, 18 Jun 2020 13:31:10 +0200
To: "Arib K." <K.Arib@tweedekamer.nl>; 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Cc: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Subject: 20200508 (concept) verslag gesprek Vz - staatssecr BZK renovatie Binnenhof incl aanpassingen BZK
Attachments: 20200508 (concept) verslag gesprek Vz - staatssecr BZK renovatie Binnenhof incl aanpassingen
BZK.docx

Paar opmerkingen en vragen van mijn zijde. Denk dat het belangrijk is dat afspraken die zijn gemaakt aan beide kanten helder zijn en we vooral ook heel goed weten wanneer welke toezegging gestag wordt gedaan.

O.

From: "Presidium"
Sent: Thu, 18 Jun 2020 16:06:24 +0200
To: "Arib K." <K.Arib@tweedekamer.nl>; "Bergkamp, V." <v.bergkamp@tweedekamer.nl>; "Bosma M." <M.Bosma@tweedekamer.nl>; "Lee van der T." <t.vdlee@tweedekamer.nl>; "Nijboer, H." <h.nijboer@tweedekamer.nl>; "Raak van A.A.G.M." <r.vraak@tweedekamer.nl>; 5.1.2e @tweedekamer.nl>; "Tellegen, O." <o.tellegen@tweedekamer.nl>; "Toorenborg van M.M." <m.vtoorenborg@tweedekamer.nl>; "Voordewind J.S." <j.voordewind@tweedekamer.nl>
Cc: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Subject: Dossier EXTRA presidiumvergadering 23 juni 2020
Attachments: Presidiumdossier extra vergadering 23 juni 2020 - Huisvesting.pdf

Geachte Presidiumleden,

Hierbij ontvangt u de stukken voor de extra presidiumvergadering over de renovatie en verhuizing. Wilt u de stukken vertrouwelijk behandelen.

De vergadering vindt plaats op dinsdag 23 juni van 17.30 – 21.00 uur in de Oude Zaal van de Tweede Kamer. Voor een kleine maaltijd wordt gezorgd.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Stafbureau Voorzitter en Presidium

Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA

T +(31)70-3185.1.2e | E 5.1.2e @tweedekamer.nl | I www.tweedekamer.nl

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

Agenda Presidium

vergaderdatum 23 juni 2020

vergaderlocatie Oude Zaal 17.30 – 21.000h

email 5.1.2i@tweedekamer.nl

Nr.	Agendapunt	Status ¹	Bijlage	Behandeling	Blz.
1	Opening				
2	Renovatie en tijdelijke huisvesting				
2.1	BBC –advies over Functioneel Voorlopig Ontwerp (FVO)			Ter besluitvorming	3
2.2	BBC-advies over het werkplekonderzoek			Ter besluitvorming	9
2.3	Renovatie en verhuizing (mondeling)				
2.4	Notitie review coronaproof maken B67			Ter besluitvorming	15
2.5	Samenstelling commissie inrichting plenaire zaal				
3	Rondvraag				
*					

1

A: Openbaar actief (actie Stafdienst Communicatie)

B: Openbaar passief (publicatie op besluitenlijst met evt. link naar achterliggend stuk)

C: Vertrouwelijk (in ieder geval besluiten m.b.t. personen en besluiten m.b.t. veiligheid)

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

Volgnummer Presidium:
Datum vergadering: 23 juni 2020

OPLEGNOTITIE PRESIDIUM

Titel/onderwerp:

Advies van de Bouwbegeleidingscommissie over het functioneel Voorlopig Ontwerp voor de renovatie

Opgesteld door:

Bouwbegeleidingscommissie d.d. 18 juni 2020

1. Aard van de bespreking¹

Besluitvormend.

2. Beknopte samenvatting

Inleiding

In november 2019 heeft het Presidium de review van de 88 functionele bouwkundige ingrepen zoals voorgesteld door het vorige architectenteam o.l.v. OMA (Herzien Voorlopig Ontwerp van mei 2019) vastgesteld. Op basis van deze review (waarin de ingrepen zijn beoordeeld aan de hand van groen, oranje, rood) is het afgelopen half jaar door het nieuwe architectenteam intensief gewerkt aan een nieuw functioneel voorlopig ontwerp (FVO) voor het Tweede Kamer-complex. Naast de review is dit FVO het resultaat van uitgebreid en intensief overleg tussen architecten, specialisten en Kamerbewoners waarbij er op vier cruciale ingrepen nog definitief akkoord van betrokken partijen moet komen, te weten:

- de nieuwe centrale publieksentree;
- een nieuwe inpassing van Nieuwspoort;
- het realiseren van een oplossing voor de logistiek en de expeditie;
- en het vinden/garanderen van een oplossing voor het ruimtevraagstuk van de Tweede Kamer.

Naast het vinden van oplossingen voor bovengenoemde vraagstukken heeft het Ontwerpteam de omissies uit het oude Herzien VO uit 2019 verholpen, geanticipeerd op de zogenoemde schuif 2.0² en de uitkomsten van het werkplekonderzoek. Daarnaast zijn t.o.v. het oude Herzien VO vergaande versoeringen doorgevoerd, waardoor de bouwkundige ingrepen beperkt zijn, overigens zonder dat dit ten koste is gegaan van het eisenpakket zoals geformuleerd in de kruisjeslijst uit 2015 en de laatste versie van het Programma van Eisen d.d. 20 februari 2019 (PvE). Het FVO bevat bovendien géén nieuwe elementen die gekwalificeerd kunnen worden als extra eisen ten opzichte van de kruisjeslijst en het PvE.³ Ondanks het feit dat de nieuwe technische installaties veel

¹

- ter besluitvorming (bespreken of hamerstuk)
- opiniërend
- informierend

² De schuif 2.0 betreft de herverdeling van ruimte op het Binnenhof tussen alle vier de bewoners (Eerste Kamer, Tweede Kamer, Raad van State en het ministerie van Algemene Zaken).

³ Het RVB is van mening dat de multifunctionele ruimte niet specifiek benoemd is in de kruisjeslijst uit 2015.

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

ruimte vereisen, bevat dit FVO een vergelijkbare hoeveelheid gebruiksoppervlakte als de Kamer nu heeft.

Dit FVO is een voorstel voor de bouwkundige indeling van het hoofdgebouw, oftewel welke functie komt waar, inclusief logistiek en looproutes. Op dit moment wordt het Technisch Voorlopig Ontwerp (TVO) opgesteld. Het FVO (wat je ziet) en TVO (wat je niet ziet, maar wel merkt, zoals binnenklimaat) samen vormen het integraal VO, dat na het zomerreces gereed zal zijn.

Het FVO bevat ook een uitwerking van de functies in gebouwdeel P (Parkeergarage). Tijdens de vergadering van de BBC over het FVO is gebleken dat er op dit moment nog veel onduidelijkheden en vragen bestaan over het ontwerp van gebouwdeel P dat voorlag. Daarom zal gebouwdeel P pas worden meegenomen bij de beoordeling van het integraal VO na de zomer, als er ook meer duidelijkheid is over afstemming met gemeente Den Haag en andere belanghebbenden.

Kenmerkend voor het FVO is dat de Statenpassage verlevendigd wordt. Pi de Bruijn wil de Kamer hier een 'nieuw hart' geven, een plek waar Politiek, Pers en Publiek (de drie P's) samenkomen. Dit gebeurt door het Statenlokaal en een extra grote commissiezaal in gebouw H te situeren, waarbij Nieuwspoort een compacter maar wel effectief ingedeelde ruimte aan de Lange Poten-zijde behoudt. Daarnaast is het gebouw aangepast op de toegenomen bezoekersstromen door een publieksentree in/op de Hofplaats. Voorts valt op dat de interne looproutes zijn aangepast zodat het gebouw beter toegankelijk is voor mindervaliden, de interne logistiek is verbeterd en de Oude Zaal beter toegankelijk is gemaakt voor openbare commissievergaderingen. Waar nodig zijn liften en toiletgroepen toegevoegd of geoptimaliseerd.

In totaal bevat het FVO 47 ingrepen (dit is incl. de 4 ingrepen voor gebouwdeel P, die op dit moment nog niet worden beoordeeld). De ingrepen zijn uitgebreid besproken in de BBC en dat heeft geleid tot onderstaand advies.

BBC-advies

De BBC is positief over het functioneel Voorlopig Ontwerp voor de renovatie. De leden vinden de ontwerpen voor alle gebouwen (N, H, J, A, B, C, K) mooi, goed doordacht en logisch.

Over een aantal ingrepen heeft de BBC een opmerking of advies.

Gebouwdeel N:

- Ingrep N4 -Ledenrestaurant: De BBC hecht eraan om het balkon van het Ledenrestaurant te behouden, omdat het fijn is daar even naar buiten te kunnen;
- Ingrep N5 - Pleinrestaurant: Advies om bij de inrichting van het informele zitgedeelte een setting te creëren met een zekere mate van privacy, zodat deze zitjes daadwerkelijk gebruikt kunnen worden voor het voeren van overleg;
- Ingrep N5 - Pleinrestaurant: Advies om voldoende zitplaatsen/ capaciteit in het restaurant te behouden;
- Ingrep N5 – Pleinrestaurant: Advies om ook de mogelijkheid te behouden om bezoekersgroepen op een gastvrije manier in het beveiligde gebied te kunnen ontvangen voor bijvoorbeeld lunch of koffie, waarbij voldaan wordt aan de eisen die Restaurantbedrijf en Beveiligingsdienst stellen ten aanzien van reservering en begeleiding en conform de Wet Markt en Overheid;

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

- Ingrep N8 – Publieksentree: De BBC is een groot voorstander van het voorgestelde ontwerp voor de publieksentree;
- Ingrep N9 – Expeditie: Advies om zo veel mogelijk maatregelen te treffen om stank- en geluidsoverlast in de omringende gebouwen te voorkomen.

Gebouwdeel H:

- Ingrep H3 – Grote commissiezaal: Advies om indien mogelijk de inrichting van de zaal om te draaien, zodat de commissieleden niet met hun rug naar de Statenpassage zitten maar daar juist op uitkijken;
- Ingrep H4 – Statenlokaal: De BBC benadrukt nogmaals haar wens om in de Statenpassage ook rustige zitplekjes te creëren voor informeel overleg met externen.

Gebouwdeel J:

- Ingrep J5 - Overzicht ontmoetingsplekken, pantry's en koffiepunten, repropunten, toiletten: Advies om te onderzoeken hoe de trapaansluiting tussen gebouw H en J op de eerste verdieping kan worden verbeterd.

Gebouwdeel A:

- Ingrep A2 –Route publieksentree Oude Zaal: Advies om geluidsoverlast voor de aangrenzende kantoren te voorkomen;
- Ingrep A6 – Specifieke functies: Advies om alleen te kiezen voor een fitnessruimte als die ook daadwerkelijk aantrekkelijk is om gebruik van te maken met voldoende capaciteit, begeleiding en programmering. In algemene zin is de BBC een voorstander van de komst van een fitnessruimte.

Gebouwdeel B:

- Geen opmerkingen of adviezen.

Gebouwdeel C:

- Geen opmerkingen of adviezen.

Gebouwdeel K:

- Ingrep K4 –Dakverdieping: Advies om bij de werkplekken zo veel mogelijk daglicht en uitzicht te creëren.

Overige punten:

- De BBC is bezorgd over het ruimtevraagstuk (zie ook blz. 1). Aangezien het totaalplaatje m.b.t. ruimte nog ontbreekt, is het voor de BBC lastig om het FVO goed te kunnen beoordelen. Nog te maken keuzes over ruimte kunnen dus effect hebben op hoe de BBC naar de ruimteverdeling in dit FVO kijkt;
- De BBC onderschrijft het uitgangspunt om alle fietsparkeerplaatsen onder te brengen in gebouwdeel P, en kan zich met inachtneming hiervan vinden in het opheffen van de huidige fietsenstallingen;
- De BBC hecht eraan dat de sanitaire voorzieningen worden uitgebreid indien het aantal Kamerbewoners toeneemt;
- De BBC wenst betrokken te worden bij de nog te maken afweging over het al dan niet kunnen openen van de ramen;
- De BBC wenst betrokken te worden bij de inrichting van de buitenruimten en binnenplaatsen van de Tweede Kamer (zoals de *Cour* van gebouw J). Dit komt terug in het (aparte) Voorlopig Ontwerp voor de buitenruimte voor het hele Binnenhof-complex;

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

- De BBC wenst betrokken te worden bij de materiaalkeuze. Dit komt terug in het Definitief Ontwerp.
- Tot slot pleit een van de BBC-leden voor meer rust- en stilte-ruimtes ten opzichte van de huidige situatie. Daar is in de BBC niet expliciet over gesproken. Dit komt later terug.

3. Formulering te nemen besluit

Het Presidium stemt in met het advies van de Bouwbegeleidingscommissie over het functioneel Voorlopig Ontwerp voor de renovatie

4. Status besluit ⁴

Vertrouwelijk.

4

- A. openbaar actief (actie Stafdienst Communicatie)
- B. openbaar passief (publicatie op besluitenlijst met evt. link naar achterliggend stuk)
- C. vertrouwelijk (in ieder geval besluiten m.b.t. personen en besluiten m.b.t. veiligheid)

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

Notitie Beveiliging DEPARTEMENTAAL VERTROUWELIJK

datum 22 juni 2020

1 Inleiding

Een adequate beveiliging van het Tweede Kamer complex kan op gespannen voet staan met de hoge mate van openheid, gastvrijheid en transparantie die de Tweede Kamer nastreeft. Tegelijkertijd is de dreiging in de richting van de Tweede Kamer en haar leden de afgelopen decennia toegenomen en verwacht wordt dat deze in de toekomst niet zal afnemen. Dreigingen zijn tevens aan verandering onderhevig, onder andere door nieuwe technologische ontwikkelingen.

Vlak voor de oplevering van gebouwdeel N in 1992 werd de Tweede Kamer geconfronteerd met onverwachte, maar noodzakelijke aanvullende beveiligingsmaatregelen. De Statenpassage was bedoeld als een open doorgang in de stad, maar door de toenemende beveiligingsbehoefte waren al snel toegangspoortjes en later ook scanstraten benodigd. De renovatie biedt een unieke kans om een adequate beveiliging in combinatie met de eisen ten aanzien van openheid en gastvrijheid voor langere tijd goed doordacht op te lossen. Het verbeteren van de beveiligingssituatie rondom de diverse entreegebieden, behoort vanaf het begin van het project tot de belangrijkste noodzakelijke functionele aanpassingen (basis in kruisjeslijst), mede in relatie tot de beoogde toename in bezoekersstromen (motie Heijnen 2015, regeerakkoord Rutte III).

2 Publieksentree

Het ontwerp van de publieksentree is tot stand gekomen in nauw overleg met architect Pi de Bruijn, de landschapsarchitecten van Karres en Brands, de Strategische Werkgroep, de BVA, de Beveiligingsdienst en diverse (externe) experts. Er zijn veel varianten onderzocht, zowel boven als ondergronds. Het is een complexe opgave om alle eisen (veiligheid, de stad, bouwkundig) met elkaar te verenigen om te komen tot een gastvrije ontvangst van bezoekers (gastvrij scannen).

Voor de publieksentree wordt vanuit beveiligingsoptiek de voorkeur gegeven aan de variant 'Schelp'. Door het ontwerp worden meerdere dreigingsscenario's en de daarmee samenhangende risico's beter beheersbaar. Een van de voorbeelden hiervan is dat dit

ontwerp 5.1.1b, 5.1.2h

. Daarbij voldoet het ontwerp met de lange 'luie' trap en de mogelijkheid om bezoekersstromen van elkaar te scheiden aan internationale standaarden in relatie tot 5.1.1b, 5.1.2h

Dit sluit ook aan bij de proactieve beveiligingsvisie van de Beveiligingsdienst Tweede Kamer welke in de aanstaande reorganisatie tot uiting komt.

3 Geactualiseerd Programma van Eisen Beveiliging (PvEB)

In januari 2018 is het PvEB versie 1.0 opgeleverd. Deze 1.0 versie van het PvEB biedt, in combinatie met besluitvorming door het Presidium van 4 oktober 2017, voldoende houvast voor de functioneel voorontwerp (FVO) fase, inclusief het bepalen van de locatie van de nieuwe centrale publieksentree. Voor de nadere uitwerking van het ontwerp in de VO en DO fase is een actualisatie van dit PvEB noodzakelijk, met name wat betreft het scenario terroristische aanslag. De dreigingsscenario's en maatregelen worden in PvEB versie 2.0 nader uitgewerkt. Het uitgangspunt 5.1.1b, 5.1.2h

Tevens zijn de uitgangspunten en eisen op onderdelen beter gedefinieerd en nadrukkelijker van elkaar te onderscheiden, zodat ze een duidelijker toetsingskader vormen.

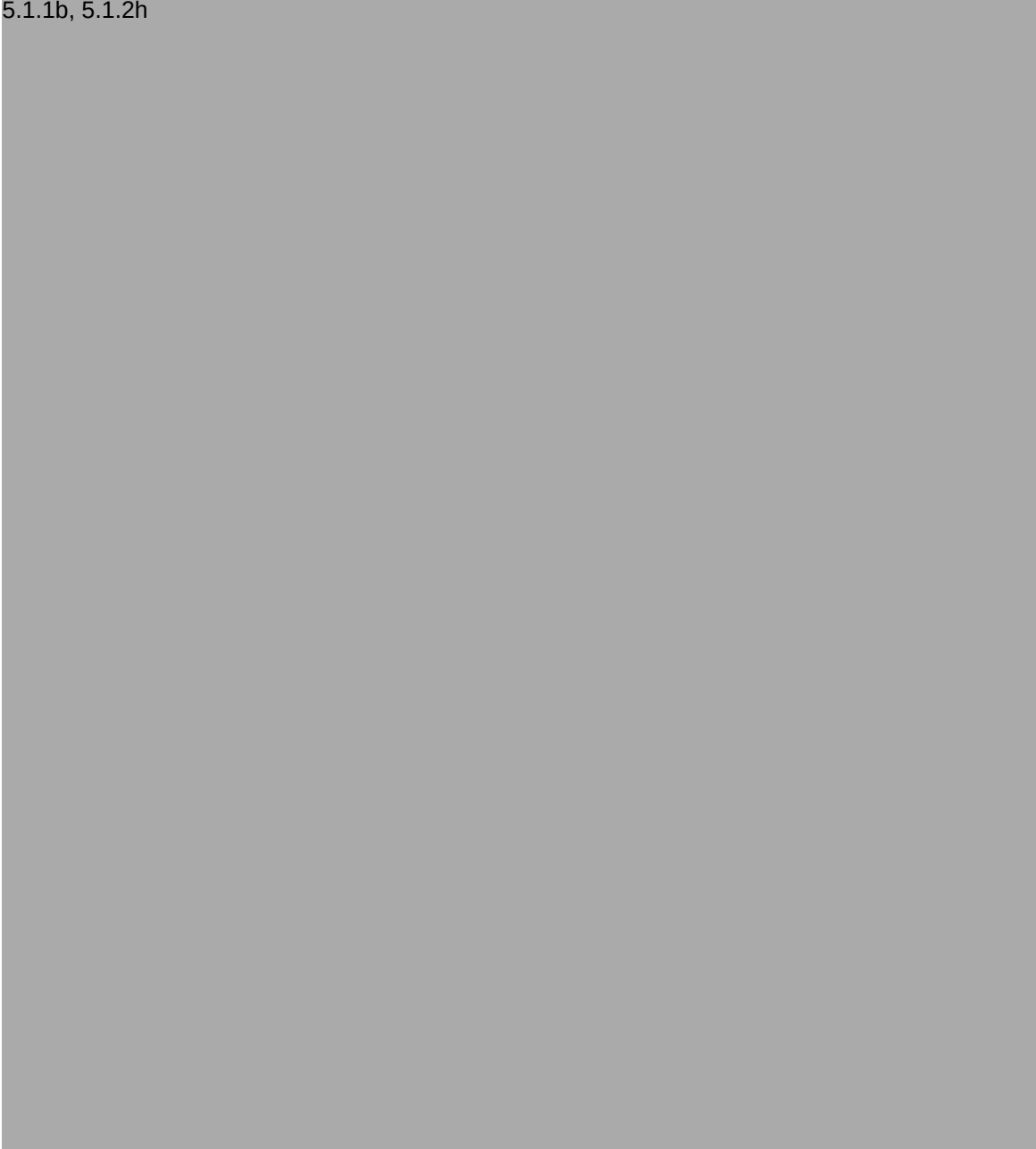
De actualisaties betreffen:

- 1) De zonering
- 2) Nieuwspoort
- 3) Weerstandseisen
- 4) Scannen en aanleveren goederen
- 5) Diversen

3.1 Zonering

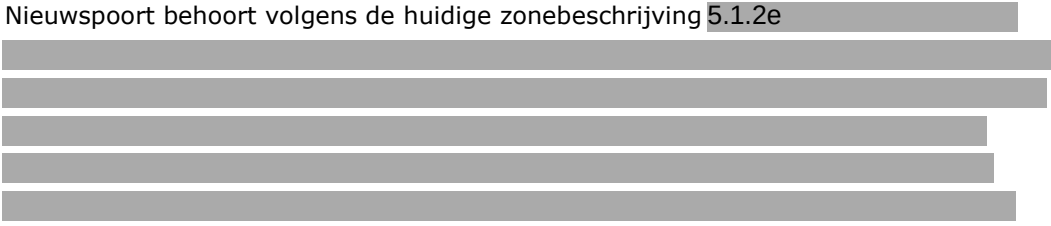
5.1.1b, 5.1.2h

5.1.1b, 5.1.2h

3.2 Nieuwspoort

Nieuwspoort behoort volgens de huidige zonebeschrijving 5.1.2e

Nieuwspoort behoudt ook een eigen

externe entree aan de Lange Poten, maar alleen voor Kamerpashouders, voorzien van biometrie en meeloopbeveiliging. Daarbij moet Nieuwspoort ook voldoen aan de beveiligingseisen van het Tweede Kamer complex wat betreft hun expeditie. Uitgebreid overleg met vertegenwoordigers van Nieuwspoort heeft ertoe geleid dat Nieuwspoort zich kan vinden in deze beveiligingsaanpak. De Raad van Toezicht van Nieuwspoort is hier inmiddels ook mee akkoord gegaan.

3.3 Weerstandseisen

Het nieuwe beleid ten aanzien van weerstandseisen is erop gericht 5.1.1b, 5.1.2h

- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]

3.4 Scannen en logistiek goederen

Het scannen en veilig aanleveren van goederen en post zal in de toekomst plaatsvinden via één of meerdere externe logistieke hubs. Dit betekent 5.1.1b, 5.1.2h

[redacted] De Tweede Kamer maakt sinds begin dit jaar voor bepaalde goederen al gebruik van de eerste logistieke hub voor de overheid (in Rijswijk), net als het Koninklijk Huis en diverse ministeries. Een logistieke hub maakt naast een veilige aanvoer van goederen via gekende vervoerders ook initiatieven op het gebied van duurzaamheid mogelijk (minder half lege vrachtwagens in de stad en recycling van retourstromen). Een uitgebreide eigen scanfaciliteit voor goederen en post is op deze manier niet nodig.

3.5 Diversen

Het PvEB 2.0 zal ook scenario's betreffende, informatiebeveiliging, 5.1.1b, 5.1.2h

[redacted] en vertrouwelijke informatie (lekken, diefstal, etc) beschrijven.

Ten opzichte van PvEB versie 1.0 komt de versie 2.0 niet met nieuwe eisen. Op bepaalde gebieden zijn de eisen scherper gesteld, op andere juist afgezwakt. Of dit leidt tot hogere of juist lagere kosten moet nog nader worden onderzocht.

From: 5.1.2e
Sent: Mon, 22 Jun 2020 17:02:02 +0200
To: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Subject: FW: Indexatie budget renovatie Binnenhof

Ter info

Blijft een bijzonder dossier. Vanuit FEZ denken we mee.

Verzonden vanaf mijn Samsung Galaxy-smartphone.

----- Oorspronkelijk bericht -----

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>

Datum: 22-06-20 13:43 (GMT+01:00)

Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>, 5.1.2e @tweedekamer.nl>

Cc: BC <BC@tweedekamer.nl>

Onderwerp: Indexatie budget renovatie Binnenhof

Hoi 5.1.2e, 5.1.2e

Wij zoeken momenteel uit hoe het precies zit met de indexatie van het budget voor het project renovatie Binnenhof. Het RVB is niet transparant hierover, dus moeten we zelf meer "huiswerk" verrichten. We hebben wel goed informeel contact met FEZ/BZK. Die hebben een andere rol dan het RVB en zijn niet op de hoogte van verdeling van budgetten voor de renovatie e.d.. Feiten en kennis delen wij gewoon met elkaar, dus ook de indexatie op de begroting.

Zie hieronder waar wij nu staan.

Indexatie op de begroting

- Het budget is van 475 mln. in 2015 naar 499 mln. gegaan in 2020. Dat is een indexatie van zo'n 5%.
- Wij gaan samen met BZK na wat de algemene indexatie (prijsbijstelling via "code 4" CPB) is geweest over de afgelopen jaren. Waarschijnlijk is dat 5% geweest, omdat de inflatie erg laag was. Deze algemene indexatie is waarschijnlijk toegepast op het budget in de begroting.
- Deze week willen we met FEZ/BZK deze feitencheck hebben afgerond.

Prijsontwikkelingen in de bouwsector

- Er zijn meerdere openbare bronnen waar de prijsontwikkelingen in de bouw staan vermeld. Geen enkele bron geeft dit expliciet weer voor een monumentaal pand. Dat is te specifiek.
- Algemene index bouwkosten laat zien dat de prijsontwikkeling in dezelfde periode in de bouw ligt op ongeveer 14% stijging voor kantoren en specifiek voor overheidsgebouwen zelfs op 20% (zie http://www.bouwkostenindex.nl/dwnl/beveiligd/Utiliteitsbouw_indexcijfers_bouwkostenindex_2019_10.pdf)
- De MKB-index renovaties gebouwen ligt op 14% tussen 2015 en 2002 (bouwkosten.nl). Dit is in lijn met index voor bouwkosten kantoren van bouwkostenindex.nl

In de Kamerbrief uit 2015 wordt gesproken over een budget van 475 mln. (prijspeil 2015). Een specifieke indexatie methode staat niet genoemd. Het lijkt mij logisch dat je de bouwkosten volgt. Als de indexatie via de reguliere begrotingssystematiek deze ontwikkeling niet voldoende volgt, dan moet het RVB/BZK dit aanhangig maken bij FIN. Het budget en de begroting moet dan verder worden opgehoogd. Anders wordt niet voldaan aan de afspraak dat het budget prijspeil 2015 is. Zonder aanvullende ophoging is sprake van een verkapte bezuiniging op de renovatie.

Interessant is dat in dezelfde kamerbrief in de voetnoot staat dat 475 mln. in 2015 neerkomt op 555 mln. in 2025. Op basis van welke index dit is gedaan in de brief, kan ik niet achterhalen. In ieder geval is het budget nu 499 mln. en loopt dit dus achter op het schema om uit te komen op 555 mln.

Nog een interessant gegeven: in de eerdere mail/info van RVB stond een indexatie gerelateerd aan prijzen nieuwbouw. Heel opvallend, omdat dit natuurlijk geen nieuwbouw is. Wat de bron voor de prijsontwikkeling in de nieuwbouw is, heeft het RVB daarbij niet aangegeven.

Afijn. Verwarring en onduidelijkheid alom. Het RVB moet dit echt ophelderen en onderbouwen waarom bepaalde keuzes zijn gemaakt in de indexatie en wat daarvan de gevolgen zijn. Mijn advies is om deze opheldering te vragen aan het RVB.

NB Tussen 5 en 14% zit een enorm verschil. Het gaat echt om een bedrag van richting de 50 mln. wat daar tussen zit. Heel relevant dus.

Groet,

5.1.2e

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

OPLEGNOTITIE PRESIDIUM

Titel/onderwerp:

Advies van de Bouwbegeleidingscommissie over het functioneel Voorlopig Ontwerp voor de renovatie

Opgesteld door:

Bouwbegeleidingscommissie d.d. 18 juni 2020

1. Aard van de bespreking¹

Besluitvormend.

2. Beknopte samenvatting

Inleiding

In november 2019 heeft het Presidium de review van de 88 functionele bouwkundige ingrepen zoals voorgesteld door het vorige architectenteam o.l.v. OMA (Herzien Voorlopig Ontwerp van mei 2019) vastgesteld. Op basis van deze review (waarin de ingrepen zijn beoordeeld aan de hand van groen, oranje, rood) is het afgelopen half jaar door het nieuwe architectenteam intensief gewerkt aan een nieuw functioneel voorlopig ontwerp (FVO) voor het Tweede Kamer-complex. Naast de review is dit FVO het resultaat van uitgebreid en intensief overleg tussen architecten, specialisten en Kamerbewoners waarbij er op vier cruciale ingrepen nog definitief akkoord van betrokken partijen moet komen, te weten:

- de nieuwe centrale publieksentree;
- een nieuwe inpassing van Nieuwspoort;
- het realiseren van een oplossing voor de logistiek en de expeditie;
- en het vinden/garanderen van een oplossing voor het ruimtevraagstuk van de Tweede Kamer.

Naast het vinden van oplossingen voor bovengenoemde vraagstukken heeft het Ontwerpteam de omissies uit het oude Herzien VO uit 2019 verholpen, geanticipeerd op de zogenoemde schuif 2.0² en de uitkomsten van het werkplekonderzoek. Daarnaast zijn t.o.v. het oude Herzien VO vergaande versoeringen doorgevoerd, waardoor de bouwkundige ingrepen beperkt zijn, overigens zonder dat dit ten koste is gegaan van het eisenpakket zoals geformuleerd in de kruisjeslijst uit 2015 en de laatste versie van het Programma van Eisen d.d. 20 februari 2019 (PvE). Het FVO bevat bovendien géén nieuwe elementen die gekwalificeerd kunnen worden als extra eisen ten opzichte van de kruisjeslijst en het PvE.³ Ondanks het feit dat de nieuwe technische installaties veel

¹

- ter besluitvorming (bespreken of hamerstuk)
- opiniërend
- informierend

² De schuif 2.0 betreft de herverdeling van ruimte op het Binnenhof tussen alle vier de bewoners (Eerste Kamer, Tweede Kamer, Raad van State en het ministerie van Algemene Zaken).

³ Het RVB is van mening dat de multifunctionele ruimte niet specifiek benoemd is in de kruisjeslijst uit 2015.

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

ruimte vereisen, bevat dit FVO een vergelijkbare hoeveelheid gebruiksoppervlakte als de Kamer nu heeft.

Dit FVO is een voorstel voor de bouwkundige indeling van het hoofdgebouw, oftewel welke functie komt waar, inclusief logistiek en looproutes. Op dit moment wordt het Technisch Voorlopig Ontwerp (TVO) opgesteld. Het FVO (wat je ziet) en TVO (wat je niet ziet, maar wel merkt, zoals binnenklimaat) samen vormen het integraal VO, dat na het zomerreces gereed zal zijn.

Het FVO bevat ook een uitwerking van de functies in gebouwdeel P (Parkeergarage). Tijdens de vergadering van de BBC over het FVO is gebleken dat er op dit moment nog veel onduidelijkheden en vragen bestaan over het ontwerp van gebouwdeel P dat voorlag. Daarom zal gebouwdeel P pas worden meegenomen bij de beoordeling van het integraal VO na de zomer, als er ook meer duidelijkheid is over afstemming met gemeente Den Haag en andere belanghebbenden.

Kenmerkend voor het FVO is dat de Statenpassage verlevendigd wordt. Pi de Bruijn wil de Kamer hier een 'nieuw hart' geven, een plek waar Politiek, Pers en Publiek (de drie P's) samenkomen. Dit gebeurt door het Statenlokaal en een extra grote commissiezaal in gebouw H te situeren, waarbij Nieuwspoort een compacter maar wel effectief ingedeelde ruimte aan de Lange Poten-zijde behoudt. Daarnaast is het gebouw aangepast op de toegenomen bezoekersstromen door een publieksentree in/op de Hofplaats. Voorts valt op dat de interne looproutes zijn aangepast zodat het gebouw beter toegankelijk is voor mindervaliden, de interne logistiek is verbeterd en de Oude Zaal beter toegankelijk is gemaakt voor openbare commissievergaderingen. Waar nodig zijn liften en toiletgroepen toegevoegd of geoptimaliseerd.

In totaal bevat het FVO 47 ingrepen (dit is incl. de 4 ingrepen voor gebouwdeel P, die op dit moment nog niet worden beoordeeld). De ingrepen zijn uitgebreid besproken in de BBC en dat heeft geleid tot onderstaand advies.

BBC-advies

De BBC is positief over het functioneel Voorlopig Ontwerp voor de renovatie. De leden vinden de ontwerpen voor alle gebouwen (N, H, J, A, B, C, K) mooi, goed doordacht en logisch.

Over een aantal ingrepen heeft de BBC een opmerking of advies.

Gebouwdeel N:

- Ingrep N4 -Ledenrestaurant: De BBC hecht eraan om het balkon van het Ledenrestaurant te behouden, omdat het fijn is daar even naar buiten te kunnen;
- Ingrep N5 - Pleinrestaurant: Advies om bij de inrichting van het informele zitgedeelte een setting te creëren met een zekere mate van privacy, zodat deze zitjes daadwerkelijk gebruikt kunnen worden voor het voeren van overleg;
- Ingrep N5 - Pleinrestaurant: Advies om voldoende zitplaatsen/ capaciteit in het restaurant te behouden;
- Ingrep N5 - Pleinrestaurant: Advies om ook de mogelijkheid te behouden om bezoekersgroepen op een gastvrije manier in het beveiligde gebied te kunnen ontvangen voor bijvoorbeeld lunch of koffie, waarbij voldaan wordt aan de eisen die Restaurantbedrijf en Beveiligingsdienst stellen ten aanzien van reservering en begeleiding en conform de Wet Markt en Overheid;

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

- Ingrep N8 – Publieksentree: De BBC is een groot voorstander van het voorgestelde ontwerp voor de publieksentree;
- Ingrep N9 – Expeditie: Advies om zo veel mogelijk maatregelen te treffen om stank- en geluidsoverlast in de omringende gebouwen te voorkomen.

Gebouwdeel H:

- Ingrep H3 – Grote commissiezaal: Advies om indien mogelijk de inrichting van de zaal om te draaien, zodat de commissieleden niet met hun rug naar de Statenpassage zitten maar daar juist op uitkijken;
- Ingrep H4 – Statenlokaal: De BBC benadrukt nogmaals haar wens om in de Statenpassage ook rustige zitplekjes te creëren voor informeel overleg met externen.

Gebouwdeel J:

- Ingrep J5 - Overzicht ontmoetingsplekken, pantry's en koffiepunten, repropunten, toiletten: Advies om te onderzoeken hoe de trapaansluiting tussen gebouw H en J op de eerste verdieping kan worden verbeterd.

Gebouwdeel A:

- Ingrep A2 –Route publieksentree Oude Zaal: Advies om geluidsoverlast voor de aangrenzende kantoren te voorkomen;
- Ingrep A6 – Specifieke functies: Advies om alleen te kiezen voor een fitnessruimte als die ook daadwerkelijk aantrekkelijk is om gebruik van te maken met voldoende capaciteit, begeleiding en programmering. In algemene zin is de BBC een voorstander van de komst van een fitnessruimte.

Gebouwdeel B:

- Geen opmerkingen of adviezen.

Gebouwdeel C:

- Geen opmerkingen of adviezen.

Gebouwdeel K:

- Ingrep K4 –Dakverdieping: Advies om bij de werkplekken zo veel mogelijk daglicht en uitzicht te creëren.

Overige punten:

- De BBC is bezorgd over het ruimtevraagstuk (zie ook blz. 1). Aangezien het totaalplaatje m.b.t. ruimte nog ontbreekt, is het voor de BBC lastig om het FVO goed te kunnen beoordelen. Nog te maken keuzes over ruimte kunnen dus effect hebben op hoe de BBC naar de ruimteverdeling in dit FVO kijkt;
- De BBC onderschrijft het uitgangspunt om alle fietsparkeerplaatsen onder te brengen in gebouwdeel P, en kan zich met inachtneming hiervan vinden in het opheffen van de huidige fietsenstallingen;
- De BBC hecht eraan dat de sanitaire voorzieningen worden uitgebreid indien het aantal Kamerbewoners toeneemt;
- De BBC wenst betrokken te worden bij de nog te maken afweging over het al dan niet kunnen openen van de ramen;
- De BBC wenst betrokken te worden bij de inrichting van de buitenruimten en binnenplaatsen van de Tweede Kamer (zoals de *Cour* van gebouw J). Dit komt terug in het (aparte) Voorlopig Ontwerp voor de buitenruimte voor het hele Binnenhof-complex;

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

- De BBC wenst betrokken te worden bij de materiaalkeuze. Dit komt terug in het Definitief Ontwerp.
- Tot slot pleit een van de BBC-leden voor meer rust- en stilte ruimtes ten opzichte van de huidige situatie. Daar is in de BBC niet expliciet over gesproken. Dit komt later terug.

3. Formulering te nemen besluit

Het Presidium stemt in met het advies van de Bouwbegeleidingscommissie over het functioneel Voorlopig Ontwerp voor de renovatie

4. Status besluit ⁴

Vertrouwelijk.

- A. openbaar actief (actie Stafdienst Communicatie)
- B. openbaar passief (publicatie op besluitenlijst met evt. link naar achterliggend stuk)
- C. vertrouwelijk (in ieder geval besluiten m.b.t. personen en besluiten m.b.t. veiligheid)

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

Notitie uitvoering renovatie - Presidium special huisvesting

datum 23 juni 2020

1 Uitgangspunten uitvoering renovatie 2015

Bij de start van het project in 2015 zijn de volgende uitgangspunten gedefinieerd (kamerstuk 34 293):

- Een renovatie is op korte termijn noodzakelijk
- Voortgang parlementair proces onvoorwaardelijk geborgd
- De uitvoeringsperiode is circa 5,5 jaar
- Gebruikers van het Binnenhof verhuizen allemaal gelijktijdig in 2020
- Geen grootschalig onderhoud gedurende 25 jaar na renovatie

2 Huidige problemen

Op dit moment kent het project de volgende problemen:

- De vraag is of B67 (tijdig) kan worden aangepast aan de COVID-19 maatregelen. De verwachting is dat er in B67 nog substantieel extra moet worden geïnvesteerd om de Tweede Kamer daar goed te kunnen laten functioneren;
- Door de strengere stikstofregels is er twijfel of bouwvergunningen op tijd kunnen worden verstrekt en de verbouwing zo gelijktijdig en grootschalig kan worden uitgevoerd;
- 5.1.1b, 5.1.2h
- Onvoldoende draagvlak bij de gemeente Den Haag inzake verhuizen tijdens een economische crisis (o.a. The Hague Economic Board);
- Beeldvorming over een ingrijpende verbouwing, extra kosten aanpassen B67 en dubbele gebouwen in tijden van recessie.

Daarbij zijn er aanvullende complicaties:

- Het ministerie van Algemene Zaken verhuist niet in 2021. Het 'samen uit, samen thuis' argument vervalt hiermee;
- De noodzakelijk geachte renovatie van de Grafelijke Zalen is uitgesteld vanwege de hoge kosten van een jaar later verhuizen. Het streven naar beperkte overlast door verbouwingen op het Binnenhof na terugkeer, wordt hiermee niet gehaald.

Ten slotte merken we op dat de renovatie-opgave aanzienlijk is vereenvoudigd ten aanzien van het voorgaande ontwerp.

3 Zorgen Tweede Kamer

Er wordt door het RVB nu veel nadruk gelegd op een tijdige verhuizing naar B67, maar de vraag is of het haalbaar is om B67 op een gelijkwaardige manier geschikt te maken voor het 1,5 meter beleid én of de verbouwing gegeven de omstandigheden wel haalbaar is binnen 5,5 jaar; een Rijksmuseum scenario is niet ondenkbeeldig.

De TK vraagt zich af of de voorgestelde grootschalige aanpak met een langdurige verhuizing en dubbele gebouwen nu nog wel de beste is. Gegeven de huidige situatie is het risico op nog meer vertraging en bijkomende kosten hoog. De TK maakt zich zorgen over de beeldvorming die dat tot gevolg heeft nu we aan de vooravond van een ernstige economische crisis ten gevolge van Corona staan.

Het RVB wil begin juli 2020 contractuele verplichtingen aangaan met de hoofdaannemer, om o.a. haalbaarheidsanalyses uit te voeren. Los van de vraag waarom dat nu al nodig is en waarom een aannemer moet adviseren over zijn eigen werkzaamheden, moet voorkomen worden dat deze aannemer bij zijn voorbereidende werkzaamheden uit blijft gaan van één grootschalige renovatie.

Voorgesteld wordt om samen met het RVB een verkennende studie naar een alternatieve aanpak uit te laten voeren, waarbij de renovatie in vergelijkbare tijd, tegen circa dezelfde kosten en met lagere risico's uitgevoerd kan worden. De Tweede Kamer blijft in deze aanpak op het Binnenhof functioneren terwijl er in delen wordt gerenoveerd.

4 Waarom nu een alternatief plan overwegen?

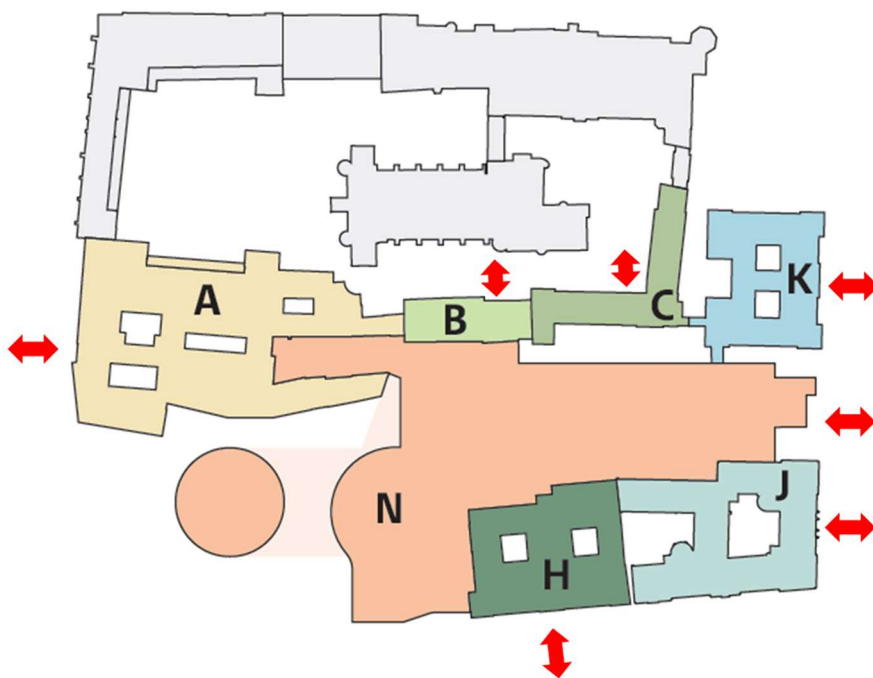
De redenen voor het overwegen van een alternatief plan zijn:

- A. De oorspronkelijke uitgangspunten en aannames houden onvoldoende stand;
- B. Grootschalig in één keer is wellicht niet meer nodig gegeven de versoberingen die zijn doorgevoerd in het ontwerp;
- C. De huidige aanpak is mogelijk onverantwoord wat betreft tijd, geld, risico's en beeldvorming.

Met het beoogde alternatieve plan wordt nog steeds gelijktijdig verbouwd in circa 5,5 jaar, alleen 1) op kleinere schaal waarbij mogelijk de risico's in tijd en geld kunnen worden verlaagd, 2) met naar verwachting minder overlast voor de stad en beperkte overlast voor de Kamerbewoners, 3) zonder hogere uitvoeringskosten en met aanzienlijk lagere kosten voor de tijdelijke huisvesting. Ander belangrijk kenmerk van deze alternatieve opzet is dat de Tweede kamer blijft functioneren op het Binnenhof.

4.1.1 Kleinere schaal: perceel gerichte aanpak

Het Binnenhof wordt door het RVB beschouwd als één complex, maar is in werkelijkheid een aaneenschakeling van losse gebouwdelen met diverse bewoners, als ware het een klein stadje. De gebouwdelen hebben ieder een eigen 'voordeur' en hebben tevens eigen brandcompartimenteringen.

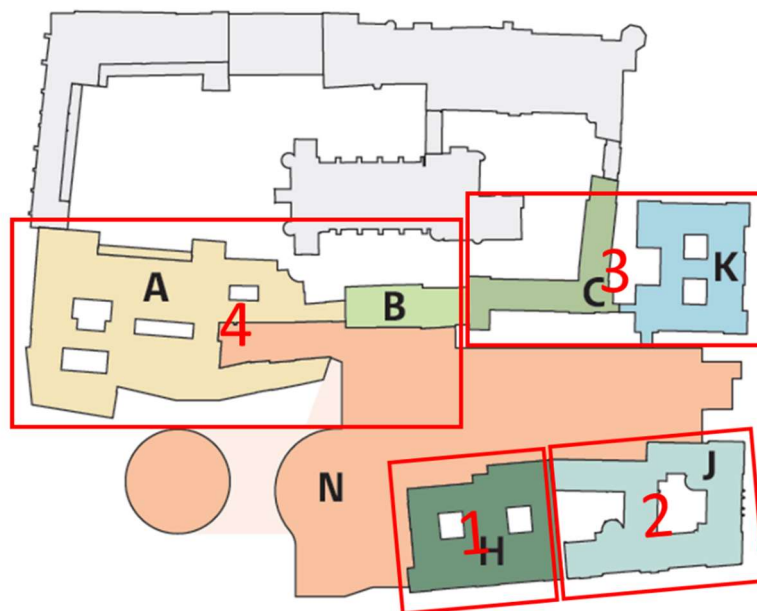

Figuur 1: gebouwdelen complexdeel Tweede Kamer met eigen 'voordeuren'

De complexdelen zijn dusdanig verschillend dat ze nu elk een eigen architect hebben en ook een eigen bouwphase kunnen vormen:

1. Hotel (5.1.2e 5.1.2e en 5.1.2e)
2. Justitie (5.1.2e 5.1.2e)
3. Koloniën en C (5.1.2e 5.1.2e)
4. A en B (5.1.2e 5.1.2e)

De nieuwbouw (gebouwdeel N) vormt het hart van het Tweede Kamer complex. Gegeven de minimale ingrepen in gebouwdeel N zelf, kan deze zelfstandig blijven functioneren. Ingrepen in N kunnen waarschijnlijk deels tijdens de recessen uitgevoerd worden. De publieksentree kan gelijk met gebouwdelen A en B gebouwd worden.

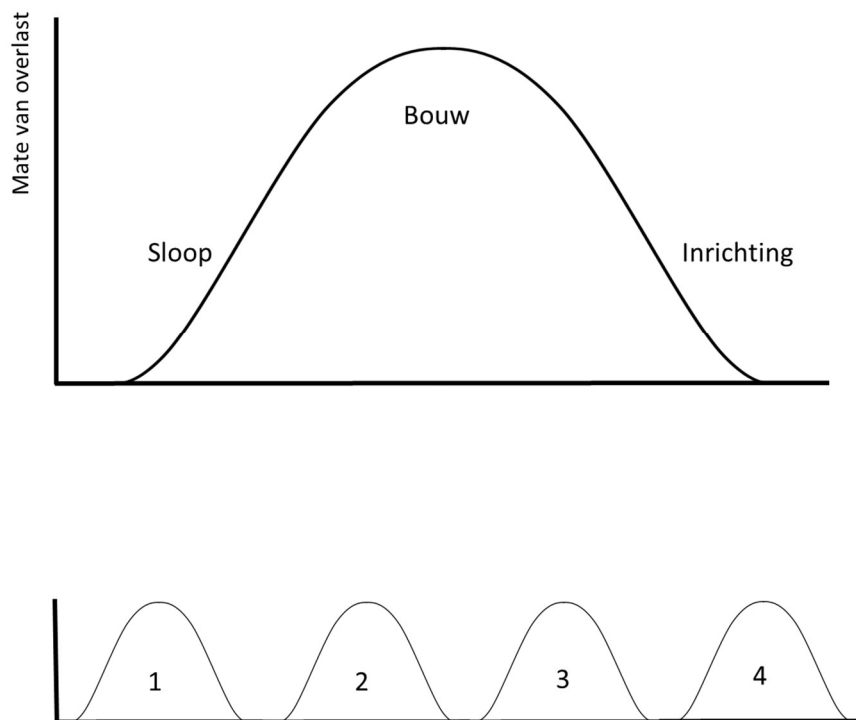
Figuur 2: de vier bouwfasen voor het Tweede Kamer complex

De Eerste Kamer, Raad van State en Algemene Zaken volgen hun eigen aanpak en kunnen gelijktijdig of volgtijdig verbouwd worden met gebruikname van hun eigen tijdelijke huisvestingen.

4.1.2 Minder overlast, minder stikstof

Door de renovatie in één keer aan te pakken, is er voor lange tijd een hek om het gehele Binnenhof nodig, een grote bouwplaats voor materialen en materieel op het Plein en een opstelplaats voor bouwketen op de Hofvijver. Ook worden er twee grote bouwkranen in de Statenpassage geplaatst. Door het complex in logische onderdelen op te knippen, is de gelijktijdige stikstofuitstoot minder en nemen juist de leegstandrisico's zoals brand af.

Door de uitgangspunten van eerdere variantenstudies uit 2015 en de nu bekende daadwerkelijke bouwkosten te hanteren (omgerekend naar bouwuren per gebouw), zou de renovatie in percelen in dezelfde tijd moeten kunnen worden uitgevoerd als een grootschalige verbouwing in één keer. Omdat de Tweede Kamer blijft functioneren op het Binnenhof heeft een eventuele vertraging beperkt impact op de omgeving en op het parlementaire proces.

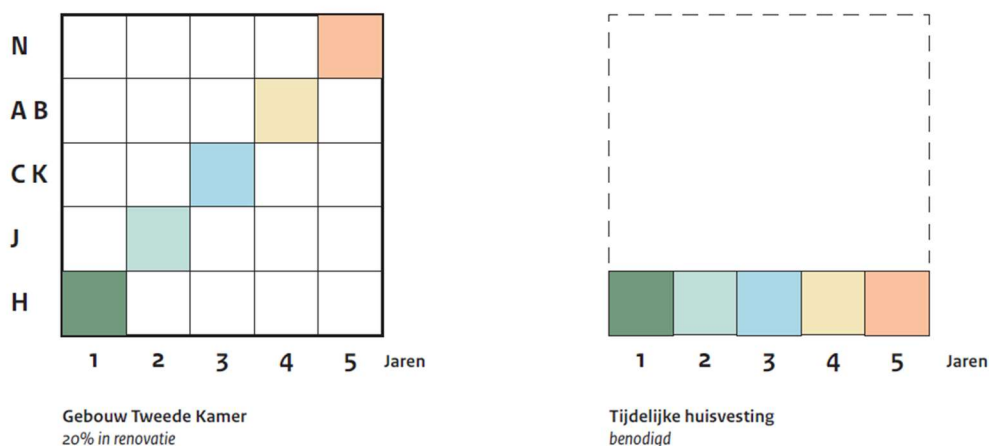
Figuur 3: perceel gerichte aanpak leidt tot minder overlast voor de omgeving

4.1.3 Lagere kosten tijdelijke huisvesting

Door de perceelgerichte aanpak zijn er veel minder tijdelijke werkplekken nodig. B67 is circa 90.000 m² groot, waarvan de Tweede Kamer circa 70.000 m² in gebruik zal nemen voor ten minste 5,5 jaar. Bij een perceelgerichte aanpak verwachten wij substantieel minder ruimte aan tijdelijke huisvesting nodig te hebben.

Hiermee besparen we én de extra investeringen die nog nodig zijn om B67 gereed te maken én de onnodige huurkosten voor B67. B67 kan als onderdeel van de strategische voorraad van het RVB verhuurd worden aan andere overheidsinstellingen

De verwachting is dat de uitvoering met minimale interne verhuizingen te realiseren is.

Figuur 4: illustratie daadwerkelijk benodigde tijdelijke huisvesting

4.2 Budgettaire vraagstukken

De Tweede Kamer heeft het vorige VO (Herzien VO mei 2019) voor circa 10 miljoen versoberd wat betreft functionele ingrepen. Dat bedrag is ruimschoots voldoende om de publieksentree op de Hofplaats te bekostigen. Toch blijft het RVB aangeven dat het ontwerp niet binnen het budget past.

Aangenomen wordt dat het RVB met het project renovatie Binnenhof een algemeen budgettair vraagstuk heeft. De Tweede Kamer heeft zowel ambtelijk als bestuurlijk aangedrongen op meer transparantie in de verdeling van het budget Binnenhof breed (inclusief de kosten voor de centrale energievoorziening, de overhead kosten en de post onvoorzien) en wat daar al van is uitgegeven. Ondanks deze verzoeken heeft het RVB hier tot op heden geen inzage in gegeven.

Op basis van de bij ons bekende informatie is het voorbarig te beweren dat het VO niet binnen budget past of niet passend te krijgen is. Wij gaan er nu van uit dat het huidige VO (functioneel én techniek) circa 8 miljoen boven het taakstellend Tweede Kamer budget van het RVB ligt (circa 8 %). Wij denken dat deze overschrijding mogelijk als volgt kan worden gecompenseerd:

- Door de juiste prijsindex te gebruiken;
- Door de post onvoorzien in deze fase te verlagen van 20% naar 17,5%;
- Door het ontwerpteam de opdracht mee te geven extra taakstellend te bezuinigen in de DO fase, inclusief een heroverweging van de energievoorziening;

- Door de businesscase in te zetten waarbij de energiebesparing wordt ingezet om investeringen voor een lager energieverbruik mee te bekostigen (denk aan de benodigde glasisolatie ten behoeve van het binnenklimaat);
- Door efficiënter om te gaan met de tijdelijke huisvesting voor de Tweede Kamer (zie voorstel voor de alternatieve aanpak).
- >>>>>

From: 5.1.2e
Sent: Wed, 24 Jun 2020 10:46:51 +0200
To: "Arib K." <K.Arib@tweedekamer.nl>; "Tellegen, O." <o.tellegen@tweedekamer.nl>; 5.1.2e
5.1.2e @tweedekamer.nl>
Subject: FW: Agenda, stukken en 'locatie' voor de stuurgroep Binnenhof van 26 juni 2020
Attachments: 03 - Presentatie 5.1.2e Stuurgroep Binnenhof.pdf, 04a - Memo beveiliging buitenruimte.pdf, 04b - Memo werkgroep veiligheid.pdf, 05 - Stand van zaken openbaarmaking.pdf, 00 - Agenda Stuurgroep Binnenhof juni 2020.pdf, 02a - Concept verslag Stuurgroep 3 april 2020 na reacties gebruikers.pdf, 02b - Conceptverslag renovatiecommissie 11062020.pdf

Besten,

Bij deze de stukken van de Stuurgroep Binnenhof. Ik heb daarbij de volgende opmerkingen:

2 verslagen

- **Verslag stuurgroep dd 3 april 2020;**

5.2.1

- **Concept-Verslag Renovatiecommissie dd 11 juni 2020;**

- De volgende opmerkingen zouden nog moeten worden opgenomen in het verslag:

5.2.1

5.2.1

3 Algemene stand van zaken van het project, bijlage 03:

- Onder top risico's wordt niets gemeld over corona-proof maken van tijdelijke huisvesting B67
- Verder wel erg algemene teksten waar we niets mee kunnen in termen van risicomanagement.
- Bij presentatie B^7 wordt niets gemeld over corona, discussie over VTW's

4 Complex overstijgende zaken

- Onduidelijk is of memo Stand van zaken beveiligingsmaatregelen is afgestemd met de BVA's van het Binnenhof
- Memo Stand van zaken werkgroep veiligheid had aangepast moeten worden, overeenkomstig het besprokene in de Renovatie commissie, heeft niet plaats gevonden.

6 Rondvraag en sluiting:

- TK zal vragen om risicoanalyse als vast punt op de agenda op te nemen en het risicomanagement-team contact te laten opnemen met de gebruikers.

Wat is nog goed om te constateren dat in het verslag van de vorige stuurgroep het volgende is opgenomen:

5.2.1

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T + (31)70-318 5.1.2e

E 5.1.2e @tweedekamer.nl | I www.tweedekamer.nl

Van: 5.1.2e @minbzk.nl>

Verzonden: dinsdag 23 juni 2020 14:54

Aan: 5.1.2e @rijksoverheid.nl>; 5.1.2e @cbr.nl' 5.1.2e @cbr.nl>; 5.1.2e

5.1.2e @minaz.nl>; 5.1.2i @raadvanstate.nl' 5.1.2i @raadvanstate.nl>; 'griffier@eerstekamer.nl'

<griffier@eerstekamer.nl>; Griffier Tweede Kamer <Griffier@tweedekamer.nl>; 5.1.2e
5.1.2e @rijksoverheid.nl>; 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>;
5.1.2e @rijksoverheid.nl>; 5.1.2e @rijksoverheid.nl>; 5.1.2e
5.1.2e @minbzk.nl>
CC: 5.1.2e @eerstekamer.nl' 5.1.2e @eerstekamer.nl>; 'secretariaat.teamMT' <5.1.2i @nctv.minjenv.nl>;
5.1.2e @minaz.nl' 5.1.2e @minaz.nl>; 5.1.2e @tweedekamer.nl>; 5.1.2e @raadvanstate.nl'
5.1.2e @raadvanstate.nl>; 5.1.2e @rijksoverheid.nl>; 5.1.2e @minaz.nl>; Postbus
RVB Renovatie Binnenhof <5.1.2i @minbzk.nl>; 5.1.2e
5.1.2e @Rijksoverheid.nl>; 5.1.2e @minbzk.nl>; 5.1.2e
5.1.2e @tweedekamer.nl>; 5.1.2e @eerstekamer.nl>; Postbus RVB Secretariaat DG
5.1.2i @Rijksoverheid.nl>; 5.1.2e @minbzk.nl>
Onderwerp: Agenda, stukken en 'locatie' voor de stuurgroep Binnenhof van 26 juni 2020

Beste leden van de stuurgroep Binnenhof,

Hierbij ontvangt u de agenda en stukken voor de stuurgroep Binnenhof van 26 juni 2020.

De vergadering zal plaatsvinden via PexIP:

Als de app (PexIp (meeting solutions)) is geïnstalleerd op tablet, telefoon of laptop, is het advies om eerst de app te openen

- Vervolgens de knop 'join room as guest' aanklikken (onderin op de telefoon, rechts op een tablet), op een laptop kan het ook met de volgende link: 5.1.2i
- Daar kan het vergadernummer 5.1.2i, alsmede uw naam (bij display name) worden ingevuld. Dan 'join Room'.
- Vervolgens op de knop 'Video Call' en dan de pincode 5.1.2i en weer 'join room'
- Op het moment dat ik ben ingelogd als host, kunnen we elkaar allemaal zien.

Hartelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Project Renovatie Binnenhof
Manager Politiek – Bestuurlijke zaken

.....
Ministerie van BZK, Rijksvastgoedbedrijf

Onze missie is: Het RVB realiseert en beheert zijn vastgoedportefeuille voor zijn gebruikers en zet gebouwen en terreinen in voor de realisatie van economische en maatschappelijke meerwaarde op basis van beleidsdoelen.

<http://www.rijksvastgoedbedrijf.nl>

Turfmarkt 244 | 2522 DJ | Den Haag
Postbus 16169 | 2500 BD | Den Haag

.....
T 06-5.1.2e

E 5.1.2e @minbzk.nl
.....

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

From: 5.1.2e
Sent: Thu, 25 Jun 2020 11:57:55 +0200
To: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Cc: "Griffier Tweede Kamer" <Griffier@tweedekamer.nl>
Subject: aangepast concept verslag
Attachments: 20200508 (concept) verslag gesprek Vz - staatssecr BZK renovatie Binnenhof incl aanpassingen BZK - OT.docx, 20200625 (concept) verslag gesprek Vz - staatssecr BZK renovatie Binnenhof incl verwerking opmerkingen 5.1.2e.docx

Ha 5.1.2e

Hierbij een aangepast concept-verslag van het gesprek met staatssecretaris Knops.
Aanpassingen heb ik gemaakt nadat ook de Voorzitter opmerkingen heeft geplaatst bij de voorgestelde aanpassingen.
De aangepaste versie zal ik ook nog een keer voorleggen aan de Voorzitter.

Ter vergelijking heb ik de versie met de opmerkingen vanuit BZK ook bijgevoegd.
Wat betreft de afspraken: BZK heeft één afspraak doorgestreept, die blijft gehandhaafd!

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Stafbureau Voorzitter en Presidium

Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA

T +(31)70-318 5.1.2e | E 5.1.2e@tweedekamer.nl | I www.tweedekamer.nl

5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: vrijdag 26 juni 2020 14:11
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: FW: overleg over budgetten; graag zsm reactie

Van: 5.1.2e
Verzonden: woensdag 10 juni 2020 20:06
Aan: 5.1.2e
CC: 5.1.2e ; 5.1.2e
Onderwerp: Re: overleg over budgetten; graag zsm reactie

Ha 5.1.2e

Ik stel voor om toch een gesprek te houden maar dan voor dat deel waar je wel mandaat voor hebt. Ik zal 5.1.2e vragen om dat voor te bereiden en op te zetten. 5.1.2e zal daar ook bij aanwezig zijn. Hoor graag of dit akkoord is wat jou betreft.

Ik zal verder doorgeven dat jij geen mogelijkheid hebt om de door het Presidium gevraagde transparantie te geven.

Groet 5.1.2e

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 10 jun. 2020 om 16:04 heeft 5.1.2e 5.1.2e [@rijksoverheid.nl](mailto:5.1.2e@rijksoverheid.nl)> het volgende geschreven:

Ha 5.1.2e, dank voor je bericht.

Even in reactie:

- Zoals ik aan 5.1.2e al had aangegeven in mijn eerdere mail heb ik geen mandaat om andere kosten dan de directe bouwkosten te delen. Telefonisch heb ik je enkele redenen aangegeven waarom.
- Eveneens heb ik aan 5.1.2e en jou aangegeven dat budgetten van andere gebruikers alleen gedeeld kunnen worden als de overige gebruikers daar in de stuurgroep Binnenhof expliciet toestemming voor geven. Dit is in de laatste informele stuurgroep ook zo besproken. Ook deze vraag ligt daarmee buiten mijn mandaat. Uiteraard kan de Tweede Kamer dit wel als collegiaal verzoek bij de overige gebruikers inbrengen.
- Over aanvullende kosten, zoals Nieuwspoort, zijn we inderdaad transparant geweest bij de ontwikkeling van de plannen. Deze zaten/zitten inderdaad niet in scope, omdat Nieuwspoort kort voor 2015 volledig verbouwd en opgeknapt was. Er was dus, zoals meerdere keren aangegeven, vanuit dat perspectief geen enkele aanleiding om Nieuwspoort aan te pakken. Echter, vanuit de ontwikkeling van de plannen voor de Tweede Kamer is de Nieuwspoort vlek integraal meegenomen. Met name vanuit kwaliteit/samenhang met Statenpassage en mogelijk vanuit beveiligingsoptiek (wijzigend beveiligingsconcept). De enige reden om Nieuwspoort aan te pakken is dus omdat dat vanuit de planontwikkeling van de TK noodzakelijk geacht wordt. Vanuit Nieuwspoort zelf is er geen behoefte, ze kunnen goed leven met de huidige situatie, zoals ook verschillende keren door 5.1.2e aangegeven.
- De kosten voor de parkeergarage liggen ingewikkelder. Het gaat hierbij om het huisvesten van grote machines die nodig zijn om de energievoorziening van de gebouwen op het Binnenhof te borgen. Als ik het goed begrepen heb waren deze eerst op, c.q. in de TK gehuisvest, maar zijn in de latere planontwikkeling buiten de TK, in de parkeergarage

geplaatst. Daarmee ruimte creërend voor andere functies van de TK en andere gebruikers. Het moge duidelijk zijn dat als dit geen haalbare oplossing blijkt te zijn, de apparatuur alsnog binnen het huidige complex gesitueerd dient te worden. Of de CEV ook tot hogere plankosten op het totaal leidt is nog niet vastgesteld. De gedachte er achter is, los van het vergroten van de duurzaamheid en leveringsbetrouwbaarheid, ook een besparing op complexniveau. Uiteraard wordt daar scherp op gelet, hetgeen uiteraard ook onderwerp zal zijn bij de toetsing.

- Ik mis in je opsomming overigens een publieksentree buiten de huidige gebouwcontour.

Het heeft, met dit gegeven, niet zo veel zin om samen bij elkaar te komen. Jullie zullen dan alleen informatie verkrijgen die al in het bezit van de TK is en waar actief mee gewerkt wordt. Mijn voorstel is om deze stand even terug te melden aan 5.1.2e en gevierden vervolgafspraken te maken.

Groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: woensdag 10 juni 2020 13:15
Aan: 5.1.2e @rijksoverheid.nl>
cc: 5.1.2e @tweedekamer.nl>; 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: RE: overleg over budgetten; graag zsm reactie

Beste 5.1.2e,

De Tweede Kamer wordt geacht sober en doelmatig te zijn in het nemen van beslissingen ten aanzien van de renovatie. Daarom is transparantie in het budget voor haar belangrijk. De door het RVB toegestuurde informatie is ons al bekend en is niet de informatie waar wij om hebben gevraagd. In het overleg met de Staatssecretaris en de Voorzitter is transparantie toegezegd over het gehele renovatiebudget van het Binnenhof, waarbij de onderverdeling tussen Binnenhofbewoners, algemene voorzieningen, de post onvoorzien en de overheadkosten inzichtelijk zijn en duidelijk is hoe deze posten zijn onderverdeeld. Ik vraag je daarom nogmaals om deze informatie aan te leveren. Uiteraard zullen we die vertrouwelijk behandelen.

Ten aanzien van het deelbudget van de Tweede Kamer willen wij een vergelijk kunnen maken tussen het FVO, het herzien VO uit 2019 en het oorspronkelijke budget, waarbij de procentuele onderverdeling uit het kamerstuk 34293 uit 2015 wordt aangehouden. Wij hebben er voor gekozen om hier een andere gespreksvorm te gaan hanteren. 5.1.2e zal het initiatief nemen voor een face to face overleg, waarbij namens het RVB 5.1.2e een nadere toelichting kan geven aan 5.1.2e in aanwezigheid van ons beiden. Pas als wij ons deelbudget hebben doorgrond en de door ons gevraagde informatie Binnenhof breed is ontvangen en besproken is het zinvol om een overleg te organiseren met 5.1.2e en 5.1.2e.

Wat verder opvalt aan de kruisjeslijst is dat bepaalde onderwerpen er niet in genoemd worden die nu wel onderdeel uit te lijken maken van het budget. Ik noem bijvoorbeeld de kosten voor Nieuwspoort en de Parkeergarage. Wij vragen ons af of er meer van dit soort posten zijn die afwijken van de kruisjeslijst, maar in de loop der tijd toch onderdeel zijn gaan uitmaken van het budget.

Ten aanzien van het budgettaire overzicht vragen wij ons af of de juiste index gehanteerd is. Hier is een nieuwbouw percentage gehanteerd, terwijl hier sprake is van een renovatie. Graag zien we daarom ook de onderbouwing van de index tegemoet die gehanteerd is sinds 2015.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T +(31)70-3185.1.2e

E 5.1.2e @tweedekamer.nl | I www.tweedekamer.nl

Van: 5.1.2e @rijksoverheid.nl>

Verzonden: dinsdag 9 juni 2020 15:22

Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>

Onderwerp: overleg over budgetten

Ha 5.1.2e,

Zoals besproken zouden we nog nader overleg voeren over de budgetten die aan de renovatie van de Tweede Kamergebouwen aan het Binnenhof gekoppeld zijn.

In de bijlage vindt je de deelbudgetten en het totaal, zoals bij het ontwerpatelier en de ontwerpteams bekend zijn en waarop de ontwerpen door deze teams gestuurd worden. De deelbudgetten zijn "richtinggevend", het totaal is uiteraard taakstellend.

Daarnaast vindt je de "kruisjestabel", Reikwijdte concept v17, deze versie is uiteindelijk bestuurlijk vastgesteld en ook algemeen bekend.

NB: zoals bekend is indertijd gekozen voor de basis, plus opties 1, 2 en 3. Optie 4 is afgefallen.

Ik laat mijn assistente het overleg in plannen, we kijken of dat, zoals besproken, vrijdag al kan en anders op korte termijn erna. Bij het overleg zullen aanwezig zijn, naast 5.1.2e en 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, wij beiden en de presentatie zal in principe gegeven worden door 5.1.2e.

In ons volgende werkoverleg spreken we eea nog even door.

Groet,

5.1.2e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

From: 5.1.2e
Sent: Mon, 29 Jun 2020 21:22:07 +0200
To: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Cc: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Subject: RE: concept agenda
Attachments: Agenda Presidiumvergadering 30 maart 2020 2_5.1.2e.docx

Ha 5.1.2e

Hierbij de annotatie. Ik hoop in de goede richting. Jij kijkt er morgenochtend nog naar toch? 8.00 nog even kort bellen hierover? Van 9.00 tot 10.00 hebben we presentatie FVO aan Presidiumleden, daarna heb ik de Strategische Werkgroep. Ochtend dus al vol!

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Programma Tijd. Huisvesting en Renovatie

Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA

T +(31)6 5.1.2e | E 5.1.2e @tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>

Verzonden: maandag 29 juni 2020 13:29

Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>; 5.1.2e @tweedekamer.nl>

CC: 5.1.2e @tweedekamer.nl>

Onderwerp: FW: concept agenda

Graag korte anno onder ieder punt, bvk eind middag klaar.

van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>

Verzonden: maandag 29 juni 2020 13:24

Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>

Onderwerp: concept agenda

Hierbij de concept agenda voor het gesprek met staatssecretaris Knops

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

OPLEGNOTITIE PRESIDIUM

Titel/onderwerp :

Vaststelling Programma van eisen beveiliging

Opgesteld door :

5.1.2e

1. Aard van de bespreking ¹

Ter besluitvorming (DEPARTEMENTAAL VERTROUWELIJK)

2. Beknopte samenvatting

In januari 2018 is het Programma van Eisen Beveiliging versie 1.0 (PvEB 1.0) binnen het project renovatie vastgesteld als werkdocument. Voor het opstellen van het Voorlopig Ontwerp (VO), inclusief publieksentree voldeed deze versie, voor de uitwerking van het Definitief Ontwerp (DO) is een nadere detail uitwerking van het PVBE 1.0 noodzakelijk. Daarom is het afgelopen jaar gewerkt aan het PvEB, versie 2.0. Dit PvEB 2.0 is opgesteld door de BVA en het Hoofd Beveiligingsdienst en is besproken met de AIVD, de NCTV, externe experts en het RVB. Dit PvEB 2.0 is in lijn met de Contourennota Beveiliging.

Het PvEB 2.0 wijkt op één onderdeel wezenlijk af van de versie 1.0 en dat is dat Nieuwspoort onder hetzelfde veiligheidsregime moeten vallen als de Tweede kamer. Dit betreft dus een aanpassing van de huidige zonering. Nieuwspoort is het daar mee eens. De centrale publieksentree aan de Hofplaats zal ook gebruikt moeten worden door bezoekers van Nieuwspoort.

Andere aangescherpte eisen betreffen met name maatregelen in het kader van een terroristische aanslag, waaronder 5.1.1b, 5.1.2h

5.1.1b, 5.1.2h en enkele aanvullingen ten aanzien

In de notitie Beveiliging wordt het bovenstaande toegelicht en de belangrijkste wijzigingen samengevat. Het PvEB 2.0 zelf ontvangt u niet omdat deze de status STG-confidentieel heeft.

Ten opzichte van PvEB versie 1.0 komt de versie 2.0 niet met nieuwe eisen. Op bepaalde gebieden zijn de eisen scherper gesteld (weerstandseisen buitenshil), op andere juist afgezwakt (weerstandeisen intern). Of dit leidt tot hogere of juist lagere kosten moet nog nader worden onderzocht.

1

- ter besluitvorming (bespreken of hamerstuk)
- opiniërend
- informierend

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

3. Financiële consequenties *(indien van toepassing)*

Dit wordt uitgewerkt in de volgende ontwerpfase.

4. Formulering te nemen besluit *(indien van toepassing)*

Aan het Presidium wordt gevraagd het Programma van eisen Beveiliging 2.0 vast te stellen.

5. Status besluit ²

Vertrouwelijk

- A. openbaar actief (actie Stafdienst Communicatie)
- B. openbaar passief (publicatie op besluitenlijst met evt. link naar achterliggend stuk)
- C. vertrouwelijk (in ieder geval besluiten m.b.t. personen en besluiten m.b.t. veiligheid)

5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: maandag 3 augustus 2020 15:30
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: FW: Stand ramingen TK

Voor het archief.
Groeten, 5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: maandag 3 augustus 2020 15:15
Aan: 5.1.2e
CC: 5.1.2e
Onderwerp: FW: Stand ramingen TK

Beste 5.1.2e

5.1.2e heeft net voor haar vakantie al kort naar 5.1.2e gereageerd op deze email van Twynstra Gudde. Ik kan er naar jou kort over zijn: deze raming kan niet definitief zijn, omdat deze niet is afgestemd met de gebruiker.

Ik wijs het RVB er op dat het een groot risico om dit soort ramingen te (laten) versturen en als definitief te bestempelen als de gebruiker nog géén akkoord heeft gegeven op onderliggende ontwerp, laat staan op de raming. Ik meen dat was afgesproken dat de Tweede Kamer, op vergelijkbare wijze als bij het opstellen van het FVO, nauw betrokken zou worden bij de vertaalslag van het PvE naar een technisch ontwerp en de daarbij horende raming. Ik constateer nu dat dat onvoldoende heeft plaats gehad en dat dit helaas tot gevolg heeft dat in deze definitieve raming posten zijn opgenomen die de gebruiker niet doelmatig acht, dan wel niet voor rekening van de Tweede Kamer behoren te komen.

Ik ga er van uit dat het RVB op korte termijn laat weten dat er ten onrechte sprake is geweest van een definitieve raming en dat RVB en Tweede Kamer vanaf 17 augustus met elkaar in overleg gaan om ook het Technisch Ontwerp en de daarbij horende raming sober & doelmatig te laten zijn.

Rest mij op te merken ten opzichte van de email van Twynstra Gudde dat:

- Het voorbarig is om te stellen dat de ramingen naar elkaar toe kruipen (zie arcering) als Bremen en Basalt met elkaar hebben overlegd; het betreft hier toch niet het afronden van commerciële onderhandelingen? Even zo goed kan de definitieve raming toch toenemen?
- Als verklaring wordt gesteld dat er sprake is van aanvullende beveiligingseisen. Ook deze stellingname van Twynstra Gudde kwalificeren wij als voorbarig. 5.1.1b, 5.1.2h

5.1.1b, 5.1.2h Verder bevat het PvEB V1.12 (mei 2020) uitwerkingen van de eisen zoals geformuleerd in het PvEB v 1.0 van januari 2018 en in het functioneel PvE van januari 2019. Uit de later verkregen toelichting op deze definitieve raming blijkt ook dat in de raming zaken zijn opgenomen waar de Tweede Kamer nimmer om heeft gevraagd of die niet ten laste van de Tweede Kamer horen te komen 5.1.1b, 5.1.2h

- Waarom de restauratieve ingrepen tot een hogere raming leiden is voor ons een verrassing en vraagt om een nadere onderbouwing waarom deze post niet was meegenomen in de raming 80%.

Dat een raming hoger uitvalt dan een eerder opgestelde raming komt vaker voor, maar wat ook vaker voorkomt is dat erkend moet worden dat de eerder opgestelde raming te laag is geweest. Ten onrechte wordt door Twynstra Gudde in haar email de indruk gewekt dat de hogere raming het gevolg is van hogere eisen van de Tweede Kamer. Alhoewel dit niet alleen onjuist is, maar ook uiterst schadelijk voor de beeldvorming, reageren wij niet naar Twynstra Gudde op deze email, maar vragen wij aan het RVB om transparant te zijn over de achterliggende oorzaak van de overschrijdingen en daar waar dit het gevolg is van hogere eisen van de Tweede kamer dit ook aan te tonen en de Tweede kamer de gelegenheid te geven hierop te reageren.

Rest mij op te merken dat ook van de Tweede Kamer verwacht mag worden om kritisch te zijn op de in haar PvE's geformuleerde eisen en zich zal inzetten om budgetoverschrijdingen waar mogelijk terug te dringen.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T +(31)70-3185.1.2e

E 5.1.2e @tweedekamer.nl | I www.tweedekamer.nl

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>

Verzonden: dinsdag 28 juli 2020 17:50

Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>

Onderwerp: Fwd: Stand ramingen TK

FYI

Vriendelijke groet,

5.1.2e

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Begin doorgestuurd bericht:

Van: "5.1.2e" <[redacted]@tg.nl>

Datum: 28 juli 2020 om 17:06:36 CEST

Aan: 5.1.2e <[redacted]@tweedekamer.nl>, "5.1.2e" <[redacted]@tweedekamer.nl>

Kopie: 5.1.2e <[redacted]@tg.nl>, 5.1.2e <[redacted]@rijksoverheid.nl> <5.1.2e <[redacted]@rijksoverheid.nl>, 5.1.2e <[redacted]@tg.nl>, 5.1.2e <[redacted]@rijksoverheid.nl>

Onderwerp: Stand ramingen TK

5.1.2e en 5.1.2e

Zojuist heb ik met 5.1.2e de laatste stand van de ramingen besproken (zie onderstaand). Bremen en Basalt gebruiken t/m vrijdag om de verschillen door te nemen en zaken waar nodig bij te stellen. Waarschijnlijk **kruipen de eindbedragen hierdoor iets naar elkaar toe**.. Vrijdag zullen wij de definitieve ramingen met jullie en met het ontwerpteam delen.

versie **10.07.2020.V1.2**
datum **28-7-2020**

[illegible]

De kostenverhoging t.o.v. de 80% VO raming wordt voornamelijk veroorzaakt door de aanvullende beveiligingseisen, de uitwerking van de installaties, restauratieve ingrepen en herstel werkzaamheden aan de gevel.

Wij ondernemen de volgende acties voor het vervolg:

- Wij zijn al gestart met een integrale memo vanuit het ontwerpteam om optimalisatiemogelijkheden uiteen te zetten.
- Volgende week zal Bremen de diverse optimalisaties afprijzen zodat we (financieel) inzicht krijgen in de mogelijkheden om het ontwerp bij te sturen.
- Bremen en Basalt zullen volgende week een uitsplitsing maken van grotere ingrepen zoals 5.1.1b, 5.1.2h en beveiliging zodat de impact van deze ingrepen op de raming inzichtelijk worden.
- Basalt maakt volgende week de vergelijking tussen dit plan en het herzien VO zodat we de verschillen beter kunnen duiden.

In week 34 (18-08) staat een overleg gepland om de stand van zaken met jullie door te nemen.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

From: 5.1.2e
Sent: Mon, 24 Aug 2020 21:59:52 +0200
To: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Cc: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Subject: 20200822 Notitie budget en raming concept VO_v0.4
Attachments: 20200822 Notitie budget en raming concept VO_v0.4.docx

Ha 5.1.2e

Hierbij de aangepaste versie. Opmerking van 5.1.2e over dubbeltelling beveiliging heb nog niet verwerkt (moeten we even over nadenken, wat handig is), andere opmerkingen wel. Mocht je nog iets aangepast willen zien, ik ben bereikbaar nu.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Programma Tijd. Huisvesting en Renovatie

Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA

T +(31)6 5.1.2e | E 5.1.2e @tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

5.1.2e

Van: Griffier Tweede Kamer
Verzonden: maandag 24 augustus 2020 10:07
Aan: 5.1.2e
CC: 5.1.2e
Onderwerp: Review document
Bijlagen: Notitie Voorstel review Renovatie.docx

Goedemorgen mevrouw 5.1.2e

Op verzoek van 5.1.2e stuur ik u hierbij het review document per e-mail.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T +(31)70-5.1.2e | M +(31)6-5.1.2e

E 5.1.2e@tweedekamer.nl | I www.tweedekamer.nl

5.1.2e

Van: Griffier Tweede Kamer
Verzonden: maandag 24 augustus 2020 10:26
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: RE: Review document

Het is word

Verzonden vanaf mijn Samsung Galaxy-smartphone.

----- Oorspronkelijk bericht -----

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Datum: 24-08-20 10:19 (GMT+01:00)
Aan: Griffier Tweede Kamer <Griffier@tweedekamer.nl>
Onderwerp: Re: Review document

Geen pdf toch, ze moet erin kunnen werken

Op 24 aug. 2020 om 10:07 heeft Griffier Tweede Kamer <Griffier@tweedekamer.nl> het volgende geschreven:

Goedemorgen mevrouw 5.1.2e

Op verzoek van 5.1.2e stuur ik u hierbij het review document per e-mail.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T +(31)70-3185.1.2e | M +(31)6-5.1.2e

E 5.1.2e @tweedekamer.nl | I www.tweedekamer.nl

<Notitie Voorstel review Renovatie.docx>

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

Onderwerp :

Voorstel review renovatie Tweede Kamer

Inleiding

In het overleg tussen het Presidium en de staatssecretaris van BZK d.d. 30 juni jl. is gesproken over de zorgen die de Kamer heeft met betrekking tot het renovatieproject en de tijdelijke huisvesting. Hierbij gaat het o.a. over de impact van het coronavirus op B67, de stikstofproblematiek en de bijbehorende vergunningverlening, de haalbaarheid van een tijdige aanvraag van de omgevingsvergunning, de haalbaarheid van de Centrale Energie Voorziening, de centrale publieksentree, het ruimtevraagstuk en de financiën. Deze onderwerpen zijn in het gesprek met de staatssecretaris aan de orde gesteld. Hierbij drong de vraag zich op of een verhuizing naar B67 reëel en haalbaar is.

In 2016 is besloten te verhuizen naar B67, om na 5,5 jaar weer terug te keren naar het Binnenhof. De variant van een gefaseerde renovatie is destijds afgefallen vanwege meerkosten en de extra tijd (13 jaar) die dit in beslag zou nemen. In het gesprek met de staatssecretaris is gewezen op het Functioneel Voorlopig Ontwerp. Dit FVO laat zien dat de renovatie kleinschaliger is dan eerder gedacht en daarom ook gefaseerd uitgevoerd zou kunnen worden. Naar aanleiding van deze discussie is besloten om te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn van een gefaseerde renovatie, dit gezien het feit dat de maatschappelijke situatie drastisch is gewijzigd ten opzichte van de besluitvorming in 2016 en de nieuwe inzichten in het renovatieproject. Het is van belang om bij grote projecten te blijven nadenken en tussentijds ruimte te maken voor reflectie, zodat een 'tunnelvisie' voorkomen wordt. Dit is één van de lessen van de enquêtecommissie Fyra: zijn we nog op goede weg, zijn de argumenten van jaren geleden nog valide en zijn er wellicht alternatieven.

Opdracht

Een onderzoek naar de mogelijkheden van een gefaseerde renovatie van het Binnenhof zonder te verhuizen, moet uitgevoerd worden door een onafhankelijke partij, die ervaring heeft met gelijkwaardige complexe bouwtrajecten, zodat een gedegen afweging gemaakt kan worden ten aanzien van de beheersing van projectrisico's.

Voorwaarde is dat het parlementaire proces ongehinderd doorgang kan vinden bij een gefaseerde renovatie.

Het onderzoek bestaat uit:

- De mogelijkheden van de renovatie per gebouwdeel;
- De doorlooptijd van de renovatie per gebouwdeel (Koloniën, Justitie etc.);
- Scenario's in tijd en geld van de renovatie van de diverse gebouwdelen;
- Onvoorziene zaken die tijdens het onderzoek naar voren komen, worden meegenomen.

De resultaten van het onderzoek moeten in het najaar van 2020 beschikbaar zijn. Op dat moment zijn ook de toets van het ontwerp van de CEV, de toets van het technisch ontwerp Tweede Kamer en het corona-onderzoek B67 afgerond. Bij de heroverweging kunnen deze onderzoeken in samenhang bekeken worden. De keuze over de voortgang van het project en de verschillende opties is aan de Kamer.

5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: woensdag 9 september 2020 17:33
Aan: 5.1.2e; 5.1.2e; 5.1.2e; 5.1.2e; 5.1.2e; 5.1.2e;
 5.1.2e
CC: 5.1.2e
Onderwerp: FW: effectievere projectorganisatie

Besten,

Onderstaande email stuur ik jullie ter informatie toe. Graag in het projectdossier opnemen.

Bij vragen graag even naar mij reageren.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T +(31)70-3185.1.2e

E 5.1.2e @tweedekamer.nl | I www.tweedekamer.nl

Van: 5.1.2e

Verzonden: woensdag 9 september 2020 17:29

Aan: 5.1.2e

CC: 5.1.2e; 5.1.2e

Onderwerp: effectievere projectorganisatie

Geachte heer 5.1.2e, beste 5.1.2e,

Voor de zomer heeft de Tweede Kamer het FVO in haar rol als gebruiker vastgesteld met uitzondering van de Parkeergarage. Omdat het RVB ambtelijk, maar ook bij het bespreken van het FVO in de BBC en in het Presidium op respectievelijk 9 juni en 23 juni jl. heeft aangegeven dat het integraal VO waarschijnlijk niet binnen het door BZK-RVB vastgestelde budget zou vallen, hebben wij als gebruiker aangegeven bereid te zijn met BZK-RVB op zoek te gaan naar versoeringen en dat het daarvoor noodzakelijk is inzage te krijgen in de budgettaire impact van zo'n versoering.

De Tweede Kamer, als gebruiker, heeft bij de beoordeling van het VO, waar mogelijk, willen bijdragen aan een sober en doelmatig VO. Dat heeft er onder andere toe geleid dat de kosten van het vastgestelde FVO (functionele ingrepen) circa 10 miljoen lager zijn uitgevallen dan die van het oude VO. BZK-RVB heeft bij vaststelling van het FVO aangegeven dat zij verwacht dat het integraal VO (functioneel en techniek) nog steeds niet binnen de financiële kaders van BZK-RVB zal passen. Ook is gebleken dat er nog meerdere ontwerpbeslissingen genomen moeten worden voordat er überhaupt sprake is van een afgerond integraal VO. Om deze besluitvorming goed te laten verlopen, is het voor de Tweede Kamer, als gebruiker, van groot belang te weten of een ontwerpoplossing past binnen de financiële kaders van BZK-RVB. Dat heeft het BZK-RVB bijvoorbeeld expliciet gedaan bij het ontwerp van de publieksentree.

We merken echter dat dit niet altijd bij alle ontwerpoplossingen zo gaat en hier niet altijd adequaat genoeg over wordt gecommuniceerd. Voorbeeld hiervan is de vastgestelde ontwerpoplossing voor Nieuwspoort. Pas na vaststelling van het FVO door het Presidium heeft BZK-RVB ons aangegeven dat de meerkosten van Nieuwspoort binnen het budget van het complexdeel Tweede Kamer moeten worden opgevangen. Als we dit bij de vaststelling van het FVO hadden geweten, hadden we mogelijk een andere keuze gemaakt. Het verbaast ons in dit geval temeer omdat de Tweede Kamer zich tot nu toe als coördinator/bemiddelaar tussen BZK-RVB en Nieuwspoort heeft opgesteld om zo binnen de krappe planning van het FVO een evenwichtige oplossing te vinden voor het inpassen van de eisen van Nieuwspoort in het nieuwe ontwerp. Dit terwijl BZK-RVB zowel projectmanager, als verhuurder van Nieuwspoort is en eindverantwoordelijk is voor een evenwichtige inpassing van Nieuwspoort in het Tweede Kamer gebouw. Het verrast ons daarom dat wij, na deze rol succesvol te hebben uitgevoerd, geconfronteerd worden met een budgetoverschrijding van het budget van de Tweede Kamer vanwege de inpassing van Nieuwspoort.

Voorts ontving ons Programmabureau op 28 juli jl. een e-mail van Twynstra Gudde waarin duidelijk wordt gemaakt dat de definitieve raming voor de Tweede Kamer een veel hogere overschrijding van het door BZK-RVB gehanteerde budget laat zien dan tot nu toe was gemeld in ons ambtelijk overleg voorafgaande aan de vaststelling van het FVO. Bovendien geeft Twynstra daarbij aan dat dit wordt veroorzaakt door aanvullende eisen, zonder dat dit met de Kamer is afgestemd. Bovendien zitten er financiële onjuistheden in. Zo zijn Binnenhof brede voorzieningen (o.a. 5.1.1b, 5.1.2h) in de Tweede Kamer raming opgenomen. Wij hebben onze reactie op deze e-mail van Twynstra kenbaar gemaakt in een e-mail aan BZK-RVB van 3 augustus jl. BZK-RVB heeft hier tot op heden niet op gereageerd. Ook dit voorval illustreert dat onze pogingen bij te dragen aan budgettair ambtelijk overleg niet effectief zijn en géén wezenlijke bijdrage leveren aan het oplossen van een budgettair vraagstuk van BZK-RVB. Strikt genomen is dit ook onze taak niet. Waar onvoldoende openheid wordt gegeven in budgettaire vraagstukken kunnen wij geen bijdrage leveren aan de oplossing.

Bovenstaande ervaringen hebben bij ons geleid tot de vaststelling dat de Tweede Kamer, als gebruiker, zich primair dient te richten op het toetsen van het ontwerp en dat zij daarbij de volgende uitgangspunten hanteert:

- de gekozen ontwerpoplossing moet voldoen aan de vastgestelde reikwijdte en Programma's van Eisen;
- de ontwerpoplossing dient sober en doelmatig te zijn;
- de ontwerpoplossing maakt het mogelijk de Tweede Kamer in de gebouwen optimaal te laten functioneren tot 2050, zonder dat tussentijds grootschalige ingrepen nodig zijn;
- de gekozen ontwerpoplossing, de daarbij gehanteerde projectopzet en de voorgestelde uitvoeringswijze dienen voldoende waarborgen te vormen voor een tijdige terugkeer van de Tweede kamer naar het Binnenhof (uiterlijk 5,5 jaar na haar vertrek kan de Tweede Kamer weer volledig functioneren op het Binnenhof).

Of een ontwerpoplossing past binnen het projectbudget of niet is de verantwoordelijkheid van het BZK-RVB als budgethouder. Het gevolg daarvan is dat de Tweede Kamer, als gebruiker, van BZK-RVB verwacht dat zij voortaan alleen ontwerpoplossingen ter toetsing aan haar voorlegt waarvan duidelijk is dat BZK-RVB van mening is dat deze niet alleen voldoen aan de bovenstaande uitgangspunten, maar ook dat daar financiële dekking voor is.

Om dit proces zo soepel mogelijk te laten verlopen lijkt het verstandig om budgettaire vraagstukken geen onderwerp meer te laten zijn van de overleggen van de Tweede Kamer als gebruiker en BZK-RVB. Wij gaan er van uit dat deze worden afgehandeld in het overleg tussen de staatssecretaris en de commissie BZK.

Wij menen met deze aangescherpte taakopvatting te voorkomen dat de Tweede Kamer ontwerpoplossingen vaststelt, waarvan achteraf blijkt dat daar geen financiële dekking voor is en daarmee een bijdrage te leveren aan een effectievere projectorganisatie.

Uiteraard ben ik bereid deze mail nader aan u toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T +(31)70-3185.1.2e

E 5.1.2e @tweedekamer.nl | I www.tweedekamer.nl

5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: dinsdag 15 september 2020 17:41
Aan: 5.1.2e
CC: 5.1.2e ; 5.1.2e
Onderwerp: Conceptverslag renovatiecommissie 11062020 V0.2-MU_TKV2
Bijlagen: Conceptverslag renovatiecommissie 11062020 V0.2-MU_TKV2.docx

Beste 5.1.2e,

Hierbij onze opmerkingen retour op het verslag van de renovatiecommissie van 11 juni. Het is niet echt overzichtelijk meer, maar wel belangrijk om dit zorgvuldig te doen. Zie in rood onze tekstvoorstellen en ook nog een aantal reacties/opmerkingen onder die van jou. Mocht je nog vragen hebben, dan kunnen we ook telefonisch afstemmen.

Het lijkt ons goed om afspraken te maken over hoe in het vervolg om te gaan met verslaglegging van de diverse overleggen om het proces aan beide kanten efficiënter te laten verlopen, zoals we ook vrijdag al even kort besproken hebben.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Programma Tijd. Huisvesting en Renovatie
 Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA

T +(31)6 5.1.2e | E 5.1.2e @tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

From: 5.1.2e
Sent: Mon, 5 Oct 2020 16:38:08 +0200
To: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Subject: FW: laatste versie brief aan RVB schoon en nog eens de bijlagen erbij. /DEZE MAIL HANTEREN
Attachments: Brief aan RVB_VTW's_20201005_laatste versie.docx, Lopende VTW's zonder financiering stavaza 05102020.docx, Brief min.Wonen en Rijksdienst_Kamerstuk 34293, nr. 2_15092015.pdf, Tweede rapportage Renovatie_Kamerstuk 34293, nr. 50_270219.pdf, Eerste rapportage Renovatie_Kamerstuk 34293-33_19032018.pdf
Importance: High

Dit is de beste versie. Twee varegn:
 Mee eens?
 Moet dit nog naar Vz en of Ockje?

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T +(31)70-3185.1.2e

E 5.1.2e @tweedekamer.nl | I www.tweedekamer.nl

T +(31)70-3185.1.2e | E 5.1.2e @tweedekamer.nl | I www.tweedekamer.nl

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>

Verzonden: maandag 5 oktober 2020 16:34

Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>

CC: 5.1.2e @tweedekamer.nl>

Onderwerp: FW: laatste versie brief aan RVB schoon en nog eens de bijlagen erbij. /DEZE MAIL HANTEREN

Urgentie: Hoog

Graag deze mail hanteren, de bijlage Lopende VTW's miste nog in de vorige mail, sorry.

Groet, 5.1.2e,

5.1.2e

5.1.2e

Programmabureau Tijdelijke Huisvesting en Renovatie

Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA

T +(31)70-3185.1.2e | E 5.1.2e @tweedekamer.nl | I www.tweedekamer.nl

(maandag tot en met donderdag)

Van: 5.1.2e

Verzonden: maandag 5 oktober 2020 16:28

Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>

CC: 5.1.2e @tweedekamer.nl>

Onderwerp: laatste versie brief aan RVB schoon en nog eens de bijlagen erbij.

Urgentie: Hoog

Dag 5.1.2e,

Hierbij de laatste versie, met een iets terughoudender alinea inzake de beveiligingsmaatregelen 5.1.1b, 5.1.2h

5.1.1b, 5.1.2h en onder verwijdering van de zin over de inkoopprocedures. Dit naar aanleiding van ons telefonisch contact.

Ik heb nog eens alle bijlagen toegevoegd, zodat je alles in één mail hebt.

Hartelijke groet, 5.1.2e,

5.1.2e

5.1.2e

Programmabureau Tijdelijke Huisvesting en Renovatie

Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA

T +(31)70-3185.1.2e | E 5.1.2e@tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

(maandag tot en met donderdag)

Dering

Geachte heer 5.1.2e, beste 5.1.2e,

De Tweede Kamer heeft voortdurend aandacht gevraagd voor de lopende VTW's, waarvoor nog steeds geen financiering beschikbaar is. Het RVB heeft aangegeven niet met de uitvoering van deze wijzigingen te beginnen, zolang de financiering ervan niet duidelijk is.

Ik heb daarover op 13 juli jl. een brief gestuurd met het verzoek om in lijn met de opdracht die het RVB heeft gekregen uitvoering te geven aan de VTW's. Ik heb toen ook aangegeven dat dit nodig is om te voldoen aan de voor de Tweede Kamer noodzakelijke eisen voor de bedrijfsprocessen en het ondersteunen van de reguliere werkwijze. Tot nog toe heb ik daarop geen formele, oplossingsgerichte, reactie ontvangen.

Met het niet uitvoeren van deze VTW's riskeert het RVB dat de TK niet tijdig vóór de verhuizing in de zomer van 2021 beschikt over een tijdelijke huisvesting die voldoet aan het uitgangspunt van functioneel gelijkwaardig overgaan en dan niet kan verhuizen. Grondslag voor dit uitgangspunt is de brief van 25 september 2015 van de toenmalige minister voor Wonen en Rijksdienst (Kamerstuk 34 293, nr. 2, blz. 4, bijgevoegd). Hierin maakt de minister onder meer kenbaar dat het kabinet aan het RVB opdracht zal geven om met de gebruikers ten aanzien van de tijdelijke huisvestingen tot de meest sobere en doelmatige oplossingen te komen. Dit in combinatie met het noodzakelijke kwaliteitsniveau en met een gebouwinrichting die de reguliere werkwijze van de gebruikers vanaf het begin *maximaal* ondersteunt. Dit uitgangspunt wordt herbevestigd in de eerste rapportage van de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 19 maart 2018 (Kamerstuk 34293, nr. 33, blz. 6, bijgevoegd) en in zijn tweede rapportage van 27 februari 2019 (Kamerstuk 34293, nr. 50, blz. 9, bijgevoegd).

Ik maak van deze gelegenheid gebruik om in te gaan op uw reactie per mail van vrijdag 2 oktober waarin VTW's als nieuwe inzichten van de Tweede Kamer worden aangeduid. In onze opvatting zijn VTW's in de regel enerzijds aanvullingen op het TO, die je in een bouwproces nu eenmaal altijd tegenkomt. Anderzijds gaat het om voortschrijdende ontwikkelingen sinds eind 2018 toen het TO werd opgeleverd, die functioneel noodzakelijk zijn om gelijkwaardig aan de huidige ondersteunende processen in de Binnenhofgebouwen over te kunnen gaan.

Verder kan de Tweede Kamer op dit moment nog niet beoordelen of de beveiligingsmaatregelen, zoals destijds vastgesteld in TO100%, nu ook nog voldoen aan de huidige risico- en dreigingsscenario's. De Tweede Kamer maakt inzichtelijk welke aanvullende maatregelen eventueel nodig zijn. Na toetsing door een externe partij wordt het RVB verzocht om de eventueel noodzakelijke maatregelen uit te voeren.

Om B67 na oplevering goed in te kunnen richten en gebruiksklaar te maken, dat wil zeggen zonder onnodige risico's voor het parlementaire proces, is het nodig dat de Tweede Kamer het pand uiterlijk 1 februari 2021 volledig en aantoonbaar functioneel werkend in gebruik kan nemen, voorzien van testrapporten, die gezamenlijk zijn gecheckt en geaccepteerd door het RVB en de Tweede Kamer. Met andere woorden, uiterlijk 1 februari dienen alle (aanvullende) werkzaamheden van de aannemer, inclusief VTW's te zijn uitgevoerd (met uitzondering van de 8^e etage als gevolg van onder meer de motie-Jetten c.s.). Als dat niet haalbaar is, is een succesvolle ingebruikname niet geborgd, evenals de verhuizing in de zomer van 2021.

Vooruitlopend op ons gesprek over de VTW's op 8 oktober aanstaande verzoek ik het RVB om uiterlijk 15 oktober schriftelijk te bevestigen dat voldaan kan worden aan een tijdige oplevering per 1 februari van alle aanvullende werkzaamheden en VTW's (behoudens de inrichting van de 8^e etage) na afronding van alle door de aannemer uit te voeren, bouwkundige testrapporten. Dit betreft tevens de bevestiging van de realisatie en financiering van de externe AV- en beveiligingsverbindingen.

In afwachting van uw bericht,
Met vriendelijke groet,

5.1.2e [redacted],

5.1.2e [redacted]

OVERZICHT NOG LOPENDE FUNCTIONEEL NOODZAKELIJKE VERZOEKEN TOT WIJZIGING (VTW'S) WAARVAN HET RVB AANGEeft DAT ER GEEN FINANCIËLE DEKKING VOOR IS EN DUS NIET IN UITVOERING ZIJN GENOMEN (oktober 2020)

Stand van zaken 5 oktober 2020

Verzoek tot Wijziging	Toelichting
Showstoppers	Voor ingebruikname in de zomer 2021
a. Het uitbreiden van krachtstroomaansluitingen in en rondom de Max van der Stoelzaal (evenementenzaal)	Functioneel noodzakelijk en vereist. 10/9: Volgens een lopend onderzoek ziet het er naar uit dat het totale elektriciteitsvermogen moet worden uitgebreid om extra krachtstroompunten te realiseren. Vooralsnog gaat de TK ervan uit dat deze VTW toch wordt meegenomen.
b. Het uitbreiden van krachtstroomaansluitingen in de nieuwe Statenpassage t.b.v. evenementen.	Functioneel noodzakelijk en vereist. Zie onder toelichting a.
c. Het aanbrengen van een intelligent power distribution unit (IPDU) in ICT-rack van ICT-ruimten.	Functioneel noodzakelijk en vereist I.v.m. veilige en gecontroleerde opstart van de ICT-systemen bij stroomuitval.
d. 5.1.1b, 5.1.2h	
e. 5.1.1b, 5.1.2h	
f. 1 Verplaatsing en 1 uitbreiding in prikpunt t.b.v. de pers in algemene ruimten	Dit is een gebouw gebonden voorziening en functioneel noodzakelijk en vereist
g. Aanpassen automatische open- en sluitfunctie van schuifdeur keukengebied met stroomvoorziening	Functioneel noodzakelijk en vereist in het kader van ARBO
h. 5.1.1b, 5.1.2h	
i. 5.1.1b, 5.1.2h	
j. Het inrichten van de Persvlek in B67	Functioneel noodzakelijk en vereist Vergelijkbare functionaliteiten in B67 als nu in de Perstoren.
k. 5.1.1b, 5.1.2h	
Geen showstoppers	
l. Uitbreiding van het aantal stroom- en datapunten in de vergaderzalen en fractiekamers	Deels een nieuwe eis maar noodzakelijk ter behoud van de huidige functionaliteit n.a.v. de aanpassingen vanwege het coronavirus
m. Het uitbreiden van de werkplekken ten behoeve van motie Jetten	Nieuwe functionaliteit, maar noodzakelijk omdat extra mensen moeten worden gehuisvest. Bouwkundige aanpassingen voor een extra verdieping in B67 voor - extra ruimtebehoefte van een aantal fracties als gevolg van motie-Jetten c.s. en als gevolg hiervan ook extra ruimtebehoefte bij ambtelijke organisatie (meer ondersteuning fracties leidt tot meer ondersteuning ambt. organisatie). Het budget voor de uitvoering van

	de motie (en amendement-Sneller) is all-inclusive, maar aan huisvesting zijn geen middelen toebedeeld; - uitbreiding ambtelijke organisatie (o.m. extra stafondersteuning enquête- en onderzoekscommissies). Dit kan ook nog verder gerealiseerd worden als we zijn verhuisd, zeker gezien de middelen en faciliteiten als gevolg van corona om elders dan wel thuis te werken. Dus geen showstopper. Bovendien blijft dit probleem bestaan als we niet naar B67 gaan. Op het Binnenhof ook geen extra ruimte voor motie Jetten.
n. Het aanbrengen van LED-verlichting + aanpassen plafonds.	Nieuwe functionaliteit, maar noodzakelijk. Betreft een functionele behoefte in verband met duurzaamheid en het vermijden van extra onderhoud. Het oorspronkelijke uitgangspunt was om de aanwezige installatie in B67 te hergebruiken. Voortschrijdend inzicht is dat i.v.m. duurzaamheid en vermijden van extra onderhoud de verouderde armaturen geschikt gemaakt worden voor LED-verlichting en de plafonds worden aangepast. De Tweede Kamer heeft informatie dat retrofittoepassing mogelijk is. Het RVB onderzoekt dit. Bij deze tussenoplossing wordt nieuwe LED-verlichting in bestaande armaturen geplaatst. De verouderde en beschadigde plafonds kunnen, in het kader van sober en doelmatig, worden hergebruikt. Dit is echter niet esthetisch verantwoord. Er kan niet worden uitgesloten dat bij deze oplossing de plafonds t.z.t. alsnog moeten worden vervangen.
o. Signalering brandweerlift schakeling	Functioneel noodzakelijk Deze VTW is nieuw aangemeld bij het RVB in de week van 31/8/2020
p. 5.1.1b, 5.1.2h	
q. 5.1.1b, 5.1.2h	

AANVULLENDE SHOWSTOPPERS (GEEN VTW):

- Overeenkomst exploitatie- en beheerlasten inzake de verbindingen is niet een VTW. De ondertekening van de overeenkomst is voorwaarde voor de activering van onder meer de beveiliging en de gehele AV-installatie. Het uitblijven van de ondertekening is dus wel een showstopper.
- Het voorontwerp voor Nieuwspoort binnen de muren van B67 is in augustus gepresenteerd. Nieuwspoort/TK/RVB verkennen op dit moment wat de impact is om Nieuwspoort binnen de beveiligingsschil van de TK te positioneren. TK stelt als voorwaarde dat Nieuwspoort tegelijkertijd met de TK overgaat naar B67 en bij de start van het politieke jaar in 2021 haar deuren opent.
- Resultaten coronaonderzoek

From: 5.1.2e
Sent: Mon, 5 Oct 2020 16:32:52 +0200
To: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Subject: FW: laatste versie brief aan RVB schoon en nog eens de bijlagen erbij.
Attachments: Brief aan RVB_VTW's_20201005_laatste versie.docx, Brief min.Wonen en Rijksdienst_Kamerstuk 34293, nr. 2_15092015.pdf, Eerste rapportage Renovatie_Kamerstuk 34293-33_19032018.pdf, Tweede rapportage Renovatie_Kamerstuk 34293, nr. 50_270219.pdf
Importance: High

Ben jij akkoord hiermee?

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T +(31)70-318 5.1.2e

E 5.1.2e @tweedekamer.nl | I www.tweedekamer.nl

T +(31)70-318 5.1.2e | E 5.1.2e @tweedekamer.nl | I www.tweedekamer.nl

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>

Verzonden: maandag 5 oktober 2020 16:28

Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>

CC: 5.1.2e @tweedekamer.nl>

Onderwerp: laatste versie brief aan RVB schoon en nog eens de bijlagen erbij.

Urgentie: Hoog

Dag 5.1.2e,

Hierbij de laatste versie, met een iets terughoudender alinea inzake de beveiligingsmaatregelen 5.1.1b, 5.1.2h 5.1.1b, 5.1.2h, en onder verwijdering van de zin over de inkoopprocedures. Dit naar aanleiding van ons telefonisch contact. Ik heb nog eens alle bijlagen toegevoegd, zodat je alles in één mail hebt.

Hartelijke groet, 5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

Programmabureau Tijdelijke Huisvesting en Renovatie

Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA

T +(31)70-318 5.1.2e | E 5.1.2e @tweedekamer.nl | I www.tweedekamer.nl

(maandag tot en met donderdag)

Dering

5.1.2e

Van: Griffier Tweede Kamer
Verzonden: vrijdag 30 oktober 2020 09:26
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: FW: concept verslag stuurgroep Binnenhof d.d. 8 oktober 2020
Bijlagen: Concept verslag Stuurgroep Binnenhof 08102020 v1.0.docx

Ik print maar ook nog maar even ter info in de mail

Van: 5.1.2e @minbzk.nl>
Verzonden: donderdag 29 oktober 2020 17:54
Aan: 5.1.2e @cbr.nl'; 5.1.2e @rijksoverheid.nl>; 5.1.2e @minaz.nl';
 5.1.2e @raadvanstate.nl'; 'griffier@eerstekamer.nl'; 'griffier@tweedekamer.nl'; 5.1.2e
 @minbzk.nl>; 5.1.2e @tweedekamer.nl'; 5.1.2e @Rijksoverheid.nl>;
 5.1.2e @minaz.nl'; 5.1.2e @eerstekamer.nl'; 5.1.2e
 @nctv.minjenv.nl>; 'secretaris@raadvanstate.nl'
CC: 5.1.2e @rijksoverheid.nl>; 5.1.2e @Rijksoverheid.nl>; 5.1.2e
 @rijksoverheid.nl>; 5.1.2e @rijksoverheid.nl>; Bertram, Annet
 <Annet.Bertram@rijksoverheid.nl>

Onderwerp: concept verslag stuurgroep Binnenhof d.d. 8 oktober 2020
 Beste leden van de stuurgroep Binnenhof,
 Bijgevoegd het concept verslag van onze vergadering van 8 oktober jl.
 Uw eventuele reactie hoor ik graag uiterlijk 18 november.

Hartelijke groet,

5.1.2e
 Project Renovatie Binnenhof
 5.1.2e

.....
Ministerie van BZK, Rijksvastgoedbedrijf

Onze missie is: Het RVB realiseert en beheert zijn vastgoedportefeuille voor zijn gebruikers en zet gebouwen en terreinen in voor de realisatie van economische en maatschappelijke meerwaarde op basis van beleidsdoelen.

<http://www.rijksvastgoedbedrijf.nl>

Turfmarkt 244 | 2522 DJ | Den Haag
 Postbus 16169 | 2500 BD | Den Haag

.....
T 06-5.1.2e

E 5.1.2e @minbzk.nl

.....
 Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

5.1.2e

Van: Griffier Tweede Kamer
Verzonden: vrijdag 30 oktober 2020 12:43
Aan: 5.1.2e ; 5.1.2e
Onderwerp: FW: concept verslag stuurgroep Binnenhof d.d. 8 oktober 2020
Bijlagen: Scan_gemaakt_op_Xerox_MFP_door_tweedekamer 5.1.2e .pdf

5.1.2e 5.1.2e

Zie bijgaand document met de opmerkingen van 5.1.2e op het conceptverslag.

Aan 5.1.2e het vriendelijke verzoek te reageren richting RVB.

Groeten, 5.1.2e

Tst. 5.1.2e

Van: 5.1.2e @minbzk.nl>

Verzonden: donderdag 29 oktober 2020 17:54

Aan: 5.1.2e @cbr.nl'; 5.1.2e @rijksoverheid.nl>; 5.1.2e @minaz.nl';

5.1.2e @raadvanstate.nl'; 'griffier@eerstekamer.nl'; 'griffier@tweedekamer.nl'; 5.1.2e

@minbzk.nl>; 5.1.2e @tweedekamer.nl'; 5.1.2e @Rijksoverheid.nl>;

5.1.2e @minaz.nl'; 5.1.2e @eerstekamer.nl'; 5.1.2e

@nctv.minjenv.nl>; 5.1.2i @raadvanstate.nl'

CC: 5.1.2e @rijksoverheid.nl>; 5.1.2e @Rijksoverheid.nl>; 5.1.2e

@rijksoverheid.nl>; 5.1.2e @rijksoverheid.nl>; 5.1.2e

@rijksoverheid.nl>

Onderwerp: concept verslag stuurgroep Binnenhof d.d. 8 oktober 2020

Beste leden van de stuurgroep Binnenhof,

Bijgevoegd het concept verslag van onze vergadering van 8 oktober jl.

Uw eventuele reactie hoor ik graag uiterlijk 18 november.

Hartelijke groet,

5.1.2e

Project Renovatie Binnenhof

5.1.2e

Ministerie van BZK, Rijksvastgoedbedrijf

Onze missie is: Het RVB realiseert en beheert zijn vastgoedportefeuille voor zijn gebruikers en zet gebouwen en terreinen in voor de realisatie van economische en maatschappelijke meerwaarde op basis van beleidsdoelen.

<http://www.rijksvastgoedbedrijf.nl>

Turfmarkt 244 | 2522 DJ | Den Haag

Postbus 16169 | 2500 BD | Den Haag

T 06-5.1.2e

E 5.1.2e @minbzk.nl

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

From: 5.1.2e
Sent: Tue, 10 Nov 2020 15:06:40 +0100
To: 5.1.2e @tweedekamer.nl>; 5.1.2e @tweedekamer.nl>;
 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Subject: FW: Kostenstrategie VO-IOT
Attachments: 20201015 Kostenstrategie VO-IOT.pdf
Categories: Geprint

Ter info

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T +(31)70-3185.1.2e

E 5.1.2e @tweedekamer.nl | I www.tweedekamer.nl

T +(31)70-3185.1.2e E 5.1.2e @tweedekamer.nl | I www.tweedekamer.nl

Van: 5.1.2e

Verzonden: dinsdag 10 november 2020 15:06

Aan: 5.1.2e @rijksoverheid.nl>

Onderwerp: Kostenstrategie VO-IOT

Beste 5.1.2e,

Vandaag bespraken wij in ons directeurenoverleg bijgevoegd document met daarin opgenomen disclaimers en bezuinigingen om het VO van de renovatie binnen budget te krijgen. Ik heb vandaag deze kostenstrategie op hoofdlijnen besproken met de Voorzitter, de voorzitter van de BBC en de Griffier.

Omdat deze bezuinigingen impact hebben op het door het Presidium vastgestelde FVO vraag ik BZK-RVB om op korte termijn een brief te sturen aan het Presidium met daarin aangegeven welke bezuinigingen nodig zijn om het integraal VO binnen budget te krijgen. Ik vraag tevens om daarbij aan te geven of en zo ja op welke punten, afgeweken moet worden ten aanzien van de vastgestelde reikwijdte, PvE's en het FVO.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T +(31)70-3185.1.2e

E 5.1.2e @tweedekamer.nl | I www.tweedekamer.nl

T +(31)70-3185.1.2e E 5.1.2e @tweedekamer.nl | I www.tweedekamer.nl

From: 5.1.2e
Sent: Wed, 11 Nov 2020 10:05:54 +0100
To: 5.1.2e @tweedekamer.nl; 5.1.2e @tweedekamer.nl; "Arib, K." <K.Arib@tweedekamer.nl>
Subject: Fwd: Kostenstrategie VO-IOT

Fyi

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Begin doorgestuurd bericht:

Van: 5.1.2e @rijksoverheid.nl>
Datum: 11 november 2020 om 09:21:27 CET
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: RE: Kostenstrategie VO-IOT

Dank voor je terugkoppeling, 5.1.2e.
 We zorgen voor deze brief. Goed dat we zowel in het directeurenoverleg, de BBC als in het Presidium transparant zijn geweest dat het ontwerp nog niet binnen het budget past.
 Groet,
 5.1.2e

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: dinsdag 10 november 2020 15:06
Aan: 5.1.2e @rijksoverheid.nl>
Onderwerp: Kostenstrategie VO-IOT

Beste 5.1.2e,

Vandaag bespraken wij in ons directeurenoverleg bijgevoegd document met daarin opgenomen disclaimers en bezuinigingen om het VO van de renovatie binnen budget te krijgen. Ik heb vandaag deze kostenstrategie op hoofdlijnen besproken met de Voorzitter, de voorzitter van de BBC en de Griffier.
 Omdat deze bezuinigingen impact hebben op het door het Presidium vastgestelde FVO vraag ik BZK-RVB om op korte termijn een brief te sturen aan het Presidium met daarin aangegeven welke bezuinigingen nodig zijn om het integraal VO binnen budget te krijgen. Ik vraag tevens om daarbij aan te geven of en zo ja op welke punten, afgeweken moet worden ten aanzien van de vastgestelde reikwijdte, PvE's en het FVO.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T +(31)70-3185.1.2e

E 5.1.2e @tweedekamer.nl | I www.tweedekamer.nl

T +(31)70-3185.1.2 | E 5.1.2e @tweedekamer.nl | I www.tweedekamer.nl

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

From: 5.1.2e
Sent: Thu, 12 Nov 2020 11:47:31 +0100
To: 5.1.2e @tweedekamer.nl>; 5.1.2e @tweedekamer.nl>; 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Cc: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Subject: RE: Biza werkbezoek/technische briefing

Besten,

Buiten reikwijdte

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T 5.1.2e

E 5.1.2e @tweedekamer.nl | I www.tweedekamer.nl

T 5.1.2e | E 5.1.2e @tweedekamer.nl | I www.tweedekamer.nl

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>

Verzonden: donderdag 12 november 2020 11:01

Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>; 5.1.2e @tweedekamer.nl>; 5.1.2e @tweedekamer.nl>

CC: 5.1.2e @tweedekamer.nl>

Onderwerp: FW: Biza werkbezoek/technische briefing

Dag Collega's,

Hierbij ontvangen jullie de brief van de staatssecretaris aan de cie. BiZa over de planning van de komende activiteiten.

Buiten reikwijdte

25 nov 2020: Buiten reikwijdte

financiën bij het project Renovatie Binnenhof.

Buiten reikwijdte

Buiten reikwijdte

Ik bel straks met 5.1.2e om van hem te vernemen hoe de communicatielijn naar de ambtelijke organisatie eruit ziet i.h.k.v. de TB. Daarvoor is deze brief het ideale haakje.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA

T 5.1.2e | E 5.1.2e @tweedekamer.nl | I www.tweedekamer.nl

From: 5.1.2e
Sent: Fri, 13 Nov 2020 16:54:30 +0100
To: "Arib, K." <K.Arib@tweedekamer.nl>
Cc: 5.1.2e @tweedekamer.nl
Subject: Fwd: Kostenstrategie VO-IOT

Ter info deze e-mail aan 5.1.2e

Fijn weekend

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Begin doorgestuurd bericht:

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Datum: 13 november 2020 om 14:06:42 CET
Aan: 5.1.2e @rijksoverheid.nl>
Onderwerp: RE: Kostenstrategie VO-IOT

Beste 5.1.2e,

Ik meld je nogmaals namens het Presidium dat het essentieel is dat het Presidium op korte termijn een brief ontvangt van de staatssecretaris waarin de noodzaak van de door BZK-RVB voorgestelde kostenstrategie wordt bevestigd. Graag verneem ik maandag aanstaande van je of de staatssecretaris deze brief voor aanstaande donderdag zal versturen aan het Presidium. Als deze brief er voor donderdag aanstaande is kun jij de kostenstrategie in de BBC toelichten.

5.2.1

5.2.1 Het Presidium is het enige orgaan dat documenten als een VO kan vaststellen en wordt daarbij geadviseerd door de BBC. Het FVO is bij de Tweede Kamer politiek/bestuurlijk vastgesteld. Als nu blijkt dat het VO niet binnen het budget gerealiseerd kan worden en dat daarom substantiële ingrepen nodig zijn in het FVO dan dient de staatssecretaris dat aan te geven aan het Presidium en kan vervolgens het Presidium opdracht geven aan haar adviescommissie, de BBC, om het Presidium daarover te adviseren. Om dat advies te kunnen uitbrengen is een toelichting van jou over de kostenstrategie in de BBC wenselijk.

Als er politieke afstemming nodig is tussen gebruiker en projectverantwoordelijke dan is dat in de door ons gehanteerde governance gebruikelijk dat de staatssecretaris gesprekspartner is van het Presidium, en DG/directeur van de ambtenaren. Een brief van de staatssecretaris aan het Presidium komt vaker voor, zoals een paar weken geleden ook het geval was. De Stuurgroep Binnenhof behandelt uitsluitend overkoepelende onderwerpen en heeft niets te maken met een vraagstuk over het VO van een van de gebruikers.

Laten we maandag even contact hebben.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag
 T +(31)70-318 5.1.2e

E 5.1.2e @tweedekamer.nl | I www.tweedekamer.nl

T +(31)70-318 5.1.2e E 5.1.2e @tweedekamer.nl | I www.tweedekamer.nl

Van: 5.1.2e @rijksoverheid.nl>

Verzonden: woensdag 11 november 2020 09:21

Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>

Onderwerp: RE: Kostenstrategie VO-IOT

Dank voor je terugkoppeling, 5.1.2e

We zorgen voor deze brief. Goed dat we zowel in het directeurenoverleg, de BBC als in het Presidium transparant zijn geweest dat het ontwerp nog niet binnen het budget past.

Groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>

Verzonden: dinsdag 10 november 2020 15:06

Aan: 5.1.2e @rijksoverheid.nl>

Onderwerp: Kostenstrategie VO-IOT

Beste 5.1.2e

Vandaag bespraken wij in ons directeurenoverleg bijgevoegd document met daarin opgenomen disclaimers en bezuinigingen om het VO van de renovatie binnen budget te krijgen. Ik heb vandaag deze kostenstrategie op hoofdlijnen besproken met de Voorzitter, de voorzitter van de BBC en de Griffier.

Omdat deze bezuinigingen impact hebben op het door het Presidium vastgestelde FVO vraag ik BZK-RVB om op korte termijn een brief te sturen aan het Presidium met daarin aangegeven welke bezuinigingen nodig zijn om het integraal VO binnen budget te krijgen. Ik vraag tevens om daarbij aan te geven of en zo ja op welke punten, afgeweken moet worden ten aanzien van de vastgestelde reikwijdte, PvE's en het FVO.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T +(31)70-318 5.1.2e

E 5.1.2e @tweedekamer.nl | I www.tweedekamer.nl

T +(31)70-318 5.1.2e E 5.1.2e @tweedekamer.nl | I www.tweedekamer.nl

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

From: 5.1.2e
Sent: Fri, 13 Nov 2020 14:09:01 +0100
To: 5.1.2e @tweedekamer.nl; "Tellegen, O." <o.tellegen@tweedekamer.nl>
Subject: FW: Kostenstrategie VO-IOT

Beste Ockje en 5.1.2e,

Bij deze mijn e-mail aan de heer 5.1.2e Maandag weten we meer.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T +(31)70-318 5.1.2e

E 5.1.2e @tweedekamer.nl | I www.tweedekamer.nl

T +(31)70-318 5.1.2e | E 5.1.2e @tweedekamer.nl | I www.tweedekamer.nl

Van: 5.1.2e

Verzonden: vrijdag 13 november 2020 14:07

Aan: 5.1.2e @rijksoverheid.nl>

Onderwerp: RE: Kostenstrategie VO-IOT

Beste 5.1.2e

Ik meld je nogmaals namens het Presidium dat het essentieel is dat het Presidium op korte termijn een brief ontvangt van de staatssecretaris waarin de noodzaak van de door BZK-RVB voorgestelde kostenstrategie wordt bevestigd. Graag verneem ik maandag aanstaande van je of de staatssecretaris deze brief voor aanstaande donderdag zal versturen aan het Presidium. Als deze brief er voor donderdag aanstaande is kun jij de kostenstrategie in de BBC toelichten.

5.2.1

5.2.1 Het Presidium is het enige orgaan dat documenten als een VO kan vaststellen en wordt daarbij geadviseerd door de BBC. Het FVO is bij de Tweede Kamer politiek/bestuurlijk vastgesteld. Als nu blijkt dat het VO niet binnen het budget gerealiseerd kan worden en dat daarom substantiële ingrepen nodig zijn in het FVO dan dient de staatssecretaris dat aan te geven aan het Presidium en kan vervolgens het Presidium opdracht geven aan haar adviescommissie, de BBC, om het Presidium daarover te adviseren. Om dat advies te kunnen uitbrengen is een toelichting van jou over de kostenstrategie in de BBC wenselijk.

Als er politieke afstemming nodig is tussen gebruiker en projectverantwoordelijke dan is dat in de door ons gehanteerde governance gebruikelijk dat de staatssecretaris gesprekspartner is van het Presidium, en DG/directeur van de ambtenaren. Een brief van de staatssecretaris aan het Presidium komt vaker voor, zoals een paar weken geleden ook het geval was. De Stuurgroep Binnenhof behandelt uitsluitend overkoepelende onderwerpen en heeft niets te maken met een vraagstuk over het VO van een van de gebruikers.

Laten we maandag even contact hebben.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T +(31)70-3185.1.2e

E 5.1.2e @tweedekamer.nl | I www.tweedekamer.nl

T +(31)70-3185.1.2e | E 5.1.2e @tweedekamer.nl | I www.tweedekamer.nl

Van: 5.1.2e @rijksoverheid.nl>

Verzonden: woensdag 11 november 2020 09:21

Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>

Onderwerp: RE: Kostenstrategie VO-IOT

Dank voor je terugkoppeling, 5.1.2e

We zorgen voor deze brief. Goed dat we zowel in het directeurenoverleg, de BBC als in het Presidium transparant zijn geweest dat het ontwerp nog niet binnen het budget past.

Groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>

Verzonden: dinsdag 10 november 2020 15:06

Aan: 5.1.2e @rijksoverheid.nl>

Onderwerp: Kostenstrategie VO-IOT

Beste 5.1.2e,

Vandaag bespraken wij in ons directeurenoverleg bijgevoegd document met daarin opgenomen disclaimers en bezuinigingen om het VO van de renovatie binnen budget te krijgen. Ik heb vandaag deze kostenstrategie op hoofdlijnen besproken met de Voorzitter, de voorzitter van de BBC en de Griffier.

Omdat deze bezuinigingen impact hebben op het door het Presidium vastgestelde FVO vraag ik BZK-RVB om op korte termijn een brief te sturen aan het Presidium met daarin aangegeven welke bezuinigingen nodig zijn om het integraal VO binnen budget te krijgen. Ik vraag tevens om daarbij aan te geven of en zo ja op welke punten, afgeweken moet worden ten aanzien van de vastgestelde reikwijdte, PvE's en het FVO.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T +(31)70-3185.1.2e

E 5.1.2e @tweedekamer.nl | I www.tweedekamer.nl

T +(31)70-3185.1.2e | E 5.1.2e @tweedekamer.nl | I www.tweedekamer.nl

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

From: "Tellegen, O."
Sent: Mon, 16 Nov 2020 14:46:10 +0100
To: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Cc: "Arib, K." <K.Arib@tweedekamer.nl>; 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Subject: Re: Kostenstrategie VO-IOT

BBC komt bij elkaar zodra brief er is. 5.1.2e altijd welkom. Is enige manier om met hem gesprek aan te gaan. Wachten nu bericht 5.1.2e af.

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 16 nov. 2020 om 11:01 heeft 5.1.2e @tweedekamer.nl> het volgende geschreven:

Besten,
 Zal ik 5.1.2e zeggen dat hij niet welkom is in de BBC van donderdag omdat er geen brief van de Stass is? Of liever even overleg?
 Groet 5.1.2e

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Begin doorgestuurd bericht:

Van: 5.1.2e @rijksoverheid.nl>
Datum: 16 november 2020 om 10:44:26 CET
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: RE: Kostenstrategie VO-IOT

Beste 5.1.2e,

Vorige week hebben we al enkele keren over dit verzoek gesproken. In deze gesprekken heb ik onder andere het volgende aangegeven:

- Bij het bespreken van het FVO in de BBC en bij het vaststellen door het Presidium is duidelijk aangegeven dat het plan niet binnen het budget past.
- Dat ook het VO niet binnen het budget past is tot op detail bekend binnen de ambtelijke organisatie van de Tweede Kamer.
- Op de voor de hand liggende vraag: "hoe verder?" zijn de drie belangrijkste routes aangehouden: onderbouwen noodzaak extra budget, bezuinigen en optioneel meenemen.
- Eén en ander is uitgewerkt in een kostenstrategie, die we in twee ronden grotendeels hebben besproken in het directeurenoverleg.
- Deze strategie ziet er haalbaar uit en vraagt enkele keuzen.
- Vanuit de governance zullen die keuzen in de BBC besproken en afgewogen dienen te worden.

Dit alles is een normaal proces voor projectmanagement bij het afsluiten van een ontwerpfase. Het valt ook binnen mijn mandaat. Wel heb ik enkele keren aangegeven dat bovenstaande behandeling in de BBC urgent is, aangezien de toets van het VO inmiddels achter loopt op planning.

Vanuit de governance is niet te verklaren waarom de Staatssecretaris hier een brief over naar het Presidium zou moeten sturen.

Vriendelijke groeten,

5.1.2e

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>

Verzonden: vrijdag 13 november 2020 14:07

Aan: 5.1.2e @rijksoverheid.nl>

Onderwerp: RE: Kostenstrategie VO-IOT

Beste 5.1.2e

Ik meld je nogmaals namens het Presidium dat het essentieel is dat het Presidium op korte termijn een brief ontvangt van de staatssecretaris waarin de noodzaak van de door BZK-RVB voorgestelde kostenstrategie wordt bevestigd. Graag verneem ik maandag aanstaande van je of de staatssecretaris deze brief voor aanstaande donderdag zal versturen aan het Presidium. Als deze brief er voor donderdag aanstaande is kun jij de kostenstrategie in de BBC toelichten.

5.2.1

5.2.1 Het Presidium is het enige orgaan dat documenten als een VO kan vaststellen en wordt daarbij geadviseerd door de BBC. Het FVO is bij de Tweede Kamer politiek/bestuurlijk vastgesteld. Als nu blijkt dat het VO niet binnen het budget gerealiseerd kan worden en dat daarom substantiële ingrepen nodig zijn in het FVO dan dient de staatssecretaris dat aan te geven aan het Presidium en kan vervolgens het Presidium opdracht geven aan haar adviescommissie, de BBC, om het Presidium daarover te adviseren. Om dat advies te kunnen uitbrengen is een toelichting van jou over de kostenstrategie in de BBC wenselijk.

Als er politieke afstemming nodig is tussen gebruiker en projectverantwoordelijke dan is dat in de door ons gehanteerde governance gebruikelijk dat de staatssecretaris gesprekspartner is van het Presidium, en DG/directeur van de ambtenaren. Een brief van de staatssecretaris aan het Presidium komt vaker voor, zoals een paar weken geleden ook het geval was. De Stuurgroep Binnenhof behandelt uitsluitend overkoepelende onderwerpen en heeft niets te maken met een vraagstuk over het VO van een van de gebruikers.

Laten we maandag even contact hebben.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T +(31)70-3185.1.2e

E 5.1.2e @tweedekamer.nl | I www.tweedekamer.nl

T +(31)70-3185.1.2e | E 5.1.2e @tweedekamer.nl | I www.tweedekamer.nl

Van: 5.1.2e @rijksoverheid.nl>

Verzonden: woensdag 11 november 2020 09:21

Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>

Onderwerp: RE: Kostenstrategie VO-IOT

Dank voor je terugkoppeling, 5.1.2e

We zorgen voor deze brief. Goed dat we zowel in het directeurenoverleg, de BBC als in het Presidium transparant zijn geweest dat het ontwerp nog niet binnen het budget past.

Groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>

Verzonden: dinsdag 10 november 2020 15:06

Aan: 5.1.2e @rijksoverheid.nl>

Onderwerp: Kostenstrategie VO-IOT

Beste 5.1.2e,

Vandaag bespraken wij in ons directeurenoverleg bijgevoegd document met daarin opgenomen disclaimers en bezuinigingen om het VO van de renovatie binnen budget te krijgen. Ik heb vandaag deze kostenstrategie op hoofdlijnen besproken met de Voorzitter, de voorzitter van de BBC en de Griffier.

Omdat deze bezuinigingen impact hebben op het door het Presidium vastgestelde FVO vraag ik BZK-RVB om op korte termijn een brief te sturen aan het Presidium met daarin aangegeven welke bezuinigingen nodig zijn om het integraal VO binnen budget te krijgen. Ik vraag tevens om daarbij aan te geven of en zo ja op welke punten, afgeweken moet worden ten aanzien van de vastgestelde reikwijdte, PvE's en het FVO.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T +(31)70-3185.1.2e

E 5.1.2e @tweedekamer.nl | I www.tweedekamer.nl

T +(31)70-3185.1.2e | E 5.1.2e @tweedekamer.nl | I www.tweedekamer.nl

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

From: 5.1.2e
Sent: Mon, 16 Nov 2020 12:53:20 +0100
To: "Arib, K." <K.Arib@tweedekamer.nl>
Cc: 5.1.2e @tweedekamer.nl; 5.1.2e @tweedekamer.nl
Subject: FW: 20201115 slides nav memo kostenstrategie VO TK RVB_V0.3.pptx
Attachments: 20201115 slides nav memo kostenstrategie VO TK RVB_V0.3.pptx

Beste Khadija,

Deze rapportage is door 5.1.2e opgezet en geeft een goed beeld van wat er in 2015 beloofd is en hoe zich dat in stappen ontwikkeld heeft. Uiteraard lichten we dit graag toe of passen we dit aan, aan jouw opmerkingen.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T +(31)70-3185.1.2e

E 5.1.2e @tweedekamer.nl | I www.tweedekamer.nl

T +(31)70-3185.1.2e | E 5.1.2e @tweedekamer.nl | I www.tweedekamer.nl

Van: 5.1.2e

Verzonden: maandag 16 november 2020 07:51

Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl

CC: 5.1.2e @tweedekamer.nl

Onderwerp: FW: 20201115 slides nav memo kostenstrategie VO TK RVB_V0.3.pptx

5.1.2e

Dit overzicht heeft 5.1.2e opgesteld. Hiermee wordt voldaan aan een gedeelte van een vraag uit het Presidium. 5.1.2e en ik overleggen graag of dit volstaat of te uitgebreid is.

Buiten reikwijdte

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T +(31)70-3185.1.2e

E 5.1.2e @tweedekamer.nl | I www.tweedekamer.nl

T +(31)70-3185.1.2e | E 5.1.2e @tweedekamer.nl | I www.tweedekamer.nl

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl

Verzonden: zondag 15 november 2020 16:05

Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl

Onderwerp: 20201115 slides nav memo kostenstrategie VO TK RVB_V0.3.pptx

Ha 5.1.2e,

Hierbij de aangepaste presentatie met ontwikkeling ontwerp en waar we nu staan.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Programma Tijd. Huisvesting en Renovatie

Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA

T +(31)6 5.1.2e | E 5.1.2e @tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

From: 5.1.2e @minbzk.nl>
Sent: Fri, 20 Nov 2020 15:05:46 +0100
To: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Cc: 5.1.2e @tweedekamer.nl>; 5.1.2e @tweedekamer.nl>;
 5.1.2e @rijksoverheid.nl>
Subject: RE: Concept verslag Stuurgroep Binnenhof 08102020 v1.0 (002)_Opm TK 5.1.2e
Attachments: Concept verslag Stuurgroep Binnenhof 08102020 v1.0 (na opmerkingen aanwezig).docx

Beste 5.1.2e
 Dank voor de reactie op het verslag stuurgroep. Bijgevoegd voorstel hoe daar mee om te gaan.
 Hartelijke groet,
 5.1.2e

5.1.2e
 Project Renovatie Binnenhof
 5.1.2e

.....
Ministerie van BZK, Rijksvastgoedbedrijf

Onze missie is: Het RVB realiseert en beheert zijn vastgoedportefeuille voor zijn gebruikers en zet gebouwen en terreinen in voor de realisatie van economische en maatschappelijke meerwaarde op basis van beleidsdoelen.

<http://www.rijksvastgoedbedrijf.nl>

Turfmarkt 244 | 2522 DJ | Den Haag
 Postbus 16169 | 2500 BD | Den Haag

.....
T 06-5.1.2e
E 5.1.2e @minbzk.nl

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: maandag 16 november 2020 13:14
Aan: 5.1.2e @minbzk.nl>
CC: 5.1.2e @tweedekamer.nl>; 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: FW: Concept verslag Stuurgroep Binnenhof 08102020 v1.0 (002)_Opm TK 5.1.2e

Beste 5.1.2e

Bij deze onze reactie op het verslag van de stuurgroep.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e
 Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T +(31)70-318 5.1.2e

E 5.1.2e @tweedekamer.nl | I www.tweedekamer.nl

T +(31)70-318 5.1.2 | E 5.1.2e @tweedekamer.nl | I www.tweedekamer.nl

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

From: 5.1.2e @minbzk.nl>
Sent: Fri, 20 Nov 2020 15:05:46 +0100
To: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Cc: 5.1.2e @tweedekamer.nl>; 5.1.2e @tweedekamer.nl>;
 5.1.2e @rijksoverheid.nl>
Subject: RE: Concept verslag Stuurgroep Binnenhof 08102020 v1.0 (002)_Opm TK 5.1.2e
Attachments: Concept verslag Stuurgroep Binnenhof 08102020 v1.0 (na opmerkingen aanwezig).docx

Beste 5.1.2e

Dank voor de reactie op het verslag stuurgroep. Bijgevoegd voorstel hoe daar mee om te gaan.

Hartelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Project Renovatie Binnenhof

5.1.2e

.....
Ministerie van BZK, Rijksvastgoedbedrijf

Onze missie is: Het RVB realiseert en beheert zijn vastgoedportefeuille voor zijn gebruikers en zet gebouwen en terreinen in voor de realisatie van economische en maatschappelijke meerwaarde op basis van beleidsdoelen.

<http://www.rijksvastgoedbedrijf.nl>

Turfmarkt 244 | 2522 DJ | Den Haag

Postbus 16169 | 2500 BD | Den Haag

.....
T 06-5.1.2e

E 5.1.2e @minbzk.nl

.....
Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>

Verzonden: maandag 16 november 2020 13:14

Aan: 5.1.2e @minbzk.nl>

CC: 5.1.2e @tweedekamer.nl>; 5.1.2e @tweedekamer.nl>

Onderwerp: FW: Concept verslag Stuurgroep Binnenhof 08102020 v1.0 (002)_Opm TK 5.1.2e

Beste 5.1.2e

Bij deze onze reactie op het verslag van de stuurgroep.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T +(31)70-318 5.1.2e

E 5.1.2e @tweedekamer.nl | **I** www.tweedekamer.nl

T +(31)70-318 5.1.2 | **E** 5.1.2e @tweedekamer.nl | **I** www.tweedekamer.nl

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

From: 5.1.2e
Sent: Fri, 20 Nov 2020 09:55:37 +0100
To: 5.1.2e @tweedekamer.nl; "Tellegen, O." <o.tellegen@tweedekamer.nl>
Cc: 5.1.2e @tweedekamer.nl; 5.1.2e @tweedekamer.nl
Subject: RE: Conceptmail aan BBC
Attachments: Conceptverslag BBC-vergadering van 9 juni 2020 incl aanvullingen nav bespreking op 16 juni 2020.docx

Ha 5.1.2e en Ockje,

Hier is dat verslag van 9 juni met daarin opgenomen de passage waar 5.1.2e op doelt. Deze passage is toegevoegd toen het verslag op 16 juni aan de BBC is voorgelegd. Het enige is dat het gewijzigde verslag nog vastgesteld moet worden door de BBC.

5.1.2e van het RVB geeft aan dat het totaal van de ontwerpen niet binnen het door de Tweede Kamer vastgestelde budget past. De architect van het RVB vult aan dat het voorliggende FVO een tussenproduct betreft waarbij de integratie van de techniek nog plaatsvindt. Met het integraal VO (na de zomer) ontstaat een compleet overzicht waarop kan worden gestuurd. De commissievoorzitter concludeert dat de BBC kennis kan nemen van deze informatie, maar dat het aan de vaste commissie Binnenlandse Zaken is om hier eventueel iets van te vinden.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e
 Vaste commissie voor Justitie en Veiligheid
 Waarnemend griffier Bouwbegeleidingscommissie
 Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag
 T +31(0)70-318 5.1.2e / +31(6) 5.1.2e
 E 5.1.2e @tweedekamer.nl I www.tweedekamer.nl

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>

Verzonden: vrijdag 20 november 2020 08:56

Aan: Tellegen, O. <o.tellegen@tweedekamer.nl>

CC: 5.1.2e @tweedekamer.nl; 5.1.2e @tweedekamer.nl; 5.1.2e

5.1.2e @tweedekamer.nl>

Onderwerp: RE: Conceptmail aan BBC

Een goede morgen Ockje,

5.1.2e wil het FVO vandaag vrijgeven, maar wil wel zeker weten dat zijn opmerking over het budget in het BBC verslag is opgenomen. Dus als wij het aangepaste BBC verslag aan hem kunnen sturen vandaag, dan geeft hij het FVO in gelakte versie vrij en kunnen wij het plaatsen op de site van de BBC.
 Ik vind hier iets van, maar dat doet even niet ter zake. Ik vraag jullie nu alleen of het mogelijk is het aangepaste verslag vanochtend (ook) aan hem te versturen, zodat we vanmiddag het FVO openbaar kunnen maken.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e
 Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T + (31)70-3185.1.2e

E 5.1.2e @tweedekamer.nl | I www.tweedekamer.nl

T + (31)70-3185.1.2e | E 5.1.2e @tweedekamer.nl | I www.tweedekamer.nl

Van: Tellegen, O. <o.tellegen@tweedekamer.nl>

Verzonden: donderdag 19 november 2020 22:15

Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>

CC: 5.1.2e @tweedekamer.nl>

Onderwerp: Re: Conceptmail aan BBC

Spannend! Ben benieuwd!

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 19 nov. 2020 om 16:46 heeft 5.1.2e @tweedekamer.nl> het volgende geschreven:

Besten,

Ik hoor vanavond van 5.1.2e of het FVO morgen avond openbaar gemaakt kan/mag worden van het RVB.

Groet 5.1.2e

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 19 nov. 2020 om 15:58 heeft 5.1.2e @tweedekamer.nl> het volgende geschreven:

Ha Ockje,

Hieronder even de laatste versie van de conceptmail aan de BBC inclusief de twee verslagen. Laat me weten of je nog wat aan wilt passen in deze mail en wanneer deze uit kan. Maken we het FVO openbaar tegelijk met de verslagen? Voor wanneer moeten de leden reageren op de verslagen? 5.1.2e had het over morgenavond, is wel wat kort dag wellicht, zeker als leden nog opmerkingen hebben.)

Buiten reikwijdte

Groeten, 5.1.2e

5.2.1

5.2.1

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Vaste commissie voor Justitie en Veiligheid
Waarnemend griffier Bouwbegeleidingscommissie
Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T +31(0)70-3185.1.2e +31(6)5.1.2e

E 5.1.2e @tweedekamer.nl I www.tweedekamer.nl

Van: Tellegen, O. <o.tellegen@tweedekamer.nl>

Verzonden: donderdag 19 november 2020 14:24

Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>; 5.1.2e @tweedekamer.nl>

Onderwerp: RE: Conceptmail aan BBC

Met vriendelijke groet,

Tellegen, O.

Kamerlid

Leden

Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA

T +(31)70-3185.1.2e | E o.tellegen@tweedekamer.nl | I www.tweedekamer.nl

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>

Verzonden: donderdag 19 november 2020 14:23

Aan: Tellegen, O. <o.tellegen@tweedekamer.nl>; 5.1.2e @tweedekamer.nl>

Onderwerp: RE: Conceptmail aan BBC

Ha Ockje,

Heb je de bijlage?

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Vaste commissie voor Justitie en Veiligheid
Waarnemend griffier Bouwbegeleidingscommissie
Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T +31(0)70-318^{5.1.2e}/+31(6)^{5.1.2e}

E ^{5.1.2e} @tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

Van: Tellegen, O. <o.tellegen@tweedekamer.nl>

Verzonden: donderdag 19 november 2020 14:21

Aan: ^{5.1.2e} @tweedekamer.nl; ^{5.1.2e} @tweedekamer.nl>

Onderwerp: RE: Conceptmail aan BBC

Akkoord. Heb nog 1 opmerking erin staan. Om welke passage RVB gaat het?

Met vriendelijke groet,

Tellegen, O.

Kamerlid

Leden

Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA

T +(31)70-318^{5.1.2e} | E o.tellegen@tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

Van: ^{5.1.2e} @tweedekamer.nl>

Verzonden: donderdag 19 november 2020 13:13

Aan: ^{5.1.2e} @tweedekamer.nl; Tellegen, O. <o.tellegen@tweedekamer.nl>

Onderwerp: RE: Conceptmail aan BBC

Ha Ockje,

Hierbij de laatste versie van het conceptverslag van de vergadering van 16 juni, afgestemd met ^{5.1.2e}
en ^{5.1.2e}.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Vaste commissie voor Justitie en Veiligheid
Waarnemend griffier Bouwbegeleidingscommissie
Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T +31(0)70-318^{5.1.2e}/+31(6)^{5.1.2e}

E ^{5.1.2e} @tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

Van: 5.1.2e

Verzonden: woensdag 18 november 2020 14:18

Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>; Tellegen, O. <o.tellegen@tweedekamer.nl>

Onderwerp: Conceptmail aan BBC

Hi Ockje en 5.1.2e,

t.b.v. jullie telefonisch overleg heb ik vast een conceptmail gemaakt die we aan de BBC zouden kunnen versturen. Zie hieronder. Kunnen jullie aanvullen? In ieder geval het deel over het openbaar maken van het FVO. (deze mail moet natuurlijk ook naar het RVB omdat die bij de vergaderingen waren.)

Wat is volgens jullie een goed moment voor een werkbezoek aan B67? Ik dacht misschien dinsdag 1 december om 17.00 uur, dat is een beetje het BBC-tijdstip, maar ik kreeg de indruk dat er veel mogelijk is. Wellicht goed om gelijk een datum op te nemen in de mail.

5.2.1

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Vaste commissie voor Justitie en Veiligheid
Waarnemend griffier Bouwbegeleidingscommissie
Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag
T +31(0)70-318 5.1.2e / +31(6) 5.1.2e

<Conceptverslag BBC-vergadering van 16 juni 2020.docx>

<Conceptverslag BBC-vergadering van 9 juni 2020 incl aanvullingen nav bespreking op 16 juni 2020.docx>

From: 5.1.2e
Sent: Fri, 27 Nov 2020 12:46:23 +0100
To: "Arib, K." <K.Arib@tweedekamer.nl>
Cc: 5.1.2e @tweedekamer.nl
Subject: FW: [BBC] Vergadering op 1 december + inventarisatie deelname rondleiding + technische briefing commissie BiZa

Ha Khadija, zoals toegezegd bij deze de email van 5.1.2e aan 5.1.2e

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T +(31)70-3185.1.2e

E 5.1.2e @tweedekamer.nl | I www.tweedekamer.nl

T +(31)70-3185.1.2e | E 5.1.2e @tweedekamer.nl | I www.tweedekamer.nl

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>

Verzonden: vrijdag 27 november 2020 11:53

Aan: 5.1.2e @rijksoverheid.nl' 5.1.2e @rijksoverheid.nl>

Onderwerp: FW: [BBC] Vergadering op 1 december + inventarisatie deelname rondleiding + technische briefing commissie BiZa

Goedemorgen 5.1.2e

Zie onderstaande mail van 5.1.2e, die wij niet kunnen plaatsen in relatie tot de toezegging die jij recent aan mij hebt gedaan, namelijk dat op dit moment door BZK/RVB gewerkt wordt aan een (zo sluitend mogelijke) dekkingsplaats van het door het Presidium vastgestelde FVO in juni 2020.

5.2.1

5.2.1 Ik ben benieuwd of jij op de hoogte bent van de notitie kostenstrategie en van zijn voorstel dit in de BBC te bespreken.

Wat dit laatste betreft: het is de vraag of een dergelijke notitie op de agenda van een BBC hoort of op de politiek-bestuurlijke tafel (het Presidium); In dit kader verwijs ik naar ons eerdere verzoek om een brief van de staatssecretaris aan het Presidium.

Buiten reikwijdte

Groet,

5.1.2e

----- Oorspronkelijk bericht -----

Van: 5.1.2e @rijksoverheid.nl>

Datum: 27-11-20 10:59 (GMT+01:00)

Aan: "Commissie Bouwbegeleiding (BBC)" <cie.bbc@tweedekamer.nl>

Cc: 5.1.2e @tweedekamer.nl>, 5.1.2e @rijksoverheid.nl>, 5.1.2e @rijksoverheid.nl>

Onderwerp: RE: [BBC] Vergadering op 1 december + inventarisatie deelname rondleiding + technische briefing commissie BiZa

Beste Ockje,

Hartelijk dank voor de uitnodiging van de BBC-vergadering van aanstaande dinsdag. 5.1.2e en ik zullen er namens het RVB zijn.

Wij gaan er vanuit dat de kostenstrategie op de agenda staat. Die voorbereid en presentabel. Zo niet, dan zijn we benieuwd wat er op de agenda staat.

Vriendelijke groeten,

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

T: 06 5.1.2e

E: 5.1.2e @rijksoverheid.nl

Assistente:

5.1.2e

T: 06 5.1.2e

E: 5.1.2e @rijksoverheid.nl

Van: Commissie Bouwbegeleiding (BBC) <cie.bbc@tweedekamer.nl>

Verzonden: dinsdag 24 november 2020 18:57

Aan: Commissie Bouwbegeleiding (BBC) <cie.bbc@tweedekamer.nl>; Tellegen, O. <o.tellegen@tweedekamer.nl>; Kuiken, A.H. <a.kuiken@tweedekamer.nl>; 5.1.2e @tweedekamer.nl; Kops, Alexander <a.kops@tweedekamer.nl>;

5.1.2e @tweedekamer.nl; 5.1.2e @tweedekamer.nl; 5.1.2e @tweedekamer.nl;

5.1.2e @tweedekamer.nl; 5.1.2e @tweedekamer.nl; 5.1.2e @tweedekamer.nl;

5.1.2e @tweedekamer.nl; 5.1.2e @tweedekamer.nl; Groot, T. de <t.dgroot@tweedekamer.nl>; Beckerman, S. <s.beckerman@tweedekamer.nl>; Öztürk, S. <s.ozturk@tweedekamer.nl>

CC: 5.1.2e @tweedekamer.nl; 5.1.2e @tweedekamer.nl; Griffier Tweede Kamer

<Griffier@tweedekamer.nl>; 5.1.2e @tweedekamer.nl; 5.1.2e

5.1.2e @tweedekamer.nl; 5.1.2e @cie.nl; 5.1.2e @cie.nl; 5.1.2e @cie.nl

5.1.2e @cie.nl; 5.1.2e @rijksoverheid.nl; 5.1.2e @tweedekamer.nl;

5.1.2e @rijksoverheid.nl; 5.1.2e @tweedekamer.nl; 5.1.2e

5.1.2e @tweedekamer.nl; 5.1.2e @tweedekamer.nl; 5.1.2e @tweedekamer.nl

Onderwerp: [BBC] Vergadering op 1 december + inventarisatie deelname rondleiding + technische briefing commissie BiZa

Beste leden van de BBC,

Graag nodig ik jullie uit voor een **fysieke BBC-vergadering op dinsdag 1 december van 16.30 tot 18.00** uur in de Groen van Prinstererzaal.

Tijdens deze vergadering zal ik jullie op hoofdlijnen bijpraten over wat er in de afgelopen periode in het Presidium is gewisseld over de stand van zaken m.b.t. de verhuizing en de renovatie. Daarnaast zullen het Programmabureau van de Tweede Kamer en

het RVB een update geven over de stand van zaken m.b.t. de verhuizing en de renovatie. Jullie ontvangen een vergaderuitnodiging via Outlook. Willen jullie mij nu al laten weten of je erbij kunt zijn of niet?

De ochtend erna, op **woensdag 2 december**, kunnen we een bezoek brengen aan B67. **Dat kan van 9:30 uur tot 10.45 uur, of van 11.30-12.45 uur** (exclusief reistijd). **Graag verneem ik uiterlijk a.s. donderdag om 12.00 uur welke tijd jullie het beste uitkomt.** Na jullie reacties kiezen we een tijdstip.

Tot slot wil ik jullie erop attenderen dat de commissie Binnenlandse Zaken op woensdag 25 november (morgen) twee **technische briefings** organiseert over de renovatie van het Binnenhof en de tijdelijke huisvesting. De eerste briefing vindt plaats van 9.45 tot 11.30 uur en wordt verzorgd door het RVB. Aansluitend vindt van 11.45 tot 12.45 uur een tweede technische briefing plaats gegeven door de ambtelijk adviseurs van de Tweede Kamer. Beide briefings zijn op enkele onderdelen na openbaar, en zijn dus grotendeels voor jullie te volgen via de livestream. Alle informatie staat in de convocaties (zie bijlage).

Hopelijk zie ik jullie allemaal op dinsdag 1 december van 16.30 tot 18.00 uur.

Hartelijke groet,

Ockje

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

From: 5.1.2e
Sent: Fri, 27 Nov 2020 11:33:28 +0100
To: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Subject: RE: [BBC] Vergadering op 1 december + inventarisatie deelname rondleiding + technische briefing commissie BiZa

5.1.2e

Less is more. Ik zou het gearceerde deel weglaten.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T +(31)70-3185.1.2e

E 5.1.2e @tweedekamer.nl | I www.tweedekamer.nl

T +(31)70-3185.1.2e | E 5.1.2e @tweedekamer.nl | I www.tweedekamer.nl

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>

Verzonden: vrijdag 27 november 2020 11:23

Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>

Onderwerp: FW: [BBC] Vergadering op 1 december + inventarisatie deelname rondleiding + technische briefing commissie BiZa

5.2.1

----- Oorspronkelijk bericht -----

Van: 5.1.2e @rijksoverheid.nl>

Datum: 27-11-20 10:59 (GMT+01:00)

Aan: "Commissie Bouwbegeleiding (BBC)" <cie.bbc@tweedekamer.nl>

Cc: 5.1.2e @tweedekamer.nl>, 5.1.2e @rijksoverheid.nl>
5.1.2e @rijksoverheid.nl>

Onderwerp: RE: [BBC] Vergadering op 1 december + inventarisatie deelname rondleiding + technische briefing commissie BiZa

Beste Ockje,

Hartelijk dank voor de uitnodiging van de BBC-vergadering van aanstaande dinsdag. 5.1.2e en ik zullen er namens het RVB zijn.

Wij gaan er vanuit dat de kostenstrategie op de agenda staat. Die voorbereid en presentabel.
Zo niet, dan zijn we benieuwd wat er op de agenda staat.

Vriendelijke groeten,

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

T: 06 5.1.2e

E: 5.1.2e @rijksoverheid.nl

Assistente:

5.1.2e

T: 06 5.1.2e

E: 5.1.2e @rijksoverheid.nl

Van: Commissie Bouwbegeleiding (BBC) <cie.bbc@tweedekamer.nl>

Verzonden: dinsdag 24 november 2020 18:57

Aan: Commissie Bouwbegeleiding (BBC) <cie.bbc@tweedekamer.nl>; Tellegen, O. <o.tellegen@tweedekamer.nl>; Kuiken, A.H. <a.kuiken@tweedekamer.nl>; Molen, H. van der <h.vdmolen@tweedekamer.nl>; Kops, Alexander <a.kops@tweedekamer.nl>; Nieuwenhuijzen, T. van den <t.vdnieuwenhuijzen@tweedekamer.nl>; Nollen, S. <s.nollen@tweedekamer.nl>; Tielens - Tripels, (Patricia) <p.tielens@tweedekamer.nl>; Dronkers, G. <g.dronkers@tweedekamer.nl>; Vries, M. de <m.m.devries@tweedekamer.nl>; Kooij, A. <a.kooij@tweedekamer.nl>; Groot, T. de <t.dgroot@tweedekamer.nl>; Beckerman, S. <s.beckerman@tweedekamer.nl>; Öztürk, S. <s.ozturk@tweedekamer.nl>

CC: 5.1.2e @tweedekamer.nl>; 5.1.2e @tweedekamer.nl>; Griffier Tweede Kamer

<Griffier@tweedekamer.nl>; 5.1.2e @tweedekamer.nl>; 5.1.2e

5.1.2e @tweedekamer.nl>; 5.1.2e @cie.nl>; 5.1.2e @cie.nl> 5.1.2e @cie.nl)

5.1.2e @cie.nl>; 5.1.2e @rijksoverheid.nl>; 5.1.2e @tweedekamer.nl>;

5.1.2e @rijksoverheid.nl>; 5.1.2e @tweedekamer.nl>; 5.1.2e

5.1.2e @tweedekamer.nl>; 5.1.2e @tweedekamer.nl>; 5.1.2e @tweedekamer.nl>

Onderwerp: [BBC] Vergadering op 1 december + inventarisatie deelname rondleiding + technische briefing commissie BiZa

Beste leden van de BBC,

Graag nodig ik jullie uit voor een **fysieke BBC-vergadering op dinsdag 1 december van 16.30 tot 18.00** uur in de Groen van Prinstererzaal.

Tijdens deze vergadering zal ik jullie op hoofdlijnen bijpraten over wat er in de afgelopen periode in het Presidium is gewisseld over de stand van zaken m.b.t. de verhuizing en de renovatie. Daarnaast zullen het Programmabureau van de Tweede Kamer en het RVB een update geven over de stand van zaken m.b.t. de verhuizing en de renovatie. Jullie ontvangen een vergaderuitnodiging via Outlook. Willen jullie mij nu al laten weten of je erbij kunt zijn of niet?

De ochtend erna, op **woensdag 2 december**, kunnen we een bezoek brengen aan B67. **Dat kan van 9:30 uur tot 10.45 uur, of van 11.30-12.45 uur** (exclusief reistijd). **Graag verneem ik uiterlijk a.s. donderdag om 12.00 uur welke tijd jullie het beste uitkomt.** Na jullie reacties kiezen we een tijdstip.

Tot slot wil ik jullie erop attenderen dat de commissie Binnenlandse Zaken op woensdag 25 november (morgen) twee **technische briefings** organiseert over de renovatie van het Binnenhof en de tijdelijke huisvesting. De eerste briefing vindt plaats van 9.45 tot 11.30 uur en wordt verzorgd door het RVB. Aansluitend vindt van 11.45 tot 12.45 uur een tweede technische briefing plaats gegeven door de ambtelijk adviseurs van de Tweede Kamer. Beide briefings zijn op enkele onderdelen na openbaar, en zijn dus grotendeels voor jullie te volgen via de livestream. Alle informatie staat in de convocaties (zie bijlage).

Hopelijk zie ik jullie allemaal op dinsdag 1 december van 16.30 tot 18.00 uur.

Hartelijke groet,

Ockje

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

From: 5.1.2e
Sent: Fri, 27 Nov 2020 10:43:51 +0100
To: 5.1.2e @tweedekamer.nl; 5.1.2e @tweedekamer.nl; 5.1.2e @tweedekamer.nl; "Tellegen, O." <o.tellegen@tweedekamer.nl>; 5.1.2e @tweedekamer.nl
Subject: Fwd: BBC-vergadering

Fyi

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Begin doorgestuurd bericht:

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Datum: 27 november 2020 om 10:34:28 CET
Aan: 5.1.2e @rijksoverheid.nl>
Kopie: 5.1.2e @rijksoverheid.nl>
Onderwerp: Antw: BBC-vergadering

Beste 5.1.2e,

Als je vragen hebt over de agenda van de BBC, dan vraag ik je om die aan de voorzitter van de BBC te stellen.

Groet 5.1.2e

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 27 nov. 2020 om 09:16 heeft 5.1.2e @rijksoverheid.nl> het volgende geschreven:

Beste 5.1.2e,

Gisteren spraken we kort over de geplande BBC-vergadering van aanstaande dinsdag. 5.1.2e en ik zullen er namens het RVB zijn.

Wij gaan er vanuit dat de kostenstrategie op de agenda staat. Die voorbereid en presentabel. Zo niet, dan zijn we benieuwd wat dan de agenda kan zijn.

Vriendelijke groeten,

5.1.2e

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Projectdirecteur Renovatie Binnenhof

T: 06 5.1.2e

E: 5.1.2e @rijksoverheid.nl

.....

Assistente:

5.1.2e

T: 06 5.1.2e

E: 5.1.2e@rijksoverheid.nl

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

From: 5.1.2e
Sent: Fri, 27 Nov 2020 10:41:46 +0100
To: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Subject: Re: BBC-vergadering

Yep

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 27 nov. 2020 om 10:41 heeft 5.1.2e @tweedekamer.nl> het volgende geschreven:

Ik wil haar nu niet bellen. Vraag anders ff aan O of ik parallel nog moet sturen

Op 27 nov. 2020 om 10:39 heeft 5.1.2e @tweedekamer.nl> het volgende geschreven:

Ok, je kunt ook even bellen. 5.2.1
Anders bellen we zo wel even

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 27 nov. 2020 om 10:38 heeft 5.1.2e @tweedekamer.nl> het volgende geschreven:

Denk ik niet want ik kreeg toch opdracht?

Op 27 nov. 2020 om 10:37 heeft 5.1.2e
5.1.2e @tweedekamer.nl> het volgende geschreven:

Kun je even mee wachten

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 27 nov. 2020 om 10:36 heeft 5.1.2e
5.1.2e @tweedekamer.nl> het volgende geschreven:

Maar ik nog wel doorsturen naar DG?

Op 27 nov. 2020 om 10:35 heeft 5.1.2e
5.1.2e @tweedekamer.nl> het

volgende geschreven:

5.1.2e, net met Ockje gebeld en
afgesproken dit zo te doen.
Groet 5.1.2e

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Begin doorgestuurd bericht:

Van: 5.1.2e
5.1.2e @tweedekamer.nl>
Datum: 27 november 2020 om
10:34:28 CET
Aan: 5.1.2e
5.1.2e @rijksoverheid.nl
>
Kopie: 5.1.2e
5.1.2e @rijksve
rheid.nl>
Onderwerp: Antw: BBC-
vergadering

Beste 5.1.2e
Als je vragen hebt over de
agenda van de BBC, dan vraag
ik je om je om die aan de
voorzitter van de BBC te
stellen.
Groet 5.1.2e

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 27 nov. 2020
om 09:16 heeft
5.1.2e
5.1.2e @rij
ksoverheid.nl> het
volgende
geschreven:

Beste 5.1.2e,

Gisteren spraken
we kort over de
geplande BBC-
vergadering van
aanstaande
dinsdag. 5.1.2e en ik
zullen er namens
het RVB zijn.

Wij gaan er vanuit
dat de
kostenstrategie op
de agenda staat.
Die voorbereid en
presentabel.
Zo niet, dan zijn we
benieuwd wat dan
de agenda kan
zijn.

Vriendelijke
groeten,

5.1.2e

Met vriendelijke
groet,

5.1.2e

5.1.2e

Renovatie
Binnenhof

T: 06 5.1.2e

E:

5.1.2e@rijksover
heid.nl

.....
.....
.....

Assistente:

5.1.2e

T: 06 5.1.2e

E:

5.1.2e@rijksve
rheid.nl

Dit bericht kan informatie
bevatten die niet voor u is
bestemd. Indien u niet de
geadresseerde bent of dit
bericht abusievelijk aan u is
toegezonden, wordt u
verzocht dat aan de
afzender te melden en het
bericht te verwijderen. De
Staat aanvaardt geen
aansprakelijkheid voor
schade, van welke aard
ook, die verband houdt met
risico's verbonden aan het
elektronisch verzenden van
berichten.

This message may contain

information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

From: "Griffier Tweede Kamer"
Sent: Fri, 27 Nov 2020 10:49:00 +0100
To: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Subject: RE: BBC-vergadering

Ja, ga ik aan beginnen

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: vrijdag 27 november 2020 10:48
Aan: Griffier Tweede Kamer <Griffier@tweedekamer.nl>
Onderwerp: Re: BBC-vergadering

Kun jij verg map maandag snel in orde maken. Ga ik dan zo doen.

Op 27 nov. 2020 om 10:44 heeft Griffier Tweede Kamer <Griffier@tweedekamer.nl> het volgende geschreven:

Staat in concepten

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: vrijdag 27 november 2020 10:23
Aan: Griffier Tweede Kamer <Griffier@tweedekamer.nl>
Onderwerp: Fwd: BBC-vergadering

Wil je deze in concepten zetten van mij aan 5.1.2e oec 5.1.2e? Stuk 5.1.2e aan mij ertussen uit. Bedoeling is dat ik mail 5.1.2e doorstuur naar 5.1.2e

Begin doorgestuurd bericht:

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Datum: 27 november 2020 om 10:10:44 CET
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: Doorst: BBC-vergadering

5.1.2e,

Ockje vraagt in de BBC-app of jij deze e-mail wil bespreken met 5.1.2e

Groet 5.1.2e

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Begin doorgestuurd bericht:

Van: 5.1.2e @rijksoverheid.nl>
Datum: 27 november 2020 om 09:16:22 CET
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Kopie: 5.1.2e @rijksoverheid.nl>
Onderwerp: BBC-vergadering

Beste 5.1.2e,

Gisteren spraken we kort over de geplande BBC-vergadering van aanstaande dinsdag. 5.1.2e en ik zullen er namens het RVB zijn.

Wij gaan er vanuit dat de kostenstrategie op de agenda staat. Die voorbereid en presentabel.

Zo niet, dan zijn we benieuwd wat dan de agenda kan zijn.

Vriendelijke groeten,

5.1.2e

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Projectdirecteur Renovatie Binnenhof

T: 06 5.1.2e

E: 5.1.2e @rijksoverheid.nl

.....

Assistente:

5.1.2e

T: 06 5.1.2e

E: 5.1.2e @rijksoverheid.nl

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

5.1.2e

Van: Griffier Tweede Kamer
Verzonden: woensdag 10 februari 2021 11:57
Aan: 5.1.2e
CC: 5.1.2e
Onderwerp: RE: Verslag gesprek renovatie en verhuizing Binnenhof 14 januari 2021
Bijlagen: RE: Verslag gesprek renovatie en verhuizing Binnenhof 14 januari 2021

Hier kan ik niets meer mee denk. Het document is al definitief gemaakt door ARK en 5.1.2e heeft het gisteren gebruikt voor haarzelf bij het interview met ADR. Het document is al gearchiveerd.

Julie kunnen misschien zelf checken of de wijzigingen zijn meegenomen in het uiteindelijke document (zie bijlage). Voordat ik het evt. aan 5.1.2e voorleg, hoor ik graag of 5.1.2e dat nog wenst. Anders doe ik er niets mee.

Gr., 5.1.2e

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: woensdag 10 februari 2021 11:47
Aan: Griffier Tweede Kamer <Griffier@tweedekamer.nl>
CC: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: FW: Verslag gesprek renovatie en verhuizing Binnenhof 14 januari 2021

Hallo 5.1.2e

In bijgevoegde scan nog opmerkingen van 5.1.2e die hij me net gaf. Ik zie dat het verzoek al van 25 jan. is, maar stuur ze toch aan je door.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA

T +(31)6-5.1.2e | E 5.1.2e@tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: woensdag 10 februari 2021 11:38
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: FW: Verslag gesprek renovatie en verhuizing Binnenhof 14 januari 2021

Van: Griffier Tweede Kamer <Griffier@tweedekamer.nl>
Verzonden: maandag 25 januari 2021 15:54
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>; 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: RE: Verslag gesprek renovatie en verhuizing Binnenhof 14 januari 2021

Ha 5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e zou het verslag graag in de loop van morgen met jullie opmerkingen retour hebben.

Tst. 5.1.2e

Verzonden: woensdag 20 januari 2021 18:04

cc:5.1.2e @tweedekamer.nl>

Dag 5.1.2e 5.1.2e

Sluiten jullie onderling kort wie er nu gaat wijzigen? Als jullie het om de beurt doen, is dat het makkelijkst (alles in 1 document).

Tst. 5.1.2e

Verzonden: woensdag 20 januari 2021 17:08

Onderwerp: FW: Verslag gesprek renovatie en verhuizing Binnenhof 14 januari 2021

Ha 5.1.2e 5.1.2e

Ter info: ik verwerk de opmerkingen van **5.1.2e** in het Word document met wijzigingen bijhouden en zal dit dan naar jullie doorsturen. Kunnen we het zo gezamenlijk oppakken.

Groet, 5.1.2e

Verzonden: woensdag 20 januari 2021 17:07

cc:5.1.2e @rekenkamer.nl>;5.1.2e

```
@tweedekamer.nl>;5.1.2e @tweedekamer.nl>
```

Onderwerp: RE: Verslag gesprek renovatie en verhuizing Binnenhof 14 januari 2021

Geachte mevrouw 5.1.2e

Hartelijk dank voor het concept verslag.

Wij zullen het concept afstemmen en er bij u op terugkomen. Door drukke werkzaamheden zal dit even op zich laten wachten.

Ik vertrouw erop u hiermee voor nu voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
namens 5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T + (31) 70-5.1.2e | M + (31) 6-5.1.2e

E 5.1.2e @tweedekamer.nl | I www.tweedekamer.nl

Van: 5.1.2e @rekenkamer.nl>

Verzonden: dinsdag 19 januari 2021 16:59

Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>; 5.1.2e @tweedekamer.nl>; 5.1.2e @tweedekamer.nl>

cc: 5.1.2e @rekenkamer.nl>; 5.1.2e @rekenkamer.nl>

Onderwerp: Verslag gesprek renovatie en verhuizing Binnenhof 14 januari 2021

Beste 5.1.2e, 5.1.2e en 5.1.2e,

Nogmaals dank voor het open gesprek dat wij vorige week met elkaar hadden over de renovatie en verhuizing Binnenhof.

Van dit gesprek hebben wij bijgevoegd concept verslag gemaakt.

Kunnen jullie aub kijken of jullie je in dit verslag kunnen vinden? Wijzigingen en aanvullingen zijn uiteraard mogelijk.

We ontvangen graag jullie reactie, alvast bedankt!

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

M (06) 5.1.2e

Algemene Rekenkamer

Lange Voorhout 8 | 2514 ED Den Haag

Postbus 20015 | 2500 EA Den Haag

www.rekenkamer.nl

Bezoekt u binnenkort de Algemene Rekenkamer of een andere locatie van de Rijksoverheid?

Dan dient u in het bezit te zijn van een geldige Rijkspas of een geldig identiteitsbewijs (paspoort, identiteitskaart, rijbewijs of vreemdelingendocument).

Indien u bij controle geen geldig identiteitsbewijs kunt tonen, wordt de toegang geweigerd.

Legitimatiebewijzen van andere organisaties worden niet geaccepteerd.

The contents of this e-mail and attachments are confidential. It is intended for the named recipient(s) only. If you have received this e-mail in error, please notify the system manager or the sender immediately and do not disclose the contents of this e-mail to anyone or make copies. This e-mail is from the Netherlands Court of Audit, Lange Voorhout 8, 2514 ED, The Hague, NETHERLANDS.

5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: donderdag 11 februari 2021 12:45
Aan: Griffier Tweede Kamer
Onderwerp: Fwd: Reactie aan Algemene Rekenkamer over Renovatie Binnenhof en tijdelijke huisvesting
Bijlagen: Concept Nota van Bevindingen VO 2020 Renovatie en verhuizing Binnenhof - Tweede Kamer.docx
Opvolgingsvlag: Opvolgen
Vlagstatus: Voltooid

Begin doorgestuurd bericht:

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Datum: 11 februari 2021 om 12:40:04 CET
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Kopie: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: Reactie aan Algemene Rekenkamer over Renovatie Binnenhof en tijdelijke huisvesting

Beste 5.1.2e

Onderstaand de tekst van de mail die wij willen versturen naar de Algemene Rekenkamer. De tekst is beoordeeld door 5.1.2e en 5.1.2e en afgestemd met 5.1.2e. Hij is akkoord. Intern heb ik het met 5.1.2e. Ook hij is akkoord. Als jij akkoord bent, dan verstuur ik de tekst, tenzij jij dit eerst nog wilt bespreken met de Voorzitter. Ik heb de conceptnota van bevindingen bijgevoegd.

5.2.1

[Redacted content]

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Stafdienst Financieel Economische Zaken

Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA

T +(31)70-318 5.1.2e | M (+31)6 5.1.2e | E 5.1.2e@tweedekamer.nl | I www.tweedekamer.nl

5.1.2e

Van: Griffier Tweede Kamer
Verzonden: donderdag 11 februari 2021 14:23
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: RE: Reactie aan Algemene Rekenkamer over Renovatie Binnenhof en tijdelijke huisvesting
Bijlagen: Scan_gemaakt_op_Xerox_MFP_door_tweedekamer 5.1.2e .pdf

Hi 5.1.2e

Zie paar puntjes op blz. 11 en 12. Dit stuk is gebaseerd op verslag gesprek met ARK maar wordt niet openbaar mag ik aannemen? Dat gesprek was vertrouwelijk.

Groet,
5.1.2e

Begin doorgestuurd bericht:

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Datum: 11 februari 2021 om 12:40:04 CET
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Kopie: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: Reactie aan Algemene Rekenkamer over Renovatie Binnenhof en tijdelijke huisvesting

Beste 5.1.2e

Onderstaand de tekst van de mail die wij willen versturen naar de Algemene Rekenkamer. De tekst is beoordeeld door 5.1.2e en 5.1.2e en afgestemd met 5.1.2e. Hij is akkoord. Intern heb ik het met 5.1.2e afgestemd. Ook hij is akkoord. Als jij akkoord bent, dan verstuur ik de tekst, tenzij jij dit eerst nog wilt bespreken met de Voorzitter. Ik heb de conceptnota van bevindingen bijgevoegd.

5.2.1

[Redacted content]

[Redacted content]

[Redacted content]

5.2.1

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Stafdienst Financieel Economische Zaken

Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA

T +(31)70-318 5.1.2e | M (+31)6 5.1.2e | E 5.1.2e@tweedekamer.nl | I www.tweedekamer.nl

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

OPLEGNOTITIE PRESIDIUM

Titel/onderwerp:

Advies van de Bouwbegeleidingscommissie over het Voorlopig Ontwerp voor de renovatie van de Tweede Kamer

Opgesteld door:

Bouwbegeleidingscommissie d.d. 19 maart 2021

1. Aard van de bespreking¹

Besluitvormend.

2. Beknopte samenvatting

Inleiding

Het Voorlopig Ontwerp (VO) voor de renovatie van de Tweede Kamer biedt een overzicht van de belangrijkste functionele en technische verbetervoorstellen voor de renovatie van de Tweede Kamer. Het Functioneel Voorlopig Ontwerp (FVO; vastgesteld door het Presidium op 23 juni 2020) is inmiddels verder doorontwikkeld op basis van de opmerkingen die de BBC en Presidium hebben gemaakt. Daarnaast is een Technisch Voorlopig Ontwerp (TVO) gemaakt. Hieronder vallen zaken als klimaat/comfort, brandveiligheid, en installaties. De functionele en technische verbetervoorstellen vormen samen het integrale VO. Dit ontwerp is nu klaar om door de gebruiker te worden beoordeeld. Dat is een belangrijke stap om te komen tot een eindontwerp (Definitief Ontwerp) voor de renovatie van de Tweede Kamer.

Toen het Presidium na advisering door de BBC het FVO heeft vastgesteld,² wachtten vier cruciale ingrepen nog op definitief akkoord van betrokken partijen, te weten:

- een nieuwe inpassing van Nieuwspoort;
- het realiseren van een oplossing voor de logistiek en de expeditie;
- het vinden/garanderen van een oplossing voor het ruimtevraagstuk van de Tweede Kamer (de BBC heeft bij het Presidium aangegeven bezorgd te zijn over het ruimtevraagstuk) en;
- de nieuwe publieksentree.

Voor de eerste twee ingrepen is inmiddels een oplossing binnen het VO gevonden. Wat betreft het ruimtevraagstuk wordt verwezen naar de hieronder genoemde randvoorwaarden. De vierde ingreep, de publieksentree, wordt als ontwerp losgekoppeld

¹

- ter besluitvorming (bespreken of hamerstuk)
- opiniërend
- informierend

² Het Presidium stemde op 30 juni 2020 in met het advies van de Bouwbegeleidingscommissie over het functioneel voorlopig ontwerp voor de renovatie, mits aan de volgende voorwaarden is voldaan: 1) er is een definitief akkoord over de nieuwe centrale publieksentree; 2) er is een oplossing gerealiseerd voor de logistiek ende expeditie; 3) er is een oplossing gevonden/gegarandeerd voor het ruimtevraagstuk van de Tweede Kamer.

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

en krijgt een apart ontwerptraject. Dit valt als zodanig dus niet onder het integrale VO.³ Wat de publieksentree betreft ligt op dit moment de vraag voor of de gebruiker zich kan vinden in de voorgestelde ontwerprichting (zie paragraaf 3).

Om het voorliggende VO te realiseren is een aantal randvoorwaarden vastgesteld:

- Het VO (inclusief de publieksentree) is financieel gedekt onder het voorbeslag dat, zoals in het Kamerdebat ook is gewisseld, de claims op de disclaimers veiligheid en duurzaamheid bij Voorjaarsnota worden gehonoreerd. Bovenstaande geldt voor alle duidelijkheid niet voor het verhogen van de zolder van Koloniën zoals die in het VO is opgenomen. Dit is aangemerkt als een scope-uitbreiding die indien nodig ook apart zal moeten worden behandeld. Deze afweging zal in het kader van het plan voor de lange termijn huisvesting gemaakt worden als onderdeel van de DO-fase;
- Wat de Centrale Energievoorziening (CEV) betreft is dit in zijn maximale ruimtelijke vorm in het VO opgenomen. Belangrijke randvoorwaarde hier betreft een aantal veiligheidsissues. Hiervoor is het belangrijk dat het Programma van Eisen Beveiliging voor de CEV wordt vastgesteld in de werkgroep veiligheid. Zodra deze werkgroep haar advies heeft gegeven zullen het RVB en de gebruikers dit gezamenlijk beoordelen op eventuele consequenties. In de laatste stuurgroep Binnenhof is de urgentie hieromtrent benoemd;
- Wat de dependances van de Tweede Kamer betreft is met het oog op de lange termijn huisvesting het uitgangspunt dat Bleijenburg/Depot en Logement ter beschikking van de Tweede Kamer staan. Het kan zijn dat zich een alternatief aandient dat nog beter aan alle gebruikerswensen van de Tweede Kamer kan voldoen. Dat is alsdan te bezien door de Tweede Kamer;
- Wat het kinderdagverblijf betreft is helder dat eendrachtig wordt gewerkt aan een oplossing binnen het Depot, tenzij zich een beter en/of goedkoper alternatief voordoet.

In deze notitie adviseert de BBC het Presidium over:

- 1) de 28 voorstellen tot doorontwikkeling van het FVO (vervat in Ontwerpboek I);
- 2) de 12 technische thema's van het TVO (vervat in Ontwerpboek II);
- 3) de ontwerprichting voor de Publieksentree (vervat in Ontwerpboek IV).

Alle ontwerpboeken zijn desgewenst in te zien bij het secretariaat van het Presidium.

1. Doorontwikkeling van het Functioneel Voorlopig Ontwerp (FVO)

Het FVO is op 28 punten doorontwikkeld. Hieronder worden 10 van de 28 punten beknopt weergegeven:

1. de Schepelhal wordt voorzien van een rustige lounge met een koffiepunt in de buurt. Aanvullende informele zitplekjes in de Statenpassage zelf worden nog onderzocht;
2. het balkon van het Ledenrestaurant blijft behouden door aanpassing van het beveiligingsconcept;

³ Het principe van de verdiepte scanhal, de locatie Hofplaats en de manier van binnenkomen in het Tweede Kamercomplex is wel onderdeel van het VO.

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

3. bij de huisentree (Plein 2) zijn de scanstraten aan het zicht onttrokken;
4. de inrichting van de grote commissiezaal in gebouwdeel H wordt gespiegeld, zodat Kamerleden niet met hun rug naar de Statenpassage zitten, maar daar juist op uitkijken;
5. de fitnessruimte die voorzien was in het souterrain van gebouwdeel A komt te vervallen, want de ruimte bleek te klein en de mogelijkheden voor toezicht te beperkt. In plaats daarvan komt er een stilteruimte en extra werkplekken. De BBC heeft een sterke wens tot behoud van de fitnessruimte, ter bevordering van een gezonde levensstijl. Met het oog op beveiliging adviseert de BBC een geschikte fitnessruimte elders binnen het Kamercomplex te zoeken, bijvoorbeeld in de dependances die met het hoofdcomplex zijn verbonden, zodat Kamerbewoners het complex niet hoeven te verlaten. Een aantal BBC-leden stelt tevens prijs op een ruimte voor rug- en nekmassage, zodat mensen met klachten behandeld kunnen worden;
6. er zijn conform het Programma van Eisen drie rust- en kolfkamers voorzien. Twee van de drie ruimtes zijn circa 8m², waarmee de ruimtes iets kleiner zijn dan de gevraagde 12m². De BBC vindt het geen bezwaar dat de ruimtes iets kleiner zijn, maar vindt het wel van belang dat de ruimtes goed bereikbaar zijn. De huidige situatie waarin men eerst naar de receptie moet lopen om de sleutel van de ruimte op te halen is onwenselijk;
7. voor de dakverdieping van gebouwdeel K wordt (in afstemming met de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed) meer lichtinval boven gecreëerd en meer kantoorruimte gemaakt. De oplossing moet nog nader onderzocht worden in het kader van het lange termijn huisvestingsplan (zie randvoorwaarden);
8. het ontwerptraject voor de parkeergarage loopt nog. 5.1.1b, 5.1.2h
[redacted]
[redacted] Er vindt ook nog overleg plaats met de gemeente en omgeving. Het is inmiddels wel duidelijk dat de in- en uitrijrichtingen hetzelfde blijven;
9. 5.1.1b, 5.1.2h
[redacted] wordt nog een afweging gemaakt i.v.m. veiligheid;
10. in de uitwerking van de historische evenementenzalen (Oude Zaal, Rooksalon, Koffiekamer, Schrijfkamer, Stadhouderskamer, Foyer) wordt uitgegaan van meerdere gebruiksscenario's, waaronder het gebruik van de Oude Zaal als volwaardige publiektoegankelijke commissiezaal.

Advies BBC over doorontwikkeling van het Functioneel Voorlopig Ontwerp

De BBC is akkoord met het doorontwikkelde FVO.

De BBC heeft een sterke wens tot behoud van de fitnessruimte.

De vertegenwoordiger van de PVV-fractie in de BBC is geen voorstander van een fitness- en stilteruimte.

2. Technisch Voorlopig Ontwerp (TVO)

Het TVO bestaat uit 12 technische thema's met bijbehorende proceseisen (wat nog nodig is om het voorstel verder te kunnen uitwerken). Hieronder worden de technische thema's beknopt weergegeven:

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

1. Centrale Energievoorziening (CEV)

5.1.1b, 5.1.2h

[Redacted text block]

2. Centrale ICT-voorziening – 5.1.1b, 5.1.2h

Hiermee worden voor alle gebruikers aan het Binnenhof voorzieningen voor glasvezelnetwerk, telecommunicatie en verbindingen ten behoeve van de beveiliging gerealiseerd. Voor elke Binnenhofgebruiker worden specifieke aansluitingen gemaakt. De BBC vindt het daarbij van belang dat de Kamer de ICT-voorziening en –dienstverlening in eigen beheer houdt en daarvoor niet afhankelijk is van derden, en benadrukt het belang van duidelijke afspraken met de andere Binnenhof-gebruikers over de mogelijk gedeelde ICT-installaties en -ruimtes zodat het bij eventuele calamiteiten duidelijk is hoe de verantwoordelijkheden zijn verdeeld of vastgelegd, aangezien het autonome organisaties betreft;

3. ICT infrastructuur (intern)

De BBC vindt dat het ICT-systeem vooral toekomstbestendig moet zijn en hecht eraan dat de dataveiligheid goed geborgd is;

4. Klimaat/comfort

Het klimaat wordt ten opzichte van de huidige situatie complexbreed sterk verbeterd (door koelplafonds en als het uit oogpunt van het behoud van monumentale waarden niet anders kan ventilatorconvectoren). De BBC is erg blij dat de Kamer er in dit opzicht op vooruit gaat en vindt het positief dat alle Kamerbewoners de temperatuur op hun werkkamers straks zelf kunnen bedienen. Dat dit niet kan bij de toevoer van verse lucht vindt zij minder belangrijk (dat wordt automatisch geregeld door CO₂-metingen in de ruimten);

5. Bedrijfszekerheid

De afzonderlijke gebouwen en bepaalde belangrijke ruimten (zoals de plenaire zaal en commissiezaalen) worden zo ontworpen dat renovaties hieraan zelfstandig plaats kunnen vinden terwijl de rest van het complex kan blijven functioneren. Dit principe wordt plug and play genoemd;

6. Brandveiligheid

5.1.1b, 5.1.2h

[Redacted text block]

[Redacted text block] en in aanvulling daarop worden organisatorische maatregelen voorgesteld om de kans op brand te verkleinen (o.a. alleen gecertificeerde elektrische apparaten gebruiken en niet roken op balkons). De BBC vindt het van belang dat de voorzieningen als stopcontacten (locaties en hoeveelheid) en pantry's (zaken als koffie, thee, eventueel magnetrons) goed zijn, om te voorkomen dat Kamerbewoners eigen apparaten meenemen;

7. Duurzaamheid

De BBC vraagt zich af wat precies wordt verstaan onder duurzaamheid, dit dient nader te worden gedefinieerd. In de volgende ontwerpfase (DO-fase) wordt de motie-Smeulders verder uitgewerkt. Dit kan mogelijk nog impact hebben op het ruimtegebruik, omdat een lager energieverbruik (bijvoorbeeld door hogere kwaliteit glas), ervoor kan zorgen dat minder grote installaties nodig zijn. Ook worden de financiële consequenties nog in beeld gebracht;

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

8. Schuif 2.0 - demarcatie Raad van State

Hierbij wordt de precieze scheiding tussen de Tweede Kamer en de Raad van State geregeld. Van belang is dat het technisch knelpunt op de zolder van gebouwdeel A wordt opgelost;

9. Beveiliging

De BBC benadrukt het belang van een gastvrij scansysteem;

10. Akoestiek

Gestreefd wordt naar nieuwbouweisen ten aanzien van akoestiek, en voor de monumentale gebouwen naar een zo hoog mogelijke waarde. De BBC vraagt aandacht voor geluiden die in de werkkamers te horen zijn (bijv. vanuit de Schephal en Statenpassage, en van buiten in geval van demonstraties);

11. Integrale toegankelijkheid

De BBC vraagt hierbij ook aandacht voor faciliteiten voor slechthorenden in de vergaderzalen;

12. Waterproblematiek in de kelders

Er worden ingrepen voorgesteld om de waterproblematiek in de kelders op te lossen, o.a. het dichten van het lek in de Hofvijver.

Advies BBC over het Technisch Voorlopig Ontwerp

De BBC kan zich goed vinden in de ingeslagen weg voor de 12 thema's uit het TVO en de bijbehorende proceseisen, met in achtneming van de bovenstaande aandachtspunten.

3. Nieuwe Publieksentree

Het Functioneel Voorlopig Ontwerp zoals in juni 2020 is vastgesteld, ging uit van een verdiept entreeplein op de Hofplaats. Architect Pi de Bruijn heeft zijn ontwerp voor de publieksentree genaamd 'Schelp' in overleg met betrokkenen (gemeente, Rijksvastgoedbedrijf, welstand, Kwaliteitsteam, beveiligingsdienst Tweede Kamer, Programmteam) en een landschapsarchitect verder uitgewerkt. Tevens zijn twee alternatieve varianten uitgewerkt: 'Spiegelvijver' en 'Entreetheater'.

De variant Schelp is op dit moment de voorkeursvariant van het Ontwerpteam en de gemeente. De gemeente ziet in de Schelp een mooie balans tussen stad (pleinfunctie Hofplaats, verkeer, groen) en staat (entree Tweede Kamer). Het voorstel is om de Schelp (samen met de gemeente) door te ontwikkelen. De gebruiker Tweede Kamer is gevraagd zich uit te spreken over de ontwerprichting.

De BBC vindt de Schelp een mooi ontwerp dat veel voordelen biedt ten opzichte van de andere varianten. Zo kunnen wachtende bezoekers er droog staan als het regent en blijft er mogelijk ruimte over voor expositie/voorlichting. Wel heeft de BBC bij dit ontwerp een aantal aandachtspunten:

- voor de publieksentree van het nationale parlement heeft de Schelp in de huidige tekeningen nog een bescheiden uitstraling. De BBC adviseert daarom om elementen van de variant Entreetheater toe te voegen aan het ontwerp;
- bij de Schelp bereik je de publieksentree via één route. Mede daardoor is de entree niet van alle kanten van de Hofplaats gelijk zichtbaar. De BBC vindt de zichtbaarheid van de entree belangrijk, zodat de bezoekers gelijk zien waar zich

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

de ingang van de Tweede Kamer bevindt. Bij de variant Entreetheater is dat wel het geval;

- de veiligheid en beheersbaarheid. De BBC vraagt aandacht voor mogelijke overlast van o.a. hangjongeren en zwerfafval.

Advies BBC over de denkrichting van de nieuwe publieksentree

De BBC is akkoord met het voorstel van het Ontwerpteam om de variant Schelp als voorkeursvariant aan te merken en verder door te ontwikkelen. De BBC adviseert bij de doorontwikkeling de sterke punten van de variant Entreetheater (iconografie, toegankelijkheid) mee te nemen en goed te letten op veiligheid en beheersbaarheid.

3. Formulering te nemen besluit *(indien van toepassing)*

Instemmen met het advies.

4. Status besluit ⁴

Vertrouwelijk.

- A. openbaar actief (actie Stafdienst Communicatie)
- B. openbaar passief (publicatie op besluitenlijst met evt. link naar achterliggend stuk)
- C. vertrouwelijk (in ieder geval besluiten m.b.t. personen en besluiten m.b.t. veiligheid)

5.1.2e

Van: Griffier Tweede Kamer
Verzonden: woensdag 5 mei 2021 11:51
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: FW: Concept verslag Stuurgroep Binnenhof
Bijlagen: Concept Verslag Stuurgroep Binnenhof 20210222 - opmerkingen TK.docx

Hi, hier maandag naar kijken of anders?

Buiten reikwijdte

Verzonden vanaf mijn Galaxy

----- Oorspronkelijk bericht -----

Van: "Brijder, Simon" <Simon.Brijder@minbzk.nl>
Datum: 04-05-21 22:55 (GMT+01:00)
Aan: Griffier Tweede Kamer <Griffier@tweedekamer.nl>
Onderwerp: RE: Concept verslag Stuurgroep Binnenhof

Beste 5.1.2e

Dank je wel nog!

Ik heb de band nageluisterd en kom tot de bijgevoegde verwerking van de opmerkingen.

Grt!

5.1.2e

Van: Griffier Tweede Kamer <Griffier@tweedekamer.nl>
Verzonden: donderdag 22 april 2021 11:35
Aan: 5.1.2e @minbzk.nl
Onderwerp: RE: Concept verslag Stuurgroep Binnenhof

Geachte heer 5.1.2e beste 5.1.2e

Hierbij namens de Tweede Kamer de opmerkingen op het verslag van 22 februari jl.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T +(31)70-5.1.2e | M +(31)6-5.1.2e

E 5.1.2e @tweedekamer.nl | I www.tweedekamer.nl

Van: 5.1.2e @minbzk.nl>

Verzonden: maandag 29 maart 2021 18:30

Aan: 5.1.2e @cbr.nl'; 5.1.2e @rijksoverheid.nl'; 5.1.2e
 <5.1.2e @rijksoverheid.nl>; 5.1.2e @minaz.nl'; 5.1.2e @raadvanstate.nl';

'griffier@eerstekamer.nl'; 'griffier@tweedekamer.nl'; 5.1.2e @minbzk.nl>;
5.1.2e @tweedekamer.nl'; 5.1.2e @tweedekamer.nl>; 5.1.2e
@eerstekamer.nl>; 'm.horstman@raadvanstate.nl' <m.horstman@raadvanstate.nl>; 5.1.2e
@raadvanstate.nl>; 5.1.2e @rijksoverheid.nl>; 5.1.2e @raadvanstate.nl'
5.1.2e @raadvanstate.nl>; 5.1.2e @eerstekamer.nl'; 5.1.2e
@nctv.minjenv.nl>; 'secretariaat.teamMT' <5.1.2i @nctv.minjenv.nl>;
'secretaris@raadvanstate.nl'; 5.1.2e @rijksoverheid.nl>; 5.1.2e @minaz.nl>;
5.1.2e @minaz.nl' 5.1.2e @minaz.nl>; 5.1.2e @tweedekamer.nl>

Onderwerp: Concept verslag Stuurgroep Binnenhof

Beste leden van de Stuurgroep Binnenhof,

Bijgevoegd ontvangt u het concept verslag van de Stuurgroep Binnenhof van 22 februari 2021.

Uw eventuele reactie ontvang ik graag uiterlijk 23 april 2021.

Hartelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Project Renovatie Binnenhof

5.1.2e

.....
Ministerie van BZK, Rijksvastgoedbedrijf

Onze missie is: Het RVB realiseert en beheert zijn vastgoedportefeuille voor zijn gebruikers en zet gebouwen en terreinen in voor de realisatie van economische en maatschappelijke meerwaarde op basis van beleidsdoelen.

<http://www.rijksvastgoedbedrijf.nl>

Turfmarkt 244 | 2522 DJ | Den Haag

Postbus 16169 | 2500 BD | Den Haag

.....
T 06-5.1.2e

E 5.1.2e @minbzk.nl

.....

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

From: 5.1.2e
Sent: Mon, 16 Nov 2020 07:36:36 +0100
To: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Subject: Concept verslag Stuurgroep Binnenhof 08102020 v1.0 (002)_Opm TK 5.1.2e
Attachments: Concept verslag Stuurgroep Binnenhof 08102020 v1.0 (002)_Opm TK 5.1.2e docx

Ha 5.1.2e,

5.1.2e en ik hebben naar het verslag van de stuurgroep gekeken en wijzigingen en opmerkingen aangebracht. Ben jij het hier mee eens?

Onze definitieve reactie moet morgen worden verstuurd naar het RVB.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T +(31)70-318 5.1.2e

E 5.1.2e @tweedekamer.nl | I www.tweedekamer.nl

T +(31)70-318 5.1.2e | E 5.1.2e @tweedekamer.nl | I www.tweedekamer.nl

5.1.2e

Van: Griffier Tweede Kamer
Verzonden: maandag 10 mei 2021 09:57
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: FW: Concept verslag Stuurgroep Binnenhof
Bijlagen: Concept Verslag Stuurgroep Binnenhof 20210222 - opmerkingen TK.docx

Ha 5.1.2e

Ik stuur dit op aangeven van 5.1.2e door naar jou om verder te bekijken en te reageren.

Groet,
 5.1.2e
 Tst. 5.1.2e

Van: 5.1.2e @minbzk.nl>
Verzonden: dinsdag 4 mei 2021 22:55
Aan: Griffier Tweede Kamer <Griffier@tweedekamer.nl>
Onderwerp: RE: Concept verslag Stuurgroep Binnenhof

Beste 5.1.2e
 Dank je wel nog!
 Ik heb de band nageluisterd en kom tot de bijgevoegde verwerking van de opmerkingen.
 Grt!
 5.1.2e

Van: Griffier Tweede Kamer <Griffier@tweedekamer.nl>
Verzonden: donderdag 22 april 2021 11:35
Aan: 5.1.2e @minbzk.nl>
Onderwerp: RE: Concept verslag Stuurgroep Binnenhof

Geachte heer 5.1.2e beste 5.1.2e

Hierbij namens de Tweede Kamer de opmerkingen op het verslag van 22 februari jl.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag
 T +(31)70-3185.1.2e | M +(31)6-5.1.2e
 E 5.1.2e @tweedekamer.nl | I www.tweedekamer.nl

Van: 5.1.2e @minbzk.nl>
Verzonden: maandag 29 maart 2021 18:30
Aan: 5.1.2e @cbr.nl'; 5.1.2e @rijksoverheid.nl'; 5.1.2e
 5.1.2e @rijksoverheid.nl'; 5.1.2e @minaz.nl'; 5.1.2e @raadvanstate.nl';
 'griffier@eerstekamer.nl'; 'griffier@tweedekamer.nl'; 5.1.2e @minbzk.nl';
 5.1.2e @tweedekamer.nl'; 5.1.2e @tweedekamer.nl'; 5.1.2e

5.1.2e @eerstekamer.nl>; 5.1.2e @raadvanstate.nl' 5.1.2e @raadvanstate.nl>; 5.1.2e @raadvanstate.nl>; 5.1.2e @rijksoverheid.nl>; 5.1.2e @raadvanstate.nl' 5.1.2e @raadvanstate.nl>; 5.1.2e @eerstekamer.nl'; 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>; 'secretariaat.teamMT' 5.1.2i @nctv.minjenv.nl>; 'secretaris@raadvanstate.nl'; 5.1.2e @rijksoverheid.nl>; 5.1.2e @minaz.nl>; 5.1.2e @minaz.nl>; 5.1.2e @tweedekamer.nl>

Onderwerp: Concept verslag Stuurgroep Binnenhof

Beste leden van de Stuurgroep Binnenhof,

Bijgevoegd ontvangt u het concept verslag van de Stuurgroep Binnenhof van 22 februari 2021.

Uw eventuele reactie ontvang ik graag uiterlijk 23 april 2021.

Hartelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e
Project Renovatie Binnenhof
5.1.2e

.....
Ministerie van BZK, Rijksvastgoedbedrijf

Onze missie is: Het RVB realiseert en beheert zijn vastgoedportefeuille voor zijn gebruikers en zet gebouwen en terreinen in voor de realisatie van economische en maatschappelijke meerwaarde op basis van beleidsdoelen.

<http://www.rijksvastgoedbedrijf.nl>

Turfmarkt 244 | 2522 DJ | Den Haag

Postbus 16169 | 2500 BD | Den Haag

.....
T 06-5.1.2e

E 5.1.2e @minbzk.nl
.....

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

OPLEGNOTITIE PRESIDIUM

Titel/onderwerp:

Advies van de Bouwbegeleidingscommissie over de ontwerprichting voor de publieksentree en buitenruimte

Opgesteld door:

Bouwbegeleidingscommissie d.d. 1 juli 2021

1. Aard van de bespreking¹

Besluitvormend

2. Beknopte samenvatting

Inleiding

De architectenbureaus *de Architecten Cie.* en *Karres en Brands* werken samen met de Tweede Kamer, het Rijksvastgoedbedrijf en de gemeente Den Haag aan het Voorlopig Ontwerp voor de nieuwe publieksentree van de Tweede Kamer (VO Publieksentree) en aan het Voorlopig Ontwerp voor de buitenruimte (VO Buitenruimte). De ontwerpen worden tussentijds voorgelegd aan de BBC en het Presidium, zodat de gebruiker kan aangeven of de ingeslagen weg de juiste is.

1. Ontwerprichting voor de publieksentree

Het Presidium en de BBC hebben in maart 2021 voor de eerste keer gesproken over het ontwerp voor de nieuwe publieksentree op de Hofplaats.² De BBC adviseerde om het ontwerp genaamd 'de Schelp' door te ontwikkelen en daarbij aandacht te hebben voor:

- herkenbaarheid;
- toegankelijkheid (o.a. duidelijk waar en hoe je naar binnen kunt);
- en veiligheid en beheersbaarheid (voorkomen/beheersbaar houden van overlast, vervuiling en sociale onveiligheid).

Het nieuwe ontwerp heeft een elliptische vorm (waar de Schelp rond was). Bezoekers lopen op een brede trap naar beneden en naar boven. Rondom de entree bevinden zich zitranden die ervoor zorgen dat het plein eromheen zelf ook een prettige plek is om te verblijven. Het geheel moet de bezoeker een welkom gevoel geven.

Het ontwerp van de liftschacht wordt nog nader uitgewerkt. Het is een belangrijk onderdeel van het ontwerp, omdat dit deel als enige boven het gezichtsveld uitkomt en ook moet gaan fungeren als herkenningspunt voor de entree van de Tweede Kamer in de stad. Verder staan er oude kastanjabomen: afhankelijk van de omvang van de verdiepte publieksentree zullen er drie tot vijf bomen moeten plaats maken voor de entree.

¹

- ter besluitvorming (bespreken of hamerstuk)
- opiniërend
- informierend

² BBC-vergaderingen van 4 en 9 maart 2021, Presidiumvergadering van 24 maart 2021.

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

De volgende onderzoeken en activiteiten zullen deze zomer nog verricht moeten worden om het VO Publieksentree af te kunnen ronden:

- een simulatie van de te verwachten bezoekersstromen om het minimaal aantal scanstraten en de exacte omvang van de verdiepte scanhal te bepalen;
- extra studies naar de bomen op de Hofplaats;
- het informeren en consulteren van omwonenden en andere belanghebbenden;
- voortzetting overleg met de gemeente, o.a. over de uitwerking van de trap en het ontwerp voor het plein.

De BBC is positief over het doorontwikkelde ontwerp voor de publieksentree. Het is mooi en overzichtelijk en voldoet aan de wens van een herkenbare, toegankelijke, en veilige/beheersbare entree. De BBC heeft de volgende opmerkingen:

- de BBC kan zich goed vinden in het voornemen van de architecten om de 16^e-eeuwse elementen op de Hofplaats (zoals Spuiport) te laten zien en ook om de Artikel 1-inscriptie van de Grondwetbank prominent terug te laten in het ontwerp;
- de BBC deelt de insteek van de ontwerpers om de Hofplaats te vergroenen en zo min mogelijk kastanjabomen te kappen;
- de BBC wijst erop dat de meest logische looproute richting entree (vanuit Lange Poten) nu niet logisch aansluit op het ontwerp. Het draaien van de richting van de ellipsvormige entree is geen optie, maar mogelijk kan er wel naar andere oplossingen worden gekeken om de looproute logischer te maken;
- de BBC is (nog) niet overtuigd van de functionaliteit (veiligheid) van het watelement in het midden van de entreetrap;
- de nog te ontwerpen liftschacht moet het zicht op het aangezicht van de plenaire zaal niet belemmeren. Het moet er ook bij passen. De BBC suggereert om gebruik te maken van glas (transparant) en/of natuurelementen.

Advies BBC over de ontwerprichting voor de publieksentree

De BBC adviseert het Presidium om akkoord te gaan met de ontwerprichting van de publieksentree en bij de uitwerking rekening te houden met bovenstaande punten.

3. Ontwerprichting voor de buitenruimte

Naast het ontwerp van de gebouwen en installaties aan het Binnenhof, ligt er ook een ontwerp voor de buitenruimten. De reden hiervoor is dat er na alle werkzaamheden op veel plekken opnieuw zal moeten worden bestraat, en dat niet alleen: (groene) buitenruimten kunnen bijdragen aan een prettige en gezonde werkomgeving. Nu er meer duidelijkheid is over de locatie van de publieksentree, de expeditie-locaties van de Tweede Kamer en de demarcatie met de Raad van State, krijgt het VO Buitenruimte steeds meer vorm.

Het VO Buitenruimte heeft betrekking op het Binnenhof als geheel. Delen van het ontwerp bevinden zich in of aansluitend aan het Tweede Kamercomplex, namelijk:

- het Binnenhofplein;
- doortrekken van de Hofgracht (daar waar deze grenst aan de gebouwen van de Tweede Kamer en het de toegang tot het Binnenhofplein betreft);
- de binnentuinen van gebouwdeel A;
- de tuinen van gebouwdeel N en de buitenruimten met expeditie-voorzieningen bij gebouwdeel Koloniën;

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

- de binnentuinen van gebouwdeel Justitie;
- de atria van gebouwdeel Hotel.

Alleen deze onderdelen van het ontwerp zijn aan de BBC gepresenteerd.

De uitgangspunten van architect Sylvia Karres zijn om de stedenbouwkundige structuur op en om het Binnenhof te verhelderen, de eigen identiteit van de verschillende buitenruimten te versterken (door beter aan te sluiten op de verschillen in functie, sfeer en geschiedenis) en het verbeteren van de gebruiks- en belevingswaarde van de buitenruimte. Ze wil dichtbij het historisch ontwerp blijven en de binnentuinen van de Tweede Kamer (waar mogelijk) toegankelijk maken en vergroenen. De grootste en duurste ingreep is het terugbrengen van de Hofgracht.

Voordat het VO Buitenruimte kan worden afgerond dienen het functioneel Programma van Eisen en de eisen ten aanzien van de beveiliging nog door de individuele gebruikers te worden vastgesteld.

De BBC is positief over het tussentijdse ontwerp voor de buitenruimte. Het ontwerp ziet er mooi uit; het is goed om het Binnenhof te vergroenen, de binnentuinen waar mogelijk toegankelijk te maken (vooral de grote tuin, tussen gebouwdeel N en C, waar het kunstwerk van de hond staat) en om historische elementen waar mogelijk terug te brengen. De BBC adviseert om in de verdere uitwerking rekening te houden met de uitgangspunten sober en doelmatig.

Advies BBC over de ontwerprichting voor de buitenruimte (de delen van het ontwerp die zich in of aansluitend aan het Tweede Kamercomplex bevinden)

De BBC adviseert het Presidium om akkoord te gaan met de ontwerprichting voor de buitenruimte en om bij de uitwerking rekening te houden met de uitgangspunten sober en doelmatig.

4. Formulering te nemen besluit

Instemmen met het advies.

5. Status besluit ³

Vertrouwelijk.

- A. openbaar actief (actie Stafdienst Communicatie)
- B. openbaar passief (publicatie op besluitenlijst met evt. link naar achterliggend stuk)
- C. vertrouwelijk (in ieder geval besluiten m.b.t. personen en besluiten m.b.t. veiligheid)

5.1.2e

Van: Griffier Tweede Kamer
Verzonden: woensdag 8 september 2021 13:42
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: FW: Beantwoording Kamervragen over de renovatie van het Binnenhof
Bijlagen: Beantwoording Kamervragen over de renovatie van het Binnenhof.docx

Ter info ook voor jou.

Gr., 5.1.2e

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: woensdag 8 september 2021 13:40
Aan: Bergkamp, V. <v.bergkamp@tweedekamer.nl>; Griffier Tweede Kamer <Griffier@tweedekamer.nl>; 5.1.2e 5.1.2e @tweedekamer.nl>; 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: Beantwoording Kamervragen over de renovatie van het Binnenhof

Ter info

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

OPLEGNOTITIE PRESIDIUM

Titel/onderwerp :

Toegankelijkheid publieksentree nav vraag Presidium

Opgesteld door :

5.1.2e , 5.1.2e

1. Aard van de bespreking ¹

Ter besluitvorming.

2. Beknopte samenvatting

Proces

Het Presidium heeft in juli 2021 het advies van de BBC ten aanzien van de ontwerprichting van de nieuwe publieksentree op de Hofplaats overgenomen, en daarbij een aanvullende vraag gesteld over de toegankelijkheid van de entree voor mensen met een beperking: kan er naast de lift ook bij de trap een toegankelijke route gemaakt worden voor mindervaliden?

Inhoud

De ontwerpers hebben de volgende mogelijkheden nogmaals onderzocht:

1. Mechanische oplossing: aanvullend op de lift een traplift
2. Een hellingbaan integreren in de trap
3. De lift integreren met de trap
4. Beperkte verschuiving van de positie en uitgang lift, waardoor zichtbaarheid en relatie tussen van lift en trap worden verbeterd.

Gegeven de ruimtelijke en functionele beperkingen van optie 1, 2 en 3 (zie presentatie), is de nadrukkelijke voorkeursoptie vanuit de ontwerpers optie 4. Deze optie is door de ontwerpers getoetst bij het bureau Ongehinderd dat alle ontwerpen beoordeeld ten aanzien van integrale toegankelijkheid. Zij kunnen zich vinden in de voorgestelde route en oplossing.

Vervolg

De komende maanden vinden er nog aanvullende studies plaats ten aanzien van de publieksentree, waaronder gesprekken met omwonenden, bomenorganisaties, een onderzoek onder bezoekers van de Tweede Kamer en een capaciteit/bezoekersstromenstudie van de scanhal. Het nu voorliggende ontwerp vormt daarvoor het uitgangspunt. De verwachting is dat het Voorlopig Ontwerp van de entree, gegeven deze aanvullende studies, begin 2021 gereed is.

1

- ter besluitvorming (bespreken of hamerstuk)
- opiniërend
- informierend

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

3. Financiële consequenties

Niet van toepassing.

4. Formulering te nemen besluit

Akkoord met de voorgestelde voorkeursoptie ten aanzien van de integrale toegankelijkheid van de entree, in lijn met de ontwerprichting waar positief over is geadviseerd.

5. Status besluit ²

Openbaar passief.

- A. openbaar actief (actie Stafdienst Communicatie)
- B. openbaar passief (publicatie op besluitenlijst met evt. link naar achterliggend stuk)
- C. vertrouwelijk (in ieder geval besluiten m.b.t. personen en besluiten m.b.t. veiligheid)

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

OPLEGNOTITIE PRESIDIUM

Titel/onderwerp :

Beantwoording vragen AFPvE Plenaire Zaal en Commissiezaalen

Opgesteld door :

5.1.2e , 5.1.2e

1. Aard van de bespreking ¹

Ter besluitvorming.

2. Beknopte samenvatting

Proces

Het afgelopen jaar is door middel van interviews, diverse workshops, overleggen met de Commissie voor de Werkwijze en de apart daarvoor aangestelde werkgroep vanuit de Commissie voor de Werkwijze input geleverd voor het Addendum Functioneel Programma van Eisen (AFPvE) Plenaire Zaal en Commissiezaalen. De Commissie voor de Werkwijze fungeert in deze net als de Bouwbegeleidingscommissie, een adviescommissie voor het Presidium. Het Presidium stelt Programma's van Eisen en ontwerpen vast, maar kan altijd aanvullende opmerkingen maken of proceseisen formuleren voor het vervolg. In het Presidium van 15 september 2021 zijn opmerkingen gemaakt en vragen gesteld naar aanleiding van het AFPvE versie 1.0.

In de bijgaande notitie worden de opmerkingen/vragen beantwoord die gesteld zijn tijdens de Presidiumvergadering d.d. 15 september 2021. Het aangepaste AFPvE (versie 1.2), is bijgevoegd met in rood de wijzigingen/toevoegingen (p7, 9 en 15). Dit betreft vooral het toevoegen van meer expliciete proceseisen bij aanvullende onderzoeken en het uitvoeren van meer pilots. De volgende proceseisen zijn toegevoegd dan wel meer expliciet gemaakt:

Plenaire zaal:

Proceseis pilots:

1. Aanpassingen interruptiemeubel van 4 naar 5 microfoons en mogelijk andere vorm/positie (met speciale aandacht voor de zichtlijnen van uit het rostrum/positie Voorzitter);
2. Aanpassingen spreekgestoelte/rostrum in verband met zichtlijnen richting het kabinet/de bewindspersonen;
3. Toevoegen dichte ruimte (van glas) op publieke tribune ten behoeve van uitleg in de zaal, zonder dat het stoort (in B67 al gerealiseerd, ervaringen meenemen in ontwerp Binnenhof). Tevens alternatieve (digitale) middelen voor uitleg testen;
4. Opties staan Voorzitter (verhogen/verlagen werkblad rostrum);
5. Tonen uitslagen stemmingen op een scherm in de zaal en/of ingebouwde schermplaten in tafelbladen.

1

- ter besluitvorming (bespreken of hamerstuk)
- opiniërend
- informierend

Tweede Kamer

DER STATEN - GENERAAL

Proceseis aanvullend onderzoek:

1. Wensen inrichting minister- en ambtenarenkamers inventariseren;
2. Nut- en noodzaak extra (glazen) afscheiding tussen zaal en publiek;
3. Meer flexibiliteit in verlichting en cameraposities;
4. Inzet nieuwe (AV)technieken om het debat terug te kunnen kijken.

Commissiezalén

Proceseis pilots:

1. Diverse opstellingen van de tafel en stoelen: half rond, hoefijzer en hoorzitting/duaal (opstelling Oude Zaal)
2. Positie Kamerleden ten opzichte van bewindspersoon
3. Opties voor staand vergaderen/spreken/interrupteren in navolging bevindingen pilot Troelstraal
4. Gebruik ingebouwde schermen in tafel

Proceseis aanvullend onderzoek:

1. Meer flexibiliteit in verlichting, cameraposities en de regie daarover door de kijker. Tevens beste kleur achterwand bepalen. Hierbij ook een regisseur betrekken.
2. Verhogingen publieke tribune (ervaring B67 daarin meenemen)

Vervolg

Het AFPvE is een werkdocument met uitgangspunten, wensen en eisen waar breed draagvlak voor moet zijn, maar het is geen vast gegeven. Bepaalde zaken dienen echter wel in een vroeg stadium bepaald te worden. Dit betreft op dit moment vooral de positie van bouwkundige wanden/kolommen en grote installatietechnische aanpassingen. Deze moeten medio oktober 2021 duidelijk zijn om geen vertraging op te lopen in de uitwerking en afronding van het Definitief Ontwerp (DO). Voor inrichtingselementen/meubilair/AV is meer tijd beschikbaar. Daar worden pilots voor uitgevoerd in B67 zoals hierboven aangegeven. Aanpassingen die een geheel nieuwe bouwkundige vorm van de zaal vereisen en daarmee ook (deels) de sloop van de zaal, zijn niet voorzien in de scope van het renovatieproject. Dat vergt ook een forse extra investering. Een (detail)planning van het vervolg van het ontwerpproces volgt nog vanuit het RVB zodat de 'go-no-go-momenten' waarop definitief besloten moet worden over zaken helder zijn voor alle betrokkenen. Dit kan worden toegelicht tijdens de vergadering.

Proces na vaststelling op hoofdlijnen:

- 1) Ontwikkeling/uitwerking van het ontwerp door de betrokken architecten.
- 2) Vervolg ontwerpdialogen en (technische)werkgroepen met een vertegenwoordiging van direct betrokkenen, zoals de griffie commissies, griffie plenair, diverse diensten, ambtelijk secretarissen, architecten, adviseurs en het RVB. Ook zal in deze fase e.e.a. worden afgestemd met de pers en ProDemos.
- 3) Waar nodig worden onderdelen van het ontwerp eerst in de praktijk getoetst, bijvoorbeeld door middel van proefopstellingen waar Kamerleden en ook andere gebruikers bij betrokken worden (zie proceseisen). Ook kan er gebruik worden gemaakt van bijvoorbeeld maquettes of Virtual Reality om e.e.a te beoordelen. De ervaringen van B67 zullen worden meegenomen;
- 4) Kwalitatieve bespreking ontwerpvoorstellen in de Strategische Werkgroep (TK, RVB en Pi de Bruijn als integraal adviseur) en het Directeurenoverleg (TK en RVB) ten aanzien van de planning en het budget;
- 5) Beoordeling van het ontwerp door de BBC;
- 6) Vaststellen van het ontwerp door het Presidium.

Indien tijdens de ontwerpfasé blijkt dat er aanpassingen gewenst zijn aan het AFPvE, zal dat wederom eerst aan de Commissie voor de Werkwijze ter advisering en daarna het Presidium ter vaststelling worden voorgelegd.

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

Een (detail)planning van het vervolg van het ontwerpproces volgt nog vanuit het RVB in samenspraak met het programmabureau Tweede Kamer zodat de 'go-no-go-momenten' waarop definitief besloten moet worden over zaken helder zijn voor alle betrokkenen.

3. Financiële consequenties

Niet van toepassing.

4. Formulering te nemen besluit

In te stemmen met het voorgestelde proces, de toegevoegde proceseisen in het AFPvE (zie AFPvE, versie 1.2, met in rood de toevoegingen op pagina 7, 9 en 15) en de antwoorden op de vragen zoals gesteld tijdens het Presidium van 15 september (zie notitie).

5. Status besluit ²

Openbaar passief.

- A. openbaar actief (actie Stafdienst Communicatie)
- B. openbaar passief (publicatie op besluitenlijst met evt. link naar achterliggend stuk)
- C. vertrouwelijk (in ieder geval besluiten m.b.t. personen en besluiten m.b.t. veiligheid)

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

Notitie Addendum Functioneel Programma van Eisen

Detail PvE plenaire zaal en commissie-zalen

Versie 2.0

M +3165.1.2e

E 5.1.2e @tweedekamer.nl

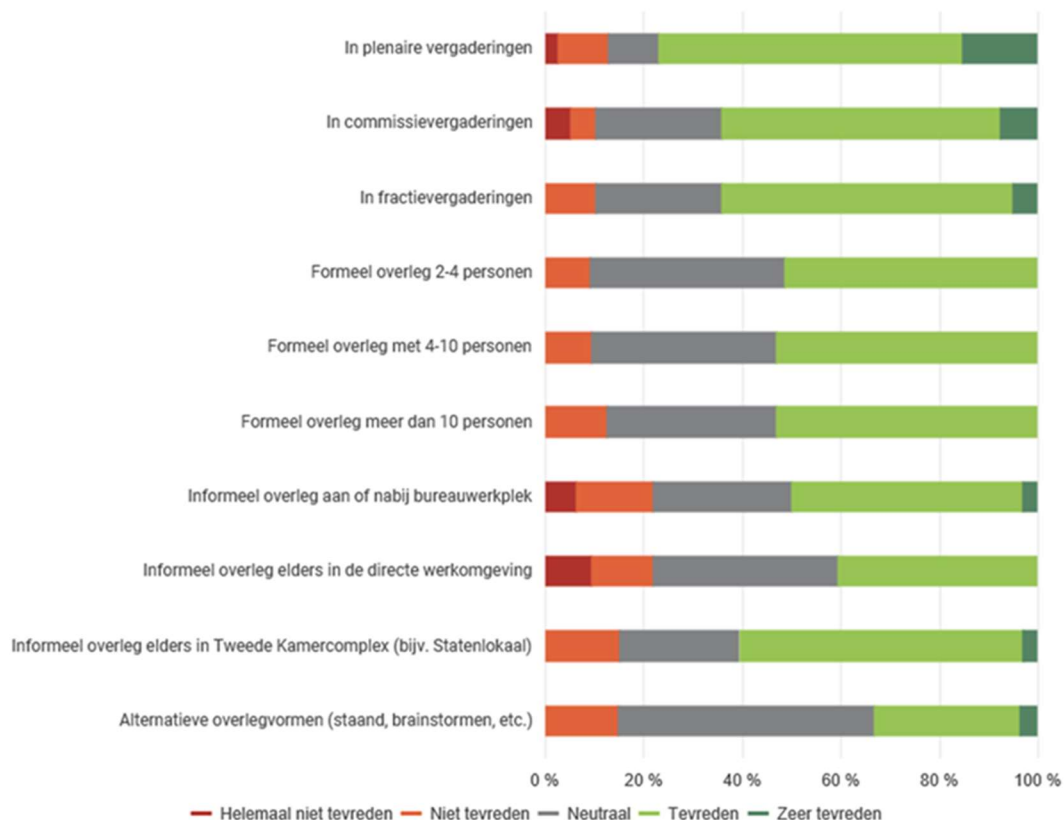
1 Inleiding

De Tweede Kamer hecht aan een sobere en doelmatige renovatie waarbij tekortkomingen worden verholpen, noodzakelijke aanpassingen worden gerealiseerd en onnodige ingrepen worden vermeden. Dit addendum bij het Functioneel Programma van Eisen en wensen renovatie Tweede Kamer (FPvE), vastgesteld door het Presidium op 20 februari 2019, beschrijft de wensen ten aanzien van de aanpassingen aan de plenaire zaal en de commissie-zalen ten behoeve van de definitief/detail ontwerpfase (DO), dat volgt na vaststelling van het VO. Het betreft aanpassingen/optimalisaties die met name gericht zijn op de inrichting en de (AV) techniek in de zalen en niet op grote bouwkundige ingrepen. Het idee is dat deze optimalisaties nu efficiënt meegenomen kunnen worden, omdat de installaties toch moeten worden vervangen en de zalen na dertig jaar intensief gebruik toe zijn aan groot onderhoud.

Van belang is te vermelden dat het percentage Kamerleden dat tevreden is over de vergaderfaciliteiten (plenaire zaal en commissie-zalen) in gebouwdeel N over het algemeen hoog is. Uit het werkplekonderzoek van februari 2020 blijkt dat bijna 80% van de Kamerleden tevreden is over het functioneren van de plenaire zaal bij het ondersteunen van hun werkzaamheden. Wat betreft de commissie-zalen is het percentage Kamerleden dat tevreden is wel een stuk lager, ruim 60%. Slecht een klein percentage is ontevreden over deze voorzieningen (circa 10%).

Tijdens de vergadering van de Commissie van de Werkwijze op 3 november is door meerdere leden aangegeven het karakter van de plenaire zaal zoveel mogelijk te willen behouden met het oog op de herkenbaarheid en dat het meer om marginale wijzigingen zou moeten gaan. Ook is het belang benadrukt om binnen het budget te blijven die voor deze aanpassingen is/wordt gereserveerd. De aanpassingen komen ten laste van het projectbudget Renovatie Binnenhof indien deze aard- en nagelvast zijn.

Hoe tevreden bent u over de mate waarin de genoemde typen vergaderingen of overleg in uw huidige werkomgeving worden ondersteund?

Figuur 1: uitkomst werplekonderzoek februari 2020, tevredenheid Kamerleden vergaderfaciliteiten

1.1 Het proces en het vervolg

In dit concept addendum zijn de ideeën meegenomen die gedeeld zijn tijdens de vergadering van de Commissie voor de Werkwijze van 3 november 2020, gespreken met ambtelijke diensten die plaats hebben gevonden in november 2020 (zie voor een overzicht van deze gesprekken bijlage 1), twee werkgroepen Primair Proces met ambtelijke diensten, een bijeenkomst met een werkgroep uit het midden van de Commissie voor de Werkwijze op 14 juni 2021 en op verzoek van de werkgroep een informeel verificatiegesprek met het lid Van der Staaij (als voorzitter van de werkgroep Herziening Reglement van Orde) op 17 juni 2021.

In onderstaande tabel staan de verschillende versies van dit document beschreven.

Versie nr	Datum	Toelichting	Door wie
0.4	10-12-2020	Concept versie, samengesteld op basis van input vanuit de Commissie voor de Werkwijze (03-11-2020) diverse gesprekken met belanghebbenden (zie bijlage 1) en gedeeld met de Voorzitter en de Griffier	5.1.2e
0.5	05-05-2021	Concept versie, aangepast op basis van aanvullende opmerkingen/vragen vanuit de Facilitaire Dienst (04-02-2021) en de Griffie Commissies (11-02-2021)	5.1.2e
0.6	18-06-2021	Concept versie, aangepast naar aanleiding van ambtelijke werkgroepen Primair Proces (juni 2021), een werkgroep uit het midden van de Commissie voor de Werkwijze (14 juni 2021) en een verificatiegesprek met het lid Van der Staaij (17 juni 2021).	5.1.2e
0.7	21-06-2021	Diverse redactionele aanpassingen	5.1.2e
0.8	24-06-2021	Laatste review door de leden van de werkgroep uit het midden van de Commissie voor de Werkwijze	5.1.2e
1.0	02-09-2021	Definitieve versie voorgelegd aan Presidium	5.1.2e
1.1	19-09-2021	Toevoegingen n.a.v. Presidium van 15/9/2021	5.1.2e
1.2	20-09-2021	Tekstuele aanpassingen n.a.v. review	5.1.2e
2.0	29-09-2021	Definitieve versie voorgelegd aan Presidium	5.1.2e

Na vaststelling van dit addendum in het Presidium volgt het ontwerp van de zalen de gebruikelijke route:

- 1) Ontwikkeling/uitwerking van het ontwerp door de betrokken architecten.
- 2) Ontwerpdialogen en (technische)werkgroepen met een vertegenwoordiging van direct betrokkenen, zoals de griffie commissies, griffie plenair, diverse diensten, ambtelijk secretarissen, architecten, adviseurs en het RVB. Ook zal in deze fase e.e.a. worden afgestemd met de pers en ProDemos. De ervaringen van B67 zullen worden meegenomen. Waar nodig worden onderdelen van het ontwerp eerst in de praktijk getoetst, bijvoorbeeld door middel van proefopstellingen waar Kamerleden en andere gebruikers bij betrokken worden;
- 3) Bespreking ontwerp in de Strategische Werkgroep en het Directeurenoverleg (TK en RVB samen) ten aanzien van haalbaarheid (tijd, budget en uitvoerbaarheid);
- 4) Beoordeling van het ontwerp door de BBC;
- 5) Vaststellen van het ontwerp door het Presidium.

Indien tijdens de ontwerpfase blijkt dat er aanpassingen gewenst zijn aan dit addendum, zal dat wederom eerst aan de Commissie voor de Werkwijze ter advisering worden voorgelegd.

Hetgeen beschreven staat in bijlage 2 (delen uit het Functioneel Programma van eisen en wensen renovatie Tweede Kamer ten aanzien van de plenaire zaal en commissiezalen) is ter informatie toegevoegd. Dat deel is reeds vastgesteld. Mochten daarin toch wijzigingen noodzakelijk blijken, dan kunnen die worden meegenomen in dit addendum.

Ten behoeve van de eisen en wensen aan de Audiovisuele techniek zal er nog een apart Technisch Programma van Eisen geschreven worden, waarin onderdelen uit dit addendum zullen worden meegenomen voor een nadere technische uitwerking.

2 Plenaire zaal

De voorgestelde verbeterpunten voor de plenaire zaal zijn:

2.1 Inrichting

- Vak K is te hoog gepositioneerd ten opzichte van de Kamerleden. Let hierbij ook op de zichtlijnen vanaf het DVR meubel, met name ten aanzien van het interruptiemeubel. Indien nodig het DVR meubel op een lichte verhoging plaatsen;
- Een of twee extra interruptiemicrofoons zou wenselijk zijn (5 of 6). Onderzoek daarbij ook of het mogelijk is het interruptiemeubel en de camera's zo te plaatsen dat zitplekken van Kamerleden achter het meubel van links naar rechts meer evenredig in beeld komen. Let daarbij op spreek- en zichtlijnen richting het spreekgestoelte en Vak K. Onderzoek ook of het mogelijk is de hoogte van de interruptiemicrofoon in te stellen, zonder de robuustheid van de techniek nadelig te beïnvloeden.
- Meer contrast op de traptreden, zodat hoogteverschillen beter kunnen worden onderscheiden, ook op de publieke tribune;
- Betere voorzieningen voor mensen met een beperking, bijvoorbeeld met rolstoel. Voorbeeld: de doorloop achter vak K is nu vrij smal. Bij een spreker in een rolstoel zou het spreekgestoelte lager moeten kunnen dan nu het geval is, zonder gevaar op beknelling. Let ook op voldoende beenruimte voor lange mensen en stoelen met ruimte voor mensen met een grote(re) omvang;
- Een optimale akoestiek in de zaal is belangrijk, met name bij de stemmingen kan dit verbeterd worden. Denk hierbij bijvoorbeeld ook aan individueel instelbare geluidsversterkers (boxjes) op het rostrum;
- Op de tribune voldoende ruimte voor fotografen. Nu gebeurt dat vanwege de coronamaatregelen. In principe mogen fotografen niet op de tribune fotograferen;
- Gereserveerde plekken voor journalisten op de tribune;
- Er is in de huidige situatie in het midden van de zaal veel ruimte voor fotografen en het beeld voor het publiek is rustiger (door het verplaatsen van DVR);
- Ruimte in en om de zaal is belangrijk, zodat vanuit verschillende invalshoeken beeld gemaakt kan worden zonder dat het primaire proces er hinder van ondervindt. Dit geldt ook voor de vloer van de plenaire zaal. Journalisten in de zaal zonder dat Voorzitter, Griffier en Kamerleden hinder ondervinden;
- DVR is tevreden met de huidige (nieuwe) positie in de zaal en hoopt dat dat zo blijft in toekomst;
- De patatbalie is met de hoeveelheid journalisten best een krappe plek (ook in niet coronatijd). Graag ervoor zorgen dat dit in ieder geval niet minder wordt in het nieuwe ontwerp. Het is ook een donkere en daarmee mindere representatieve ruimte die vaak op TV is en daarmee beeldbepalend. Graag zouden we willen dat

de ruimte rond de lobby ruimtelijker oogt, lichter wordt en een goede Tweede Kamer signatuur krijgt;

- Mogelijkheid onderzoeken voor de voorzitter om tijdens een activiteit die staand moet worden verricht, bijvoorbeeld bij een beëdiging, het werkblad op het rostrum te verhogen. Omhoog en omlaag bewegen van het werkblad moet vanwege het hoogteverschil snel en geluidloos gaan i.v.m. aanwezigheid van microfoons: geluid gaat versterkt worden;
- Aandacht voor ergonomisch verantwoord meubilair in de hele zaal. De bankjes van bodes zijn bijvoorbeeld niet in hoogte verstelbaar, terwijl dat wel wenselijk is;
- Onderzoeken of het mogelijk is om groepen bezoekers ook uitleg te geven tijdens een debat, bijvoorbeeld via een app op een mobiele telefoon of door het uitdelen van koptelefoons waarmee een uitleg te volgen is (zoals in musea);
- Plenaire zaal niet als losstaande zaal beschouwen, maar in combinatie met meekijk- en luisterfaciliteiten voor ondersteunende ambtenaren van bewindspersonen. Daarnaast ook behoud van de ministerkamer in nabijheid en 'hangplek' voor de pers.
- Onderzoek de wensen voor de minister- en ambtenarenkamer. Het zouden bijvoorbeeld twee volwaardige vergaderzalen kunnen worden voor respectievelijk twee elkaar opvolgende 'ploegen', waarbij afstemming met en directe ondersteuning van de bewindspersoon centraal staat. Verdere inhoudelijke ondersteuning door ambtenaren zou meer op afstand/hybride kunnen plaatsvinden, zoals dat nu tijdens de coronacrisis ook al gebeurt. Bezie dit punt integraal, gelet op de huidige situatie van beperkte zalencapaciteit voor departementale ondersteuning tijdens plenaire en commissiedebatten. Nader onderzoek hiernaar is wenselijk. Hier zijn al meerdere contacten over geweest met de betreffende ministeries.
- 5.1.1b, 5.1.2h
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
- Let bij aanpassingen aan de verbinding tussen N en gebouwdeel Hotel (het trapje waar bewindspersonen naar beneden komen) op mogelijke verstoring van camerabeelden (bijvoorbeeld geen uitgang van een toilet op de achtergrond). Zorg er ook voor dat de trap breed genoeg is voor gelijktijdige neergaande en opgaande bewegingen.

2.2 Techniek/Audio Visueel

- Camerabeeld is niet altijd optimaal, positie van de camera's is aandachtspunt. Kamerleden worden soms zo gefilmd dat het niet altijd voordelig is op beeld.
- De huidige verlichting is fel en dat doet koud aan, mensen worden soms erg flets in beeld gebracht;

- Verlichting vervangen door energiezuinige lampen. Huidige gasontladingslampen hebben een lange afkoeltijd (10 minuten) voordat ze weer opgestart kunnen worden;
- Onderzoeken of de verlichting meer flexibel ingezet kan worden, nu er voor nieuwe camera's minder licht nodig is om beelden van een hoge kwaliteit te maken. Dit kan de sfeer en de kwaliteit van het debat in de zaal mogelijk ten goede komen, met name bij debatten met minder Kamerleden in de zaal;
- Meer flexibiliteit in cameraposities. Mogelijkheid onderzoeken om meer dynamische beelden te kunnen maken, bv door een camera op railsysteem, waardoor debatten meer levendig in beeld gebracht kunnen worden. Let wel op dat dit geen geluidsoverlast veroorzaakt of voor afleiding zorgt in de zaal;
- Onderzoeken of de inzet van nieuwe AV/digitale technieken het terugkijken van debatten nog interactiever kan maken, door bijvoorbeeld zelf een camerastand te kunnen kiezen;
- Technische maatregelen om sneller te kunnen escaleren door de Voorzitter en de bodes (noodknop) net zoals in de commissiezalen;
- Meerdere oplaadpunten voor mobiele en vaste apparatuur op het rostrum;
- Oplaadpunten voor de pers op de publieke tribune (draadloos?);
- Aandacht voor de luchtvochtigheid in de zaal (voorkomen van droge ogen).
- Inbouwen van (automatische) redundantie van de microfoons zodat in veel gevallen het vergaderproces door kan blijven gaan bij een technische storing.

Proceseis pilots:

1. Aanpassingen interruptiemeubel van 4 naar 5 microfoons en mogelijk andere vorm/positie (ook vanuit zichtlijnen rostrum/positie Voorzitter);
2. Aanpassingen spreekgestoelte/rostrum in verband met zichtlijnen richting het kabinet/de bewindspersonen;
3. Toevoegen dichte ruimte (van glas) op publieke tribune ten behoeve van uitleg in de zaal, zonder dat het stoort (in B67 al gerealiseerd, ervaringen meenemen in ontwerp Binnenhof). Tevens alternatieve (digitale) middelen testen;
4. Opties staan Voorzitter (verhogen/verlagen werkblad rostrum)
5. Tonen uitslagen stemmingen op een scherm in de zaal en/of ingebouwde schermpjes in tafelbladen.

Proceseis aanvullend onderzoek:

1. Wensen minister- en ambtenarenkamers;
2. 5.1.1b, 5.1.2h
3. Meer flexibiliteit in verlichting en cameraposities;
4. Inzet nieuwe (AV)technieken om het debat terug te kunnen kijken.

3 Commissiezalen

3.1 Functioneel Voorontwerp

In het in juni 2020 vastgestelde Functioneel Voorontwerp is één grote commissiezaal extra opgenomen in gebouwdeel Hotel, te benaderen via de Statenpassage. Ook is het gebruik van de Oude Zaal als commissiezaal verder uitgewerkt. De twee extra zalen zijn beide wensen van de Tweede Kamer in het Functioneel PvE. Op de plek van het huidige Statenlokaal worden twee ruimten teruggebracht die er voorheen ook zaten. Deze ruimten kunnen flexibel ingezet worden: o.a. als commissiezaal, als extra meeluisterzalen of evenementenzalen, waarbij ook de benodigde AV voorzieningen aanwezig dienen te zijn (o.a. regie op basis van robotics). Met deze ingrepen wordt de vergadercapaciteit van de Tweede Kamer uitgebreid en daarmee ook meer toekomst vast.

3.2 Verbeterpunten commissiezalen

De voorgestelde verbeterpunten voor de commissiezalen zijn:

3.2.1 Inrichting

- Betere uitstraling van de commissiezalen (statiger maken), met duidelijke verwijzing naar de Tweede Kamer, bijvoorbeeld door het gebruik van het logo, een aanpassing in de kleur van de achterwand en ander meer herkenbaar meubilair in de stijl van de plenaire zaal. Voorkom hierbij reflectie van ramen en andere glimmende oppervlakten vanwege verstoring camerabeeld. In dit kader staat de werkgroep van de Commissie voor de Werkwijze positief tegenover het eventueel een kwartslag draaien van de commissiezalen. Dit zal nader functioneel onderzocht worden, o.a. in relatie tot de in- en uitgaande stromen publiek, Kamerbewoners en bezoekers en de zichtlijnen vanuit de Statenpassage;
- Positie Kamerleden ten opzichte van de ministers en staatssecretarissen verbeteren, vaak minder plekken nodig aan de kant van de regering en meer voor Kamerleden. Voorkomen dat een Kamerlid tijdens notaoverleggen pal naast een bewindspersoon zit. Wel behoud van logische plek van de commissievoorzitter en griffier, bij voorkeur in het midden;
- Als lamellen en deuren niet dicht/afgeplakt zijn is het beeld erg flets;
- Bij een wijder beeld zijn de achterhoofden van de pers constant in beeld. Kan dit voorkomen worden door andere cameraposities?;
- Pers vooraan op tribune en perstafels behouden. Wel aandacht voor momenten dat er meerdere cameraploegen aanwezig zijn, zij mogen het zicht van het publiek niet

belemmeren. Onderzoek met communicatie en de pers wat daarvoor de mogelijkheden zijn. In B67 kan daarmee geëxperimenteerd worden;

- Gangpaden zoveel mogelijk vrijhouden zodat pers foto's kan maken;
- DVR bureaus in commissiezalen moeten in hoogte verstelbaar zijn met ruimte voor 2 beeldschermen. Misschien is het een optie om van de bureaus een hoek te maken in combinatie met het bodestation;
- Meer ruimte achter DVR (iets meer afstand tot de eerste rij publiek);
- Zit/sta mogelijkheden zijn na het experiment in de Troelstra zaal niet wenselijk geacht om de volgende redenen:
 - Het opstaan en naar de kathedder lopen kost tijd;
 - Soms gaan Kamerleden ook met elkaar in debat, het is dan ongemakkelijk als het ene Kamerlid zit en de ander staat;
 - De 2 minuten spreektijd zijn te kort om gezondheidswinst op te leveren. De rest van de vergadering zitten Kamerleden weer;
 - De bewindspersoon staat relatief te lang (is ook niet gezond);
 - Het is lastiger om ongemerkt van schoenen te wisselen;
 - De bewindspersoon heeft minder goed contact met ambtenaren die zitten;
 - Katheder moet breed genoeg zijn voor alle stukken van de bewindspersoon

De gehele tafel als statafel met hoge stoelen, waarbij er geen verschil is tussen iemand die zit of staat is ook geen optie in verband met de vereiste integrale toegankelijkheid. Tijdens de ontwerpfase zal alsnog gekeken worden naar alternatieve mogelijkheden tot staan tijdens de vergadering. Deze zullen door middel van pilots in B67 getest kunnen worden.

Het herziene Reglement van Orde (RvO) is op 31 maart 2021 in werking getreden. Behalve concrete reglementswijzigingen heeft de werkgroep die de reglementsherziening heeft voorbereid (de werkgroep-Van der Staij) ook een aantal aanbevelingen gedaan. Die aanbevelingen zijn door de Tweede Kamer door het aannemen van een motie overgenomen. Een van de aanbevelingen gaat over versterking van de herkenbaarheid van het debat door meer variatie in de inrichting van commissiezalen. In het rapport van de werkgroep (Kamerstuk [35 322, nr. 3, blz. 15](#)) wordt deze aanbeveling als volgt toegelicht:

Om herkenbaarheid van commissiedebatten te verhogen beveelt de werkgroep aan om de inrichting van (een of meerdere) commissiezalen aan te passen, waarbij meer wordt aangesloten bij een inrichting die recht doet aan de status van het debat. Zo kan een rondetafelgesprek bijvoorbeeld worden gevoerd aan een, ook in fysieke vorm, ronde tafel, terwijl voor een commissiedebat een meer dualistische opstelling geschikter kan zijn. De werkgroep doet daarom de aanbeveling om herkenbaarheid van het type debat te faciliteren door een of meerdere commissiezalen veel nadrukkelijker in te richten, passend bij het soort vergadering, bijvoorbeeld in de opstelling bij een debat, rondetafelgesprek of hoorzitting.

- Naar aanleiding van de aanbevelingen van de werkgroep Herziening Reglement van Orde is met de werkgroep van de commissie voor de Werkwijze besproken hoe de inrichting van de commissiezalen meer tegemoet kan komen aan het karakter van de verschillende type commissieactiviteiten.
- De meer duale opstelling in de Troelstraal als mogelijke standaard opstelling voor alle zalen is in de praktijk geen succes gebleken:
 - Het is niet dualistisch genoeg om tot een daadwerkelijke verlevendiging van het debat te komen. Een deel van de Kamerleden zit nog steeds aan de kant van de bewindspersoon, er is slechts sprake van het 'opknippen van dezelfde tafelopstelling';
 - Voor bepaalde vergaderingen is juist een minder duale opstelling gewenst (zoals bij rondetafelgesprekken);
 - In de praktijk wordt deze zaal het minst geboekt, omdat het als onprettig of niet passend wordt ervaren.
- Het voorstel is om één grote commissiezaal op de 2e verdieping in te richten met een meer ronde opstelling, zonder dat Kamerleden met hun rug naar het publiek hoeven te zitten (rond aflopend hoefijzer). Deze zaal zou in de praktijk bij voorkeur voor rondetafelgesprekken gebruikt kunnen worden.
- Daarnaast zal de Oude Zaal voorzien worden van een echte duale opstelling en zal qua inrichting meer recht worden gedaan aan de geschiedenis van de zaal (zie ook de hieronder in het kader vermelde motie van het lid Bisschop, Kamerstuk [34 293](#)).

nr. 92). Gelet op het karakter van deze zaal is het idee dat deze zaal met name voor de 'zwaardere' commissieactiviteiten ingezet kan worden zoals een wetgevingsoverleg, notaoverleg, bepaalde commissiedebatten en hoorzittingen (aangepaste opstelling). Op deze manier kan de beleving meer aansluiten bij de waarde van het debat en het gesprek dat daar plaatsvindt. Dit dient wel een demontabele/flexibele opstelling te zijn, zodat de zaal tevens voor evenementen gebruikt kan worden.

Gewijzigde motie van het lid Bisschop (Kamerstuk 34 293, nr. 92):

De Kamer,
gehoord de beraadslaging,
constaterende, dat de renovatie van het gebouwencomplex van de Tweede Kamer met ten minste één jaar is uitgesteld,
overwegende , dat die verbouwing en renovatie óók betrekking heeft op de zaal waar de Tweede Kamer van 1815 tot 1992 heeft vergaderd,
overwegende dat die zaal van grote historische en staatkundige betekenis is, omdat die zaal bijna 200 jaar lang het decor was van generaties politici die de Nederlandse parlementaire democratie hebben opgebouwd,
spreekt uit dat bij de renovatie, binnen het reeds vastgestelde budget recht moet worden gedaan aan die belangrijke geschiedenis, door de zaal in de oorspronkelijke stijl in te richten, waardoor het staatkundige verleden weer zichtbaar wordt, zodat ook toekomstige generaties zich een beeld kunnen vormen van de Nederlandse parlementaire geschiedenis,
spreekt uit dat onderzocht moet worden of, binnen het reeds vastgestelde budget, de voorgenoemde zaal in de toekomst als commissievergaderzaal gebruikt kan worden ,
en gaat over tot de orde van de dag.

VAO Renovatie Binnenhof 2019:

"De heer Bisschop (SGP):

De reikwijdte van deze motie beoogt te zijn: respect voor de historische en staatkundige context van die zaal en de zaal ook weer functioneel maken. Het betekent dus dat die ruimte een stuk parlementaire geschiedenis moet gaan vertellen. Hoe dat gebeurt, is aan de architect die daar een goed plan voor moet maken. Dat de Kamer zich daarover uitspreekt, daar kan ik me van alles bij voorstellen."

- Houd rekening met het aantal zitplekken aan de tafels in verband met de groei van het aantal fracties. Onderzoek of het mogelijk is om de tafels aan de uiteinden te verlengen (hoefijzervorm), zodat er meer Kamerleden plaats kunnen nemen. Dit om zo veel mogelijk te voorkomen dat Kamerleden op de tweede rij moeten gaan zitten. Aanpassingen mogen ten koste gaan van één of twee rijen zitplekken voor het publiek en eventueel een deel van de persplekken, omdat opvalt dat de publieke tribunes en persbankjes bij commissievergaderingen over het algemeen niet druk bezet en zelden volledig bezet zijn (door het digitaal kunnen volgen van relevante debatten). De pers neemt in verband met de coronamaatregelen nu vaak plaats op de publieke tribune of volgt het debat op afstand. Verwacht wordt dat, zodra de coronamaatregelen worden opgeheven, de pers weer meer in de zaal aan de perstafel zal plaatsnemen;
- In één of twee zalen wel het grote aantal zitplekken voor het publiek behouden (voor vergaderingen waar veel publiek wordt verwacht). Eén van de zalen zou ook de Oude Zaal kunnen zijn, omdat daar meer ruimte is voor zitplekken.
- Algemeen: goede voorzieningen voor mensen met een beperking, bijvoorbeeld met rolstoel. Let ook op voldoende beenruimte voor lange mensen en stoelen met ruimte voor mensen met een grote(re) omvang;
- In één grote zaal meer plek creëren voor extra bezoekers met een beperking, eventueel ook voor liggende bezoekers, bijvoorbeeld voor debatten over de zorg;
- Buffetkast achter het bodestation i.p.v. aan de andere kant van de zaal (praktische indeling) en uit beeld van de camera's;
- Meer ruimte achter de Kamerleden om koffie te serveren (1,5 m);
- Betere bewegwijzering voor groepsbezoeken/gasten, mede zodat departementsambtenaren niet achter Kamerleden langs lopen op zoek naar een zitplek;
- Ruimere gangpaden indien de ruimte dat toelaat in de commissiezaal, met name de zalen op de begane grond.
- Lichtinval bij de deuren verbeteren (zit nu folie op de deur geplakt).
- Pers filmt wel eens door de lamellen heen, kan dit worden voorkomen? Lamellen werken wel goed, graag behouden;
- Ronding van de tafels aanpassen naar ovaal;
- Meer onderscheid tussen pers en Kamerleden i.p.v. koorden;
- Voorkom het geluid van klapstoelen als iemand uit het publiek opstaat. Dit werkt verstorend.
- Eventueel een aantal staplaatsen voor het publiek realiseren. Let wel op: staplaatsen in een commissievergaderzaal, met name in de kleinere zalen kunnen een onrustige situatie veroorzaken (snel in- en uitlopen van publiek) en daarmee de kwaliteit van overleg/debat negatief beïnvloeden.
- Onderzoek verhogen publieke tribune (zoals in B67);

3.2.2 Techniek/Audio Visueel

- Mogelijkheden voor meer digitale/hybride vormen van vergaderen, zoals dat nu ook steeds vaker plaatsvindt, bijvoorbeeld bij technische briefings en rondetafelgesprekken, waarbij één of meerdere deelnemers via een beeldscherm deelnemen.
Daarbij ook goed nadenken over het gebruik van eventuele aanwezige broadcast/streaming camera's.
- Bedieningspaneel van het vergadersysteem zo veel als praktisch mogelijk gelijk aan dat van de plenaire zaal;
- Aandacht voor het tonen van presentaties en het tonen van deze presentaties op de webstream. Nadenken over de regiefunctie voor wie/wat tijdens een openbare vergadering in beeld is op de webstream. Regie toekennen aan de kijker zelf, bijvoorbeeld door keuzeknop te tonen beeld?;
- Is er een mogelijkheid voor digitale naambordjes en/of eventueel een ingebouwd persoonlijk scherm waar je de presentatie op kunt bekijken en eventueel kunt aangeven of je iets te drinken wilt (zodat bode kan uitserveren zonder aandacht te vragen bij de bestelling, kan ook oplossing zijn voor Vak K en het Rostrum)?
Onderzoek ook de koppeling met debat direct, debat gemist en het reserveringssysteem. Ook mogelijkheid voor digitaal stemmen en het inzien van vergaderstukken/inbreng? Beeldschermpjes en naambordjes mogen niet spiegelend zijn en kunnen licht gekanteld worden. De werkgroep van de commissie voor de Werkwijze stelt prijs op het integreren van een digitaal klokje met (resterende) spreektijd. De werkgroep vraagt qua overige functionaliteiten aandacht voor de toekomstbestendigheid van de hiervoor benodigde ICT. Dit onderdeel heeft nader onderzoek en een proefopstelling (in de tijdelijke huisvesting), mogelijk ook voor de plenaire zaal.
- Beeld/positie van de camera's: beter camera's hangen aan plafond dan muur, zodat je over hoofden heen kunt kijken? Hierbij rekening houden met de hoogte, vorm van bevestiging, geen trilling etc.;
- Cameramensen betrekken om te bepalen wat de beste kleur achterwand is, zoals dat ook gedaan is voor de kleurbepaling van de achterwand van de Parlementaire Enquêtezaal. Hierbij ook overwegen om advies in te winnen bij specialisten (decorbouwers, regisseurs, licht- en geluidtechnici);
- Betere positie voor filmende pers? Als een journalist gaat filmen dan kijkt het publiek tegen de rug aan;
- Als de microfoon niet wordt aangezet, draait de camera vanwege robotica aansturing niet mee;
- Aandacht voor cameraposities. Nu komen bijvoorbeeld de achterhoofden van de perstafel in beeld. Is het een oplossing om camera's aan het plafond te hangen en 360 camera's in te zetten?;
- Inprikpunten behouden voor camera's;
- Electrapunten in de tafels (ingebouwd in tafel?) ook bij de perstafel.

- Aansluitpunten voor elektriciteit in de vloer niet robuust. Zwak punt binnen de commissiezalen. Kan dat verbeterd worden?
- Bij techniek rekening houden met extra warmtelast en regelbaarheid van de temperatuur in de zalen. Zorg er ook voor dat de techniek zoveel mogelijk vanaf de buitenzijde te benaderen is, zodat bij een storing de vergadering zoveel mogelijk doorgang kan vinden;
- Ventilatiesysteem stiller maken, nu regelmatig storend geluid;
- De doorloop bij de tourniquets naar beveiligd gebied is soms traag. Is daar een oplossing voor?
- Mogelijkheid van de voorzitter om de microfoon van een spreker uit te zetten.
- Lichtinval door deuren en spiegeling door de raampartijen is nu zeer hinderlijk
- Let op akoestiek bij gebruik materialen wanden en inrichting (afstemming)
- Let op gebruik materialen wanden i.v.m. negatieve gevolgen voor video registratie (afstemming)
- Plaatsing schermen: ook hier afstemming in relatie tot plafonds en dan met name de hoogte. Men moet eronder door kunnen lopen, maar schermen dienen wel het juiste formaat te behouden ten behoeve van de leesbaarheid;
- Bij ontwerp ook vooraf afstemming over routing van AV infra/glaskabels etc.;
- Koeling van de AV rekken bij de zalen bij voorkeur in aparte ruimtes voor AV op iedere verdieping;
- Toevoer van grote AV materialen, zoals schermen, mobiele regiesets etc., moet makkelijk door het gebouw kunnen (vanuit opslag naar de diverse vergaderruimtes);
- Let op liften in de buurt van vergaderzalen zoals de Oude Zaal i.v.m. geluidsoverlast
- In de Oude Zaal en eventueel andere zalen die een monumentale status hebben, daar moet wel AV goed ingepast worden, dus beter 1 keer een goede vaste aanpassing maken tijdens de renovatie, dan steeds weer werken met losse opstellingen.
- Aandacht voor mindervalide toegang van de zalen. Gangpaden zijn nu vaak te krap voor rolstoelen en eventuele hoogteverschillen moeten goed zichtbaar zijn. Denk hierbij ook aan slecht horende en slecht ziende Kamerbewoners, bewindspersonen en bezoekers;
- Wolkenconstructie vervangen waardoor minder onderhoud nodig is.

Proceseis pilots:

1. Diverse opstellingen van de tafel en stoelen: half rond, hoefijzer en hoorzitting/duaal (opstelling Oude Zaal)
2. Positie Kamerleden ten opzichte van bewindspersoon
3. Opties voor staand vergaderen/spreken/interrumperen in navolging bevindingen pilot Troelstra zaal
4. Gebruik ingebouwde schermen in tafel

Proceseis aanvullend onderzoek:

1. Meer flexibiliteit in verlichting, cameraposities en de regie daarover door de kijker. Tevens beste kleur achterwand bepalen. Hierbij ook een regisseur betrekken.
2. Verhogingen publieke tribune (ervaring B67 daarin meenemen)

4 Bijlagen

4.1 Bijlage 1: overzicht gesprekken en input vanuit de diensten (ronde 1)

Afdeling	Naam	Datum
Beveiligingsdienst	5.1.2e	07-10-2020
DVR	5.1.2e	04-11-2020
Facilitaire Dienst	5.1.2e	12-11-2020
Bodedienst	5.1.2e	17-11-2020
Communicatie	5.1.2e	18-11-2020 Aanvullende schriftelijke inbreng vanuit Communicatie op 07-12-2020
Griffie Plenaire	5.1.2e	18-11-2020
Griffie Commissies	5.1.2e	07-12-2020

4.2 Bijlage 2: eisen en wensen plenaire zaal en commissiezalen in het Functioneel Programma van Eisen en Wensen renovatie Tweede Kamer (vastgesteld door het presidium op 20 februari 2020)

4.3 Plenaire zaal

De plenaire zaal is de officiële vergaderplaats van de Tweede Kamer der Staten-Generaal. Hier wordt gedebatteerd, vinden de stemmingen plaats over moties en wetsontwerpen en legt het kabinet verantwoording af inzake het regeringsbeleid. De plenaire zaal behoort tot het besloten werkgebied, met uitzondering van de (semiopenbare) publieke tribune. In de regel worden de plenaire vergaderingen gehouden op dinsdagen, woensdagen en donderdagen.

De plenaire zaal bestaat uit de volgende onderdelen:

- 150 zitplaatsen voor Kamerleden, opgesteld als amfitheater (schotelvormig met in hoogte en diepte opvolgende halve cirkels).
- 4 zitplaatsen voor het Voorzittersrostrum, waarvan:
- 1 zitplaats voor de voorzitter;
- 1 zitplaats voor de griffier;
- 2 zitplaatsen voor functionarissen.

- 4 zitplaatsen voor ambtelijke ondersteuning achter het Voorzittersrostrum.
- 30 zitplaatsen voor de Kabinetsleden in "Vak K", waarvan:
- 14 standaard zitplaatsen;
- ~~16~~ 20 (wijziging 05-05-2021) zitplaatsen als uitbreidingsmogelijkheid tijdens de Algemene politieke beschouwingen.
- 28 zitplaatsen (loges) voor gasten van Kamerleden en voor mensen die aanwezig zijn om Kamerleden te ondersteunen achter de stoelen voor Kamerleden.
Toevoeging 05-05-2021: Eén loge is bestemd voor departementsambtenaren die hun bewindspersoon ondersteunen.
- 4 zitplaatsen (2 werkplekken en 2 extra stoelen) voor verslagleggers van de Dienst Verslag en Redactie. Opmerking 05-05-2021: huidige nieuwe meubel is geschikt voor 2 medewerkers op 1,5 meter afstand en een 3e medewerker zonder deze afstand eis. Nagaan of dit voldoet bij DVR.
- 270 zitplaatsen in de publieke tribune, waarvan een deel is gereserveerd voor pers
- Garderobe in de directe nabijheid van de publieke tribune.
- Vrije plaatsen op de publieke tribune t.b.v. rolstoelers.
- 48 zitplaatsen op het balkon (publieke tribune) voor ondersteunend personeel en verslaggevers, waarvan:
- 1 centrale zitplaats voor de bode. Opmerking 05-05-2021: in huidige situatie zitten de bodes aan beide kanten van de zaal;
- 44 zitplaatsen voor verslaggevers;
- Tweemaal twee zitplaatsen/stoelen ten behoeve van politie direct achter de ingangen op de publieke tribune.
- Regiekamer ten behoeve van handmatige regie.
- Gastenloge, ambtenarenloge en vertaalcabines voor incidenteel gebruik.
- In de omloop zijn zitjes aanwezig waar Kamerleden zich kunnen terugtrekken tijdens een korte schorsing.
- In de omloop zijn mogelijkheden om een vertrouwelijk telefoongesprek te voeren.
- Op dit moment worden daar geïsoleerde cellen voor gebruikt.
- In de plenaire zaal heeft de Bodedienst een eigen pantry en opbergruimte voor servies en andere zaken. De pantry is uitgerust met een koud- en warmwataansluiting en afvoer.
- Naast de werkplekken, aan de zijkant van de plenaire zaal, is een aantal bankjes opgesteld t.b.v. de bodes.
- De plenaire zaal is uitgerust met een camera-installatie, waarmee de bronsignalen beeld en geluid worden geproduceerd. 5.1.1b, 5.1.2h
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
- Verlichting moet worden afgestemd op het camerasysteem, waarbij tegenlicht van buiten of vanuit de centrale hal moet worden voorkomen.

In onderstaand principeschema is een grafisch overzicht gegeven van de scheiding van stromen voor bezoek en Kamerbewoners in de plenaire zaal.

5.1.1b, 5.1.2h

Figuur 8 Principeschema bezoekersstromen plenaire zaal

Relaties

- De publieke tribune van de plenaire zaal bevindt zich in de nabijheid van de centrale hal en is eenvoudig te bereiken voor publiek.
- Direct aangrenzend aan de plenaire zaal, met een directe doorkijk via een raam, bevindt zich de regie-/bedieningsruimte ten behoeve van de camera registratie.
- 5.1.1b, 5.1.2h
- In de directe nabijheid van de plenaire zaal is een besloten toiletgroep aanwezig voor Kamerleden en bewindslieden. In de directe omgeving van de plenaire zaal dient een opslag te zijn om incidenteel stoelen en een tafel te verwisselen.
Opmerking 05-05-2021: de huidige constructie maakt dat deze snel te verwijderen en terug te plaatsen zijn, dat moet behouden blijven.

- Opmerking 05-05-2021: 5.1.1b, 5.1.2h

Proceseis - Indeling plenaire zaal:

Vanwege de grote waarde die de plenaire zaal vertegenwoordigt voor het constitutionele proces wensen de gebruikers van de plenaire zaal nauw betrokken te worden bij de indeling en de inrichting van de plenaire zaal.

Tijdens het ontwerptraject wordt een werkgroep ingericht, waarin dit onderwerp in samenspraak met de architect en het Rijksvastgoedbedrijf wordt uitgewerkt.

4.4 Commissiezalen

Commissiezalen zijn primair bedoeld voor overleg in commissieverband tussen de Kamerleden van verschillende fracties (procedurevergaderingen) en voor overleg tussen Kamercommissies en bewindspersonen. Er vinden ook ontmoetingen plaats tussen Kamercommissies en maatschappelijke belangengroeperingen of deskundigen. Commissiezalen onderscheiden zich van algemene vergaderruimten in die zin, dat zij in beginsel toegankelijk zijn voor (gescand) publiek. Deze zalen zijn daarom zowel toegankelijk via het besloten werkgebied als via het publieksgebied.

In de Tweede Kamer zijn momenteel 7 commissiezalen aanwezig:

- 2 kleine commissiezalen.
- 2 middelgrote commissiezalen.
- 3 grote commissiezalen.

De Tweede Kamer wenst daarnaast een extra commissiezaal te realiseren (bij voorkeur formaat gelijkwaardig aan de bestaande grote commissiezalen), mits deze binnen de bestaande ruimte kan worden ingevuld.

Aan deze zalen worden de volgende functionele eisen gesteld:

- De inrichting van de commissiezalen is flexibel om meerdere typen vergaderingen met verschillende opstellingen te faciliteren.
- De commissiezalen bieden een aparte toegang voor publiek en voor Kamerbewoners.
- Er is een duidelijke visuele zonering van het debatgedeelte, de pers en het publiek.
- Alle commissiezalen worden voorzien van een ~~naastgelegen~~ (wijziging 05-05-2021) serviceruimte met een pantry die door de bode bediend kan worden. De pantry is uitgerust met een koud- en warmwateraansluiting. De pantry is vanuit de commissiezaal benaderbaar, zodat de bode het overzicht kan behouden.
- Deze ruimte kan ook worden gebruikt voor AV-middelen en door de Facilitaire Dienst. Deze voorziening moet wel van buiten de zaal benaderbaar zijn.
- De grote commissiezalen worden voorzien van een antichambre, die geschikt is voor de ontvangst van de commissiegasten.
- De Dienst Verslag en Redactie wordt ~~centraal~~ optimaal (wijziging 05-05-2021) in de ruimte gepositioneerd om goed te kunnen horen en zien in verband met live-markeringen.
- Er zijn voldoende luister- en meekijkfaciliteiten nabij commissiezalen aanwezig, waar groepen een commissievergadering kunnen volgen. Deze faciliteiten mogen niet ten koste gaan of gebruik maken van de overige commissiezalen.
- Commissiezalen bieden uitzicht op omringende hal- of circulatieruimten.
- In de commissiezalen treedt waar mogelijk direct of indirect daglicht toe en wordt voorzien in verlichting voor een gezonde werkomgeving.

- Het moet mogelijk zijn de inijk te beperken in geval van vertrouwelijk overleg tussen Kamercommissie en bewindspersoon.
 - Alle commissiezalen zijn uitgerust met een discussie installatie, alsmede een camera-installatie, waarmee de bronsignalen beeld en geluid worden geproduceerd. 5.1.1b, 5.1.2h
- 5.1.1b, 5.1.2h
- Verlichting dient te worden afgestemd op het camera-systeem, waarbij tegenlicht van buiten of vanuit de centrale hal dient te worden voorkomen.
 - Alle commissiezalen zijn uitgerust met een systeem voor videoconferences.
 - In de zalen zijn schermen aanwezig voor het tonen van presentaties en vergaderbeelden alsmede tv-zenders. Toevoeging 05-05-2021: zie eerdere opmerkingen over nieuwe hybride openbare vergadermogelijkheden. Ook bediening ervan via paneel door de commissievoorzitter of de griffier?

In onderstaand principieschema is een grafisch overzicht gegeven van de scheiding van stromen voor bezoek en Kamerbewoners in de commissiezalen.

5.1.1b, 5.1.2h

Figuur 4: Principieschema bezoekersstromen commissiezalen

Relaties:

- De commissiezalen worden gepositioneerd in de nabijheid van de plenaire zaal (toevoeging 05-05-2021: in verband met de relatie met de publieke gebieden en toegankelijkheid).
- De commissiezalen zijn eenvoudig te bereiken voor het publiek vanuit de centrale hal.

Proceseis - Indeling commissiezen:

Net als voor de plenaire zaal wenst de Tweede Kamer nauw betrokken te worden bij de indeling en inrichting van de commissiezen. Tijdens het ontwerptraject wordt een werkgroep ingericht, waarin dit onderwerp in samenspraak met de architect en het Rijksvastgoedbedrijf wordt uitgewerkt. Mogelijk bevat deze werkgroep dezelfde leden als voor de plenaire zaal.

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

Agenda Presidium

vergaderdatum 29 september 2021 09.30 uur – 12.00 uur
 vergaderlocatie Eerste Commissiekamer
 email 5.1.2i@tweedekamer.nl

Nr.	Agendapunt	Status ¹	Bijlage	Behandeling	Blz.
1	Opening				
2	Verslag Presidiumvergadering 15 september 2021	B		Ter vaststelling	5
3	Tijdelijke huisvesting en renovatie Binnenhof				
3.1	Stand van zaken beveiliging B67				
3.2	Notitie beantwoording vragen Addendum Functioneel Programma van Eisen inrichting plenaire zaal en commissiezaal	B	2021-097	Ter besluitvorming	11
4	Kamerorganisatie				
4.1	Presidiumrapportage begroting en verantwoording t/m augustus 2021	C	2021-098	Ter besluitvorming	39
4.2	Werkbelevingsonderzoek 2021	B	2021-099	Ter bespreking	55
5	Constitutioneel				
5.1	Voorstel tot uitwerking art. 13.4 RvO - toespreken buitenlandse staatshoofden/regeringsleiders op uitnodiging van Kamer	B	2021-100	Ter besluitvorming	81

1

A: Openbaar actief (actie Stafdienst Communicatie)

B: Openbaar passief (publicatie op besluitenlijst met evt. link naar achterliggend stuk)

C: Vertrouwelijk (in ieder geval besluiten m.b.t. personen en besluiten m.b.t. veiligheid)

Nr.	Agendapunt	Status ¹	Bijlage	Behandeling	Blz.
5.2	Deelname vaste commissie EZK aan VN-klimaatconferentie Glasgow	B	2021-101	Ter besluitvorming	89
5.3	Werkbezoek commissie Buitenlandse Zaken aan Baltische Staten (herfstreces)	B	2021-102	Ter informatie	93
5.4	Verzoek tot ontheffing bestuur stichting ondersteuning Tweede Kamerfractie 50Plus	C	2021-103	Ter besluitvorming	99
5.5	Werkwijze Tweede Kamer	B	2021-104	Ter bespreking	103
6	Rondvraag				
*					
7	Ingekomen stukken				
8	Burgerbrieven aan het Presidium²				
*	d.d. 22 september 2021 - kopie open brief aan premier over 'zwarte en grijze lijsten'				

² Brieven en conceptantwoorden zijn ter inzage bij het secretariaat van het Presidium

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

Verslag Presidium

vergaderdatum 15 september 2021

locatie Eerste Commissiekamer B67

deelnemers Voorzitter, mevrouw Tellegen, de heer Bosma, mevrouw Kuik, de heer Wassenberg, de heer Van Meenen, de heer Van Nispen, de heer Van der Lee, de heer Nijboer, Griffier, mevrouw **5.1.2e** (stafbureau)

Verslag Presidiumvergadering 15 september 2021

1. Opening

Buiten reikwijdte

[Redacted text block]

2. Verslag Presidiumvergadering 7 juli 2021

5.1.2e

3. Tijdelijke huisvesting en renovatie Tweede Kamer

3.1 Toegankelijkheid entree Hofplaats

Architect Pi de Bruijn geeft een toelichting op de ontwerprichting van de nieuwe publieksentree. Gekeken is onder meer naar een traplift en een hellingbaan, maar deze ontwerpen worden niet als een verbetering gezien. Het Bureau Ongehinderd heeft geadviseerd bij het ontwerp en legde de nadruk op integrale toegankelijkheid en de mogelijkheid van oogcontact tussen de lift- en de trapgebruikers. Het Presidium is enthousiast over het ontwerp en gaat akkoord met de optie waarbij de positie en de uitgang van de lift wordt verschoven waardoor de zichtbaarheid en relatie tussen trap en lift wordt verbeterd. De heer Wassenberg vraagt of de inrichting van de publieksentree consequenties heeft voor de bomen op de Hofplaats. Hierover vinden op dit moment nog gesprekken plaats. Een aantal bomen moet worden gekapt, hiervoor komen nieuwe bomen in de plaats, waarbij uiteindelijk het percentage groen aan de Hofplaats toeneemt. De Presidiumleden geven aan de publieksentree toonaangevend moet zijn.

3.2 Inrichting plenaire zaal en commissiezalen Binnenhof

Een werkgroep uit de Commissie voor de Werkwijze heeft een document opgesteld met daarin de aandachtspunten voor inrichting van de plenaire zaal en de commissiezalen. De Commissie voor de Werkwijze is hiermee akkoord gegaan. De Presidiumleden hebben nog

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

een aantal aanvullende vragen over de wijze van vergaderen, de indeling en de aankleding van de zaal. De vragen worden doorgeleid naar de projectmanager renovatie en de commissie voor de werkwijze. Het onderwerp zal vervolgens opnieuw worden geagendeerd.

3.3 Restpunten n.a.v. verhuizing B67

Buiten reikwijdte

4. Kamerorganisatie

4.1 Werkbelevingsonderzoek

Buiten reikwijdte

5. Constitutioneel

5.1 Nota naar aanleiding verslag Regeling vertrouwelijke stukken

Buiten reikwijdte

5.2 Werkwijze Tweede Kamer

Buiten reikwijdte

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

Besluitenlijst Presidiumvergadering 15 september (Openbaar)

- Het Presidium is akkoord met de optie waarbij, wat betreft de toegankelijkheid van de publieksentree aan de Hofplaats, de positie en de uitgang van de lift wordt verschoven waardoor de zichtbaarheid en relatie tussen trap en lift wordt verbeterd.
- Het Presidium besluit, na besproken aanpassingen, de nota naar aanleiding van het verslag door te geleiden naar de Commissie voor de Werkwijze.
- Het Presidium besluit het voorstel tot technische aanpassing van door de Kamer vastgestelde overige regelingen aan het herziene Reglement van Orde in te dienen bij de Tweede Kamer.
- Het Presidium besluit de motie Leijten (Kamerstuk 35742, nr. 10) over een onderzoek naar de vuurwerkramp door te geleiden naar de vaste Kamercommissie van Justitie en Veiligheid met het verzoek ten behoeve van het Presidium te komen met een voorstel tot uitvoering van de motie.
- Het Presidium besluit de commissie Defensie te verzoeken een voorstel uit te werken voor de wijze waarop uitvoering gegeven kan worden aan de motie Belhaj c.s. (Kamerstuk 26122, nr. 51).
- Het Presidium besluit de commissie Financiën te verzoeken de adviesaanvraag aan de parlementair advocaat (Kamerstuk 35510, nr. 64) nader uit te werken.
- Het Presidium besluit de motie Arib c.s. (Kamerstuk 355701, nr. 64) door te geleiden naar de commissie Binnenlandse Zaken met het verzoek een debat over de Staat van de Rechtsstaat voor te bereiden en aan te vragen.
- Het Presidium besluit - conform artikel 7.35 lid 2 van het Reglement van Orde - het voorstel van de commissie SZW om het Adviescollege Toetsing Regeldruk te verzoeken een advies te geven over de gevolgen van de regeldrukeffecten van het wetsvoorstel tot wijziging van de Arbeidsomstandighedenwet door te geleiden naar de Kamer.
- Het Presidium stemt in met de ontheffing van de kwaliteitseis en de benoeming tot bestuurders van de stichting fractieondersteuning Groep Omtzigt, onder de voorwaarde dat een verklaring omtrent gedrag wordt voorgelegd aan het Presidium.
- Het Presidium stemt in met de ontheffing van de kwaliteitseis en de benoeming tot bestuurder van de stichting fractieondersteuning 50Plus, onder de voorwaarde dat een verklaring omtrent gedrag wordt voorgelegd aan het Presidium.

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

OPLEGNOTITIE PRESIDIUM

Titel/onderwerp :

Beantwoording vragen AFPvE Plenaire Zaal en Commissiezalen

Opgesteld door :

5.1.2e , 5.1.2e

1. Aard van de bespreking ¹

Ter besluitvorming.

2. Beknopte samenvatting

Proces

Het afgelopen jaar is door middel van interviews, diverse workshops, overleggen met de Commissie voor de Werkwijze en de apart daarvoor aangestelde werkgroep vanuit de Commissie voor de Werkwijze input geleverd voor het Addendum Functioneel Programma van Eisen (AFPvE) Plenaire Zaal en Commissiezalen. De Commissie voor de Werkwijze fungeert in deze net als de Bouwbegeleidingscommissie, een adviescommissie voor het Presidium. Het Presidium stelt Programma's van Eisen en ontwerpen vast, maar kan altijd aanvullende opmerkingen maken of proceseisen formuleren voor het vervolg. In het Presidium van 15 september 2021 zijn opmerkingen gemaakt en vragen gesteld naar aanleiding van het AFPvE versie 1.0.

In de bijgaande notitie worden de opmerkingen/vragen beantwoord die gesteld zijn tijdens de Presidiumvergadering d.d. 15 september 2021. Het aangepaste AFPvE (versie 1.2), is bijgevoegd met in rood de wijzigingen/toevoegingen (p7, 9 en 15). Dit betreft vooral het toevoegen van meer expliciete proceseisen bij aanvullende onderzoeken en het uitvoeren van meer pilots. De volgende proceseisen zijn toegevoegd dan wel meer expliciet gemaakt:

Plenaire zaal:

Proceseis pilots:

1. Aanpassingen interruptiemeubel van 4 naar 5 microfoons en mogelijk andere vorm/positie (met speciale aandacht voor de zichtlijnen van uit het rostrum/positie Voorzitter);
2. Aanpassingen spreekgestoelte/rostrum in verband met zichtlijnen richting het kabinet/de bewindspersonen;
3. Toevoegen dichte ruimte (van glas) op publieke tribune ten behoeve van uitleg in de zaal, zonder dat het stoort (in B67 al gerealiseerd, ervaringen meenemen in ontwerp Binnenhof). Tevens alternatieve (digitale) middelen voor uitleg testen;
4. Opties staan Voorzitter (verhogen/verlagen werkblad rostrum);
5. Tonen uitslagen stemmingen op een scherm in de zaal en/of ingebouwde schermplaten in tafelbladen.

1

- ter besluitvorming (bespreken of hamerstuk)
- opiniërend
- informierend

Tweede Kamer

DER STATEN - GENERAAL

Proceseis aanvullend onderzoek:

1. Wensen inrichting minister- en ambtenarenkamers inventariseren;
2. 5.1.1b, 5.1.2h ;
3. Meer flexibiliteit in verlichting en cameraposities;
4. Inzet nieuwe (AV)technieken om het debat terug te kunnen kijken.

Commissiezalén

Proceseis pilots:

1. Diverse opstellingen van de tafel en stoelen: half rond, hoefijzer en hoorzitting/duaal (opstelling Oude Zaal)
2. Positie Kamerleden ten opzichte van bewindspersoon
3. Opties voor staand vergaderen/spreken/interrumperen in navolging bevindingen pilot Troelstraal
4. Gebruik ingebouwde schermen in tafel

Proceseis aanvullend onderzoek:

1. Meer flexibiliteit in verlichting, cameraposities en de regie daarover door de kijker. Tevens beste kleur achterwand bepalen. Hierbij ook een regisseur betrekken.
2. Verhogingen publieke tribune (ervaring B67 daarin meenemen)

Vervolg

Het AFPvE is een werkdocument met uitgangspunten, wensen en eisen waar breed draagvlak voor moet zijn, maar het is geen vast gegeven. Bepaalde zaken dienen echter wel in een vroeg stadium bepaald te worden. Dit betreft op dit moment vooral de positie van bouwkundige wanden/kolommen en grote installatietechnische aanpassingen. Deze moeten medio oktober 2021 duidelijk zijn om geen vertraging op te lopen in de uitwerking en afronding van het Definitief Ontwerp (DO). Voor inrichtingselementen/meubilair/AV is meer tijd beschikbaar. Daar worden pilots voor uitgevoerd in B67 zoals hierboven aangegeven. Aanpassingen die een geheel nieuwe bouwkundige vorm van de zaal vereisen en daarmee ook (deels) de sloop van de zaal, zijn niet voorzien in de scope van het renovatieproject. Dat vergt ook een forse extra investering. Een (detail)planning van het vervolg van het ontwerpproces volgt nog vanuit het RVB zodat de 'go-no-go-momenten' waarop definitief besloten moet worden over zaken helder zijn voor alle betrokkenen. Dit kan worden toegelicht tijdens de vergadering.

Proces na vaststelling op hoofdlijnen:

- 1) Ontwikkeling/uitwerking van het ontwerp door de betrokken architecten.
- 2) Vervolg ontwerpdialogen en (technische) werkgroepen met een vertegenwoordiging van direct betrokkenen, zoals de griffie commissies, griffie plenair, diverse diensten, ambtelijk secretarissen, architecten, adviseurs en het RVB. Ook zal in deze fase e.e.a. worden afgestemd met de pers en ProDemos.
- 3) Waar nodig worden onderdelen van het ontwerp eerst in de praktijk getoetst, bijvoorbeeld door middel van proefopstellingen waar Kamerleden en ook andere gebruikers bij betrokken worden (zie proceseisen). Ook kan er gebruik worden gemaakt van bijvoorbeeld maquettes of Virtual Reality om e.e.a te beoordelen. De ervaringen van B67 zullen worden meegenomen;
- 4) Kwalitatieve bespreking ontwerpvoorstellen in de Strategische Werkgroep (TK, RVB en Pi de Bruijn als integraal adviseur) en het Directeurenoverleg (TK en RVB) ten aanzien van de planning en het budget;
- 5) Beoordeling van het ontwerp door de BBC;
- 6) Vaststellen van het ontwerp door het Presidium.

Indien tijdens de ontwerpfase blijkt dat er aanpassingen gewenst zijn aan het AFPvE, zal dat wederom eerst aan de Commissie voor de Werkwijze ter advisering en daarna het Presidium ter vaststelling worden voorgelegd.

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

Een (detail)planning van het vervolg van het ontwerpproces volgt nog vanuit het RVB in samenspraak met het programmabureau Tweede Kamer zodat de 'go-no-go-momenten' waarop definitief besloten moet worden over zaken helder zijn voor alle betrokkenen.

3. Financiële consequenties

Niet van toepassing.

4. Formulering te nemen besluit

In te stemmen met het voorgestelde proces, de toegevoegde proceseisen in het AFPvE (zie AFPvE, versie 1.2, met in rood de toevoegingen op pagina 7, 9 en 15) en de antwoorden op de vragen zoals gesteld tijdens het Presidium van 15 september (zie notitie).

5. Status besluit ²

Openbaar passief.

2

- A. openbaar actief (actie Stafdienst Communicatie)
- B. openbaar passief (publicatie op besluitenlijst met evt. link naar achterliggend stuk)
- C. vertrouwelijk (in ieder geval besluiten m.b.t. personen en besluiten m.b.t. veiligheid)